

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

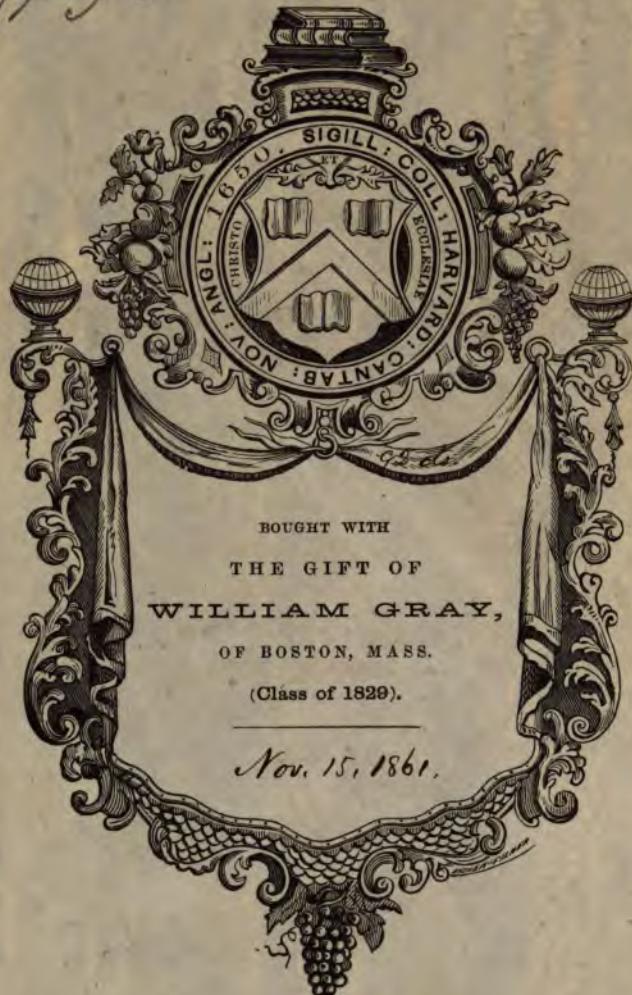
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

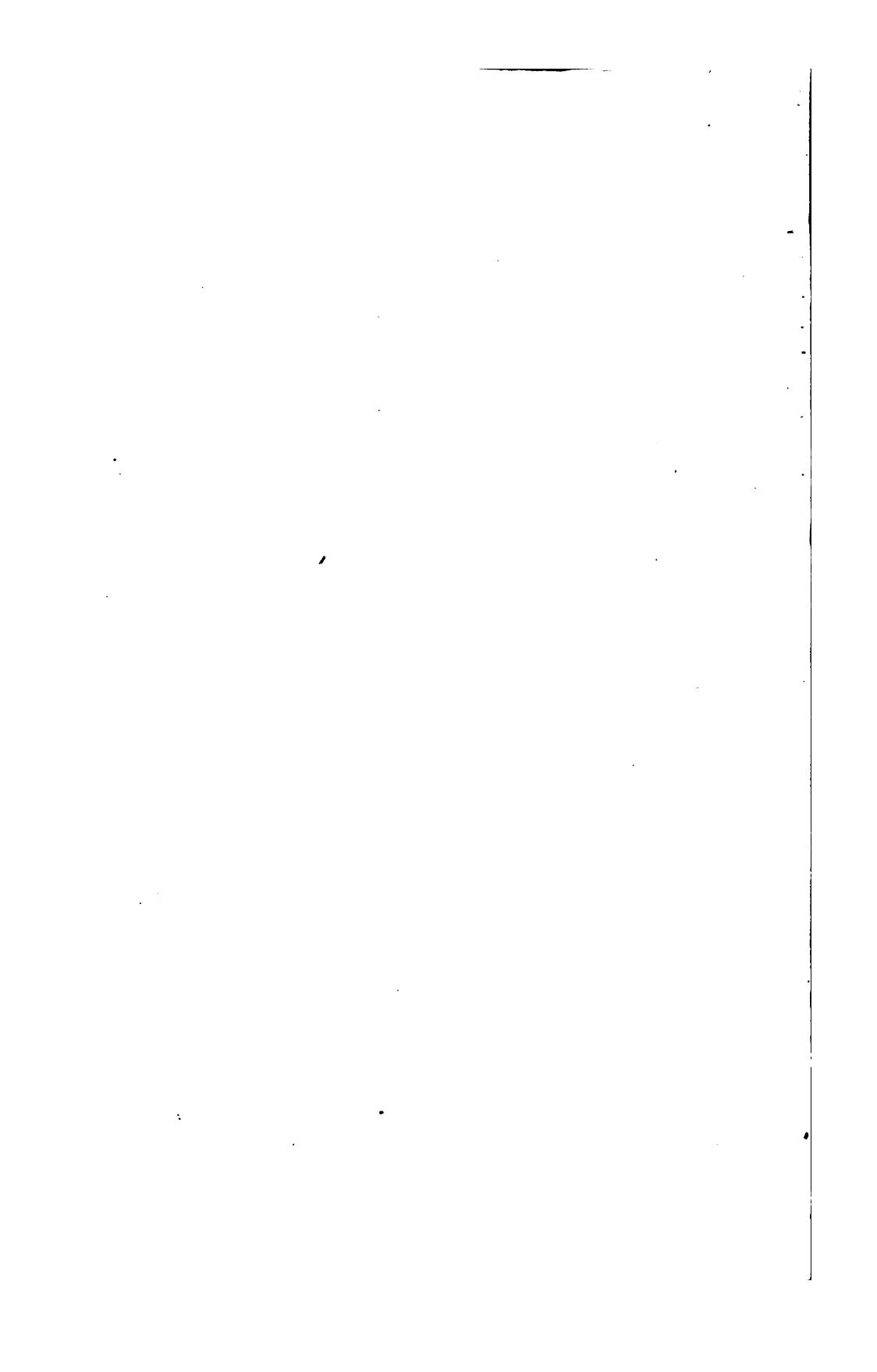
3 2044 011 361 284

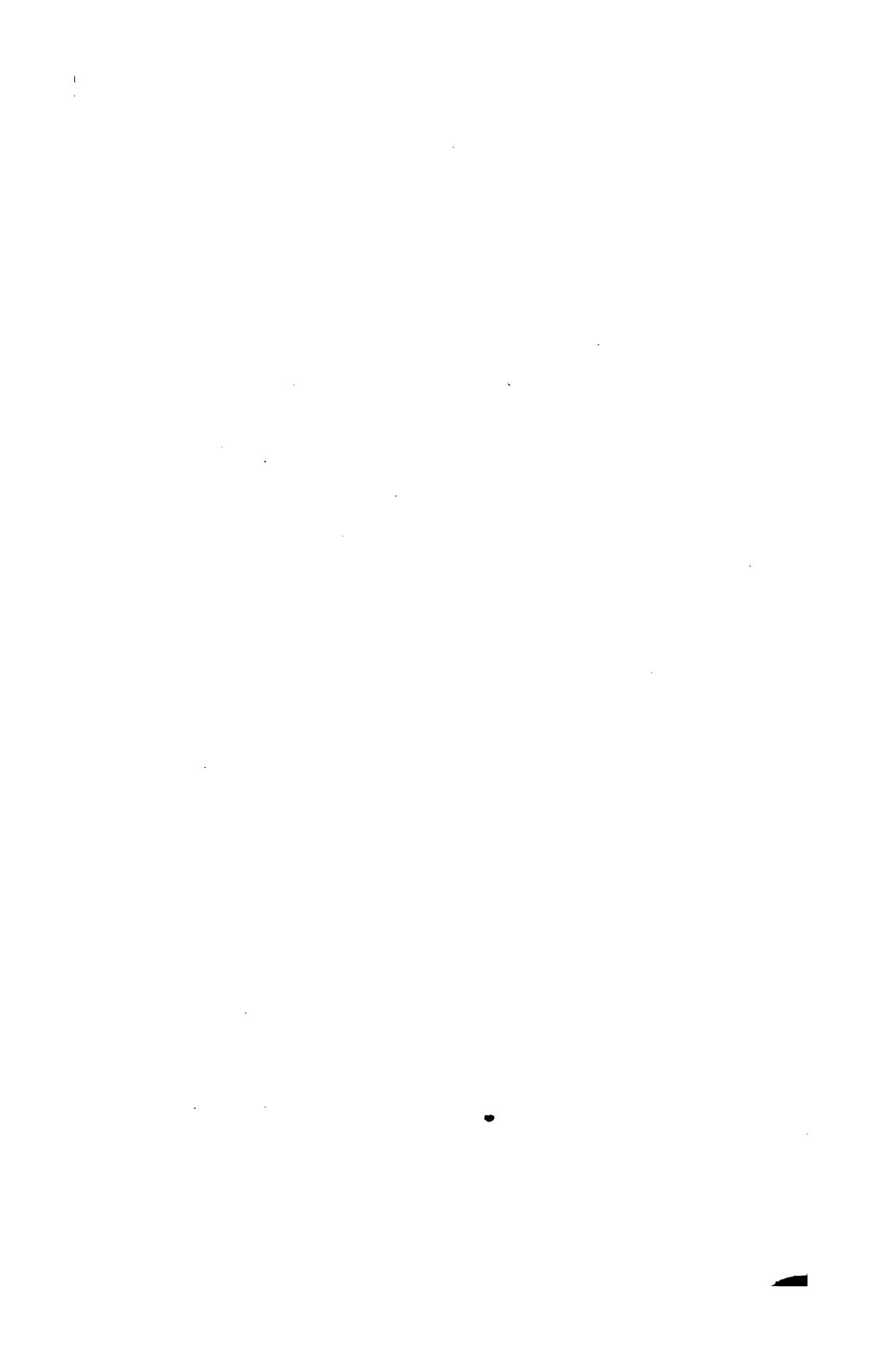
Gp 89.3.

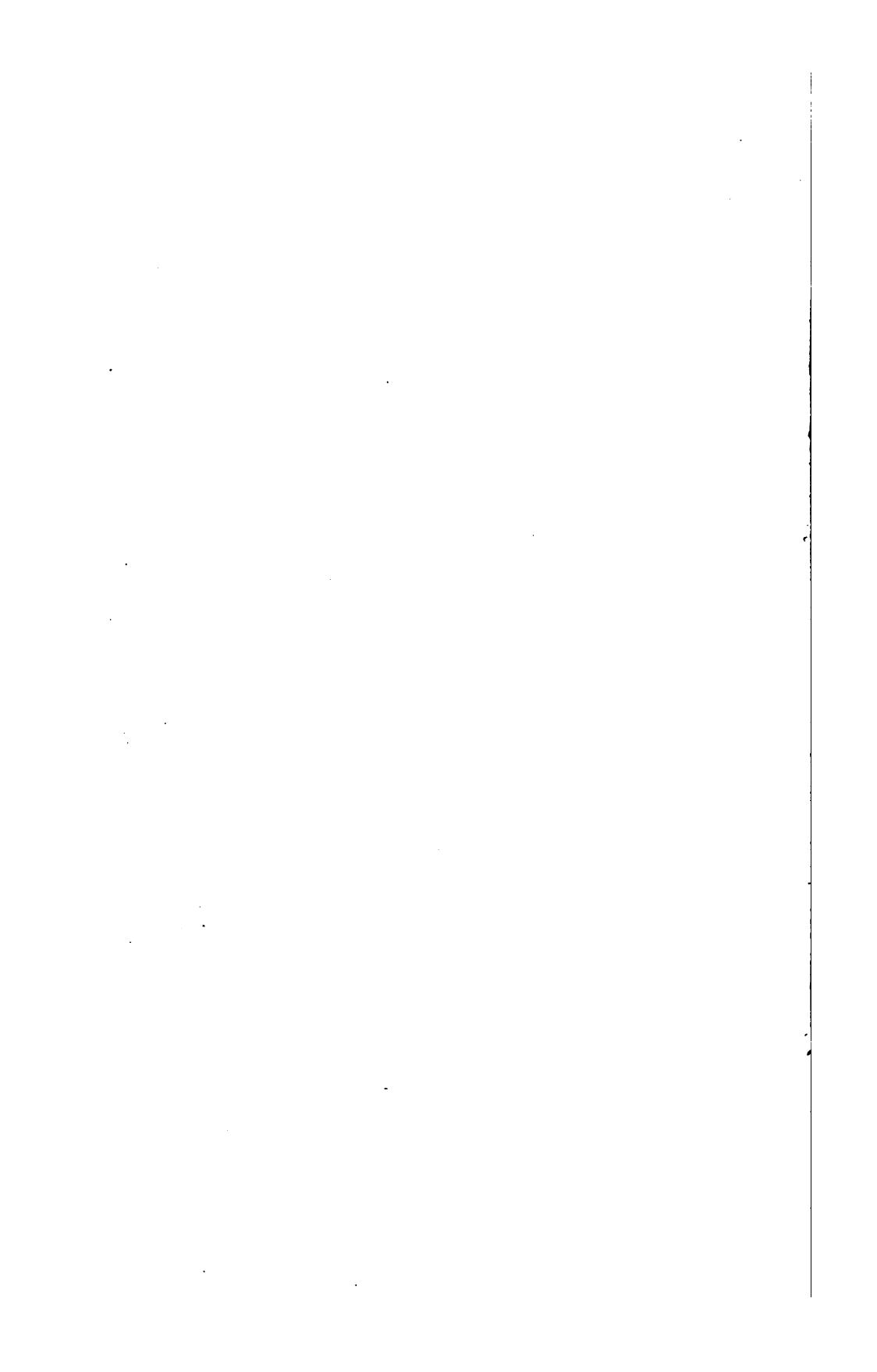
2118

POLEMONIS PERIEGETAE

F R A G M E N T A

COLLEGIT, DIGESSIT, NOTIS AUXIT

Ludwig
L. PRELLER.

ACCEDUNT DE POLEMONIS VITA ET SCRIPTIS ET
DE HISTORIA ATQUE ARTE PERIEGETARUM
COMMENTATIONES.

C L I P S I A E
SUMTIBUS GUILIELMI ENGELMANNI.

MDCCCXXXVIII.

Gp Sq. 3

1861 Nov. 15.
Gray Fund.
92 obs.

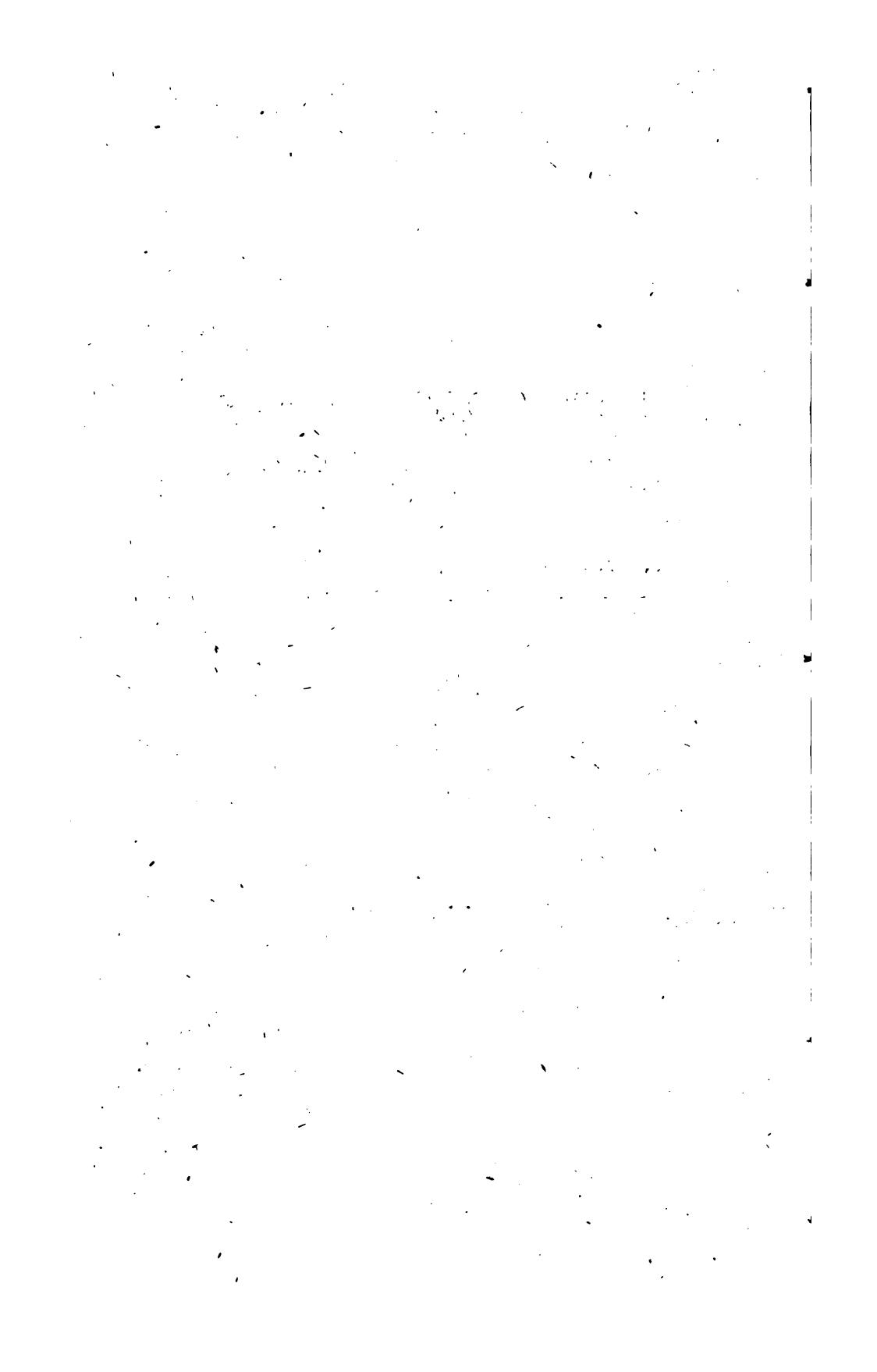
IUSTO OLSHAUSEN

LITT. ORIENT. IN UNIV. LITT. KIL. PROF. O.

HENRICO FERD. SCHERK

MATHESEOS IBID. PROF. O.

AMICIS.

I. Tabula fragmentorum.

Asteriscus fragmentorum numeris passim adiectus indicat aliquid in textu emendatum esse.

Aelian. hist. anim. XII,	140.	XXIX.
Ammon. de diff. verb. v. χλαμύς καὶ χλαῖνος		XCIX.
Apostol. proverb. XVIII,	25.	XXXV.
Athenaeus deipnos. epit. I. p. 19. B.		XXV.
	II. p. 39. C.	XL.
	55. E.	XCI.
Athen. III. p. 81. F.		XLIII.
	108. F.	LXXXIX.
	109. A.	XXXIX.
	109. A.	LXXXIV.
IV. p. 138. E.		LXXXVI*.
V. p. 210. A.		LVIII.
VI. p. 234. D sqq.		LXXVIII*.
	253. B.	XV.
VII. p. 307. B.		LXXXII.
VIII. p. 341. A.		LXVI.
	346. B.	LXX.
IX. p. 372. A.		XXXVI.
	387. F.	LIV.
	388. C.	LIX.
	409. D.	LXXVII.
	410. C.	LXII.
X. p. 416. B.		XXXIX.
	436. D.	LXXIX.
	442. E.	LXXX.
XI. p. 462. A.		LVI.
	462. C.	LXXV.

Athen. XI. p. 472. B sq.	I.
474. C.	LXXXIII.
478. C.	LXXXVIII.*
479. F.	XXII.
483. B,	LXI.
484. B.	LX.
486. C.	II.*
497. F.	LVII.
XII. p. 552. B.	LXXXIV.
XIII. p. 567. B.	XVI.
574. C.	XVIII.
577. C.	XIV.
587. C.	III.
588. C.	XLIV.
589. A.	XLIV.
602. C.	LIII.
606. A.	XXVIII.
XIV. p. 659. C.	XLVI.
XV. p. 690. E.	LXIV.
696. F.	LXXVI.
698. A sqq.	XLV*.
Clem. Alex. Protrept. p. 31. Potter.	XXIV.
32.	LXXI.
41.	XLI*.
Cyrill. c. Julian I. p. 15. Spanh.	XIII.
Diog. L. II. 104.	LXVII.
III. 46.	VIII.
IV. 58.	LXVIII.
V. 85.	LXIX.
Etym. M. p. 428, 30.	XCHIII.
751, 27.	XXXV.
Euseb. Praep. Ev. X. 10. p. 490. ed. Col.	XIII*.
Eustath. ad ll. II. p. 228.	XXXII.
Fest. Epit. p. 255. ed. Lindem.	XXXVIII.
Georg. Syncell. Chronogr. p. 63 sq. ed. Paris.	XIII.
70.	XIII.
148.	XIII.
Harpocration p. 24, 5. ed. Bekker.	XLVIII.
72, 22.	VII.
118, 21.	VI.
132, 5.	III.
Hellad. Chrestom. ap. Phot. Bibl. p. 872 Hoesch.	CL.
Hesych. v. βύηρι.	LI.
δευτερόποτερος.	LI.

Hesych. v. <i>Διὸς κάθιστον.</i>	· · · · ·	LXXXVII*.
Ἐρωδίων.	· · · · ·	LII.
ἡδύπνουν.	· · · · ·	XCVII.
ἡλύσιον.	· · · · ·	XCIII.
Κυλικάραν.	· · · · ·	LVI.
προσωποῦττα.	· · · · ·	XCIV.
σκιδιαλ.	· · · · ·	XCVI.
συσπαστόν.	· · · · ·	XCV.
Ioann. Lydus. frgm. d. Menss. p. 274. B. ed. Hase.	· · · · ·	CII.
Iustin. Martyr. Coh. ad G. p. 9. ed. Paris.	· · · · ·	XIII.
Macrobius. Saturn. V. 19.	· · · · ·	LXXXIII*.
Marcellin. Vit. Thucyd. 16 sq.	· · · · ·	IV.
28.	· · · · ·	V.
Phot. Lex. v. <i>ἡλύσιον.</i>	· · · · ·	XCIII.
μωρότερος <i>Μορύχον.</i>	· · · · ·	LXXIII.
Τελμωνεῖς	· · · · ·	XXXV.
Plutarch. v. Arati c. 13.	· · · · ·	XVII*.
Sympos. Q. V. 2.	· · · · ·	XXVII.
Schol. Apollon. Argon. IV. 280.	· · · · ·	XLVIII.
IV. 324.	· · · · ·	XXXVII.
— Aristid. Panath. p. 188, 12.	· · · · ·	XII*.
188, 13.	· · · · ·	XI*.
— Aristoph. Avv. v. 11.	· · · · ·	XLVII.
v. 646.	· · · · ·	IX.
— Clem. Alex. p. 108. ed. Klotz.	· · · · ·	LXXII.
— Eurip. Hippol v. 230.	· · · · ·	XIX.
Med. v. 827.	· · · · ·	LXXXI.
— Hom. Il. I. 39.	· · · · ·	XXXI.
III. 242.	· · · · ·	X.
— Pind. Ol. I. 28.	· · · · ·	XXI.
V. inscr.	· · · · ·	XXIII.
VII. 95.	· · · · ·	LXXX.
VII. 153.	· · · · ·	XXVI.
— — Nem. V. 89	· · · · ·	LV.
X. 12.	· · · · ·	XX.
— — Soph. O. C. v. 39.	· · · · ·	XLI.
100.	· · · · ·	XLII*.
489.	· · · · ·	XLIX.
Steph. B. v. <i>Δωδάνη.</i>	· · · · ·	XXX*.
Ἐνθῆται.	· · · · ·	XXXIV.
Κραστός.	· · · · ·	XLIV.
Μνομοσσός.	· · · · ·	XXXIII.
Suid. v. <i>Ἀγημενός.</i>	· · · · ·	LXV.
Ἀρτος.	· · · · ·	LXXXIX.

VIII

Suid. v. ἔνη καὶ τία.	VII.
γλύσιον.	XCIII.
ἴππος Νισάτος.	XCVIII.
μωρός. Μορ.	LXXXIII.
ηγάλιος θυσία.	XLII.
Τελμισσεῖς.	XXXV.
Zenob. Proverb. IV. 21.	C.
V. 13.	LXXXIII.

Testimonia.

Athen. VI. p. 234. D.	p. 11 sqq.
Diog. L. VII. 188.	97 sq.
Eudocia Viol. p. 350.	4 sqq.
Harpocr. p. 99, 26.	44.
Plutarch. Sympos. Q. V. 2.	28.
Strabo I. p. 22. Tauchn.	86.
IX. p. 240.	35.
Suidas v. Πολέμων.	4 sqq.

II. Index rerum et verborum, quae tractantur a Polemone.

Alcisthenis Sybaritae vestis pretiosa.	p. 132.
Alexandri Aetoli fragmentum	78.
Androcycles Cyzicenus, pictor.	107.
Aphidni historia.	43.
Apollo ὄφοράρχος.	109.
κεγγητος.	109.
Archestratus, homo tenuissimus	131.
Argentum in statua abseonditum	52.
Aristides πορνογράφος.	47.
Aristomachae poetriae donarium	55.
Aristoteles citatur	115.
Ariſtrati imago picta.	47.
Artus regulus.	144.
Avis πορφυρών.	101 sq.
Axones Solonis.	87.
Bio statuarius.	107.
Boeotus parodiarum poeta.	77 sq.
Calix sacer in mare demissus.	p. 112.

Cauliacae rupes.	68.
Cephissi varii.	125.
Cereris cognomina varia.	71. 112.
Cereris Libyssae apud Argeos delubrum.	44.
Chlamys et Chlaenā quid discrepent.	149.
Clearchus Solensis citatur.	115 sq.
Clidemus citatur.	115 sq.
codynamalum flos.	74.
copides Spartanorum.	136.
Cottina mereatrix.	48.
Crates Athen. citatur.	115 sq.
Cratinus citatur.	77. 136.
Cratini historia.	95.
Crius heros.	43.
Cylieranī.	99.
Cyrbes Solonis.	87.
Demetrias phyla.	42.
Demetrius comicus citatur.	144.
Demetrius statuarius.	107.
Demosthenes auditor Platonis.	43.
Deorum variorum sacra abstemia.	73.
Dialectus Attica antiquior.	106.
Diodorus Sinopensis citatur.	115 sq.
Diomedis religio ap. Italos.	49.
Diotimus Χώρη.	124.
Dodonaeum aes.	57.
Donaria Olympica.	50.
ἀγροθήση.	100.
Ephodion Periodonica.	94.
Epicharmus citatur.	77. 126. 136.
Epigramma in Arcadiensem.	124.
Cleonem.	52.
Eleos.	125.
Erasixenum.	124.
Equi Heneticī.	49.
Nisaei.	149.
Euboēus parodiarum poeta.	77 sq.
Eupolis citatur.	136.
Euthenitae.	66.
Execestides citharoeda.	87.
ἡδύπνεονς ovis.	148.
ἡλύσια s. ἐνηλύσια.	146.
Gladius contractilis a Sophocle in Aiace adhibitus.	147.
Hegemon Thasius citatur.	77 sq.

Heracleorum Theb. p̄tium.	p. 53.
Hermippus utitur parodia.	78.
Heros Acratopotes, Ceraon, Matton.	72.
Hesychidarum gens	91.
Hippeus artifex.	105.
Hipponax citatur.	77.
Iovii usus.	140.
Iudei quando reliquerint Aegyptum.	45.
Ιωνίη γειρός et οὐφασθα: quid discrepet.	104.
Ιωνάδες vox Lacedaemoniorum.	114.
Laidis patria et mors.	75.
Łamia a Demetrio amata.	46.
Łamia Venus.	46.
Lampades Atheniensium.	41.
Lapis in quo tessara luserat Palamedes.	64.
Latonae honores apud Delphos.	67.
Lex Attica de scortis.	38.
Liber adulitus cum Satyro, fabula pieta.	103.
Liber Morychus.	110.
Liber χοροφέλας.	110.
Lycius artifex.	32.
Λυσιλαῖδες vox Laconica.	145.
Ludus ἀπῆρης.	51.
Lupi honores ap. Delphos.	56.
Lusus verborum in nomine Istri.	96.
Maesonis patria.	84.
Minerva ab Ornyto vulnerata.	52.
Morycho stultior, proverbium.	110.
Myrmissus oppidum.	65.
Nicophanes πορνογράφος.	47.
Neptuni et Iunonis certamen.	44.
Paean in Agemone.	113.
Palicorum religio.	126 sq.
Panaretus homuncio, Ptol. Euergetae aularius.	131 sq.
Parasiti olim ministerium sacrum.	115 sq.
Parodiarum poetae.	77 sq.
Pausanias πορνογράφος.	47.
Philochorus citatur.	115 sq.
Phorbas Atheniensis.	97.
Pirithoi nuptiae, opus statuarii.	105.
Pisae situs.	50.
Plangonium unguentum.	106.
πλάστες i. q. κεστρεῖς.	126.
Poculorum fictilium usus antiquus.	104.

Praxillae Adonide stultior, proverbium.	p. 150.
<i>προσωποῦτα</i> , genus vasorum.	147.
Redivivi a Semnarum fano prohibiti.	98.
Saturni religio apud Sieulos.	152.
Scylax citatur.	146.
Semnarum statuae.	72 sq.
Signa deorum vinculis impedita.	145.
Simias artifex.	110.
<i>Σενδικαῖ</i> .	148.
Sminthiorum causa.	63.
Telmissus urbs Cariae.	66.
Themison citatur.	115 sq.
Theori amor in statuam pueri.	56.
<i>Θηρίκλεων</i> genere neutro.	36.
Thucydidis titulus sepulcralis.	39.
Thucydides varii.	40.
Tithenidia.	136.
Tituli inscriptionum.	39. 49. 115 sqq.
<i>τὸς δεξιὸς ὑποδεῖθαι</i> etc., proverb.	151.
Vasorum nomina a viris illustribus derivata.	109.
Via Eleusinia.	44.

III. Index rerum et verborum, quae tractantur in notis et in commentationibus de Polemone et de periegetis,

Adaei et Antigoni opus de pictoribus et statuariis.	p. 97 sq. 193 sq.
<i>ἀδοξού ὄνομα</i> quid.	114.
<i>ἄναθματα</i> quid.	35.
Apellas s. Apollas.	175 sq.
Aristides Milesius.	59 sq. 180.
Aristotelis nomen cum similibus confusum.	59.
Aristotelis de rebus natur. liber a Polemone usur-	
patus.	131.
Asclepiades varii.	7.
Attali varii.	108.
Atthidem an scriperit Polemo.	34.
Axonum et Cyrbium forma, historia.	88 sq.
Callicrates, vulgo Callistratus, <i>περὶ Αθηνῶν</i> .	173.
Callixenus Rhodius.	178 sq.
Clementis Alexandrini de deorum Graecorum mori-	
bus insolentioribus disputatio.	108 sq.
cognomina virorum doctorum.	14.

XII

<i>διάθεσις</i> quid.	p. 100 sq.
Didymus frequenter utitur Polemone.	29.
Didymi contentio adv. Polemonem.	137 sq.
Diodorus periegeta.	170 sq.
<i>διοπομπεῖσθαι</i> quid.	140.
Emendatur Athen., p. 197. A. sqq.	178.
<i>Steph. B. v. Λαδόνη.</i>	61.
<i>Fronto</i> p. 68. Nieb.	109 sq.
<i>Sext. Emp. adv. Gr. I. 253.</i>	190.
'Ελλαδικός adiectivum.	23.
<i>ἐπιγράμματα</i> sensu vario.	123.
Eratosthenis de antiquitatibus Atticis fides.	86. 88.
<i>ἔγγηται</i> s. <i>περιηγηται τῶν ἐπιγρόφων.</i>	161 sq.
Glycyia s. Glycea vicus Iliensis.	6.
Hegemon Thasius.	79 sq.
Heliodorus periegeta.	172 sq.
Heraclea Thebanorum.	54.
Hermodorus Platonicus.	148.
Homerus <i>περιηγητής.</i>	159.
Ioviorum in rebus sacris usus.	140.
<i>ἴανναθροί</i> quid.	133 sq.
<i>κέροντος</i> usus in mysteriis.	143 sq.
<i>κεχρηώς</i> Liber, Apollo.	109 sq.
<i>κοσμικός</i> sensu universalis, vox inferioris aetatis.	22.
Lapis <i>Ἀγρυπνίης.</i>	73.
Φελλάτης.	111 sq.
Lucius Tarraeus	62.
Lyceas Argivus.	168.
<i>Ανκιονοργεῖς</i> , similia vocabula unde derivanda.	37 sq.
Meneclès et Callicrates <i>περὶ Αθηνῶν.</i>	173 sq.
Minervae Pellenensis templum.	117.
Mnaseas Patarenensis.	180.
Neanthes Cyzicenus.	95.
Oppida multa ab aliis ad alias regiones relata.	66.
Palicorum fabula et religio.	127 sqq.
Panaetius senior et iunior.	7 sqq.
Particula <i>η</i> in titulis allegandis.	16. 25. 146.
Pausanias cum Polemone comparatus.	180 sqq.
Pausanias geographus.	188.
Pausaniae <i>ἐπίκρισις</i> fabularum.	196 sq.
Periegesis geographicā et antiquaria.	159 sq. 161 sq.
<i>περιηγεῖσθαι</i> , <i>περιηγητής</i> etc.	159.
<i>περιγράψιν.</i>	102 sq.
<i>περιεργαμνίζειν.</i>	105 sq.

XIII

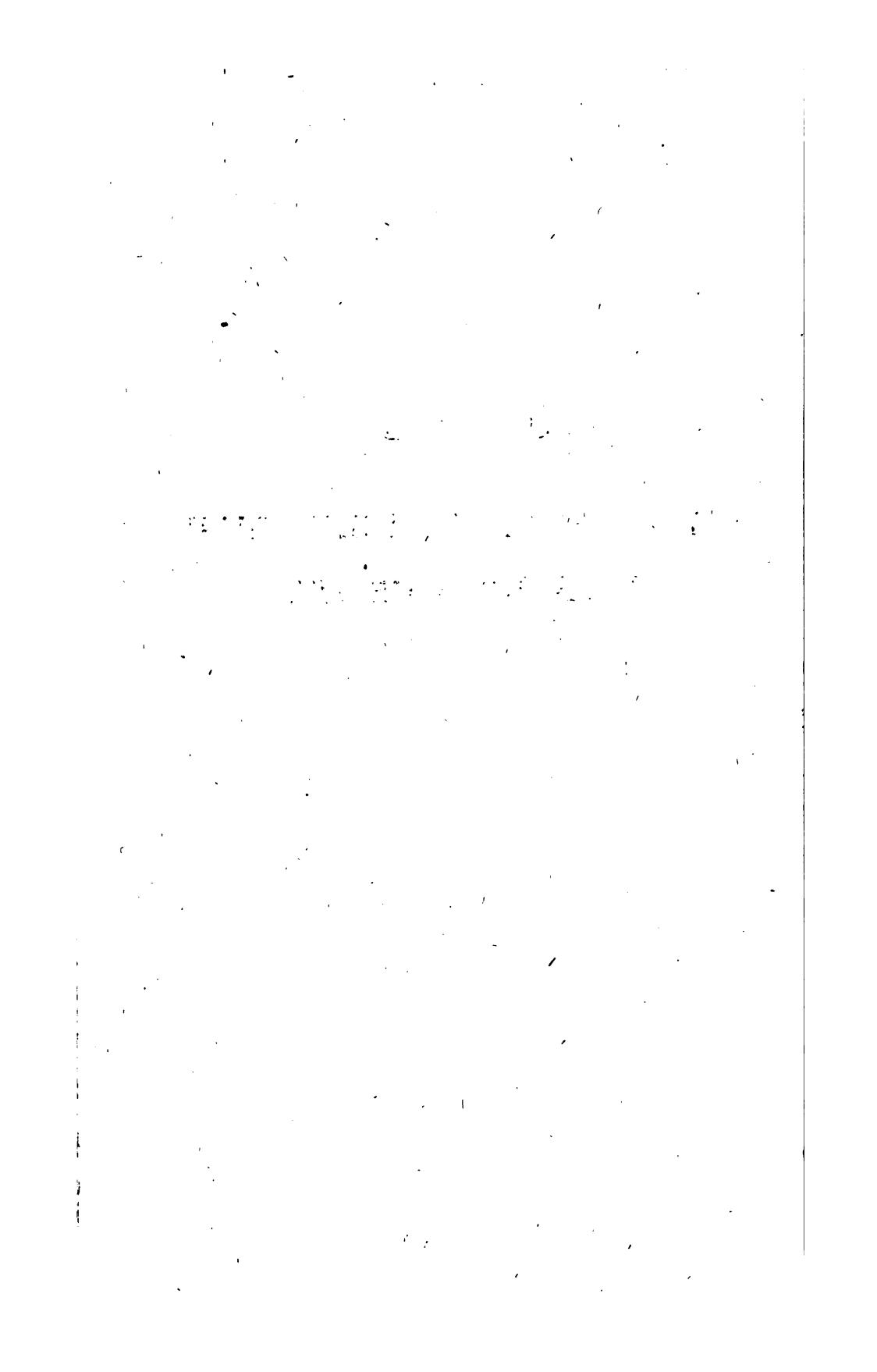
Philostrati imagines.	p. 198.
Pindaridarum apud Delphos honorēs.	68.
Polemones varii.	5.
Polemoniorum secta an extiterit.	16 sq.
Pontus significatu vario.	65 sq.
Praxilla.	151.
Praxiteles ὁ παρηγένετος.	168.
Propylaea arcis Atheniensis.	40 sq.
Proverbiorum colligendorum fontes.	194 sq.
Sacrorum abstemiorum genera varia.	74.
Scholia in Odysseam inedita.	17. 180.
Scriptores de historia artium.	193 sq.
Seminarum sacra.	93.
Semus Delius.	177.
<i>Στηλοκόπας</i> vox unde derivanda.	13.
Stiritarum cum Atheniensibus affinitas.	54.
Telephus Pergamenus.	178.
Θαυμαστῶν scriptores.	131. 198 sq.
Theopompi historici fragmentum.	59.
Theoxenia Delphorum.	67.
Timaei Siculi fides et doctrina.	69 sq. 187.
Titularum formulae decurtatae.	118. 138.
Titularum ratio varia.	20 sq.
Xenophontis Agesilaus an genuinus.	133 sq.

461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483

CAPUT I.

**DE POLEMONIS PERIEGETAE
VITA ET SCRIPTIS.**

Polemo Periegeta olim inter clarissimos antiquitatum graecarum auctores erat, nunc iacet, quum scripta eius absumserit aetas, neque dum inter recentiores extiterit qui memoriam viri quoad eius fieri possit integrare et resuscitare conatus sit *). Quod quum ego susceperim, operaे pretium facturum me spero tum propter ipsum scriptorem, in paucis litteratum ac diligentem, tunc quia testimoniorum fragmentorumque tractatio non poterit non respicere et opportunis digressionibus exspatiari ad omnem quam ista aetas sequens studiorum litterarumque rationem recensendam, peculialemque eius artis quam Polemo profitebatur indolem accuratius quam adhuc factum est explicandam. Aetas autem Polemonis est doctissima illa Alexandrinorum, litteratissimorum hominum luminibus mirifice conspicua. De cuius cognitione si egregie nunc meruisse omnibus visi sunt qui modo de singulis qui eam ornaverunt grammaticis historicisve, modo de omni eius ingenio atque historia disputationaverunt: neque hae, confido, disputatiunculae meae ingratae doctis erunt, quum Polemonis doctrina plurimum pertineat ad omnes Alexandrinorum litteras iudicandas, ut solet unius hominis qui nomen aliquod apud aequales haberet, notitia accuratior ad omnem eiusdem aetatis rationem cognoscendam utilissima esse. Quod ad artem Polemonis attinet, nobilitavit ille artem periegeticam, de qua si adhuc parum accurate existimatum est, longe nunc expeditior cuique ad indicandum patebit via, si indolem huius artis non iam in solo Pausania, sed in Po-

*) Obiter multi de eo dixerunt; plenissime inter recentiores Clinton Fast. Hell. Vol. III. p. 524 sqq.

lemons insuper persequi licebit, excellentissimo in hoc genere scriptore, quem affirmaveris in fastigio periegeseos antiquariae stetisse. Et praeivi ego lectoribus meis hoc iudicium in ea commentatione, quam posui post fragmenta Polemonis; in qua ad certam viam componere studui quicquid mihi videretur attinere ad omnem huius artis proprietatem et cum ceteris litteris coniunctionem recte aestimandam. Quae dissertation, si quid ipsi scriptori de operibus suis augurari liceat, non inutilis lectu erit iis, qui tractant litterarum graecarum historiam universalem, in primis si curant ea tempora, ubi ingenia quidem hominum torpebant, doctrina vero et ea studia, quae in diligentia et in elaborando posita sunt, maxime floruerunt. Cetera pertinent ad solum Polemonem, de cuius vita iam primum quum quaerere propositum sit, proficiscendum ab iis, quae leguntur apud Suidam s. v. Πολέμων, conferenda cum Eudocia Viol. p. 350.

§. 1. Habentur apud Suidam haec: Πολέμων Βύνηγέτον, Πιεύς, κώμης Γλυκυνίας (Eudoc. Λυκλας) ὄνομα, Ἀθήνησι δὲ πολιτογραφηθεὶς, διὸ ἐπεγράψετο Ἐλλαδικός, ὁ κληθεὶς περιηγητής, ἰστορικός, γέροντος κατὰ τὸν Πτολεμαῖον τὸν Ἐπιφανῆ· κατὰ δὲ Ἀσκληπιάδην τὸν Μυριεστὸν συνεχρόγυσεν Ἀριστοφάνη τῷ γραμματικῷ καὶ διήκονος καὶ τοῦ Ροδὸν Παναιτίου. ἔργα τε περιηγησιν Ἰλίου ἐν βιβλίοις γ', κτίσεις τῶν ἐν Φοικίδι πόλεων καὶ περὶ τῆς πρὸς Ἀθηναῖον συγγενεᾶς αὐτῶν, περὶ τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων (Eudocia περὶ τῆς πρὸς Ἀθηναῖον συγγενεᾶς τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων, et sic Suidas editionis Aldinae, quod ex Cod. Paris. mutavit Kuesterus), περὶ τῶν ἐν Ακαδαμονὶ πόλεων, καὶ ἄλλα πλεῖστα, ἐν οἷς καὶ κοσμικὴν περιήγησιν ἡτοι γεωγραφίαν. — De singulis disputabitur separatim. Universus locus quum trībus partibus contineatur, quarum prima est de nominibus ac patria Polemonis, altera de aetate, tertia de scriptis, duae priores aperte falsae sunt in hoc, quod Ἐλλαδικός ponitur fuisse nomen Polemonis, cf. §. 20, et quod dicitur audivisse Panaetium Stoicum, cf. §. 4. In scriptorum recensu plurima et gravissima, ut solet esse apud Suidam, latent in illis καὶ ἄλλα πλεῖστα, cf. §. 18. Κοσμικὴν περιήγησιν ἡτοι γεωγραφίαν cave putas ipsum Polemonem opus inscripsisse, cf. §. 15.

§. 2. Nomen Polemónis admodum frequens Graecis erat ideoque multi passim Polemónes memorantur, tum apud historicos tum in artibus litterisque. Qui cum nostro ne confundantur, antequam huius res persequar, recensum subiiciam eorum, qui in litteris praeter eum nomen habuerunt. Et extant quidem ingenii monumenta ab his:

1) a *Polemone rege*, qui vulgo nominatur Polemo Ponticus, quem primum regem Póhti fecit Antonius. Successit ei Polemo filius; postea regnum a Nerone in provinciae formam redactum est. Cf. Reimar. ad Dion. Cass. T. II. p. 915; Boeckh Corp. Inscr. Vol. II. p. 94 sqq. Supersunt sub nomine Polemonis Pontici tria epigrammata, Anthol. I. p. 103. II. p. 254. 330. ed. Jacobs., quae utrius illorum sint, patris an filii; haud liquet. Cf. Jacobs Animadverss. in Anthol. III, 3. p. 940.

2) a *Polemone sophista*, Laodiceno, qui floruit sub Traiano et Hadriano. Exstant laudationes duae funebres, editae ab Orellio; Lips. 1819, nuper brevi annotatione ornatae ab Jacobsio, Zeitschr. f. A. 1838. No. 1. Plura de hoc rhetore apud aequales nobilissimo suppeditant Philostr. vit. Soph. I. 25, Suid. v. Πολέμων, Frontonis et Marci Caes. epp. p. 50. 55. 63, Phrynicus p. 271. coll. p. 170. 421. ed. Lobeck. Cf. Fabric. B. G. VI. p. 2 sqq. Harles.; Bernhardy Griech. Litter. I. p. 430.

3) a *Polemone physiognomico*, de quo v. Fabric. B. G. III. p. 323. H.

Qui sequuntur, de his testimoniis tantum aliorum vel paucis fragmentis constat:

4) *Polemo Atheniensis*, Philostrati f., Xenocratis auditor et successor; de quo v. Diog. L. IV. 16 sqq. c. nott. Menagii, coll. Rittero Gesch. d. Ph. II. p. 544. ed. 2.

5) *Polemo sophista iunior*, qui floruit Commodo imperatore, v. Suid. v. Πολέμων.

6) *Polemo nescio quis grammaticus*, cuius in Lucanum commentarius libro quinto laudatur a Lydo de Magistrat. III. 46.

Inter pictores denique inclaruit

7) *Polemo Alexandrinus*, cf. Plin. H. N. XXXV. 40, 43.

Quos Fabricius B. G. III. p. 183 sq. praeter hos recentet, Polemonem Neoplatonicum, qui ex Plotini disciplina ad voluptates desciverat, v. Porphyr. v. Plotini c. 11, et Haereticum, Apollinaris discipulum, de his parum huc attinet.

§. 3. Ab his Periegeta et patris nomine addito et patria et cognominibus multis distinguitur. De patre Euegeto nemo praeter Suidam commemoravit. Iliensis vocatur ab agro Iliensi, velut Demetrius Scepsius ap. Eudoc. p. 128. appellatur Ἰλεύς. De vico illo Iliensi, ubi pater domicilium habuisse videtur, ceteroquin incertum est, neque de nomine satis constat, quum Suidae audiat Γλυκύλα, Eudociae Λυκλα. Huic qui patrocinari velit, eos allegaverit qui Lyciām non modo meridionalem Asiae minoris regionem dictam fuisse narrant, sed etiam Trojanorum partem, eam in qua Zelea oppidum situm fuerit, v. Marquardt Cyzicus p. 128 sq.; inter quos sunt qui ipsam Zeleam antiquitus Λυκλα appellatam fuisse narrant, velut Schol. Il. V. 105. ἐστι δὲ καὶ ἑτέρα τῆς Τρωάδος πόλις, ἡς ἡρῷος Πάνθαρος, cf. Scholl. Il. VL 172, Scholl. Aesch. Sept. c. Theb. v. 132. Verum dicitur ab his πόλις eadem abusione, quam solent admittere et in hac voce et in similibus, τόπος, δῆμος, velut quae habentur apud Hesych. Λιάκηα, τόπος Ἀγρικῆς ὑπὸ Βρανδῶνα, cf. Steph. B. s. v., Bekk. Anecd. p. 242, quae accuratius dicitur regio fuisse, itemque Ἐπακρία πόλις, quae inter duodecim oppida Cecropia numerabatur a Philochoro, si fides est Stephani B. s. v. Mihi praeplacet Suidae κώμης Γλυκύλας, leviter tamen et ipsum, si quid video, corruptum et in Γλυκύλας mutandum. Γλυκύλαν autem sc. κρήνην interpretor vicum ad dulcem fontem situm, cf. Paus. VII. 27, 1. in descriptione Pellenae, πλευρή πηγαί σφισιν ὑπὸ την πόλιν εἰσὶν οὐ πολλαῖ· τὸ δὲ χωρόν, ἔρθρα αἱ πηγαί, Γλυκύλας ὄνομάζουσι, cf. Strab. VII. p. 119. ed. Tauchn. Γλυκύλης λιμήν Ann. Comn. p. 107. D. 108. A. Γλυκύλης ποταμός.

§. 4. Sequitur ut quaeramus de aetate Polemonis; ubi proficiscendum a testimonio Asclepiadis Myrleani, optimi testis, de quo v. Werfer d. Asclep. Tragil. in Act. Monac. II. 4. p. 535, Warton ap. Gaisf. Poett. Min. Gr. IV. p. 2, Bernhardy Suid. Vol. I. P. I. p. 790 sq. Grammaticas hic

artes professus est, primum Romae, deinde in Turditania temporibus Pompeii[†] Magni *), scripsitque multa et varii argumenti, ex quibus hue maxime attinet opus περὶ γραμματικῶν inscriptum, libris minimum undecim comprehensum, quibus egerat et de grammaticis et de poetis, velut de Orpheo, Arato, aliis. In hoc opere etiam de nostro peculiari capite disputasse videtur. Dixerat autem, quantum intelligitur ex Suida, Polemonem aequalem fuisse Aristophanis grammatici, auditorem Panaetii Rhodii; quorum illud haud dubie recte habet, hoc varias viris doctis turbas fecit, quum pugnet et cum Panaetii et cum Polemonis temporibus. Fabricius B. G. III. p. 572. stoicum esse Polemonem nobis inde finxit, quem putat discipulum Panaetii senioris fuisse. At seniorem istum Panaetium stoicum commentum Suidae esse sensit iam Ionsius p. 213, planum fecit van Lynden de Panaetio p. 6 sqq. Quamquam exstisset Panaetium πεάτερον appellatum cernitur ex Porphyrio in Ptol. Harm. p. 244. coll. p. 267. Wallis.; qui dicitur etiam ὁ μαθηματικός et scripserat περὶ τῶν κατὰ γεωμετρίαν καὶ μονοική λόγων καὶ διασημάτων. Cum hoc igitur fortasse comparatus stoicus senior appellabatur; ipse vero stoicus et senior et iunior unus homo est, Scipionis ac Laelii familiaris, qui floruit a. Chr. n. 185 — 112. Unde facile intelligitur Polemone hunc longe recentiorem fuisse. Propterea Ionsius, vel alius, inquit, intelligendus est Polemo, vel ita explicanda erunt verba, quod Polemo senex Panaetium iuvenem viderit atque audiverit, vel Suidae verba ista διήκονος καὶ τὸν Ρόδιον Πανατίον omnino delenda, vel ita mutanda, διήκονος αὐτὸν ὁ Ρόδιος Πανατίος, ut Panaetius Polemonis discipulus fuisse intelligatur. Postremum amplexus Lyndenus p. 36 sqq. Polemonem numerat in doctoribus Panaetii; quod vellem minus confidenter posuiisset, nam restant etiam sic

---

*) Suidas s. v. Ἀσκληπιαδῆς debebat distinguere 1) Asclepiadem Tragilensem, temporibus Epaminondae, cuius fragmentis a Werfer collectis adde Schol. Vat. Eurip. Rhes. 895. 2) Myrleanum, 3) Alexandrinum, v. Scholl. Arist. Nubb. 37. cf. Werfer p. 554. 4) Smyrnaeum, qui laudatur Schol. Dionys. Thr. p. 784. Cf. Ionsius de scr. h. ph. p. 247. coll. 198, Bernhardy l. c., Wegener de aula Attalica p. 161.

multae dubitationes. Andivit Panaetius Cratetem Mallotem, Polemone uno genere iuniorem; deinde plurimam vitae partem apud Romanos peregit et flexu demum aetatis Athenas rediisse ibique post Antipatrum stoicae scholae praefuisse videtur. Num senem et philosophiae doctorem grammaticas istas, quas adolescens hauserat, arses recoluisse Polemonisque, decrepiti iamiam senis, si quas habuit scholas visitasse putemus? Mihi mittenda potius ista Suidae allucinatio videtur, qui sive ipsum Asclepiadem seu alium, qui hoc usus erat, excerpserit, adeo hoc oscitanter fecit, ut quid sibi velit Panaetii ista Rhodii commemoratio nunc expediri omnino nequeat.

§. 5. Aristophanem Byzantium, Zenodoti et Callimachi auditorem, floruisse constat sub Ptolemaeo [Philopatore et Euergete, h. e. inter annos a. Chr. n. 221. et 180. Possumus igitur ad eadem regna etiam Polemonis aetatem assignare. Maxime tamen, si Suidam sequamur, floruit sub Epiphane, 204—180, sicuti Aristophanis quoque aetatem florentissimam incidisse tradunt in Ql. 145, h. e. in tertium annum Epiphanis. Eodem ducimur si observamus tempora eorum, adversus quos Polemo scripserat. Antiquissimus horum est Timaeus Siculus, quem constat historiam suam composuisse circiter Ol. 128, h. e. a. Chr. n. 269, vixisse regnibus Ptolemaei Lagi et Philadelpho, cf. Goeller de situ et orig. Syrac. p. 181 sq. Propius ab aetate Polemonis abest Eratosthenes, qui floruit sub Euergete et Philopatore, cf. Bernhardy Eratosth. praef. p. XI sq. Scripserat Polemo etiam adversus Istrum Callimachium (cf. frgm. LIV sq.), quem temporibus Ptolemaei Euergetae floruisse demonstrat Siebelis de *Arthōwar* scriptoribus p. XIX. Denique adversarius fuit Neanthis Cyziceni, qui scripsit res Attali teste Athenaeo XV. p. 699. D, sine dubio primi, qui regnavit a. Chr. n. 242—222, ut vixerit Neanthes sub Ptolemaeo Philopatore, cf. Jonsius II. 4, 3, p. 158, Marquardt Cyzicus p. 164 sqq., ut huic ferme suppar fuerit Polemo, ceteris genere uno et si quod supra est recentior. Redeunt igitur haec omnia eodem, quo Asclepiadis et Suidae testimonii ducti eramus, idemque confirmatur singulis ipsius Polemonis notationibus, velut ap.

Athen. XII. p. 552. B. Πολέμων — ἴστορεῖς ὡς καὶ Πατέρεσ — συνεγένετο Πτολεμαῖον τῷ Εὐεργέτῃ, τάλαντα δώδεκα τὸν ἀναντὸν λαμβάνον· ἣν δὲ ἰσχύος τετοπιστος, ἄνοσος διατελέσας, quod ex sua ipsius cognitione scripsisse videtur, ut iuvenis attigerit Ptolemaeum Eugetam. — Eorum, qui Polemonis meminerunt ex posterioribus, antiquissimi sunt Herodicus Babylonius Crateteus et Didymus ille Aristarcheus et alii eiusdem aetatis, qua scripta Polemonis maxime in manibus doctorum fuisse videntur.

§. 6. Unde disciplinam acceperit Polemo, de hoc nil traditum habemus. Aristarchi discipulus vocatur a Graevio ap. Fabric. B. G. I. p. 442. Harl., quae conjectura facile refutari potest. Alii, velut Ionsius de scr. h. ph. II. 13, 1. et Harlesius ad Fabric. B. G. IV. p. 119, Aristophanis etum discipulum fuisse affirmant, quum ex Asclepiade constet tantum de eo, Polemonem et Aristophanem aequales fuisse. At voluerunt illi, opinor, maxime Alexandrinis nostrum adnumerandum esse significare. Quia in re contrariam nuper viam ingressus est Wegener de aula Attal. P. I. p. 204 sqq., qui Polemonem inter Pergamenos recenset, idoneis tamen etiam hic argumentis destitutus. Dicit Polemonem in vicinia Pergami natum fuisse, inde verisimile esse, litteratae eum, quam solet appellare, Pergamenorum societati adscriptum fuisse. Verum erat etiam Aristarchi patria, Samothrace insula, Pergamenis vicina. Scripsit, inquit, Polemo epistolam ad Attalum II. regem Pergamenum. Concedo probabile esse eum Attalum, ad quem scripsit meus (v. frgm. LXX sqq.), fuisse regem; sed etiamsi fuerit, nimis multa inde colliguntur, si Pergamenis propterea Polemonem adscriptum fuisse sumamus. „Impugnavit Eratosthenem Alexandrinum.“ At impugnavit etiam Neanthem Cyzicenum, rerum Attalicarum scriptorem, qui meliore sane iure ad Pergamenos referri poterat quam multi alii. Cetera quibus ille utitur argumenta, si haec refuta sunt, sponte evanescent.

§. 7. Mihi renuntiandum potius quam obsequendum videtur improbo illi grammaticorum suo quemque doctori, suaee successioni assignandi studio, gaudeoque meo, ut quem dixeris αὐθιδίδακτον fuisse. Verum si spectes universam studiorum

rationem, quantum de iis ex fragmentis existimari potest, duabus potissimum in urbibus aliquamdiu disciplinis eum eruditum fuisse crediderim, Alexandriae atque Athenis. Alexandriae per illam aetatem eae artes maxime colebantur, quibus Polemo conspicuus erat, historicae et grammaticae; quas qui studiose ediscere, qui penitus haurire volebat, non poterat quin Alexandrinis doctoribus temporis opera eque aliquantum impenderet. Adde quod constat vidisse nostrum aulam Ptolemaei Euergetae ex Āthen. XII. p. 552. B. modo laudato, et quod libri eius inter posteriores grammaticos maxime ab Alexandrinis usurpabantur, in primis ab Didymo, cf. §. 17. Si certa nomina expromi velis, potuit ille audire Callimachum, potuit etiam Eratosthenem audire, qui Polemonem adolescentem sunmis illarum artium laudibus excellebant. De Eratosthene noli contra monere quod Polemo scripsit adversus Eratosthenem; scripsit etiam Aristophanes adversus (*πρὸς*) Callimachi praeceptoris *πινακας*. Ad Āthenas quod attinet, Polemonem huic ubi multum temporis tribuisse vel inde patet, quod traditur *Αθηναῖς πολιτογραφηθεὶς* fuisse, unde *Αθηναῖς* vocatur Heraclidi Mopseati ap. Āthen. VI. p. 234. D. et Plutarcho Sympos. Quaestt. V. 2. Quaeritur quoniam aetatis spatio Athenis versatus fuerit, utrum senex, quod existimat Lyndenus, qui Polemonem senem scholas Athenis habuisse statuit, quibus interfuerit Panaetius (v. §. 4.), an iuvenis. Mihi de scholis istis valde dubium videtur; contra hoc videor mihi pro certo exploratoque ponere posse, primam urbem, quo iuvenis ab Alexandrinis rudimenta litterarum edoctus advolaverit, studiosissimus ille monumentorum omnisque antiquitatis ex artis operibus documentisque publicis illustrandae, hanc igitur urbem fuisse Athenas, quippe non modo qualicunque monumentorum supellectile refertissimas, sed etiam iis maxime tunc frequentatas, qui periegetarum studia colerent, in monumentorum cognitione posita atque ab Atheniensibus primum, ut videtur, ad certam artem et rationem revocata; cf. cap. III. §. 10. Efflorescebat nimis tunc apud Athenenses illa, quam peripatetici inchoaverant, antiquitatum disciplina ex sedula singulorum locorum inspectione et per-

tractatione explicandarum. Vigebant laudes Philochori et Timaei Siculi (quem maximam vitae partem apud Athenienses degisse constat ex Polybio Exc. Vat. XII. 13.), qui haec studia insigni cum fructu ad historiam applicaverant. Florebant nomina Cratetis Atheniensis, Eratosthenis, Aristophanis, aliorum, qui comoediam Atticam ex antiquitatibus Atticis illustrabant. Vivebat, ni fallor, eadem aetate Diodorus Atheniensis (cf. cap. III. §. 11.), qui Periegetae nomen tanquam propriae professionis appellationem, inter historicam atque grammaticam artem mediae, primus sibi adscivisse et ad peculiare litterarum genus vindicasse videtur. Hos Polemo sequutus est, tantumque mox de antiquitatibus Atticis ex monumentis et inscriptionibus collustrans meruit, ut Athenienses eum inter cives adoptarent; cui tamen rei cavendum ne nimium tribuamus, quum constet eum honorem per ista tempora facillimi negotii fuisse.

§. 8. Athenis Polemonem ad ceteras Graeciae et reliqui orbis terrarum civitates obeundas perrexisse et quod vitae reliquum erat inter peregrinandum fere consumssisse crediderim, idque ita eum instituisse, ut ex urbibus nobilioribus, praeципue ex iis quae monumentorum, donariorum, tabularum pictarum, inscriptionum abundantia insigniores erant, modo hanc modo illam diutius incoleret domiciliumque ibi aliquantis per figeret. Certe, si quanta cura de singulis disputaverit ex ipsius fragmentis cognoveris, facile mecum consenties eum minime, ut solent homines peregrinabundi, inspexisse duntaxat urbes videri, sed habitare in iis et tam bene cognitas habere, quam solent cives aut inquilini. Neque hoc de solis Athenis valet, verum sicuti in his versatissimus erat, ita Argos etiam, Sicyonem, Spartam, Olympiam, Delphos, Dodonam, Syracusas ad extremum usque angulum perquisivisse eum dixeris. Denique mecum facit quod scribit Heraclides Mopseates apud Athen. VI. p. 234. D. Πολέμων γοῦν — ὁ εὖς Σάμιος ἡ Σικνώνιος εἴτ' Ἀθηναῖος ὄνομαζόμενος χαίρει, ὃς ὁ Μορφεῖης Ἡρακλεῖδης (eiusdem meminit Steph. B. s. v. Μόφων ἐστι) λέγει, καταριθμούμενος αὐτὸν καὶ ἀπ' ἄλλων πόλεων. Ex quo loco si Vossius, Casaubonus, alii adeo virorum doctorum de Polemonis patria sententias discrepasse concludunt, ut quisque

quid sibi probabilissimum videretur sequenti sint, unde tandem scivisse Suidam putemus, quod satis confidenter pronunciat, Pólemonem natione Iliensem fuisse, ex vico Glycea oriundum? Immo videtur Polemo; quum modo hanc modo illam urbem incoleret, etiam libros suos modo ex hac modo ex illa civitate in lucem emisisse, idque in titulis librorum diversis gentilibus, ut quamque urbem incolebat, nomini suo adiectis significasse. Ex qua domiciliorum diversitate si gloriosam sibi quaerebat meus, id non tam huic homini quam universae, qua is vixit, aetati imputandum est, quae pridem desierat patriae amorem censere ex caritate eius loci, ubi quisque natus esset, et in qua litteratis potissimum hominibus, si itinera longinqua fecerant, magnae id laudi habebatur. Erat, opinor, Polemo talis, qualem describit Plutarchus de def. orac. c. 2. ἀνὴρ φιλοθεάμων καὶ φιλομαθής, οὐσιῶν δὲ ἔχων ἴκανηρ καὶ τὸ πλεῖστα τῶν ἴκανῶν ἔχειν οὐκ ἄξιον πολλοῦ ποιούμενος. Certe nummatum fuisse oportet quem totam ferme vitam inter peregrinationes peregrinatus credibile est.

§. 9. Ab arte sua et *Περιηγητής* nominabatur et *Στηλοκόπας*, quorum illud peculiare id scribendi genus significat, quod a Diodoro Athenensi inchoatum (cf. cap. III. §. 10.) a nostro ad summum, quod in hoc genere praestari poterat, perductum esse videtur. Alterum cognomen peculiarem quandam, qua maxime inter ceteros periegetas eninuit, laudem Polemonis indicat, ut qui esset unicus inscriptionum scrutator ex monumentis publicis collendarum et ex antiquitatum scientia aperiendarum. *Περιηγητής* appellatur apud Strab. IX. p. 240, Athen. IX. p. 372. A. 387. F. XII. p. 602. F. XV. p. 696. F. V. p. 210. A, Plutarch. vit. Arat. c. 13, Steph. B. v. Λωδώνη, Suid. v. *Πολέμων*. Videtur sibi ipse in titulis librorum hoc nomen attribuisse, quo quarum artium professio, quae studia comprehendantur explicatissime demonstrabitur capite tertio. *Στηλοκόπας* appellatur ab Herodico Crateteo ap. Athen. VI. p. 234. D. ἐπεκαλεῖτο δὲ καὶ *Στηλοκόπας*, ὡς Ἡρόδικος ὁ *Κρατῆτος*. De Herodico Babylonio, Cratetis discipulo, plenis-

sime disputavit Wegener de aul. Att. p. 155 sq. *). Vocem Στηλοκόπας Dalecampius ad Athen. l. c. revoçandam putavit ad verbum στηλιτεύειν, στηλοκόπαν esse quasi ἐστηλιτευμένον sive ἐστηλοκοπημένον (cf. Pollux VIII. 73, Hesych. v. στηλιτεῦσαι, Dio Cass. XLII. 9.), ut cuius nomen ob desertum vadimonium videatur columnae inscriptum et infamatum fuisse, qui mos obtinebat Athenis. Alia interpretatio Valesii est ad Harpocr. v. ἄξονες, Polemonem Στηλοκόπαν dictum esse ob maledicentiam, qua in eos qui ab se dissepulcent saevisset et „quod omnes scriptores quasi proscripteret, ἐστηλιτεύειν, ἐστηλοκόπησοι.“ Dissensit ab hoc Casaubonus, rectum haud dubie videns in hoc, quod nomen repetuit ab studio Polemonis in inscriptionibus posito: „Qui tanta diligētia graecarum urbium inscriptiones de columnis, pilis, statuis et omne genus donariis descripsisset, Στηλοκόπας ioculari quidem, sed aptissimo nomine est dictus, παρὰ τὸν κόπον τὸν περὶ τὰς στήλας. Sic δοξούσους dixerunt, qui industriam et laborem ὅμην suum ad gloriae aucupium referrent. Sic etiam θημοκόπους appellabant, qui in demerendo populo assidue occupabantur.“ Et, assentiantur Casaubono Iacobius Animadversus. Anthol. Prolegg. p. XXXV; et Boeckhius Oecon. Civit. II. p. 281, Corp. Inscr. Vol. I. praef. p. VIII. Mihi de re exploratum videtur, originatio ipsa, quam proposuit Casaubonus, vereor ut recte habeat. Nam repetierim vocem στηλοκόπας non a κόπος, sed a κόπτειν, unde κόπτειν, ut στηλοκόπας sit lapicida, is qui inscriptionem aliquam in columnam incidit. Aliae eiusdem vocabuli formae sunt στηλοκόπος et στηλοκόπης, quum forma στηλοκόπας dorismis adnumeranda videatur in vulgarem dialectum haud raro receptis; cf. Lobeck ad Phryn. p. 638. ad Aiac. v. 604. p. 292 sq. coll. p. 460. Recte vero Casaubonus etiam in hoc, quod ioculare hoc nomen appellat, de qua re secus iudicavit Wegener de aul. Att. p. 204, nimium ille opinacionibus suis de academia, quam dicit, Pergamea indulgens: „Stelocopae cognomen nescio an Polemonis fuerit in academia Attalica ob.

*) De Herodici πρὸς τὸν Φιλοσωφάτην libro cf. Luzac Lect. Att. p. 412.

insignem in inscriptionibus colligendis et explicandis collectam operam gloriae et honorifica appellatio: "qui videat ne academicis suis tribuerit facetias subrusticas, quibus placuerit hominem litteratissimum nominare lapidam. Omnino talia, quae dectis viris apud Graecos indebantur, cognomina ioculalia plerumque sunt et habent aculeam. Sic Nicanor Ariostarcheus Στυγματας dictus, hoc est proprius servus κατεστιγμένος, quia doctrinam interpungendi multis libris persequutus erat (cf. Schol. Dionys. Thr. ap. Bekk. Aneod. p. 758 sq. 763 sqq., Warton ap. Gaisf. Poett. min. IV. p. 3.), διότι ἐπολυκόρης περὶ στυγμῶν, ut ait Eustath. p. 20, 12. Simili cavillatione Satyrus Ζῆτα dictas διὰ τὸ ζητητικὸν αὐτοῦ, Phot. Bibl. p. 151.

b. Bekk., Dionysius Ἀσκάλαῖος, aut propter lucubrationes assiduas aut ἐπεδὴ μακρὸς καὶ λεπτὸς ἡνὶ καὶ ὄχρος, ut ait Etym. M. p. 278.; cf. Freato p. 94. Nieb., unde cognoscitur hanc Dionysiam, quem nominat *tenuorem*, magistrum Frontonis fuisse. Quamquam talibus originationibus nihil tribuendum esse censem Lehrsius Quaestt. epic. p. 19 seqq.

§. 10. Reliquum est ut dicam de cognomine Helladici i. e. Graeciensis, quod solent Polemonis nomini adiicere propter haec apud Suidam, Ἀθηνῆσι δὲ πολιορκηθόσι, διὸ ἐπηράπετο Ἑλλαδικός. Quae verba carent sensu, nam qui civitatem Atticam habebant, ii non Ἑλλαδικοί appellabantur, sed Ἀθηναῖοι. Neque vox ἐπηράψεων acile de cognominibus inditis usurpatur. Denique turbatur verborum tenor illis, ut tanquam glossema eiicienda vel certe uncinis intercludenda crediderim. Quae de libro Polemonis legerat sive ipse Suidas sive lector aliquis recentior, ea imperite ad nominis indicem interpolavit. Librum enim et ipsa vox ἐπηράψεων indicat et patet disertam de eo ex Athenaeo XI. p. 479. F. Πολέμων ἡ ὄστις ἐστὶν ἡ πομός τὸν ἐπηράψομενον Ἑλλαδικόν, cf. XIII. p. 606. A, unde Solweighaeuserus Animadv. Athen. Tom. IX. p. 179. haec in recensu scriptorum Polemonis, quae ab Athenaeo laudantur, adnotavit: „Helladicus, antiquitates Graecae, incerti auctoris liber, sed ad Polemonem vulgo relatus;“ cf. infra §. 15. Nihilominus praeceunte Casaubono et alii de Polemone Graeciensi s. Graecanico loqui solent et

causam insuper, car ita dictus videatur, quae sivit Welckerus de Cycl. Ep. p. 56, Helladici cognomen idem valere affirmans quod Sicyonii (cf. §. 8.), utrumque vero ideo Polemoni inditum esse, quia scripserit de pictoribus Sicyoniis, quorum secta Helladica plerunque vocetur. Quae sententia, etiam si de homine ad librum eum transtaleris, tamē angustior est, quam secta Helladica diceretur non quia Sicyone florebat, sed quia opposita erat Asiatica, ut ὁ Ἑλλαδιτής sc. λόγος minime sit idem quod ὁ Σικυώνιος. Sed veram nominis rationem invenies infra §. 15.

§. 11. Librorum titulos antequam enumerem, si quid alienum Polemoni obtruditur, id removendum. Quo pertinet cyclo, quem nostro tribuit Welckerus de Cycl. Ep. p. 51 sqq., grammaticos, et quae cum hac conjectura coniuncta est, secta grammatica Polemoniorum. Nititur vir doctissimus in Schol. II. III. 242, ubi post fabulam de Aphidna per Dioscaros directa adiiciuntur haec: η ἰστορία παρὰ τοῖς Πολεμωνίοις η τοῖς κυκλικοῖς καὶ ἀνὸ μέροις παρὰ Ἀλκιάνη τῷ Λυρικῷ. Sic est in cod. Veneto. Didymi quae vocantur scholia habent Πολεμωνίους η τοι κυκλικούς. In codice Leidensi nil nisi haec leguntur: η ἰστορία παρὰ κυκλικοῖς, testibus Graevio ap. Fabric. B. G. I. p. 442. et Valkenario Opusc. II. p. 123. Iam mirum quanto opere in his verbis sedatum est ab iis, qui disputaverunt de cyclo epico; quorum quam alteri corrigendum esse existimarent, alteri cyclicorum hinc sectana vel Polemonis quoddam opus, scilicet quod ad cyclo epico historiam gravissimum esset, expiscati sunt. Horum est Graevius, qui, Πολεμωνίους η τοι κυκλικούς si vera lectio sit, rationem nullam se ait posse comminisci, nisi quod a Polemoni quodam in unum corpus fuerint collecti cyclici, Polemone forte Eugeeti filio; similiterque iudicaverunt Casaubonus, Dedwellus, alii, cf. Wuehner d. Cycl. Ep. p. 11 sq. Contrariam sententiam praeivit Fabricius l. l., qui legendum esse coniicit παρὰ Πολεμωνίους η τοι κυκλικούς. Huic calculum adiecit Valkenarius l. l. sic scribens: „Non igitore quae de illo loco viri magni scripsérint; verum eo haec adfero, ut adnotem in Ms. Leidensi tantummodo legi η ἰστορία παρὰ τοῖς κυκλικοῖς. Credibile est in alio exemplari lectum η ἰστορία

παρὰ Πολέμωνι, atque ea in unum coaluisse.“ Valckenarium sequuntur Heyne ad II. III. 243, Wuellner l. c., Mueller de Cyclo p. 30. Et ipse Welckerus olim in hanc partem ivit, v. Alcman. fragm. p. 20, legendū esse ratus *παρὰ Πολέμωνι τοῖς κυκλικοῖς*. Nunc reiecta hac emendatione duas conjecturas tam ambiguo testimonio probare conatur, exstisisse cyclum grammaticum a Polemone Periegeta editum, et fuisse sectam Polemoniorum a Polemone repetendam, eandemque Cyclicorum dictam. Persuasit hanc sententiam censoribus suis, C. O. Muellero et Ulricio, itemque ei, qui nuper disputavit de cyclicis, Langio ueb. d. kykl. Dicht. p. 58. Nobis summatim repetere liceat quae contra monuimus in Ephem. Litt. Hal. a. 1837. p. 121 sqq. Ubi demonstravi primum, etiamsi illa verba recte haberent, *Πολεμωνίοις ἡ τοῖς κυκλικοῖς*, tamen minime inde colligi posse eosdem fuisse qui Polemonii dicuntur et qui cyclici, verum particulam ἡ in titulis allegandis plerumque disiunctive ponи, velut ap. Athen. III. p. 95. F. μαρτυρεῖ Καλλίμαχος ἡ Ζηνόδοτος, XV. p. 682. E. μέμηται ἡ τὰ Κύπρια ἐπη πεποιηκώς, *Ηγησας ἡ Στρατίας*, similia. Accedit quod quae praeter nostrum locum deprehendisse sibi videtur Welckerus vestigia Polemoniorum s. cyclicorum, haec adeo ambigua sunt, ut nonnisi detorquendo verba et ad suam sententiam violenter aptando aliquam sibi veritatis speciem conciliare potuerit. Velut si apud Hesychium leguntur s. v. *παλάμις*, *περιένης*, *παρὰ τοῖς παλαμίοις*, Welckerus scribendum esse autumat *παρὰ τοῖς Πολέμωνίοις*, quantum coll. Etym. M. p. 647, 40, Apollon. Lex. Hom. p. 127, 7, cett. apertum sit scribendum esse *παρὰ τὸ παλάμιον*. Deinde magnam opinioni suea auctoritatem fecisse putat hoc loco Eustathii p. 1494, 55. ad Odyss. IV. 248.: δέκτηρ δὲ Αρίσταρχος μὲν τὸν ἐπάτην λέγει, παρὰ τὸ δέκτηρα, ὁ δὲ κυκλικός φασιν ἥγον ὁ τῶν κυκλίων ποιητὴς ὄνοματικῶς ἀκούει τὴν λέξιν κελ., ubi scribendum ὁ δὲ κυκλικός, φασίν sc. οἱ παλαιοὶ, ἥγον κελ. Hausit enim haec ex scholiis vetustis, quae ex cod. Ambros. Q. sic enotavit Maius: οὐ κυκλικῶς τὸ δέκτηρ ὄνοματικῶς *) δ' ἀκούει, παρ' οὐ φησι τὸν

*) Ita scribendum, non ὄνοματικῶς, cf. Schol. Venet. II. IV. 212. VI. 237, Apollon. Lex. Hom. p. 3, 23. 7, 4. 39, 26. Bekk.

'Οδυσσέα τὰ δάκη λαβόντα μετημφίσθαι· ὃς οὐκ ἦν ταῖς νανοὶ τουοῦτος, οἷος ὁ Ὀδυσσεὺς ἀχρεῖος. Αρισταρχος δὲ δέκτη μὲν ἐπανῆ κτλ., qui locus ex Didymi, quem scripserat de lectionibus Aristarchi, commentario fluxisse videtur, quum sit de lectione Aristarchi contra Zenodotum puta proposita. Inde mihi quidem non dubium Eustathium refutandum esse, sive haec scholia in minus bono exemplo legerit*) sive ei offensioni fuit illud *οὐ κυκλικῶς*, quae est antiquorum grammaticorum locutio, cf. Heinrich et Buttm. Schol. Odyss. p. 574 sq., Wuellner de Cycl. Ep. p. 30 sq., nos in Ephem. Hal. l. c. p. 124. Certe non intellexisse Eustathium quid scriberet ostendit monstrum illud, *οὐ κυκλικὸς ἥγονν ὡ τῶν κυκλιῶν ποιητής*, quae in suam opinionem attractans Welckerus, de poeta cycliorum, inquit, erravit Thessalonicensis, de cyclico non erravit; nempe Polemonem docte indicavit. Sed mittantur haec et reliqua, quae magis etiam lubrica sunt et arcessita. Nam postquam ex Eustathio Polemonis cyclici iam satis videlicet certam effigiem condidit, pergit caeca cyclici vel cyclicorum vestigia per omne scholiarum Homericorum corpus indagare, ut ubicunque citantur *οὐ κυκλικὸς* vel *οἱ κυκλικοί*, Polemonem sibi et Polemonios deprehendere videatur. De his disputatum est in Eph. Hal. l. l. p. 125 sqq. De unico illo, ubi Polemonii vere nominantur, loco equidem sic statuo ut in Fabricii et Valckenarii iudicio acquiescendum putem, id scholium ex diversis commentariis conflatum esse, quorum alter de fabula Helenae citaverat

*) Est in biblioteca publica Hamburgensi codex ms., qui habet Odysseam cum scholiis vetustis, de quo paucis, sed parum exploratis fixit Petersen, Geschichte der Hamb. Stadtbibl. p. 195. Is codex quum penes Netzschiūm esset, copiam mihi fecit rogatu meo vir humanissimus scholia inspicendi, an quid discreparent ab Ambrosianis ceterisque a Buttmanno collectis. Multum ea res mihi operae creavit, quum et difficillima lectu sint et vehementer corrupta: sed inveni haud pauca, quae alicuius momenti esse viderentur; quae mox separatis a me publicabuntur. In hoc igitur codice scholium illud ad Odys. IV. 248. sic legitur: *δέκτη] οὐ κυκλικὸς ὄνοματικῶς ἀνοίει, παρ' οὐ φῆσε τὸν Ὀδυσσέα κτλ.* Poterit haec in suam sententiam flectere Welckerus. Mihi Ambrosianam lectionem *οὐ κυκλικῶς*, *ὄνοματικῶς* δὲ unice sinceram esse persuasum est. Sed existimes inde antiquam hanc corruptionem esse et ipso Eustathio antiquorem.

τοὺς κυκλικοὺς i. e. cyclum epicum, alter Alcmanem et Polemonem Periegetam.

§. 12. De iis quos vere Polemo edidit libris antequam speciatim dicam, omnium quotquot inveniuntur titulorum recensum subiicere iuvabit, ad eum ordinem dispositum, quem in ipsis fragmentis pertractandis secutus sum. De titulis monendum, nonnisi eos, qui graecis vocabulis concepti sunt, a veteribus afferri, ceteros a me, ut materiarum aliquis tenor efficeretur, interpositos esse.

I. Περιήγησις κοσμική (cf. §. 15.).

1. Ἑλλαδικός (cf. §. 15.).

a. Attica.

- α. περὶ τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως, libris quatuor. Frgm. I—V.
- β. περὶ τῶν ἐν τοῖς Προπυλαῖς πινάκων. Frgm. VI.
- γ. ἀναγραφὴ τῶν ἐπιστύμων τῶν δήμων καὶ φυλῶν. Frgm. VII—X.
- δ. περὶ τῆς ιερᾶς ὁδοῦ.

b. Argolica.

Frgm. XI—XIII.

c. Sicyonica.

- α. περὶ τῆς Ποικίλης Στοᾶς τῆς ἐν Σικυονίᾳ. Frgm. XIV. XV.
- β. περὶ τῶν ἐν Σικυονίᾳ πινάκων. Frgm. XVI. XVII.

d. Laconica.

- α. περὶ τῶν ἐν Δακεδαιμονὶ ἀναθημάτων. Frgm. XVIII—XX.
- β. περὶ τῶν ἐν Δακεδαιμονὶ πόλεων.

e. Eliaca.

Frgm. XXI—XXIII.

f. Arcadica.

Frgm. XXIV.

g. Boeotica.

Frgm. XXV.

περὶ τῶν Θήρησιν Ἡρακλεων. Frgm. XXVI.

h. Phocica.

- α. κτίσις τοῦ ἐν Φανίδῃ απόστον καὶ περὶ τῆς πρὸς Ἀθηναῖς αντιγενεῖας αντέστη.

- β. περὶ τῶν ἐν Δεκαφοῖς θήσαυρῶν. Frgm. XXVII—XXIX.

i. Epirotica.

περὶ Αιωνίης. Frgm. XXX.

2. *Περὶ γῆς Ἰλίου,* libris III.

Frgm. XXXI—XXXIII.

3. *De urbibus Ponticis, de Caria, insulis.*

α. *περὶ τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων.*

β. *Carica.* Frgm. XXXIV. XXXV.

γ. *De insulis.*

περὶ Σαμοθράκης. Frgm. XXXVI.

4. *De civitatibus Italiae et Siciliae.*

κτίσεις Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν. Frgm. XXXVII. XXXVIII.

II. Αντιγραφαι.

1. *τὰ πρὸς Τίμαιον,* libris minimum duodecim.

Frgm. XXXIX—XLVI.

2. *περὶ τῆς Ἀθήνης Ἐρατοσθένους ἐπιδημίας,* libris minimum duobus.

Frgm. XLVII—LII.

3. *πρὸς Νεάρχην ἀντιγραφαι.*

Frgm. LIII.

4. *Adversus Istrum.*

Frgm. LIV. LV.

5. *πρὸς Ἀδαιον καὶ Ἀριγορον,* libris minimum sex.

Frgm. LVI—LXXIX.

III. Ἐπιστολαι.

1. *πρὸς Ἀτταλον ἐπιστολή.*

Frgm. LXX—LXXII.

2. *πρὸς Διόφιλον περὶ τοῦ Μορύχου.*

Frgm. LXXIII—LXXV.

3. *πρὸς Ἀράνθιον.*

Frgm. LXXVI.

4. *περὶ ἀδόξων ὄνομάτων.*

Frgm. LXXVII. LXXVIII.

IV. Commentationes variae.

1. *περὶ τῶν καὶ τόλεις ἀντιγραφμάτων.*

Frgm. LXXIX; LXXX.

2. περὶ ποταμῶν, περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν, περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων ποταμῶν.

Frgm. LXXXI—LXXXIII.

3. περὶ θαυμαστῶν.

Frgm. LXXXIV.

4. περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πάπλων.

Frgm. LXXXV.

5. περὶ τῶν παρὰ Σενοφῶντι καρνάθρου.

Frgm. LXXXVI.

6. περὶ τῶν δλον καθλῶν.

Frgm. LXXXVII. LXXXVIII.

7. περὶ Ἀγρού.

Frgm. LXXXIX.

8. Varia incertae sedis.

Frgm. XC—CI.

§. 13. De singulorum titulorum formulis et auctoribus adeas velim praefationes singulorum librorum. In universum tenendum, me non modo fragmenta titulosque fragmentorum colligere voluisse, sed vel maxime id egisse, ut quis operum ambitus, qui rerum per singula opera tractatarum ordo, quae dispositio fuerit quantum eius fieri posset investigarem. In qua re profectus sum inde, quod demonstraverunt permulti (cf. O. Iahn Palamedes p. 32 sq.), titulorum qui in scriptoribus citandis solent a scholiastis, lexicographis, ceteris eiusdemodi auctoribus afferri diversissimam rationem esse, ut alias operis alicuius totius, alias libri, alias capititis vel etiam subiectae sectionis fuisse videatur. Iam si quaeritur quo quisque titulus referendus sit, utrum librum eo inscriptum fuisse putemus an caput subiectum, facilis diiudicatio est, si numerus libri additur titulo, velut *Πολέμων* ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον, similia: patet τὰ πρὸς Τίμαιον opus particulare fuisse. Impeditum vero est de iis statuere, de quibus sola formula inscriptionis constat, velut quos in nostro latitat. Suidas, περὶ τῶν ἐν Ηὔρω πόλεων, περὶ τῶν ἐν Δακεδαιμονι πόλεων, cett.: vel si ex paucis tantum fragmentis de inscriptione alicuius ambitu et ratione iudicandum est. Quibus de dubitationibus quuma certa regula constitui nequeat, secutus sum quod millesimum

videbatur, ut alias inscriptiones operibus totis, alias capitibus subiectis assignarem; de qua re velim singula fragmenta conferas cum indice librorum modo proposito. De fragmentis disponendis adiiciendum, me non solitum morem secutum esse, quo nomina tantum titulorum respiciuntur, argumenta locorum negliguntur, ut si quod fragmentum sine indice libri unde sumtum sit laudatur, hoc inter incerta reiiciatur, etiamsi pateat ex argomento, eum locum ad certam aliquam earum quae exstant inscriptionum referendum esse. Enimvero non eodem ego incerta fragmenta omnia loco habenda putavi, verum si quod ad certum librum accommodari posse videbatur, hoc eo revocavi, apposito tamen ad numerum fragmenti asterisco, ut ne deciperentur lectores.

§. 14. Vides me omnia Polemonis opera in quatuor classes digessisse, quarum prima inscripta est *Περὶ γῆς κοσμικῆς*, altera *Ἀντιγραφῶν*, tertia *Ἐπιστολῶν*, quarta *Commentationes variae*. Ad *περὶ γῆς κοσμικῆν*, quam formulam habet Suidas (tu confer §. 15.), retuli quicquid ad particularem singularum civitatum tractationem et descriptionem pertinere videbatur, ut per hanc in proprio illo sibi genere litterarum Polemonem deprehendas, unde gessit nomen periegetae. Reliqua sunt eiusdem argomenti, quod eundem semper colorem, periegeticæ illum arti proprium, habet; verum sunt haec a singularum urbium commemoratione separata, quum alia ita prescripta sint, ut adversus aliorum de iisdem locis commentarios ederentur, alia doctis epistolis concepta, aliorum denique argomenta libris singularibus ad argomenti rationem inscriptis exposita sint. Prioribus classem secundam dedi, quam inscripsi nomine *ἀντιγραφῶν*, ad similitudinem tituli ab Athenaeo servati XIII. p. 602. C. *Πολέμων ὁ περὶ γῆς ἐν ταῖς πρὸς τὸν Νεάνθην ἀντιγραφαῖς*. Ceterum mirere quot altercationes moverit noster, quum et adversus Timaeum Siculum et adversus Eratosthenem et Neantheim, Istrum, Adaicum et Antigonus scriptitaverit, unde nescio quid malae existimationis Polemoni inter recentiores adspersum est, veluti Valesium supra vidi mus nomen *Συγλοκόπα* eo referre, quasi συγλεπέντος omnes scriptores. Nescio an in laudem mei, ut solet evenire in

talibus scriptionibus, propensior sim, sed videtur mihi non tam inimice increpuisse in ceteros scriptores; certe unus tantum locus exstat, ubi scriptorem ipsum, non res ab scriptore tractatas petit, cf. frgm. LIV. Verum maxima horum scriptorum pars similis fuerit commentarii eius, quem ab Aristophane πρὸς πληκτας Callimachi praceptoris editum fuisse tradunt, ut si quae a Timaeo, Eratosthene, ceteris praetermissa secusve explicata erant, ea illis libris correxerit atque compleverit. Consentiet, credo, mecum qui singula fragmenta comparaverit. — Ad classem tertiam quod attinet, habes epistolas doctas ad familiares datas, quibus hanc et illam materiam antiquariam uberior et peculiariter tractavit; velut ad Attalum scripsit de deorum cognominibus insolentioribus ex monumentis religionibusque singulorum locorum collectis et explicatis; ad Diophilum de proverbio μωρότερος Μορύχου; ad Aranthium de paeanibus passim, ni fallor, apud Graecos cantatis; ad alium, cuius nomen interiit, de nominibus ἀδόξοις i. e. quae habent infamiam, quale est nomen παραστρον. In quartam classem reieci quaecunque parum quadrarent in ceteras classes. Argumenti genus idem etiam in his est, ad antiquatum graecarum locos illustrandos pertinens atque ex monumentis locorum depromtum.

§. 15. De singulis inscriptionibus accuratius disputatum in capitulum fragmentorumque praefactionibus. De duabus tamen nunc disserendum, de titulo περιηγήσεως κοσμικῆς ἡτοι γεωγραφίας, qui est apud Suidam, et de nomine Ἑλλαδικοῦ, de quo v. Athen. XI. p. 479. F. XIII. p. 606. A. In priore patet quod additur ἡτοι γεωγραφία nihil esse nisi glossema Suidae, qui ex suae aetatis more confunderet περιήγησιν antiquariam et geographicam. Namque ipse Polemo quamquam multas terras obiit multasque gentes vidi, tamen ad excolandam geographiam non plus contulisse videtur quam qui et ipse peregesin composituit, Pausanias. Scripserant illi de fluminibus singulis, montibus, urbibus; geographiam tamen, quae proprius vocabatur, minime attigerunt. Deinde similem usurpationem adiectivi κοσμικός, ut περιήγησις κοσμικὴ dicatur universalis, equidem legere non memini nisi apud Byzantinos, velut

apud Photium Bibl. Cod. 69. ἀνεγράσθη μοι βιβλίον. ιστορικὸν
ώς εν συνόψει κοσμικῆς ἱστορίας, ὃ δὲ συγγραφέος Ἡόνχιος ὁ Ἰλλού-
στρος. Propter similes, credo, rationes Bernhardy ad Dionys. Perieg. p. 519. tantum addo, inquit, Suidae quadam nar-
ratione, qui reliquise eum κοσμικὴν περιήγησων ἡτοι γεωγραφίαν
nulla profecto cum fide prodidit, Ukertum quod mireris in
errorem esse inductam Geogr. I, 1: p. 141. Neque tamen
prorsus mihi de hac inscriptione desperandum videtur, sed
crediderim subesse aliam, velut eam, quae antiquioribus idem
significabat, περιήγησιν οἰκουμένης, quam ad suae aetatis ser-
monem graece refinxerit Suidas; latine in alio scriptore redi-
dit is qui scripsit *expositionem totius mundi*, ab Hudsono
in *Geographis minoribus* vol. III. editam. Certe etiamsi
Polemo non omnes illos, quos ad prīmām classem retuli,
tractatus una eademque editione publicaverit (separatim editos
maxime eos dixeris, qui habent divisionem librorum, velut
quatuor libros περὶ τῆς Ἀθήνης ἀκροπόλεως, libros tres περιηγή-
σεως Ἰλλον), tamen potuit vel ipse vel posteriorum grammati-
corum aliquis ex diversis istis commentariis unum corpus effi-
cere, idque nominare περιήγησιν οἰκουμένης. — Ad Ἑλλαδικὸν
quod attinet, non ipsum Polemonem, sed librum sic dictum
fuisse supra demonstratum est, §. 10. Restant duas qua-
stiones, altera quid tribuendum putemus dubitationi Athenaei,
quam ita exprimit, Πολέμων ἡ ὁ ποιῆσας τὸν ἐπιγραφόμενον Ἑλλα-
δικόν, XI. p. 479. F. XIII. p. 606: A, altera de argūmento
Helladici. Quas antequam solvam, alias titulus proferendus;
quem equidem statuo nihil aliud nisi interpretationem nominis
Ἑλλαδικοῦ esse; qui titulus laudatur ab Iulio Africano apud
Euseb. Praep. Evang. X. 10. p. 490. Colón. (cf. frgm. XIII.);
Πολέμων ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἑλληνικῶν ιστοριῶν, et ab Scholiasta
Aristidis in Panath. p. 188, 13. (cf. frgm. XI.), Πολέμων ἐν τῇ
Ἑλληνικῇ ιστορίᾳ. Nam adiectivum Ἑλλαδικός nil nisi insolen-
tior forma adiectivi Ἑλληνικοῦ est, quippe a substantivo Ἑλλάς
derivata, ut vulgatior a substantivo Ἑλλῆς, velut Latini vulgo
utuntur adiectivo Graeci, nonnullis locis Graecanicum dicitur
vel, quod Ἑλλαδικῷ simillimum est, Graeciensem. Ceterum
iam Xenophanes ap. Athen. IX. p. 368. F. αὐτάκων γέρος Ἑλλα-

δικόν, et inter recentiores Strabo VIII. p. 136. ed. Tauchn. Ἐλλαδικὴ γεωγραφία, et paulo post ἐν οἷς καὶ τὰ Ἐλλαδικὰ κιλίματα περιέχεται: cf. quos citat L. Dindorf in Steph. Thes. L. G. vol. III. p. 756; adde Eustath. Dionys. P. p. 86, 18. τὸ Ἐλλαδικὸν κιλίμα, p. 224, 26. τοὺς Ἐλλαδικὸν Ἡρακλῆς καὶ Λιόντους, all. Vides illos scriptores remotiorem formam commutasse cum notiore, quamquam quod Ἐλλαδικὸν ac λόγον explicaverunt per Ἐλληνικὴν ιστορίαν vel Ἐλληνικὰς ιστορίας, hoc temere factum est. Nam si Athenaei locos, ubi citat Helladicum, comparamus (frgm. XXII. et XXVIII.), etiam hoc in opere Polemonem sibi constitisse et ut periegetam verum se gessisse videmus; altero enim loco disputat de donariis Olympiae asservatis, altero de donariis Delphicis. Quo si additis fragmenta illa ab Iulio Africano et Scholiasta Aristidis servata (frgm. XIII. et XI.), qui eundem librum, quem ipsi dicunt ιστορίαν Ἐλληνικήν, de antiquitatibus Argoram adhibent, apte, ut mihi quidem videtur, collegaris Ἐλλαδικὸν Polemonis non de solis Delphis, Olympia, Argis fuisse, nedum, quod Welckerus opinatus erat (cf. §. 10.), de sola Sicyone, sed de omni Graecia, ut argumentum fere idem fuisse arbitrer atque id, quod Pausanias complexus est inscriptione περιγγήσεως Ἐλλάδος: quamquam Polemo etiam de Dodona peculiari sectione commentatus erat, quod Pausanias non fecit. Hanc igitur περιγγήσιν Ἐλλάδος partem fuisse suspicor περιγγήσεως illius οἰκουμένης, eique propterea ceteros titulos, qui ad singularum civitatum graecarum periegesin pertinere viderentur, subiiciendos putavi. Secus iudicavit Groddeckius Init. Histor. Graec. Litter. Vol. II. p. 95. „Polemo —, qui splendidissima quaque donaria in celeberrimarum'urbium templis reposita subiunctis inscriptionibus in pluribus libris descriperat et Graecorum historiam, λόγον Ἐλληνικόν, XI libris cum temporum notatione exposuerat,“ qui nimium tribuit mutationi isti tituli Ἐλλαδικοῦ, quam admisit Iulius Africanus, et de undecim libris historiae Graecorum quod scribit, Helladicum cum opere adversus Timaeum edito confusse videtur. Quamquam apud Iulium Afr. l. l. si legitur Πολέμων ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἐλληνικῶν ιστοριῶν, coniicias inde etiam Helladicum in plures libros partitum

fuisse, fortasse similiter atque Pausanise περιήγησις Ἑλλάδος, ut primi libri fuerint de antiquitatibus Atticis et sic porro. Sed historicos noli putare hos libres fuisse; nam attigit quidem Polemo historiam tam in Helladicō quam in ceteris scriptioribus, verum fecit hoc nonnisi in transcurso et longe parcius quam Pausaniaz, ut minore etiam quam hic iure inter historicos apud Suidam numeretur. De temporum notatione quod scribit Groddeckius, cernis ex frgm. XIII. Polemonem tempora regulorum Argivorum distinxisse, sed erant tales quaestiones illi aetati satis usitatæ, neque propterea de opere chronologico cogitandura. — Haec hactenus de argumento Helladici. Ad scrapulum Athenaei quod attinet, tenendum hanç formulam Πολέμων ἦ ο ποτίσας κτλ. non tam id significare, Polemonem hunc librum non scripisse, quam dubium fuisse Polemo scripserit an alias; cf. quae de similibus formulis de carminibus posthomericis usurpatis disseruit Nitzschius Meletem. de Histor. Hom. fasc. II. P. IV. Kil. 1837. p. 19; cf. Hall. A. L. 1838. Ergänzungsbk. No. 18. Et patet talem dubitationem facile suboriri potuisse de libre, quem maxime in manibus peregrinantium fuisse credibile est, sicuti fieri solet in libris diuturno popularique usu tritis, ut abs quo primum editi sint minus principio curate quaeratur, deinde dubium fiat. Quaque Helladicum Polemonis opus esse litteratis saltem hominibus satis exploratum fuisse videtur, quum ab Julio Africano et Scholiastra Aristidis idem ei sine ulla cautione adscribatur, dummodo recte iudicem Ἑλληνικὴν λογοτεχνίαν idem opus esse quod Ἑλλαδικόν.

§. 16. Satis quaesitum de libris Polemonis: reliquum est ut dicam de doctrina eius ac fide, deque dicendi genere. Doctrina quanta fuerit et quam multiplex ipse cognoris, si placuerit fragmenta percurrere. Est autem ratio eius potissimum duplex, quum et in litteris esset doctissimus inque poetarum, historicorum, grammaticorum lectione versatissimus, et hanc ipsam doctrinam mirifice auxisset peregrinando monumentaque et inscriptiones usque sectando. De litterarum quantis excelluerit studiis velim adeas frgm. XLV, quod est de scriptoribus parodiarum, in quo ferme omnis nuanc de hoc litterarum

generè quaestio innitatur; et fragm. LXXVIII. de parasitorum denominatione, quam non solum ex inscriptionibus, verum etiam ex comicis historicisque sanequam egregia doctrina illustravit. Adde quae disputavit adversus Timaeum, Eratosthenem, Neanthenum, Istrum, Adaeum et Antigonum, et quae commentatus est de loco Xenophontis in Agesilao (frgm. LXXXVI.) et de alie Thucydidis (frgm. LXXXIX.), et quod Aristotelis etiam testimonii identidem utitur (cf. frgm. LXXVIII. extr. et not. ad frgm. LIX. LXXXV.), summi in rerum naturalium atque civilium disciplina auctoris. Ex quibus omnibus intimam eum cum litteris quibuscumque contraxisse familiaritatem intelligitur. Sed in primis coluisse videtur comicos, ad quos ea aetate omne ferme antiquitatum Atticarum studium revocari solebat; velut in frgm. LXXXVI. citantur Cratinus ἐν Πλούτωνι, Eupolis ἐν Εἰλισσῃ, Epicharmus ἐν Εἴλισῃ, ἐν Περιάλῳ, et quae exquisitissimae in hoc genere doctrinae specimina exstant in aliis fragmentis alia. Neque dubium quin multorum comicorum testimonia, quibus nunc gloriatur Athanasius, ex Polemonis ad hunc commentariis transierint, velut in dissertatione de parasitis, Athen. VI. cap. 26, non ea solum quae dedi in frgm. LXXVII, verum ex subsequentibus etiam plurima, in primis quae allegantur ex comicis, ex Polemone exscripta esse affirmaverim. — Itinera quo fecerit et quam dissitas terras studiis suis obsequens peragraverit, et ex titulorum indice (§. 12.) et ex cognominibus quae habuit gentilibus (§. 8.) existimari potest. Optime procul dubio versatus erat in Graeciae urbibus, maxime Athenis Atticaque, cuius antiquitates praeter libros περὶ τῆς Ἀθήνης ἀκροπόλεως, περὶ τῶν ἐν τοῖς Προσνηλαῖσι πυράκων etc. in primis etiam opus adversus Eratosthenem editum tractabat; v. quae in praefatione huius libri disputantur. Porro visit Argos, Sicyonem, Spartam, quam suis oculis eum lustrasse patet ex frgm. XVII, Phliuntrem, cf. frgm. LVIII, Olympiam, Thebas, Delphos, Thessalam, cf. frgm. XLIV, Dodonam. Deinde eos campos sedulo perquisivit, in quibus ipse natus erat et invenis adoleverat, celebratissimos illos tot epicorum luminibus, de quibus expausit tribas libris περιηγήσεως Πλίου; itemque Bithyni-

niae et Cariae urbes obiit, cf. frgm. XXXIV sqq. Etiam ad insulas traiectit et Samothracem, nobilem illam prisca Ca-
birorum religione, propria scriptione circumvectavit; cf. frgm.
XXXVI. Neque Chium Erythrasque vicinas et Rhodum non
visitavit, v. frgm. LXXX, atque Sami adeo versatus erat,
ut Σάμιος aequalibus appellaretur, v. Athen. VI. p. 234. D.
In cuius insulae descriptione ea explicatissime a Polemonem
tractata esse puto, ad quae paucis verbis alludit Strabo XIV.
p. 169. τὸ Ἡραῖον, ἀρχαιότερον λεγόν, καὶ νεώς μέγας, δῆ τὸν αἰγαίον-
θήητον εστι· χωρὶς δὲ τοῦ πλήθος τῶν ἐπανθα κειμένων πινάκων
ἄλλαι πινακοθήκαι καὶ ναϊσκοι τινές εἰσι, πλήρεις τῶν ἀρχαίων εἰρηνῶν
τό τε ὑπαιθρού ὁμοίως μετοίησι τῶν ἀρχαίων ἀνδράντων κτλ. —
Perrexit etiam in Italiam Siciliamque, cf. frgm. XXXVII sqq.,
et in primis Syracusis multam curam tribuit, quippe signis,
tabulis, omnis denique generis ornamenti maxime tunc abun-
dantibus; quae cura existat in fragmentis operis adversus Ti-
maeum Sicutum editi, cf. frgm. XXXIX. XLIV. XLV. not.,
XLVI, et in fragmentis epistolae ad Diophilum scriptae;
LXXIII sqq., Carthagine quoque Polemonem aliquantisper
commoratum esse patet ex frgm. LXXXV, neque hoc mi-
rum, quam splendidissimum illud Africae caput Graecis illis
temporibus frequentissimum fuisse satis constet. Alexandriam
denique nostrum aequa bene atque patriam et Athenas no-
visse crediderim; cf. §. 7. — Per omnia itinera autem et
ubicunque versaretur uni eidemque studio eum intentum fuisse
tenendum, ut monumenta locorum, ut signa, tabulas pictas
(v. praef. operis adversus Adaeum et Antigonom inscripti), ut
inscriptiones investigaret et litteris antiquariaque illa, qua
solebant ista tractari, doctrina explilcaret; unde egregii rursus
ad omnia litterarum antiquitatumque studia fructus redunda-
runt. Neque tamen mortuis tantummodo illis fontium docu-
mentis usus est, sed vivos etiam consultabat, populares sin-
gularum regionum narrationes ac fabulas consecutus et in-
colas de moribus ritibusque locorum percontatus; de qua re
constat ex Athenaeo IV. p. 138. F., frgm. LXXXVI, ubi
verba τὸ μόνον τοὺς δικαῖας ἡμεδαπῆς ἀραιονυμένους καλ. re-
ferenda sunt ad Spartanum, cuius mentio excidit, quem de

sua patria sibi narrantem induxerat scilicet Polemo; quod fugit Casaubonum, qui inde colligi statuit, Polemonem natione Spartahum fuisse. Eodem pertinet quod religionum etiam festorumque et caerimoniarum per singulas civitates solennium sedulam curam habuit; unde multae ab hoc de talibus rebus notationes gravissimae exstant, cf. frgm. XLI sq. XLIX. LXXXVI sqq.

§. 17. Tanta doctrina tantaque diligentia effecit, ut insigni eum et aequales et posteriores prosequerentur aestimatione; quae laus florentissima erat temporibus Didymi, Strabonis, Plutarchi, Athenaei, qui testimonia eius saepissime adhibent. Inferioribus temporibus opera Polemonis non amplius curae fuisse videntur, ut mox interciderint. Nam quod in ceterorum quoque eiusdem aetatis scriptorum permultos cadit, de quibus nunc nonnisi ex fragmentis iudicatur, idem valet de Polemone. Accuratissime hi et doctissime ut sua aestate quas quisque tractaverat res explicaverant, verum succrevit alia soboles, quae eadem studia coluit partim ad usum accommodatius, partim etiam doctius ac melius. Ita factum arbitror, ut Polemonis scripta primum a litteratis, deinde a librariis neglecta sint, denique oblivioni obiicerentur. Antiquiores vero quanti eum fecerint tum ex disertis nonnullorum testimoniis, tum inde intelligitur, quod doctissimus quisque eius scriptis usus est. Testimonia praesto sunt primum Plutarchi, optimi talium rerum aestimatoris, qui in *Sypos.* Quaestt. V. 2. (frgm. XXVII.) τοῖς δὲ Πολέμωνος, inquit, τοῦ Ἀθηναίου περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς θησαυρῶν οἷμαι ὅτι πολλοὶ ὑμῶν ἐνεγγάνειν ἐπιμελές ἔστι, καὶ χρῆ, πολυμαθοῦς καὶ οὐ νυστάζοτος ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς πράγμασιν ἀνδρός. Similiter iudicat Stephanus Byzantius, qui eo loco sequitur Aristidem Milesium, de quo scriptore dixi ad frgm. XXX. v. Steph. B. v. Λιθόνη. — προσθέτεον οὖν τῷ περιηγητῇ Πολέμωνι ἀκριβῶς τὴν Λιθόνην ἐπισταμένῳ. — Si eos quaeris, qui Polemone usi- sint eiusque reliquias ad nostram aetatem propagaverint, mittenda sunt nomina illorum, quibus nunc plurima fragmentorum pars debetur, lexicographorum, scholiastarum, Athenaei: qui nivalos suos duxerunt ex laeta ubertate antiquiorum commen-

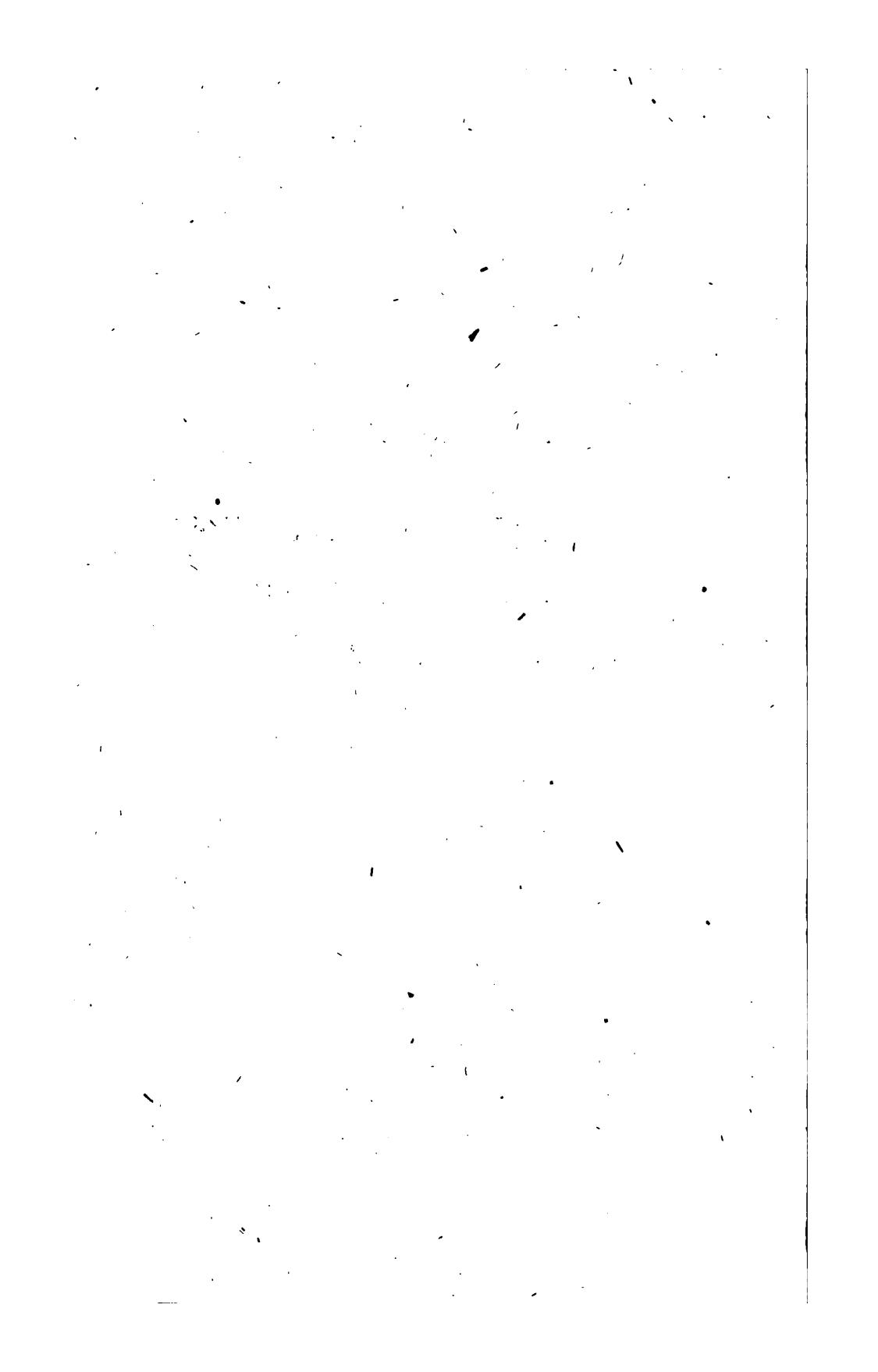
tarioram, lectissima etiam doctrina refertissimorum, nunc prae-
ter paucas reliquias extinctorum. Inter quos cum primis
nominandus Didymus Alexandrinus, Aristarchi discipulus. Is
toties nostrum adhibuisse videtur, ut plurimam, quotquot nunc
exstant, fragmentorum partem ex huius commentariis, quibus
omnes ferme scriptores adornaverat, repetendam putem; sal-
tem in permultis certa Didymi vestigia deprehenduntur,
v. frgm. II. IV. XXIII. XXXVI. LXXXVI. XCII. XCIX.
CI. Ac semel quidem Didymus dissidet a Polemone et
adversus eum disputat (cf. frgm. LXXXVI.); plurimis
tamen locis in testimonii nostri ita acquiescit, ut optimum
eius de Polemonis fide ac doctrina iudicium fuisse
oporteat. Didymo adde Aristonicum, qui illi suppar erat,
cui debemus frgm. XXVI. Hos autem constat ex Aristarchi
schola fuisse, quo argumento supra usus sum contra Wege-
nerum, §. 7. Verum talis noster erat, ut eius doctrina et
Aristarchei et Cratetei iuxta egerent, sicuti etiam Herodicum
Crateteum eius mentionem inicere vidimus; cf. supra §. 5. et
frgm. LXXVIII. Nominandi praeter hos Diodorus Magnes
(v. frgm. V. LXVII sqq.), Ammonius ὁ Αἰαντρόπειος, qui scri-
pserat ἐπὶ βωμῶν καὶ θυσιῶν (frgm. LXXXVIII.), Heraclides
Mopseates et Asclepiades Myrleanus, cf. §. 4. et 8.; quorum
omnia aetas in idem illud saeculum incidisse videtur, ante
Christum natum proximum, quo laudes Polemonis summe
florebant. De quibus potissimum rebus hi scriptores eum con-
suluerint quum ex fragmentis pateat, tum ex omni earum lit-
terarum, in quibus Polemo excelluit, ratione existimari potest.
Easdem videlicet res hic illis viris suppeditabat, de quibus
nos adhibere solemus Pausaniam. — Inter eos scriptores
quorum opera etiam nunc exstant, Strabo et Plutarchus nostrum
et nominant plus; semel neque non aliis locis, ubi nomen
eius siletur, eum usurpare videntur. De Strabone cf. not.
ad frgm. XXX. et LXXXI, de Plutarcho frgm. VII.
XXXVIII. LXVI. c. not., et ubi de statuis donariisque Del-
phicis memorat quae periegetam redolent, de Aud. Poet. 3,
Quaesit. Symp. V. 1, de Pyth. Orac. 2. Plurima tamen fra-
gmenta servavit Athenaeus Naucratita, qui et ipse forsitan

Polemonis libros inspexit, sed maximam partem, quae eius consuetudo est, ex antiquorum operibus transscripsisse videatur. Idem cadit in Clementem Alexandrinum, cuius doctrina antiquaria, quam ostentat in primis Protrepticus, bonam partem ex nostro deducta videtur; v. praef. epistolae ad Attalum scriptae; itemque in Harpocrationem, Hesychium, ceteros.

§. 18. Denique pauca adiicere iuvabit de dicendi ac disserendi genere, quod sequitur Polemo. Erat illa aetas omnino rebus quam orationi intentior; quo accedit quod argumentum nostri frigidum plerumque ac minime capax facundiae erat. Insolentior fuisset, si nitorem et elegantiam elocutionis captasset. Praeterea reputandum quod commentarii eius ex impeditissima adnotationum, quas sibi peregrinabundus undecunque constipaverat, supellectile elaborandi erant. Quocirca res in libris eius magis ad instar adversariorum congestas quam ad artis rationem digestas fuisse crediderim; certe talis fragmentorum indoles est. Plerumque opus suum ita aggreditur, ut quod viderat audierat breviter ac nude enarret (frgm. LXXXV.), donaria potissimum (frgm. XXII.) et picturarum argumenta (frgm. LX. LXIII.) ad indicis siccitatem adumbret; parique modo defungitur enarratione statuarum, monumentorum omnium, inscriptionum, ut solent rerum plenissimi verborum parcissimi esse. Multus est in aliorum testimoniosis apponendis, qua in re sequitur sua aetatis morem, quo ad taedium usque legentium iam Chrysippus abusus erat. Suum ipsius iudicium raro et paucis admodum verbis interponere solet. Vituperaveris quod brevitati adeo nonnunquam studet, ut obscurior fiat, cf. frgm. LVI. LXXXVI. not. Denique in iunctura propositionum exilior est, quae negligentia maxime comparet in frgm. LXXXV, quamquam ibi infinitum illud & — & — & non tam Polemoni dixeris tribendum, quam Macrobius, qui illum amputaverit.

CAPUT III.

**FRAGMENTA POLEMONIS
COLLECTA, DISPOSITA,
NOTIS AUCTA.**

Haesitabam utrum omnia fragmenta enotarem an potissima tantummodo, hoc est ea, in quibus propria illa Polemonis et periegetarum ars atque ratio luculentissime cerneretur, ceterorum locis tantum atque argumento breviter indicatis. Et erunt, opinor, qui maluerint me paucis, quae alicuius momenti essent, acquiescisse, quam omnia interque ea multa futilia excussisse. Sed exstiterunt mihi amici suasores ut omnia amplecterer. Semel confice rem, inquietabant. Confecta res erit, si quicquid exstat ab istoe tuo Polemone, id pro posueris, enarraveris, ad certam operis seriem revocaveris. In fragmentis colligendis qui alia promunt alia retinent, hi et in scriptorem, in quo elaborant, et in lectores iniquiores esse videntur: in lectores, quam suum ipsorum iudicium, quo haec reiiciunt, illa praeferunt, veluti iniungant usufis eo qui paratur libro: in scriptorem, quem scriptoris alicius ex iis, quae ab eo existant, integrandi similis ratio sit atque signi ex fragmentis instaurandi, in quo opere etiam minimarum antiqui marmoris particularum est aliquod ad veram speciem revocandam momentum. Denique nisi tu ipse opus tutum continuo absolveris, matore existet alius, qui hoc suscepit. Talibus ego argumentis quum obsequendum putaverim, enacceps quotquot mihi investigare contigit Polemonis Periegetae fragmenta, ad eum ordinem, quem capite I. §. 12. exposui, digesta et quantum ad ipsos locos ceterosque aliquos antiquatum graecarum attinebat illustrata.

I. Περιήγησις κοσμική.

1. Ἑλλαδικός.

De periegesei universalis dictum cap. I. §. 15, eodemque loco de Helladici inscriptione et argumento disputatum. Habes in sequentibus fragmenta Attica, Argolica, Sicyonica, Laconica, Eliaca, Arcadica, Boeotica, Phocica, Epirotica. De Atticis praefandum quod nuper disceptaverunt viri docti, utrum Atthidem Polemo scripsisse putandus sit, nec ne. Affirmavit illud Fritzschius Quaestt. Aristoph. p. 31; cui quum contradixisset Meierus Hal. A. L. Z. 1836. No. 66, perseveravit ille in sententia sua, Euphros. I. 1. p. 36, Grodeckium testatus, qui in Init. Histor. Gr. Litt. II. p. 95, postquam dixerat de Atthidum scriptoribus a Siebelisio collectis: „In eundem,“ inquit, „scriptorum censum referendus Polemo Perigetes,“ quod utique recte positum est, neque tamen illam, quam Fritzschius vult, asseverationem habet. Sed fecit cum hoc Bernhardy Grundriss d. Griech. Litt. I. p. 385: „denen die Verfasser von Ἀτθίδες sich appreihen, Polemon an der Spätze.“ Et poterit omnino, prout Ἀτθίδες nōmen accipias, in utramque sententiam disputari, Pausanias prima periegeseos ab se editae libraea inscripsit Ἀτθίδες: nihilominus ipse hunc commentariorum librum plus semel appellat τὸν Ἀτθίδες συγγραφὴν, II. 21, 5. III. 11, 1. al. Itaque, licet hic ipse titulus inter fragmenta Polemonis non inveniatur, tamen, si argumentum respicias, optimo iure Ἀτθίδες enim addidisse dicere poteris. Contra de Ἀτθίδες scriptoribus si ex Philochori exemplo iudicare placeat, aliquantum inter hoc litterarum genus et periegetarum commentaries interfuerit. Atthidum enim ratio historica potissimum erat. Si de monumentis etiam publicis inscriptionibusque passim commemorabant, fecerunt hoc in transcurso et quantum licet per id, quod operis capit erat, ut continuaretur rerum gestarum enarratio. Periegetarum scriptionum opposita ratio erat; totae erant in monumentis locorum antiquitatibusque inde illustrandas; si historiam tangebant, fecerunt hoc carptim et sineulla historicae compositionis affectatione. Erat quidem etiam Istri Cal-

limachei Attis, quae magis antiquitates Atticas, incerto ordine fusas, quam historiam continuisse videtur; sed dixeris hos commentarios ab ipso auctore non *Ἄριδα*, sed *Ἄττιας συναγωγὴς* inscriptos fuisse; cf. Siebelis Phanodemi etc. fragmenta, praef. p. XX. Porro si Pausaniæ liber primus ab ipso *Ἄριδας* vocatur, hoc nomine non tam partes periegeticas quam historicas, quas multas interseruerit, dici affirmaveris. — Ita res in utramque partem speciosior est, sed eadem levior.

a. Attica.

a. περὶ τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως.

Titulum posui ex Athenaeo XI. p. 472. B. (frgm. I.), qui alio loco (frgm. II.) brevius *Πολέμων* ἐν πρώτῳ περὶ τῆς ἀκροπόλεως, cf. Harpocr. et Marcellin. in frgm. III. IV. V. Argumentum et librorum numerum indicat Strabo IX. p. 240. ed. Tauchn. *Πολέμων* δὲ ὁ περιηγητῆς τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν ἀκροπόλει *). Simile opus condiderat Heliodorus Atheniensis, quindecim id libris comprehensum, quo Polemonis in his litteris laudes obscuratae esse videntur. Numerus iste librorum ne nimius videatur, tenendum ἀνάθημα dictum fuisse quicquid diis heroibus in locis sacris dedicatum erat, etiam minutissimum istam supellectilem, cuius singula genera tantum non omnia enumerat Epicharmus ἐν τοῖς Θεαροῖς ap. Athen. VIII. p. 362. B. cf. IX. p. 408. D. οἱ θεωροὶ καθοδῶντες τὰ ἐν Πινθοῖ ἀναθήματα καὶ περὶ ἑκάστου λέγοντες φασι καὶ τύδες κινδύνοι, τρόποδες **), ἄρματα, τράπεζαι χαλκεῖαι, χειρόνυμα, λοιφάσια, λεβητες χάλκεοι, κρατήρες, ὄδελοι. Etiam signa et tabulae pictae, quae diis dedicata erant, inter ἀναθήματα numerabantur, cf. Paus. V. 21, 1. ἐν ἀκροπόλει μὲν γὰρ τῇ Ἀθήνησιν οὐ τε ἀνδριάντες καὶ ὄπόσα ἄλλα, τὰ

*) In sequentibus, *'Ελευσίνας εἰς πάνταν κτλ.*, non de Polemone sermo est, sed de Hegesia, quem Strabo dicit ex centam septuaginta quatuor quot numerentur (ὧς φασιν) demis solam Eleusinem nominasse; quod moneo contra C. Fr. Hermannum Staatsalterth. §. 111. not. 8. et Schoemannum Antiquitatis iur. publ. Graec. p. 202.

**) Ήδες Apollini peculiaria erant.

πάντα δοτὲν ὁμοίως ἀναθήματα: neque ubi de ornamentis aedium sacrarum dicebant periegetae, potuerunt fere quin etiam de ipsis aedificiis quae ad suam materiam attinebant edisserent; saltem hoc fecit Heliodorus (cf. cap. III. §. 12.), quem Polemonem magis de inscriptionibus, quae in donariis conspiciebantur, deque rebus ad historiam artium et litterarum memorabilibus dixisse ex fragmentis cernatur. In donariorum enumeratione egregie adiuabantur publicis illis ἀναγραφαις a quaestoribus opum sacrarum ex officio propositis, quae memorantur apud Poll. X. 126. καὶ σταθμῖα δὲ χαλκᾶ ἐν τῇ ἐπ' Ἀλκιβιάδον ἀρχοτος ἀναγραφῇ τῶν ἐν ἀκροπόλει ἀναθημάτων ἀναγέγραπται, et quarum multa exempla exstant in Corpore Inscriptionum No. 150 sqq., cf. No. 2852 sqq. et Boeckh ibid. Vol. I. p. 176 sq.: quamquam hae tabulae quaestoriae de iis tantum donariis, quae habebant pretium, referebant. — Pausanias, ubi de arce Athenensi disserit (I. 22. §. 4, — 28. §. 3.), per pauca excerpit ex materia amplissima. Potest tamen etiam sic indicio esse et quo modo periegetae has res tractaverint, et de aliquot fragmentis Polemonis ad quae arcis monumenta pertinuerint, cf. not. ad. frgm. II. IV.

Ex libro primo.

I. Athen. XI. p. 472. B. C. Πολέμων δ' ἐν πρότῃ περὶ τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως οὐδετέρως ὠνόμασεν (sc. τὰ Θηρίκλεια) εἰπὼν „τὰ χρυσᾶ Θηρίκλεια ὑπόξενα Νεοπόλεμος ἀνέθηκεν.“

Vulgo dicebant τὴν Θηρίκλειον sc. κύλικα, in quem usum ab Athenaeo laudantur Menander (cf. Meineke p. 80.) Dioxyippus, alii. Τὸ Θηρίκλειον sc. ποτίου legitur etiam in tabula quaestoria, Corp. Inscr. No. 139. vs. 8. 9: θηρίκλειορ περιχρυσον. σταχνες ΔΙ. ἄνω ὑποξέντον καταχρύσον... De ipsis Thericleis, quorum fabrica Athenienses insignes erant, notum ex Athenaeo p. 470. E — 472. E, cf. Hesych. v. Θηρίκλειος, all. No men habebant ab Thericle, figulo Corinthio, qui vixit circa Ol. 90.

II. Athen. XI. p. 486. C. Λυκιονεγεῖς φιάλαι τῷς οὔτῳ καλοῦνται ὑπὸ Λυκίου τινὸς τοῦ κατεσκενασμένου. — — μημονεῖες —

Δημοσθένης ἐν — τῷ πρὸς Τιμόθεον ὑβρεως, λέγων οὗτος „φιάλας Αυκιουργεῖς δύο;“ ὅπερ ἔξηγούμενος Λιθυμός ὁ γραμματικὸς τὰς ὑπὸ Αὐκίου φησὶ πατεσκενασμένας. ἦν δὲ οὗτος τὸ γέρος Βοιώτιος ἐξ Ἐλευθερῶν, νιός Μύρωνος τοῦ ἀνδριαντοποιοῦ, ὃς Πολέμων φησὶν ἐν πρώτῳ περὶ ἀκροπόλεως.

Pro Αὐκίῳ τωὸς vulgo editur *Αἴκαρος*. Sequentia plene leguntur sic: μημονεύει τοῦ *Αἴκαρος* Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου καὶ τῷ πρὸς Τιμόθεον ὑβρεως, sed neque in oratione de corona ulla fit Lyconis, rectius Lycii, vel poculorum ab illo nominatorum mentio, neque in orat. adv. Timotheum alia praeter ista, quae supra apposita sunt, vocabula inveniuntur, v. §. 31. p. 1193, 11. Bekk. Delevi igitur quae glossema sunt vel festinantius ab Athenaeo ex Didymo descripta. — Ab eodem Didymo apertum est Polemonis testimonium appositum fuisse indeque ad Athenaeum transiisse. Didymi εἰς Δημοσθένην ἴντομνήματα laudantur etiam Harpocr. s. v. γαμίλια et ἴνθρωππα. Locum de pateris quae *Αυκιουργεῖς* dicebantur, omissis Didymi et Polemonis nominibus repetunt Harpocr. Phot. Suid. s. v. De Lycio, Myronis filio, constat ex Paus. I. 23, 8, unde simul in cuius signi enarratione a Polemone de hoc artifice disputatum sit coniuci potest: καὶ ἄλλα ἐν τῇ Ἀθηναϊκῃ ἀκροπόλει θεασάμενος οἶδα, Αὐκίον τοῦ Μύρωνος χαλκοῦν παιδα, ὃς τὸ παιδοκαντήριον ἔχει. Myronem constat floruisse circa Ol. 87. Lycius igitur (discipulum Myronis dicit Plin. H. N. XXXIV. 8, 19.) artem ante Ol. 90. vix exercuerit, cf. Sillig Catal. Artif. p. 249 sq. 281 sq. Myro Atheniensis vocatur a Paus. VI. 2, 1. 8, 3. 13, 1. Causam aperit Thiersch Epoch. Art. Gr. II. adnot. p. 64 sq. — Ab Lycio artifice pateras *Αυκιουργεῖς* dictas fuisse contra Didymum negat aliis grammaticus ap. Athen. l. l., unde attinebunt haec: οἵτι τοὺς τοιοῦτον σχηματισμὸν ἀπὸ κνητῶν ὀνομάτων οὐκ ἀν τις εὑρει γενόμενον, ἀλλ’ ἀπὸ πόλεων ἡ ἐθνῶν. Exemplo sunt Ναξιουργῆς καὶ θαρροῦς (cf. Schol. Arist. Pac. 143.), κιλνη Μιλησιουργῆς, δίσρος Μιλησιουργῆς, κιλνη Χιονοργῆς, τράπεζα Ρηνιοεργῆς (a Rhenide insula, de qua non cogitavit Bach Crit. p. 95.), quibus adde ex Anacreonte. frgm. XCI. Bergk., Καριενοργέος ὥχανοιο, ex Callixeno Rhodio ap. Athen. V. p. 205. C. κεφαλαὶ (κιόνων)

Κορηθιονογεῖς, ib. p. 199. E. κρατῆρες *Κορηθιονογεῖς* δύο. Adiiciuntur deinde ab illo grammatico: μηποτ' οὖν καὶ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ (VII. 76.), ὡς καὶ παρὸ τῷ Δημοσθένει (l. c.) γραπτὸν *Ανκινοεγέας*, οὐ ἀκούθεται τὰ ἐν *Ανκίᾳ εἰγωνιμέα*, quod de Herodoto proposuit etiam Bergk Anacr. p. 225, *Ανκινοεγέας* scribendum esse iudicans. Et omnino mirandum quod tam sana sententia prolata grammaticorum traditio non modo reiecit originationem Didymi, sed magis etiam a vero aberravit, quum et in Herodoto et in Demosthene ex optimis nunc codicibus edatur *Ανκινοεγέας* et *Ανκινογεῖς*, in quas lectiones consentiunt haec in Lex. rh. apud Bekk. Anecd. p. 277. *Ανκινοργεῖς* (v. *Ανκινογείονς*), εἴδος φιαλῶν κληθεισῶν ἀπὸ *Ανκούργουν* τινὸς πρώτου πεποιηκότος, ubi pro antiquo illo Lycio comparet Lycurgus nescio quis commenticius.

Ex libris incertis.

III. Ηάρποερ. s. v. *Νεμίας Χαράδρα*. *Νεμίας αὐλητρίδος μημονεύει Τυρεόδης*. — ὁ δὲ Πολέμων ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀκροπόλεως παρατίθεται ψήφισμα, καθ' ὃ ἀπειροτο Αθήνησιν ὄνομα πεντετρίδος τεθεοῦται δούλῃ η ἀπελευθέρῳ η πόρη η αὐλητρίδι. ἀξιον οὖν ἀπορησαι πῶς οὕτως ὀνομάζετο η αὐλητρίς.

De eadem re Athen. XIII. p. 587. C. eandem ἀπορεῖται movens addit haec: κεκάλυτο γὰρ τὰ τουαῖται τιθεοῦται ὄνόματα οὐ μόνον ταῖς ἔταιρούσσαις, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἀλλαις δούλαις, ὡς φασι Πολέμων ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως. Nobis satis constat Athenien-ses ad leges sanciendas proniiores fuisse quam ad invigilandum legibus diligentiores. Apud ipsum Athen. p. 587. E. memoratur meretrix *Ισθμίας* nominata, itemque alia p. 595. F. Πυθιονῆτη, satis haec famosa ex historia Harpalik.

IV. Marcellin. Vit. Thucyd. §. 16: p. 317. Poppo. μὴ ἀγγοῶμεν δὲ τοῦτο, ὅτι "Ορολός ὁ πατὴρ αὐτῷ (τῷ Θουκυδίῃ) ἐστι, τῆς μὲν πρώτης συλλαβῆς τὸ ρ ἐχούσης, τῆς δὲ δευτέρας τὸ ἀ... αὐτῇ γὰρ η γραφή, ὡς καὶ Διδύμῳ δοκεῖ, ἡμάρτηται. ὅτι γὰρ "Ορολός ἐστιν η στήλῃ δηλοῖ η ἐπὶ τοῦ ταφοῦ αὐτοῦ κειμένη, ἐνθα κεχάρακται. Θουκυδίης Ορόλεν Ἀλιμούσιος [ἐνθάδε κεῖται]. §. 17. πρὸς γὰρ ταῖς Μελιτεῖσι πέλαις καλονυμέναις ἐστὶν ἐν Κοιλῇ τὰ παλούμενα Κι-

μάνια μημέσα, ἐνθα δεκάται Ἡροδότου καὶ Θουκυδίδου τάχος.
εἰρήνορει δηλοντί τοῦ Μιλτιάδου γένους ἔτες· ξένος γὰρ οὐδὲς
ἔκει θάπεται. καὶ Πολέμου δὲ ἐν τῷ περὶ ἀκροπόλεως μαρτυρεῖ,
ἐνθα καὶ Τιμόθεον νιὸν αὐτῷ γεγενῆσθαι προσπορεῖ.

Post τῆς δὲ δευτέρας τὸ lacunam indicavi: deest oὐκ Ὀλόρος
vel simile. In sequentibus ἐνθάδε κεῖται desunt in cod. Palat.,
aperte adiecta a grammaticis recentioribus, cf. §. 55. τις
δὲ προσέθηκεν καὶ τὸ ἐνθάδε κεῖται. — εἰρήνορει ὄτρες dedi ex
coniectura Heysii de Herod. p. 79. In codd. est ὄτρως, Aemil.
Portus malebat ὄτρως, Poppe ὡν. — Pro Τιμόθεον cod. .. θεο.,
quod complevit Stephanus. — Totus locus videtur esse
excerptum ex commentariis Didymi, qui nescio ubi de vita
Thucydidis copiosius exposuerat; ni cum Hudsono statuas hunc
Didymum non Alexandrinum esse, sed Didymum Claudiūm,
quem περὶ τῶν ἡμαρτημένων παρὰ τὴν ἀναλογίαν Θουκυδῆη scri-
psisse testantur Suidas s. v., Eudoc. p. 133. Redit eiusdem
nomen apud Marcellin. §. 32. Λίθυμος δ' εἰς Ἀθῆνας ἀπὸ τῆς
φυγῆς ἐθόντα βιαλῷ θανάτῳ φησὶν ἀποθανεῖν (τὸν Θουκυδῆην) —
— καὶ τεθῆναι εἰς τοὺς Κιμαρίους μνήμασι: itemque de portis
Melitidibus infra §. 55. testis producitur Antyllus rhetor, de
quo cf. Marcellin. §. 22. et Scholia Thucyd. III, 95. IV. 19.
28. De Polemone dubium quid testatus sit praeter id quod
Timotheum Thucydidis f. nominaverat. Credo eum de se-
pulcria Cimoniis deque inscriptione illa sepulcrali auctorem
ceteris fuisse. De quibus eadem opportunitate ab eo dispu-
tatum esse iudico, qua Thucydidis meminit Pausanias I. 23, 11.
Οἰνόβης δὲ ἔργον δοτὸν εἰς Θουκυδῆην τὸν Ὀλόρου χηρούν. Ostendebatur enim in arce statua Oenobii, epigrammate ut opinor
ornata, quo Thucydiem per hunc Oenobium ex exilio
reducem factum esse spectantibus narrabatur. — Portae Meli-
tides Lycabettum qui nunc dicitur montem spectasse viden-
tur, cf. Muelleri Additam. ad Leake Topogr. Ath. ed. Rien-
aecker p. 461 sq., Epist. ad Forchhamm. p. 21 sq. Coele
erat χωρός, ut ait Marcellin. §. 55, quo vocabulo solent vici
minores suburbani significari. Accurafini Herodotus VI. 103,
τέθαρται δὲ Κίμων (pater Miltiadis) πρὸ τοῦ ἀστεος, πέρην τῆς
δικῆς Κοληῆς καλεομένης ἴδρου. Cf. Heyse de Herodoto p. 79 sqq.;

Polemonis libros inspexit, sed maximam partem, quae eius consuetudo est, ex antiquorum operibus transscripsisse videatur. Idem cadit in Clementem Alexandrinum, cuius doctrina antiquaria, quam ostentat in primis Protrepticus, bonam partem ex nostro deducta videtur; v. praef. epistole ad Attalum scriptae; itemque in Harpocratatem, Hesychium, ceteros.

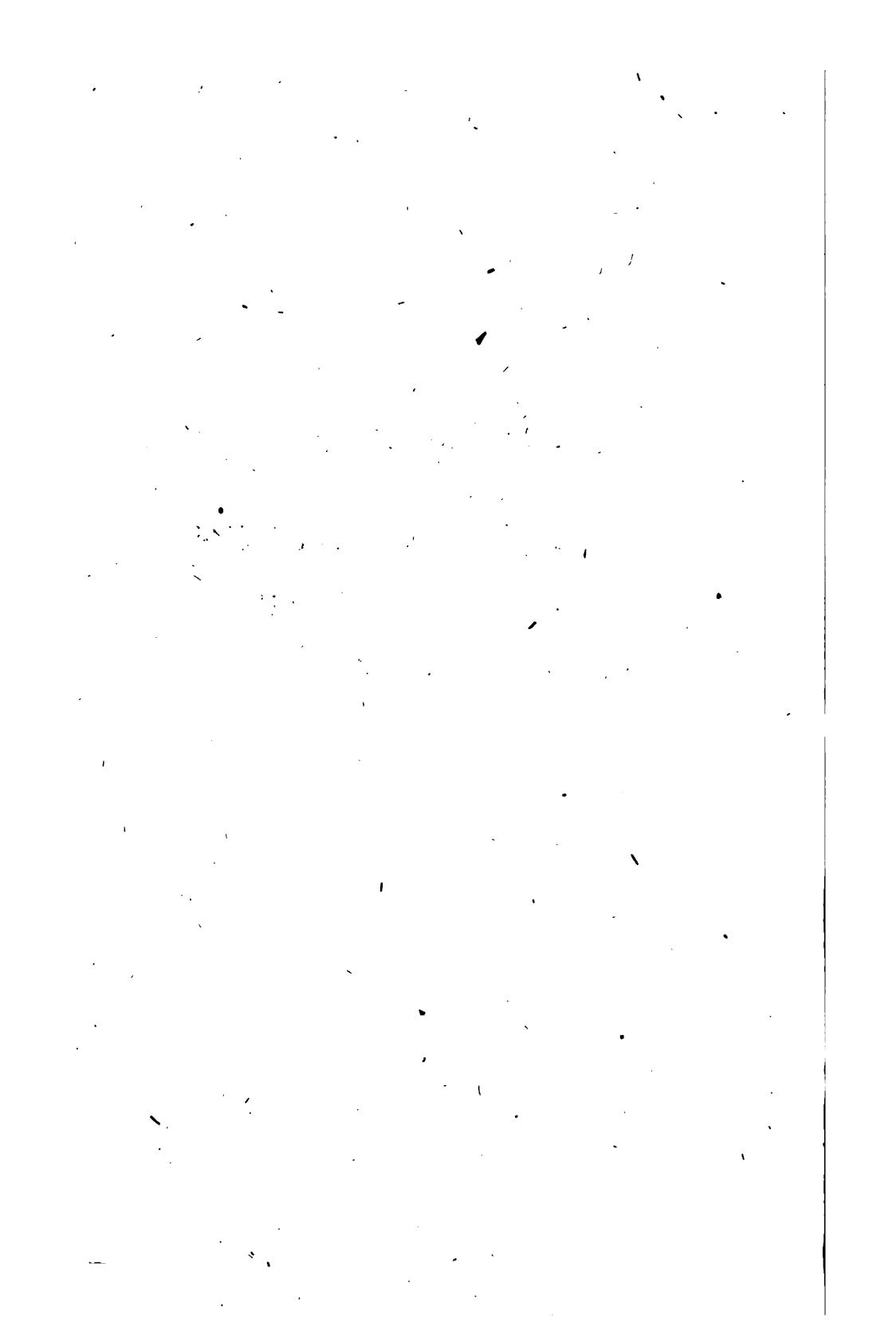
§. 18. Denique pauca adiicere iuvabit de dicendi ac disserendi genere, quod sequitur Polemo. Erat illa aetas omnino rebus quam orationi intentior; quo accedit quod argumentum nostri frigidum plerumque ac minime capax facundiae erat. Insolentior fuisset, si nitorem et elegantiam elocutionis captasset. Praeterea reputandum quod commentarii eius ex impeditissima adnotationum, quas sibi peregrinabundus undecunque constipaverat, supellectile elaborandi erant. Quocirca res in libris eius magis ad instar adversariorum congestas quam ad artis ratiohem digestas fuisse crediderim; certe talis fragmentorum indeoles est. Plerumque opus suum ita aggreditur, ut quod viderat audierat breviter ac nude enarret (frgm. LXXXV.), donaria potissimum (frgm. XXII.) et picturarum argumenta (frgm. LX. LXIII.) ad indicis siccitatem adumbret; parique modo defungitur enarratione statuarum, monumentorum omnium, inscriptionum, ut solent rerum plenissimi verborum parcissimi esse. Multus est in aliorum testimoniis apponendis, qua in re sequitur sua aetatis morem, quo ad taedium usque legentium iam Chrysippus abusus erat. Suum ipsius iudicium raro et paucis admodum verbis interponere solet. Vituperaveris quod brevitati adeo nonnunquam studet, ut obscurior fiat, cf. frgm. LVI. LXXXVI. not. Denique in iunctura propositionum exilior est, quae negligentia maxime comparet in frgm. LXXXV, quamquam ibi infinitum illud δε — δε — δε non tam Polemoni dixeris tribuendum, quam Macrobius, qui illum amputaverit.

CAPUT II.

**FRAGMENTA POLEMONIS
COLLECTA, DISPOSITA,
NOTIS AUCTA.**

---

cf. Boeckh ueb. d. Plan der Attis d. Philoch. Commentatt.
Acad. Bérol. 1832. p. 6.

VIII*. Diog. L. III. 46. ἔτιοι δὲ καὶ Θεόφραστον ἀκοῦσαι
φασιν αὐτού (sc. τοῦ Πλάτωνος). — ὁμοίως Πολέμων ιστορεῖ καὶ
Δημοσθένην.

Idem testatur Hermippus Callimacheus ap. Plut. Vit. Demosth. c. 5. Ἐρμιππος δὲ φησιν ἀδεσπότους ὑπομνήμασιν ἔτεν-
χεῖν, ἐν οἷς ἐγέγραπτο τὸν Δημοσθένην συνεσχολακέναι. Cf. Cic. Brut. c. 31. Orat. 4. de Orat. I. 20, qui dicit ipsum Demosthenem id in quadam epistola de se testari. In mente habebat ni fallor epistolarum, quae sub Demosthenis nomine feruntur, quintam p. 1490. Bekk., ubi summis Platonica philosophia laudibus cuniuslatur. Cf. Funkhaenel de Demosthene Platonis discipulo in Act. Soc. Gr. Lips. vol. I. fasc. II. p. 289—306.

IX. Schol. Aristoph. Avv. 646. Κριός δῆμος τῆς Ἀρειογέ-
δος φυλῆς, ἀπὸ Κριοῦ τινος ὀνομασμένος. ἀναγράφει δὲ τοὺς ἐπω-
νύμους τῶν δήμων καὶ φυλῶν Πολέμων.

Demai nomen scribendum erat Κριώα, v. Harpocr., He-
sych., Phot., Steph. B. s. v.

X*. Schol. Venet. et Didymi ad II. III. 242. Ἐλένη ἀρ-
πασθεῖσα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, ἀγνοοῦσα τὸ συμβεβηκὸς μεταξὺ τοὺς
ἀδελφοὺς Διοσκούρους κακόν, ἵπολαμβάνει δι’ αἰσχύνης αὐτῆς μὴ πε-
πορεύσθαι τούτους εἰς Ἰλιον, ἐπειδὴ προτέρως ὑπὸ Θησέως ἡροάσθη,
καθὼς προειρηται· διὰ γὰρ τὴν τότε γενομένην ἀρπαγὴν Ἀφεδνα
πόλις Ἀρτεμῆς πορθεῖται, καὶ τιμώσουσαι Κάστων ὑπὸ Αφίδνων τοῦ
τότε βασιλέως κατὰ τὸν δεξιὸν μηρόν. οἱ δὲ Διώσκουροι Θησέως μὴ
τυχόντες λαρυγγαγωγοῦσι τὰς Ἀθήνας. η ιστορία παρὰ Πολέμωνι ἦ
τοις (D. ἦτοι) κυκλικοῖς παλ ἀπὸ μέρους παρὰ Ἀλημᾶν τῷ λυρικῷ.

De cyclicorum mentione cum Polemonis coniuncta v.
cap. I. §. 11. Pro τὰς Ἀθήνας in Schol. Did. est Ἀγίδνας, sed
cf. Apollod. III. 10, 7. et Pausan. I. 41, 5, qui item laudat
Alcmanem, cf. Alcm. frgmm. p. 19 sq. Welcker.— Res (ή πρὸς
Ἀγίδην μάχη Paus. III. 18, 3, η στρατεία τῶν Διοσκούρων ἐπὶ^{τὴν} τὴν πόλιν Lucian. de Saltu c. 40.) notissima atque ex iis, quas
repetebat quicunque scripsit de antiquitatibus Atticis. Cf.
Heyne in Apollod. I. c.

I. Περιήγησις κοσμική.

1. Ἑλλαδικός.

De periegesi universalí dictum cap. I. §. 15, eodemque loco de Helladici inscriptione et argumento disputatum. Habes in sequentibus fragmenta Attica, Argolica, Sicyonica, Laconica, Eliaca, Arcadica, Boeotica, Phocica, Epirotica. De Atticis praevidendum quod nuper disceptaverunt viri docti, utrum Atthidem Polemo scripsisse putandus sit, nec ne. Affirmavit illud Fritzschius Quaesit. Aristoph. p. 31; cui quum contradixisset Meierus Hal. A. L. Z. 1836. No. 66, perseveravit ille in sententia sua, Euphros. I. 1. p. 36, Grodeckium testatus, qui in Init. Histor. Gr. Litt. II. p. 95, postquam dixerat de Atthidum scriptoribus a Siebelisio collectis: „In eundem,“ inquit, „scriptorum censum referendus Polemo Periages,“ quod utique recte positum est, neque tamen illam, quam Fritzschius vult, asseverationem habet. Sed fecit cum hoc Bernhardy Grundriss d. Griech. Litt. I. p. 385: „denen die Verfasser von Ἀρθίδαι sich appreihen, Polemon an der Spitze.“ Et poterit omnino, prout Ἀρθίδαι nomen accipias, in utramque sententiam disputari, Pausanias primum periegeseos ab se editae librum inscripsit Ἀρθίδαι: nihilominus ipse hunc commentariorum librum plus semel appellat τὴν Ἀρθίδαι συγχρημάτην, II. 21, 5. III. 11, 1. al. Itaque, licet hic ipse titulus inter fragmenta Polemonis non inveniatur, tamen, si argumentum respicias, optimo iure Ἀρθίδαι eum edidisse dicere poteris. Contra de Ἀρθίδαι scriptoribus si ex Philochori exemplo iudicare placeat, aliquantum inter hoc litterarum genus et periegetarum commentarios interfuerit. Atthidum enim ratio historica potissimum erat. Si de monumentis etiam publicis inscriptionibusque passim commemorabant, fecerunt hoc in transversu et quantum licet per id, quod operis caput erat, ut continuaretur rerum gestarum enarratio. Periegetarum scritptionum opposita ratio erat; totae erant in monumentis locorum antiquitatibusque inde illustrandis; si historiam tangebant, fecerunt hoc carpiti et sine ulla historicae compositionis affectatione. Erat quidem etiam Istri Cal-

limachei Atthis, quae magis antiquitates Atticas, incerto ordine fusas, quam historiam continuisse videtur; sed dixeris hos commentarios ab ipso auctore non *Αἰθίδα*, sed *Ἀττικὰς συγγραφὰς* inscriptos fuisse; cf. Siebelis Phanodemi etc. fragmenta, praef. p. XX. Porro si Pausanias liber primus ab ipso *Αἴθιδης* vocatur, hoc nomine non tam partes periegeticas quam historicas, quas multas interseruerit, dici affirmaveris. — Ita res in utramque partem speciosior est, sed eadem levior.

a. Attica.

a. περὶ τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως.

Titulum posui ex Athenaeo XI. p. 472. B. (frgm. I.), qui alio loco (frgm. II.) brevius Πολέμων ἐν πρώτῳ περὶ τῆς ἀκροπόλεως, cf. Harpocr. et Marcellin. in frgm. III. IV. V. Argumentum et librorum numerum indicat Strabo IX. p. 240. ed. Tauchn. Πολέμων δὲ ὁ περιηγητῆς τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν ἀκροπόλει *). Simile opus considerat Heliodorus Atheniensis, quindecim id libris comprehensum, quo Polemonis in his litteris laudes obscuratae esse videntur. Numerus iste librorum ne nimius videatur, tenendum ἀνάθημα dictum fuisse quicquid diis heroibus in locis sacris dedicatum erat, etiam minutorem istam supellectilem, cuius singula genera tantum non omnia enumerat Epicharmus ἐν τοῖς Θεαροῖς ap. Athen. VIII. p. 362. B, cf. IX. p. 408. D. οἱ θεωροὶ καθορῶντες τὰ ἐν Πνθοῖ ἀναθήματα καὶ περὶ ἔκστον λέγοντες φασι καὶ τάδε· κιθάρα, τρίποδες **), ἀρματα, τράπεζαι χαλκεῖαι, χειρόνιβα, λοιβάσια, λεβήτες χάλκεοι, κρατῆρες, ὄδελοι. Etiam signa et tabulae pictae, quae diis dedicata erant, inter ἀναθήματα numerabantur, cf. Paus. V. 21, 1. ἐν ἀκροπόλει μὲν γὰρ τῇ Ἀθήνησιν οὐ τε ἀνδρῶντες καὶ δύοσα ἄλλα, τὰ

*) In sequentibus, Ἐλευσίρα τε εἰπών κτλ., non de Polemone sermo est, sed de Hegesia, quem Strabo dicit ex centum septuaginta quatuplo quot numerentur (ὧς φασιν) demis solam Eleusinem nominasse; quod moneo contra C. Fr. Hermannum Staatsalterth. §. 111. not. 8. et Schoemannum Antiquitatt. iur. publ. Graec. p. 202.

**) Hæc Apollini peculiaria erant.

Θυγατέρα Φίλαν; τὴν δὲ Λάμιαν Πολέμων φησὶν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Σικυώνῃ Ποικίλης Στοᾶς Θυγατέρα μὲν εἶναι Κλεάνθος Ἀθηναῖον, κατασκευάσσαι δὲ Σικυωνίους τὴν προκειμένην στοάν.

Sunt haec ex prooemio tractatus, qui illustrabat picturas, quibus Poecile Sicyonica ornata erat. — De Lamia cf. Plut. Demetr. 24, Aelian. V. H. XII. 17. Amabatur eadem a Demetrio Phalereo, v. Diog. L. V. 76, Diogenian. apud Chorobosc. in Anecd. Bekk. p. 1395, Anecd. Cram. II. p. 239. Poecile Sicyonica circiter Ol. 120. aedificata est, credo ad similitudinem Atheniensis et eodem tempore quo Demetrius totam ferme Sicyoniorum urbem inferiorem, terrae motibus dirutam, denuo exaedificavit, v. Paus. II. 7, 1, Plut. Demetr. 25, Strabo VIII. p. 382, Gompf Sicyon. p. 60 sqq. 68 sqq.

XV. Athen. VI. p. 253. B. καὶ Θηβαῖοι δὲ κολακεύοντες τὸν Δημήτριον, ὡς φησὶ Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῆς Ποικίλης Στοᾶς τῆς ἐν Σικυώνῃ, ἰδρυσαντο ναὸν Ἀφροδίτης Λαμίας.

Venus Lamia dicitur pari modo atque Leaena Venus ap. Athen. p. 253. A., Phila Venus ib. p. 254. A. Corp. Inscr. No. 507, Pythionice Venus Athen. XIII. p. 595. C, Themiso Hercules ib. VI. p. 289, Mithridates Bacchus Plut. Symp. Quaest. I. 6, 2, Regilla Ceres, cf. Demet. et Perseph. p. 322.

β. περὶ τῶν ἐν Σικυώνῃ πινάκων.

De schola Helladica satis notum. Ea multis praeclarissimisque tabulis pictis templia, porticus, sedes privatas Sicyoniorum nobilitaverat, sautoribus tyrannis, in primis Aristrate, de quo v. not. ad frgm. XVII. Pulcherrimus ille tabularum thesaurus postea aliquantum imminutus est per Aratum, libertatis quam artium amantiorem. Is alias tabulas (velut Nealcis, cf. frgm. XVII.), si favebant memoriae tyrannorum, partim delevit partim corrupit, alias Alexandriam vendidit, ubi Ptolemaei his picturis utebantur ad aedificia sua et tabernacula exornanda, cf. Callixen. Rhod. ap. Athen. V. cap. 25 sqq., ubi inter alia (p. 196. E.): ἐν δὲ ταῖς ἀνὰ μέσον χώραις πίνακες τῶν Σικυωνικῶν ζωγράφων οὐλ., cf. Plutarch. Arat. c.

12 sqq., Beck Histor. tradendae p̄aeparatio vol. III. p. 94.
Vidit igitur Polemo nonnisi quae reliqua erant.

XVI. Athen. XIII. p. 567. B. οὐκ ἀν ἀμάρτου δὲ τις σε καὶ πορνογράφου καλῶν, ὡς Ἀριστέληρος καὶ Παυσανίας, ἔτι δὲ Νικοφάνη τοὺς ζωγράφους μημονεύει δὲ αὐτῶν ὡς ταῦτα καλᾶς γραφότων Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικυώνι πινέκων.

De Aristide v. Sillig C. A. p. 85, de Nicophane Mueller Archaeol. §. 163. n. 3. De Pausania nonnisi hoc loco constat, at videtur etiam hic Apellis aequalis fuisse, ut Aristides et Nicophanes. Omnem illius saeculi artem ad humiliores res sensuumque incitamenta proniorem fuisse monet Mueller l. l.

XVII*. Plutarch. Arat. c. 13. In antecedentibus narrat Aratum eo vel maxime Ptolemaei III. favorem sibi conciliasse, quod tabulas pictas, quibus rex admodum delectabatur, Sicyone ei mittebat, in primis opera Melanthii et Pantaphili, qui Helladię scholae tunc principes habebantur. Sequuntur deinceps haec: ἦνθει γὰρ ἔτι δόξα τῆς Σικυώνιας μούσης καὶ χρηστογραφίας, ὡς μόνης ἀδιάφορον ἔργοντος τὸ καλέρ, ὃστε καὶ Ἀπελλῆρος ἐκεῖνον ἥδη θάνατούμενον ἀφιεβοθαι καὶ συγγενεῖσθαι τοῖς ἀνδράσιν ἐπὶ ταλάντῳ, τῆς δόξης μᾶλλον ἢ τῆς τέχνης δείμενον μεταλαβεῖν. διὸ τὰς μὲν ἄλλας εἰκόνας τῶν τυράννων ἀνεῖλεν εὐθὺς ὁ Ἀράτος, ὅτε τὴν πόλιν ἥλευθέρωσε, περὶ δὲ τῆς Ἀριστοράποντος κατὰ Φιλιππον ἀκμάσατος ἐβούλευσατο πολὺν χρόνον. ἐγράψῃ μὲν γὰρ ὑπὸ πάντων τῶν περὶ τὸν Μέλανθον ἀρματη τιμφόρῳ παρεστὼς ὁ Ἀριστοράτος, Ἀπελλοῦ συνεργομενὸν τῆς γραφῆς, ὡς Παλέμων ὁ περιηγητής ἴστόρηκεν. ἦρ δὲ τὸ ἔργον ἀξιοθέατον, ὃστε κάμπτεσθαι τὸν Ἀράτον ὑπὸ τῆς τέχνης, αὐθίς εἰ μίσει τῷ πρὸς τοὺς τυράννους ἐξαγόμενον κελεύειν καθαιρεῖν. τὸν οὖν ζωγράφον Νεάλκη, φίλον ὄντα τοῦ Ἀράτου, παραιτεῖσθαι φασι καὶ δικρύειν, ὡς δ' οὐκ ἐπειθεὶς ἀπεῖται ὅτι, τοῖς τυράννοις πολεμητεῖν, οὐ τοῖς τῶν τυράννων ἐάσωμεν οὖν τὸ ἄρμα καὶ τὴν Νίκην, αὐτὸν δέ εἰς παρέξω τὸν Ἀριστοράποντος ἐγὼ περιγραφοῦντα τοῦ πίνακος. ἐπιερέψατος οὖν τοῦ Ἀράτου διήλευψεν ὁ Νεάλκης τὸν Ἀριστοράποντος, εἰς δὲ τὴν γώδαν φοίνικα μόνον ἐνέγραψεν, ἄλλο δ' οὐδὲν ἐτόλμησε παραβαλεῖν. τοὺς οὐδὲ πόδας ἐξαλειφομένους τοῦ Ἀριστοράποντος διαλαθεῖν ὑπὸ τὸ ἄρμα λέγουσι.

Totum locum apposui, quia plurima, si non omnia, a

Polemone petita esse videntur. Sicyon foederi Achaico adscripta est a. Chr. n. 251, ut id quod narratur aut hoc anno aut proximis factum dixeris. Iisdem annis floruisse Nealcem constat, v. Sillig C. A. p. 291, Mueller Archaeol. §. 163, 1. Aratus erat πυρός μωσείαρχος, ut ait Plut. Arat. c. 10. De pictura dubitari potest utrum Aristratum (quem artibus apprime favisce cernitur ex Plinio H. N. XXXV. 26, 22: erat inter administros Philippi Macedonis, v. Demosth. de Corona §. 48. 295.) insistentem currui vel incidentem tibi fingas (ita Sillig C. A. p. 268.), an iuxta currum adstantem, quo faciunt verba ἀρματι παρεστώς, et palma pro eo ab Nealce appieta, denique haec: τοὺς δὲ πόδας — διαλαθεῖν (an διαλάμπειν?) ἵνο τὸ ἄρμα. — Currus πυρηρός, in quo insistebat Victoria, est monumentum victoriae equestris, velut Alcibiades in Propylaeis Atheniensibus pictus erat, ἵππον δὲ οἱ γένες τῆς ἐν Νεμέᾳ ἔστι σημεῖα ἐν τῇ γραφῇ, ut ait Paus. I. 22, 6. De Polemone dubium utrum Sicyone hanc tabulam an Alexandriae viderit, et poterat hoc fragmentum etiam ad opus adversus Adaeanum et Antigonum editum revocari.

d. Laconica.

α. περὶ τῶν ἐν Λακεδαιμονι ἀναθημάτων.

XVIII. Athen. XIII. p. 574. C. ἐν δὲ Λακεδαιμονι, ὡς φησι Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Λακεδαιμονι ἀναθημάτων, εἰκὼν ἦστι τῆς διαβοήτου ἑταῖρας Κοττίας, ἣν φησι καὶ βοῦν ἀναθεῖναι χαλκῆν, γράφων οὕτως „καὶ τὸ Κοττίας δὲ τῆς ἑταῖρας εἰκόνιον, ἃς διὰ τὴν ἐπιφάνειαν οἰκημά τι λέγεται καὶ τοῦ, ἐγγυάτω τῆς Κολώνης, ἵνα τὸ Διονύσιον ἔστιν, ἐπιφανὲς καὶ πολλοῖς ἐγγωσμένον τῶν ἐν τῇ πόλει. ἀνάθημα δὲ αὐτῆς ἔστω ὑπὲρ τὸ τῆς Χαλκιούν, βοῦδιόν τι χαλκοῦν καὶ τὸ προειρημένον εἰκόνιον.

Insigne ad Spartae urbis descriptionem fragmentum.
 Nota: 1) aedes Cottinae. Hae sitae fuisse dicuntur ἐγγυάτω τῆς Κολώνης, ἵνα τὸ Διονύσιον ἔστιν. Cf. Paus. III. 13, 5, qui loquitur de Carneo, ἀπαντικὸν δὲ ἡ τε ὄνομαζομένη Κολώνα καὶ Διονύσου Κολωνάτα ναός. Carneum autem erat in ea regione, in qua ἡ καλονυμένη Σκιάς aedificata erat, Paus. III. 12, 8 sqq., a parte orientali fori, inter forum et Eurotam sita. 2) donarium

et imaginiculam Cottinæ ὑπὸ τῷ τῆς Χαλκιόκον στ. ιερόν. Templum Minervæ Chalcioeci s. Politici erat in arcis, quae erat prope forum, a parte septemtrionali. De imagine dubium utrum fuerit ipsius Cottinæ an deae alicuius a Cottina honoratae. De ipsa Cottina non constat nisi hoc loco.

XIX*. Eurip. Hippolyt. v. 230. πόλους Ἐρέται] Schol. ταῦτα ἀναγρόντας οὐδέπον γὰρ Ἑλληνες Ἐρέταις ἐχράστο ἵπποις οἱ γὰρ Ἐρέται Παφλαγονῶν πρότερον οἰκουντες ὑστερον ἐπὶ τὸν Ἀδραν διέβησαν. Λέων δὲ πρώτος Λακεδαιμόνιος ὅγδοικοστῇ πέμπτῃ ὀλυμπιάδι ἐνίκησεν Ἐρέταις ἵπποις, ὡς Πολέμων ἴστορε, καὶ ἐπέγραψε τῇ εἰκόνι· Λέων Λακεδαιμόνιος ἵπποις νικῶν Ἐρέταις, Ἀρικλεῖδα πατήρ.

Ἐρέταις post Ἑλληνες additum a Mattheia e Flor. 6. Idem mox πθ ὀλυμπ., quod correxi ex Eustathii loco infra apposito. Idem deinde ἀπεγρ. τῇ εἰκόνι pro vulg. ἐπέγραψεν ἐν εἰκόνι. Pro Ἀρικλεῖδα πατήρ scribendum videtur vel Ἀρικλεῖδα πατρός vel Ἀρικλεῖδας πατήρ, ut qui statuam filii dedicaverit. Inscriptiōni subesse videtur epigramma, cuius vestigia agnoscas in forma ἵπποις. De Henetis s. Venetis ex Paphlagonia oriundis, equis ad certamina educandis famosis v. Theopomp. frgm. 143. Wickers. cf. ib. p. 209, Strab. V. p. 342 sq., al.; Eustath. ad II. II. 851. p. 361, 10, qui iisdem scholiis in Euripedem usus est: μέμνηται δὲ καὶ Ἐρημιάδης ἵππων Ἐρετικῶν, Ἐρέταις ἐκείνοντο προενεγκάν. αἰτιῶνται δὲ ἐκεῖ τῆς τῶν τοιούτων ἵππων μνείας οἱ παλαιοὶ οὐκ ἐνίζηλον ἀναγρονισμόν (huic opponitur ἀναγρονισμὸς τὸν μεθόδος, qualem admisit Soph. Aī. 1285, cf. Eustath. p. 361, 28.), ὡς μήπο τότε παρ' Ἑλλησιν ὄντος Ἐρετῶν ἵππων, ἀλλ' αὐτῶν μὲν ὑστερον εἰς χρῆσιν ἀνθόντων, ὅτε πρώτος Λέων Λακεδαιμόνιος ὅγδοικοστὴν πέμπτην ὀλυμπιάδα νεκίησεν Ἐρέταις ἵπποις μετ' ἐπιγράμματος κατ. Cf. Eustath. ad Dionys. P. v. 378. p. 165 sqq. Bernh. Si quis dixerit statuam illam non Spartæ, sed Olympiae positam videri, equidem non refragabor; et poteram hoc fragmentum etiam in Eliacis collocare.

XX*. Schoi. vet. Pind. Nem. X. 12! καὶ ἔστι περὶ τὸν Ἀδραν Λιομήδεια τῆσσας ιερὰ, ἐν ᾧ χαμέναις τὰς θεόδες (sc. Λιομήδηα). — καὶ Πολέμων ἴστορεις „ἐν μὲν γὰρ Ἀργυρόποιοι ἄγριόν θεοὺν αἴνεται λεόν,” καὶ ἐν Μικανοτήρᾳ δὲ διὰ πολλῆς αἰνεῖται αἴρεσθαι τιμῆς ὡς θεόν, καὶ ἐν Θουριδοῖς εἰκόνις αἰτεῖται καθριδρόθεα ὡς θεοῦ.

Adieimus hunc locum quia Henetorum equorum commemoratione cum Diomedae religionis coniuncta esse solet; cf. Strab. V. p. 347, ubi copiose de honoribus Diomedi apud Italos habitis, cf. Heyne Exc. I. ad Aen. lib. XI. A Scholiaste Pindari praeter Polemonem etiam Ibyci locus affertur, de quo v. Schneidewin Ibyci frgm. XX. p. 156 sq.

β. περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι πόλεων.

Titulum servavit Suidas. Fragmenta non exstant. Argumentum quale fuerit existimari potest ex comparatione Pausaniae III. 18, 4. usque ad finem libri tertii. Siebelis ad Pausaniam III. 18, 6. suum scriptorem in descriptione throni Amyclaei breviorem esse putat, quia quae ab aliis, cum primis quae a Polemone in hoc tractatu exposita fuerint, repetere noluerit. Nec dubium quin multa Pausanias a Polemone depromserit, quamquam aperta huius vestigia ne uno quidem loco apud Pausaniam deprehendere equidem potui.

e. **E l i a c a.**

XXI*. Schol. vet. Pind. Ol. I. 28. περὶ δὲ τῆς Πλούτου,
ὅτι ὁ τόπος ἐν Ἡλιδῃ ὑπὸ ἀνηλῶν ὄχθων περιεχόμενος, Πολέ-
μων φυσίν.

Cf. Strab. VIII. p. 175. T., ubi diversis de nomine Pisae opinionibus praemissis subiunguntur haec: τὴν δὲ πόλιν οἰρυμένην ἐφ' ὑψοντας δεικνύοντι μεταξὺ δυοῖν ὁροῖν, Ὀσσης καὶ Ολύμπου, ὅμωνύμων τοις ἐν Θετταλίᾳ.

**ΧΧΙΙ. Αθην. XI. p. 479. F. Κρατάνιον. μήποτε τὸ
τοῦ καλούμενον κράνειον ἔκπομπα οὗτως ὀνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι. Πολέ-
μου γοῦν ἡ ὅστις ἐστὶν ὁ ποιῆσας τὸν ἐπιγραφόμενον "Ἐλλαδικὸν περὶ^τ
τοῦ ἐν "Οἰκουμένῃ λέγον Μεταποντίνων ναοῦ γράψει καὶ ταῦτα· „καὶ δὲ^τ
Μεταποντίνων, ἐν φιάλαις ἀργυρᾶς ἐκατὸν τριάκοντα δύο, οὐδογόρας
ἀργυρᾶς δύο, ἀποθυτανίον ἀργυροῦν, φιάλαι τρεῖς. ἐπίχρυσοι. ναὸς
Βεζεντῶν, ἐν φιάλαις κυπαρισσονασ: ἔχων κρατάνιον ἀργυροῦν,
Σειρὴν ἀργυρᾶ, παρηγματά δύο, ἀργυρᾶ, κιλὶς ἀργυρᾶ, οἰνοχόη χρυσῆ,
κέρατα δύο. ἐν δὲ τῷ ναῷ τῆς "Ηρας τῷ παλαιῷ φιάλαι ἀργυρᾶς
τριάκοντα, κρατάνια ἀργυρᾶ δύο, χύτρος ἀργυροῦς, ἀποθυτανίον
χυτοῦν, κρατήρα χρυσοῦς, Κυρηναῖον ἀργυρῆμα, βατιάκιον ἀργυροῦν.“**

Vox *χράνειον* praeter hunc locum non legitur. Casau-
bonus malebat *χρόνειον*: illud retinuerunt Schweigh. et Dindf.
ex mss. Poteris scribere *χραντον*, quod fuerit diminutivum
vocis *χράνον*, ut *χρατάνον* derivandum videtur a voce *χρᾶς*,
χράτα, quae nomina vasis illis imposita fuerint ἀπὸ τοῦ σχήμα-
τος, ut ad cerebri formam effecta dixeris. — ἀποθνητάνοι,
quod est in opt. codd., simile vas fuisse videtur atque ἀπορρα-
τήζον, quod frequenter memoratur inter opes sacras (Corp.
Inscr. no. 137. 140. 141. φάλη, ἐξ ἣς ἀπορρατήζονται, no. 138,
i. e. ex qua sacrificantium manibus aqua lustralis adsperrgitur),
vel θυμιατήζον, quod recensetur inter cimelia Minervae (Corp.
Inscr. no. 141. 13. 27. 42). — Τόπον *χυπαράστων*. Cupres-
sina simulacula habes etiam apud Paus. VI. 18, 5. cf. VIII.
17, 2. — Σειρὴν ἀργυρᾶ. Ita cod. Venet. pro ἀργυρᾶ, quod
edebatur ante Schweigh. Cogitandum de Sirene argentea. —
βασιάκον, editum a Schweigh. ex cod. Venet., est diminutivum
vocis *βασιάκη*, quae est Περσικὴ φάλη, cf. Athen. XI. p. 784. A,
Hemsterh. ad Hesych. Vol. I. p. 706. Alberti. — *Ναὸν Βυ-
ζαντίων*, ναὸν *Μεταποντίων* intellige thesauros Byzantiorum,
Metapontinorum, cf. Paus. VI. 19, qui tacet de thesauro
Byzantiorum, quem suspicor unum eundemque cum Megá-
rensi fuisse. De templo Iunonis, antiquissimo aedificio, cf.
Paus. V. 16 sqq. et Leake Morea I. p. 36, qui hoc templum
inferiore aetate variis antiquitatibus donariisque asservandis
inservisse statuit, de quibus fuerit etiam ara Cypseli, quam
accuratissime describit Pausanias. De Polemone apertum
paucula tantum ab Athenaeo ex copiis eius excerpta esse, omissis
quae ad artem atque historiam facerent. Et videtur hic non-
nisi eorum donariorum index esse, quae pretiosa erant, ut
est simillimus iis, quae passim exstant in Corpore inscri-
ptionum.

XXIII*. Schol. vet. Pin. Ol. V. ipscr. περὶ δὲ τῆς
ἀπίγνης Πολέμου φησίν. „ἴγετο δὲ ἐν Ολυμπίᾳ ἀπίγνης ἀγών, καὶ
εἰσι οἱ ἀγωνισάμενοι ἡμοιοι.“ παταλυθῆναι δὲ τοῦτο τὸ ἀγώνισμα
κατὰ τὴν ὄγδοην τετάρτην ὥλυμπιάδα, καὶ εἶναι τρισκαθεναι
νίκας. τὴν δὲ ἀπίγνην λέγεσθαι ἐπὸ Τεγεαῖον φησιν ὁ Πολέμος, οἱ
δὲ Θετταλῶν εἶναι τὴν λέξιν..

Videntur haec ex Didymi in Pindarum commentariis (de quibus cf. Boeckh Praef. Pind. T. II. p. XVII sq.) deponita esse. Cf. quae antecedunt: αὐτη̄ η̄ φόδη̄ ἐν μὲν τοῖς ἀδερφοῖς οὐκ ἦσται, ἐν δὲ τοῖς Διὸν προμήμασιν ἀλλετοῦ Πινδάρον, ubi τὰ εἰδώλia sunt primitiva, ut Boeckhius arbitratur, exemplaria a Pindaro profecta. „De Iudis ἀπήρης studiose Bentl. diss. Phalar. p. 238 sq. ed. Lips.; ἀπήρη in Olympiis adscitam esse Ol. 70. et Ol. 84. praetorio facto abolitam docet Paus. V. 9, 1. primo tum victore Thersia Thessalo. Noster docet tredecim fuisse victorias, quippe ab Ol. 71. usque ad Ol. 83.“ Haec Boeckhius Schol. Pind. p. 118, quem cf. in comment. ad Ol. V. vs. 6.

f. Arcadica.

XXIV*. Clem. Alex. Protrept. p. 31. Pötter. inter alias fabulas de diis a mortalibus vulneratis: Πολέμων δὲ καὶ τὴν Αθηνᾶν ὑπὸ Ορνέτου τραβήγναι λέγει.

Ad Arcadica haéc retuli propter Pausaniam VIII. 28, 3; poteram etiam ad epistolam ad Attalum scriptam revocare; v. praefat. huius epistolae. Res pertinet ad Cypriorum carminum argumentum. Mueller. de cycl. Gr. ep. p. 30. Polemonem hanc fabulam in opere de epigrammati tractasse putat, quod mihi parum verisimile.

g. Boeotica.

XXV*. Epit. Athen. I. p. 19. B. ἐν δὲ Θήβαις Πινδάρον μὲν οὐκ ἔστιν εἰκόν, Κλέωνος δὲ τοῦ φόδου, διφῆς ἐπιγέγραπται.

Πυθέας τὸν δέ οὐκ Κλέων Θήβαιος ἀσιδός,
δις πλεοτούς θυμητῶν ἀμφέθετο στεφάνους
κρατίσσης ἐπὶ σφετέρου καὶ οἱ πλέον οὐρανόμυμες.
χαῖρε Κλέων Θήβαις πατρόδη ἐπενιλεῖτος.

ιπὸ τούτον τὸν ἀδριάντα, δις Ἀλέξανδρος τας Θήβαις κατέσπαστε,
φησὶ Πολέμων φεύγοντά τινα χρυσοὺς εἰς τὸ ἱμέτιον κοῖλον δι τὸν ἐρ-
θεόθαι, καὶ συνοικίζομενης τῆς πόλεως ἐπαρελθόντα εὑρεῖν τὸ χρυ-
σοῖς μετὰ ἔνη τρίακοντα.

Cf. Plin. H. N. XXXIV. 19, 4. de Pythagora Rheginus:
fecit — item — citharoedum, qui Dicaeus (ὁ Δικαῖος) appell-

latus est, quoniam cum Thebae ab Alexandre caperentur, aurum a fugiente conditum sinu eius celatum esset; cf. Sillig C. A. p. 401. Statuae haud raro latibula praebebant iis qui abscondere quid volebant, cf. Anthol. II. p. 682. Iacobs., Plut. Demosth. c. 31. Interpretes Athenaei de loco statuae, ubi pecunia latere potuerit, disceptaverunt. Casaubonus cogitat de sinu, quem amiculum poderes ad statuae pedes collectum fecerit, eoque revocat verba τὸ ἵμάτιον κοῖλον ὄν. Schweighaeuserus vestem intelligit, quae cantoribus et citharoedis propria fuerit, quales vocabant ὄρατονς et ὁρθοσταθλονς γυνῶνας. „Eiusmodi vestis cum absque incisione uno rigore a summo ad imum descenderet, commode ἵμάτιον κοῖλον dici potuerit.“ Miki dictum videtur de sinu qui proprie appellabatur, quem chiton faciebat super cingulo sursum aperto, ut homo aurum suum superne in sinum deicerit; saltē de hoc sinu Plinius cogitavit. — Praeterea quaesitum est de tempore, quo Thebas restitutas esse dixerit noster. Viginti annos (a. Chr. n. 335—315.) dirutas iacuisse testatur Diodorus XIX. 54, Polemo de triginta annis loqui videtur. Casaubonus aut pro τράχοντα legendum esse εἴκοσιν censet, aut viginti annos Diodori ad initium operis, Polemonis triginta ad finem referendos esse: cui interpretationi favere verbum συνοικιζομένης, quo dicit significari „cum denuo incolis frequentaretur.“ Eandem interpretationem sequitur Clinto Fast. Hell. s. ann. 305, qui simul monet, Thebas iam anno 307. instauratas fuisse cerni ex eo, quod Demetrius Phalereus hoc anno Thebas refugisse memoretur, Diod. Sic. XX. 45 sq. Miki probatior sententia Schweighaeuseri, qui monet Polemonem non loqui de instantiatione Thebarum, verum de reditu hominis istius, qui aurum suum absconderat: ut de illa solum Diodorum audiendum putem.

περὶ τῶν Θήβησιν Ἡρακλεων.

XXVI. Schol. vet. Pind. Ol. VII. 153. Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν Θήβησιν Ἡρακλεων φησι χαλκὸν τὸ ἀττικὸν εἶναι τοῦ; ἐν Ἀρκαδίᾳ Δυνατοῖς, ὡς τε ἀπὸ κοινοῦ τὰ ἔργα καὶ τὸ χαλκὸν ληφτέον, ὅτε φησίν ὁ Πλύνταρος. „ὅ τ' ἐν Ἀργείῳ χαλκὸς ἔγνωμεν τὰ τα ἐν

*Αρκαδίᾳ ἔοια καὶ Θήβαις.“ δίδοται γὰρ ἐν ταῖς τρίποντος χαλκοῖς.
πολλοὶ δὲ ἄγονται ἀράνες ἐν Ἀρκαδίᾳ, Λίκαια, Κόρηα, Αλεξανδρείᾳ,
Ερμαίᾳ· ἐν δὲ Θήβαις τὰ Ἱεράκλεια· τὰ δὲ αὐτὰ καὶ Ἰολάεια
καλεῖται. — — ταῦτα Ἀριστόνεκος.*

Heracleá, de quibus Polemo per hanc quam Aristonicus (de quo v. Boeckh Pind. praeft. T. II. p. XVI, Lehrs de stud. Arist. p. 5 sqq.) spectat operis partem egerat, appareat ea esse quae Ἰολάεια quoque dicebantur, de quibus cf. quos laudat Boeckh expl. Pind. p. 175. Nam duo certamina Herculi sacra Thebis acta esse dixeris, quum duo a Pausania memorentur stadia Heracleis celebrandis dedicata, alterum in urbe, Paus. IX. 11, 4, alterum, in quo τὰ Ἰολάεια habebantur, ante Proetidas portas, Paus. IX. 23, 1, ubi erat τὸ Ἰολάον καλούμενον γυμnάσιον καὶ στάδιον καὶ ἡρῷον Ἰολάον, quod τὸ Ἰολάειον dictum fuisse monet Siebelis ad Paus. X. 17, 4; cf. Arrian. Exped. Al. I. 7. — De Iolaiis pretioque ahenei tripodis quum diceret Polemo, videtur inde ad ceterorum certaminum, in quibus simile pretium propositum erat, commemorationem excurrisse et in hac Lycaeorum quoque, quae Iovi Lycaeо celebrabantur, Paus. VIII. 2, 1. 38, 4, mentionem inieciisse.

h. Phocica.

*α. κτίσεις τῶν ἐν Φωκίδι πόλεων καὶ περὶ τῆς πρὸς
Ἀθηναῖον συγγενείας αὐτῶν.*

Cf. cap. I. §. 2. Videtur haec operis pars inter ceterorum Phocidis oppidorum origines etiam Stiridis primordia explicasse, de qua cf. Paus. X. 35, 5. οἱ δὲ ἐνταῦθα φασίν οὐ Φωκεῖς, Αθηναῖοι δὲ εἰναι τὰ ἀναθέτεντα ἐκ τῆς Ἀττικῆς ὅμοι Πετεῖῳ οὐ Ορέως ἀφικέσθαι διωρθέντει νῦν Αἰγέως εξ Αθηνῶν· διετοῦ τῷ Πετεῖῳ πολὺ ἐκ τοῦ δήμου τῶν Σπειριδών ἡκολούθησεν, ἐπὶ τούτῳ κληθῆναι τὴν πόλιν Σπέιριν. Eadem sed copiosius a Polemone tractata esse credibile est, adiecta fortasse monumentorum, quae haud dubie in huius fabulae fidem a Stiritis ostendebantur, tractatione. Atticae originis esse gloriabatur etiam Lebadea, Boeotica illa quidem urbs, sed prope fines Phocensium sita, cf. Paus. IX. 39, 1.

β. περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς θησαυρῶν.

De thesauris Delphicis cf. Strabo IX. p. 277. θησαυροί, οὓς καὶ δῆμοι καὶ δυνάσται κατεκένασαν, εἰς οὓς καὶ χρήματα ἀνετίθεντο καθιερωμένα καὶ ἔργα τῶν ἀριστών δημιουργῶν. Memorantur thesauri Atheniensium, Sicyoniorum, Cypseli i. e. Corinthiorum, Thebanorum, Siphniorum, Cnidiorum, Potidaeatarum, Syracusiorum, Clazomeniorum, Acanthiorum, Spinatarum, Agyllaeorum; cf. O. Mueller in descriptione Delphorum Pindaro Dissenii adiecta. Scripsit Polemo post Phocensium et Gallorum rapinas, sed ante sacrilegium Nero-nis (cf. Paus. X. 7, 1. 19, 1.): erat igitur procul dubio Pausania longe de his rebus copiosior, — περὶ τῶν συληθέντων ἐκ Δελφῶν χρημάτων scripsit Theopompus, v. Athen. XIII. p. 605, quae videtur Historiarum particula fuisse.

XXVII. Plutarch. Sympos. Quaest. V. 2. καὶ τοῦτο μὲν (Acesandri de Libya liber) τὸ ἀπάγνωσμα τῶν οὐκ ἐν μέσῳ ἐστί· τοὺς δὲ Πολέμωνος τοῦ Ἀθηναίου περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς θησαυρῶν οἷμαι ὅτι πολλοῖς ὑμῶν ἐντυχάνειν ἐπιμελές ἔστι, καὶ χρή, πολυμαθῶνς καὶ οὐν τυντάζοντος ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς πράγμασιν ἀνδρός. ἐκεῖ τοινυν εὑρίσκετε γεγραμμένον, ὃς ἐν τῷ Σικυονίων θησαυρῷ χρυσοῦν ἀνέκειτο βιβλίον Ἀριστομάχης ἀνάθημα τῆς Ἐρυθραίας ποιητρίας Ἰσθμία τενικηκνιας.

Pro Σικυονίοντος erat Σικυονίον. — De Aristomache poetria aliunde non constat. Adnumeranda est illustribus illis, quibus Doricae civitates inclarerunt, feminis, de quibus in universum dixit Mueller Dor. II. p. 374 sq. Neque musici certaminis cum Isthmiis coniuncti meminisse alium scriptorem puto. βιβλίον est volumen carminum, quae condiderat Aristomache, velut de Telesillae imagine narratur ap. Paus. II. 20, 7. καὶ βιβλία μὲν ἐκεῖνα (carminum, quae pepegerat) ἔργαται οἱ πρὸς τοῖς ποστέν κτλ. — χρυσοῦν βιβλίον significat, ni fallor, carmina hoc volumine concepta fuisse litteris inauratis; cf. quod narrat Gorgo (de quo v. Boeckh Pind. praef. T. II. p. XXIII.) apud Schol. Pind. Ol. VII. prooem.: ταύτην τὴν φόδην ἀπακεῖσθαι φησι Γόργων ἐν τῷ τῆς Λιστας Ἀθηνᾶς ἱερῷ χρυσοῖς γράμμασιν. Ceterum simile anathema erat Heracliti, quod

vidit etiam inferior aetas, in templo Dianaee Ephesiae; cf. Diog. L. IX. 6.

XXVIII. Athen. XIII. p. 606. A. Πολέμων δὲ ἡ ὁ ποιῆσας τὸν ἐπιγραφόμενον Ἑλλαδικόν „ἐν Δελφοῖς, φησίν, ἐν τῷ πινάκῳ Θησαυρῷ παιδές εἰσι λιθοι δύο, ὃν τοῦ ἑτέρου Δελφοὶ φασι τῶν θεωρῶν ἐπιθυμήσατά τινα συγκατακλεισθῆναι, καλ τῆς ὄμιλας καταλιπεῖν στέφανον. φωραθέντος δ' αὐτοῦ τὸν θεὸν χρωμένοις τοῖς Δελφοῖς συντάξαι ἀφεῖναι τὸν ἀνθρώπον· δεδωκέναι γὰρ αὐτῷ μισθόν.“

Mss. ante ἐν τῷ πινάκῳ Θησαυρῷ addunt ἥ. — πινάκῳ Θησαυρός est i. q. πινακοθήκη, quales cum nobilissimis delubris apud Graecos coniunctae fuisse videntur. Res memorabilis inter exempla furoris, quo Graeci in artium opera ferebantur, aesthetici. — συγκατακλεισθῆναι dictum ut συνειργγυσθαι ap. Plut. Praec. Coniug. init. ὄμιλα positum cum euphemismo satis usitato. Solebant amasiis, si amantibus obtemperaverant, praemia dari; inde corona a theoro relicta. Eam quasi sibi (αὐτῷ dedit Dindorf pro αὐτῷ) datam iudicavit oraculum Apollinis, quum de furto consuleretur, quia puerulus ille Apollini sacer erat.

XXIX*. Aelian. Hist. An. XII. 40. τιμῶσι δὲ ἄρα Δελφοὶ μὲν λίκον, Σάμιοι δὲ πρόβατον. τὰ δὲ αἴτια τῆς ἐκάστον τιμῆς εἰ-πεῖν οὐκ ἔστιν ἕξω τῆς σπουδῆς. Δελφοῖς μὲν χρυσοῖς ἵερον σεουλημένον καὶ ἐν τῷ Παρνασσῷ καποδωρηγμένον ἀνήγενσεν δὲ λίκος, Σάμιοις δὲ καὶ αὐτοῖς τοιοῦτο χρυσὸν κλαπὲν πρόβατον ἀνένεψε καὶ ἀτενθένει Μανδρόβουλος δὲ Σάμιος τῇ Ἡρῃ πρόβατον ἀνέθημα ἀπῆφεν. καὶ τὸ μὲν Πολέμων λέγει τὸ πρότερον, τὸ δὲ Αἰωνοτέλης τὸ δεύτερον.

Dedicaverant etiam Delphi Apollini suo imaginem lapi aeneam, quae stabat prope aram maximam; cf. Paus. X. 14, 4, ubi eadem res et accuratius narratur. De ove Samia cf. Euphorion frgm. CXXIII. Meinek.

i. E p i r o t i c a.

XXX. Steph. B. v. Λωδώνη. — ἔστι δὲ καὶ Λωδωναῖον γαλιξίον πάροιμα ἐπὶ τῶν πολλὰ λαλούντων, ὡς μὲν ὁ Λήμων φησί, ἀπὸ τοῦ τὸν ναὸν τοῦ Λωδωναῖου Διὸς τούκον μὴ ἔχοντα, ἀλλὰ

τρέποδας πολλοὺς ἀλλήλων πλησίον, ὅστε τὸν ἕκας ἀπόρρημον παρο-
πέμπειν διὰ τῆς φαύσεως τὴν ἐπήγησιν ἐκάστῳ καὶ διαιμένειν τῷ
ἥχοις ἄχρις ἂν τις τοῦ ἑνὸς ἐφάψηται. η παροιμία δὲ οὐ φησιν εἰ
μὴ γαλκεῖον ἐν, ἀλλ' οὐ λεβητας η τρέποδας πολλούς. προσθετέον
οὖν τῷ περιηγητῇ Πολέμου ἀκριβῶς τὴν Λιδώνην ἐπισταμένῳ καὶ
Ἀριστείῃ τὰ τοίτον μεταγεγραμένη, λέγοντες κακὰ τὴν δευτέραν·
„ἐν τῇ Λιδώνῃ στῦλοι δύο παράλληλοι καὶ παρεγγένεις ἀλλήλοιν, καὶ
ἐπὶ μὲν θατέρου γαλκεῖον ἔστιν οὐ μέγα, τοῖς δὲ τοῦ παραπλήσιου
λεβητοῖς ἐπὶ δὲ θατέρου παιδάριον ἐν τῇ δεξιᾷ κειμί μαστίγιον ἔχον,
οὐ κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος ὃ τὸ λεβήτιον ἔχων κίνην ἔστηκεν. ὅταν αὐτὸν
ἄνεμος συμβῇ πνεῖν, τοὺς τῆς μάστιγος ἴμάντας γαλκοὺς ὄντας ὄμβολος
τοὺς ἀληθινοῖς ἴμᾶσιν αἰωρούμενονς ὑπὸ τοῦ πνεύματος συνέβασις φαύει
τοῦ γαλκείον καὶ τούτο ἀδιαλείπτως ποιεῖν ἔνας ὁ ἄνεμος διαιμένη.“

A Tennulio editum erat ὡς *Menebīmōr*, quod corregit de Pinedo ex Suid. v. *Λιδῶν*. γαλκ., cf. Siebelis Phapodem. et c. frgm. p. 24 sq. — Deinde Tennul. ἐκάστῳ, διαιμένειν τὸν ἥχον
ἄχοις αὐθίς τοῦ ἑνὸς ἐφάψηται. Ms. ἐκάστῳ καὶ διαιμένειν et deinde ἄχοις ἂν τις, quod a Montef. recte praelatum explicandum est: *durat sonus tamdiu, quamdiu quis pulsat unum ex petribus illis, abs qua ad ceteras propagetur sonus.* Tennulii illud αὐθίς retinendum putant Siebelis et Welcker ad Philostr. Imag. II. 33. p. 566, qui verba διαιμένειν τὸν ἥχον
ἄχοις αὐθίς τοῦ ἑνὸς ἐφάψηται. explicat ac si subaudierit
ὁ ἥχος: „donec ad primum redierit, unde motus existet, et
hunc puta denū excitet, unde novus sonorum et vibrationum
in orbem actarum orda incipit, paulatim tantum impulsione
vehementia decrescente et languescente, nisi quis unum ex
lebetibus inhibendo seu a proximo reprimendo his circulationi-
bus finem impunat.“ Sed nihil de inhibente Demo, ut, si hanc
sententiam sequeremur, sonos illos ex lebetibus continuo ac
sempiterro editos fuisse statuendum esset. — Mox Tennul.
et μὴ γαλκοῖν, ἐν ἄλλῳ λεβητας et deinde τὸν β', quod ex ms.
correxit Montefalconius.

Utuntur hoc proverbio permulti, inter quos sunt Menander
ἐν *Αρρηνόφῳ*, cuius versus laudantur ap. Steph. B. (Meineke
p. 27; adde Appul. d. Orthogr. p. 5. Osann.) et Callimachus
Hymn. in Del. 285. θράψαντες ὀσιγήτοιο λεβητος, et frgm.

CCCVI. Cf. Iuvenal. Sat. VI. 440. Plin. H. N. XXXVI, 13, ubi de simili re narratur, Philostr. Imag. II. 33. Serv. Aen. III. 466, et qui in sequentibus laudabuntur. Ad rem, de qua ex Polemone retulit Aristides, illustrandam plurimum facit Strabo Exc. lib. VII. p. 321, quem in his Polemonem tacite sequi crediderim: ἡ παροιμία τὸ ἐν Λωδώνῃ χαλκεῖον ἐντεῦθεν ὀνομάσθη· χαλκεῖον ἦν ἐν τῷ ιερῷ ἔχον ὑπεροκλεμένον ἀνθρώπα κρατοῦντα μάστιγα χαλκῆν, ἀνάθημα Κορκυραῖον ἡ δὲ μάστιξ ἦν τριπλῆ ἀλυσιδωτή, ἀπηρτημένους ἔχοντας εἰς αὐτῆς ἀστραγάλους, οἱ πλήττοντες τὸ χαλκεῖον συνεχῶς, ὅπότε αἰωροῦντο (eadem voce **ex** Polemone utitur Aristides) ἵπτο τῶν ἀνέμων, μακροὺς ἥχοντις ἀπειργάζοντο, ἔως ὃ μετρῶν τὸν χρόνον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἥχου μέχρι τελους καὶ ἐπὶ ν' προειλθεῖν. οὗτον καὶ ἡ παροιμία ἐλέχθη, ἡ Κορκυραῖον μάστιξ. — Habes eandem narrationem, sed accusatiorem et talem, qualis apud ipsum Polemonem, ἀκριβῶς τὴν Λωδώνην ἐπιστάμενον, fuisse videatur.

Sed de eadem re loquuntur etiam Eustath. p. 335, 46. 1760, 55. ad Dionys. P. v. 428. p. 179, Schol. Vict. II. XVI. 233, Suid. v. Λωδ. χ., Prov. Coisl. 116, qui concinunt ad verbum, unum eundemque fontem sequuti, Pausaniam lexicographum, quem nominat Eustathius. Apponam quae leguntur apud Suidam: Λωδωνάτον χαλκεῖον, ἐπὶ τῶν μακρολογούντων. Δήμων γάρ φησιν ὅτι τὸ τοῦ Λιὸς μαντεῖον ἐν Λωδώνῃ λέβησιν ἐν κύκλῳ περιελληπται· τούτους δὲ φανεῖται ἀλλήλους καὶ κρουσθέντους τοῦ ἐνὸς ἥχειν ἐκ διαδοχῆς πάντας, ὡς διὰ πολλοῦ χρόνου γίνεσθαι τῆς ἥχης τὴν περιόδον. Αριστοτελῆς δὲ ὡς πλάσμα διελέγχον δύο φησιν στύλους εἶναι καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ ἐτέρου λέβητα, ἐπὶ θατέρου δὲ παῦδα κρατοῦντα μάστιγα, ἣς τοὺς ἴμάντας χαλκέους ὄντας σειομένους ὑπὸ ἀνέμου τῷ λέβητι προσκρούειν, τὸν δὲ τυπτόμενον ἥχειν. — — εἰ δὲ πολλοὶ ἥσαν, οὐκ ἀν ἐνικῶς ἐλέγετο ἡ παροιμία.

Vides rem inter Demonem *) et Aristidem disceptatam

*) In loco Suidae ante verba εἰ δὲ πολλοὶ ἥσαν eduntur haec: πρὸς Αἴγιμονα, quae indicant ea, quae nunc sequuntur, εἰ δὲ πολλοὶ κτλ., ab Aristide contra Demonis sententiam, multas pelves fuisse, monita esse; cf. Steph. B. ἡ παροιμία δὲ οὕ φησιν εἰ μη χαλκεῖον ἐν κτλ. Parum recte Bernhardy Suid. p. 1447. supplendum esse censet haec: Φιλόχορος δὲ ἀντιλέγει πρὸς Αἴγιμονα: neque Stephanus Polemonem opponit sed Aristidem τὰ Ποιέμανος μεταγεγραφότα.

esse et ab hoc Polemonem in suas partes advocatum. Quod Aristoteles apud Pausaniam nominabatur (nam consentiunt in eodem omnes, qui Pausaniam sequuntur), non Aristides, factum est quod fieri solet, ut in simili utriusque nominis compendio Ἀριστ. notius minus noto a librariis praelatum sit. Patet hoc latissime, velut etiam Ἀριστοτέλης et Ἀριστόνικος confunduntur (Lehrs de stud. Arist. p. 4.), et Ἀριστοτέλης et ἀριστος (Bast. Comm. Palaeogr. p. 798.), et Ἀριστοτέλης et Ἀριστοράχης (Demetr. de elocut. p. 120. ed. Goeller.), et Ἀριστοτέλης et Ἀριστοράχης, velut ap. Clem. Alex. Stromm. I. p. 352. Pott. ὡς δὲ Ἀριστόξενος ἐν τῷ Πυθαγόρον βίῳ καὶ Ἀριστοράχης καὶ Θεόπομπος, ubi rescribendum puto Ἀριστοτέλης καὶ Θεόφραστος*), quos de patria Pythagorae laudaverat opinor Aristoxenus. Ad Aristidem quod attinet v. Wyttēnb. Animadv. in Plut. II. 1. p. 80; Ebert Σικελ. p. 106 sq. Ille Aristidem ex historicorum numero eximendum censet, ut qui a solo Pseudo-Plutarcho in Parall. Gr. et Rom. laudetur et ex Aristide Milesiacorum scriptore fictus videatur: quem sequuntur sunt alii. Contra disputat Ebertus, qui item paucioribus dirimere poterat; nam citatur idem Aristides Milesius, ut taceam de nostro loco, etiam apud Steph. B. vv. Ἀριστ. et Τένεδος et ab Athen. XIV. p. 641. A. et a Zenobio Prov. VI. 11; et comparet eius nomen etiam in recensu auctorum, quibus Plinius lib. I. se usum profitetur. Scripsérat ἴστορας et Ἰταλικά et Σικελικά, quibus saepe utitur Ps.-Plutarchus. Etiam insulas attigerat, quod cernitur ex Steph. B. ll. cc. et Schol. Théocr. XVII. 69, ubi citatur de certamine Triopico: ut crediderim periegesin ab eo editam fuisse, quo revocando puto eos locos, quibus laudatur Ἀριστοτέλης qui vulgo fertur iunior, velut Schol. Theocr. XV. 64. Ἀριστοτέλης δὲ ἴστορες ἐν τῷ περὶ Ἡρας (libb. Ἐρμιόνης) λερῷ, cf. Demet. et Perseph. p. 244, Anecd. Bekk. p. 451. Δοῦριν δὲ Ἀριστοτέλης φησι λέγειν, Aelián. Hist. A. XII. 40.

*) Theophrastus et Theopompus sicut persaepe confunduntur, ita etiam ap. Schol. Venet. in Aristoph. Pacem v. 653, unde insigne fragmentum Theopompi acquiras: Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ εὐ' τῶν ἴστορῶν τῶν ἑαυτοῦ Σύζον φησὶν αὐτὸν εἶναι νῆσον προδεδωκένας Σαμιοῖς κτλ.

(cf. supra frgm. XXIX.), quibus omnibus pro Aristotelis nomine Aristidis restituendum arbitror. Denique idem Aristides ἐν τριτῳ περὶ παρομιῶν laudatur apud Athen, XIV. p. 641. A. (de quo loco monet etiam Bernhardy Suid. Vol. I. p. 1447.), unde et nostrum locum excerptum esse apparet et quae citantur apud Zenob. Prov. VI. 11. de proverbio τὸ τρόπῳ σίς τὸν θάνατον. — Erat igitur hic scriptor, cuius memoriam tantum obscuravit aetas, satis apud antiquos nobilis, multisque operibus memorabilis.

Demonis vestigia sequutus Creuzerius. Dionys. p. 47. nescio quid musices sacrae ex Dodonaeis istis ahenis eruit, haec pro oraculo fuisse existimans, posteaquam fagus illa vocalis oracula edere desierit. Adiicit haec, ad symbolicam suam sacra et fabulas interpretandi rationem disputata: „Quae omnia si quis in unum collegerit tenueritque praesertim illud de sonorum in orbem meantium lege et ordine, ei videatur fortasse in his Dodonaeis lebetibus latere rudior illa quidem sed tamen haud ambigua significatio eius legis ordinis que, quo sidera continenter in coelo labuntur.“ Habeant ista sibi qui gaudent talibus interpretamentis. De divinatione, quam putat in pelvibus Dodonaeis latere Creuzerius, praeter Theodorenum et Gregor. Nazianz, laudare potuit Eudociam p. 127. ἐν τῇ Δωδώνῃ ἦν καὶ τὰ περὶ τοῦ λέβητος· ὃνος ἐν ὑψει τῷ λόγατο ἀνδριὰς βαστάζων ἔρβδον καὶ παρ' αὐτὸν λέβης τις ἴστατο. οἱ οὖν μαντευόμενοι ἡχογόττο παρὰ τὸν ςόπον τοῦτον καὶ ἡχογόττο. ὅτε οὖν ἥθελε χρησμοῦσαι αὐτοὺς ὁ Θεός, ὁ ἀνδριὰς ἐκεῖνος ἐπεις τῇ ἔρβδῳ τὸν λέβητα, εἶτα ἤχει ὁ λέβητος καὶ ἐκ τοῦ λέβητος ἥχος τις ἀπειπλεότο ἐναρμόνιος καὶ ἐνεφροῦντο αἱ προφῆταις καὶ ἔλεγον ἐν αὐταῖς ὁ δαίμων ἐνέβαλλεν. Sed patet haec commenta esse inferioris aetatis, quam antiquiores scriptores de solo proverbio commemorent. At vindicare Demonis et Creuzeri sententiam conatur Welcker ad Philostr. p. 566. Statuit enim Demonem et Polemonem non de eadem re loquutos esse, sed duo haec musices sacrae genera diversa fuisse. „Coniicere licet circularem lebetum apparatum Polemonis aetate collapsum fuisse et alterum minus artificiosum in locum eius successisse.“ Constat Demonem Polemone super-

riorem fuisse; certe Philochoro antiquior erat*); sed parum verisimile tantum inter utrumque temporis interiectum fuisse, ut „apparatus ille,“ quem integrum descripscerat Demo, ante Polemonem collabi potuerit. „Demoni fidem facere Menandrum, qui singulari quidem utatur, at nihilominus de orbe lebetum intelligendus sit manifesto.“ Singulari Menandri contra Demonem recte usus erat Aristides. Menander τὸ Αἰσθαντον, inquit, ἀν τις χαλκον, ὁ λέγονσιν ἡχεῖν, ἀν παρηψάθ' ὁ παρών, τὴν ἡμέραν δὲν κτλ., ubi equidem non video quae necessitas sit de orbe lebetum cogitandi. τὸ χαλκον est totum illud, quod constabat ex duabus columellis, quarum in altera stabat puerulus cum flagello; in altera pelvis, quam pulsabat flagellum, quod agitabat modo ventus modo παριών τις. Mihi quidem unus Polemo audientius videtur, quem cernis ut occultatum testem loqui. Nam Demo et qui sequuntur Demonem (in quibus est etiam O. Muellerus ap. Boettiger. Amalth. I. p. 133, quem sequitur Stuhr die Religionssysteme der Hellenen p. 35.) ante omnia velim mihi hoc approbent, quod affirmant pelves istas delubro Iovis Dodonaei pro moenibus fuisse, quod equidem, confiteor, quo pacto ad certam aedificii speciem templorumque Graecorum consuetudinem revocari possit non video.

Confecero rem si adiecerō locum Lucii Tarrhaei, qui de iisdem laudatur apud Steph. B. καὶ κατὰ μέρτοι τοὺς ἡμετέρους, φησὶν ὁ Ταρραῖος, εἰ μὲν λάβῃ τῆς μάστιγος, οἱ δὲ ἴμαρτες ἀποπεπτώκασιν. περὶ μέρτοι τῶν ἐπιχωρίων τινὸς ἡκόντας, ὡς ἐπεκτερ ἐτύπτετο μὲν ὑπὸ μάστιγος, ἥχει δὲ ἐπὶ πολὺν χρόνον, ὡς χειμερίον τῆς Λαδάνης ὑπαρχούσης εἰκότως εἰς παροιμιαν παρεγένετο. Sequuntur haec post locum Aristidis, ad quem nonnulla ita pertinere videntur, ut cum extremis iungantur: ἐώς ἀν ὁ ἄνεμος διαμένῃ καὶ λάβῃ τῆς μάστιγος. Reliqua in hunc fere modum refingenda sunt: καὶ κατὰ μέρτοι τοὺς ἡμετέρους (χρόνος), φ. ὁ Τ., οἱ μὲν ἴμαρτες ἀποπεπτώκασιν πάρι μέρτοι τῶν ἐπιχωρίων τινὸς

* Cf. Siebelis Phanodem. praef. p. VII sqq. Ad frgm. operis περὶ παροιμιῶν (Siebel. p. 18 sqq.) adde Schol. Vat. Eur. Rhes. 250. de proverbio: ἔχατος Μυοῦν.

ηκούσαμεν ὡς, ἐπείπερ — χρόνον δυσχειμέδον (cf. Eustath. p. 335, 46.) τῆς Λωδώνης ὑπαρχούσης, εἰκότως εἰς παροιμῶν παρεγένετο sc. τὸ χαλκεῖον. Hac igitur demum aetate vides collapsa fuisse quae integra descripserat Polemo. De Lucio Tarrhaeo v. Steph. B. v. Τάρρα. Λούκιος δὲ ἦν ἀπὸ Τάρρης τῆς Κρητικῆς πόλεως. φέρεται δὲ τούτον τὰ περὶ παροιμῶν ἀριστα καὶ περὶ γραμμάτων καὶ τεχνικὰ γλαφυρώματα. Idem Lucillus dicitur ap. Steph. B. v. Θεσσαλονίκη et ap. Anonym. Vit. Apollon. Vol. I. p. XIV. Well. Scripserat etiam de Thessalonica librum singularem, v. Steph. B. l. c., et commentarium in Apollonium Rhodium, v. Anonym. l. c. et Schol. Apollon. I. 187. 1040. 1083. 1165. Ex opere, quod τεχνικὰ γλαφυρώματα inscripserat, excerpta videntur quae leguntur in Scholl. Dionys. Thr. p. 652. Bekk. Λούκιος δὲ ὁ Ταρραῖος λέγεται, ὅτι τῆς τέχνης εἰδη τέσσαρα κτλ. Ex opere περὶ γραμμάτων excerpta exstant in Anecd. Crameri Vol. IV. p. 318—322, a seriore quodam epitomatore, Christiano homine, interpolata, cf. ib. p. 308. Nostrum locum patet ex libris περὶ παροιμῶν sumtum esse, qui videntur et eorum, quae priores de proverbiis composuerant, retractatione et multis de sua ipsius cognitione adiectis praestantissimi fuisse. Fecerat enim itinera longinqua indeque opus suum illustraverat, quod cernitur tam ex nostro loco, παρὰ τὸν ἐπιχωρίων τινὸς ἡκούσαμεν, quam ex Schol. Plat. p. 396. Bekk. ἡκούσα δέ, φησὶν ὁ Ταρραῖος, ἐγχωρίων λεγόντων ὅτι ἐν Σαρδὼν γένοιτο βοτάνη σελήνη παραπλησία κτλ. Et suspicor equidem, Stephanum B. non solum extrema, sed omnia quae habet de proverbio Λωδ. χαλκ. una cum testimoniosis Demonis et Aristidis et Menandri ex Lucio Tarrhaeo descripsisse, quippe quem videmus Stephano optime cognitum fuisse. Accedit quod Zenobius, qui se in primis Tarrhaeo usum esse diserte praefatur proverbiis suis, de nostro proverbio habet ferme eadem quae Stephanus, sed omisso nomine Aristidis, nominato Menandro; v. Zenob. VI. 5, ex quo sua rursus descripsit Schol. Cod. Paris. 1761, edit. ab Osanno Auctar. Lex. Gr. p. 14. — Ex Tarrhaei proverbiis insuper sumta sunt quae leguntur apud Tzetz. Chil. VIII. 159, cf. Schol. Plat. l. c.

2. περιήγησις Ἰλίου, libris III.

Titulum affert Suidas. Certa fragmenta non extant, sed sunt inter incerta quae summa cum probabilitate huc referas. Ipsum opus simile fuisse dixeris iis, qualia fuerunt Hellanici Lesbii, Damastis Sigeensis, et inter recentiores Demetrii Scepsii, quos omnes memorabile est sicut etiam Polemonem aut ex ipso agro Troiano aut ex proximis civitatibus oriundos fuisse. Priorum opera et ipsum Polemonem obscurasse videatur Demetrius Scepsius, qui vixit aetate Cratetis et Aristarchi et edidit ἐξήγησιν τοῦ Τρωικοῦ διακόσμου i. e. catalogi Troianorum qui est apud Homerum, quadraginta libris comprehensam: quod opus in catalogo navium postea imitatus est Apollodorus Atheniensis. Ex Demetrio multa servavit Strabo, qui huic plurimum tribuit, cf. Strab. XIII. cap. 1, in primis p. 116. 125. Tauchnitz. Inquirebat autem tam hic quam Pólemo et antiquiores in situm, origines, antiquitates eorum locorum, quae Homeri ceterorumque epicorum carminibus per omnem Graeciam nobilitata et quodam modo consecrata erant; fabulas insuper ipsas persequebantur addita monimentorum locorumque enarratione.

XXXI*. Scholl. Venet. et Did. in II. I. 39. Σμυνθεν]
ἐπιθετον Ἀπόλλωνος. Σμυνθος γαρ τόπος τῆς Τρωάδος, ἐν φ' ιερὸν Ἀπόλλωνος Σμυνθον ἀπὸ αἰτίας τῆσδε. ἐν Χούνῃ, πόλει τῆς Μυστας, Κρίντις τις τερενὸς ἦν τοῦ κεῖθι Ἀπόλλωνος. τούτῳ ὁργισθεὶς ὁ θεὸς ἐπειρυτὴν αὐτοῦ τοῖς ἄγροις μίνας, οἵτιες τοὺς καρποὺς ἐλυμανούστοι, βουληθεὶς δέ ποτε ὁ θεὸς αὐτῷ καταλλαγῆναι πρὸς Ὁρδην τὸν ἀρχιθυνκόλον αὐτοῦ παρεγένετο, παρ' φ' ξενισθεὶς ὁ θεὸς ὑπέσχετο τῶν κακῶν ἀπαλλάξεων, καὶ δὴ παραχόημα τοξεύσας τοὺς μῆς διέφθειρεν. ἀπαλλασσόμενος οὖν ἐνετελλατο τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ δηλώσαι τῷ Κρίντι. οὐ γενομένον ὁ Κρίντις ιερὸν ιδρύσατο τῷ θεῷ, Σμυνθεα αὐτὸν προσαγορεύσας, ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐγχώριον αὐτῶν διάλεκτον οἱ μῆς σμυνθοὶ καλοῦνται. η ἰστορία παρὰ Πολέμωνι.

Poterant haec etiam ad epistolam ad Attalum scriptam revocari; v. praefat. huius epistolae. — De re cf. Clem. Alex. Protr. p. 34. Potter. Πολέμων δὲ τοὺς ἄμφι τὴν Τρωάδα κατοικοῦντας ἴστορει τοὺς ἐπιγεωργοὺς μῆς, οὓς σμυνθοὺς καλοῦσι,

(sc. θρησκευεω), ὃν τενὸς τῶν πολεμίων διέφερον τῶν τόξων· καὶ Σμήνων Ἀπόλλωνα ἀπὸ τῶν μνῶν ἐκείνων ἐπεφήμισαν, qui confudit testimonia Polemonis et alius grammatici, quae diserte distinguuntur apud Schol. Il. Praeterea cf. Strab. XIII. p. 116 sqq., Eustath. p. 34, 10. — 35, 8, Schol. Aristot. Rhet. II. 24. et qui plenissime de his fabulis egit Hoeck Creta II. p. 265 — 285. — Κρῖνις, ἵερενς Ἀπόλλωνος memoratur etiam ap. Herodian. Epim. p. 68. Idem nomen vel similia sunt Κρῖνις Stoicus ap. Diog. L. VII, 62. 68. 76, Κρωίεις, unus e Dactylis Idaeis, Κρῖνακος, Iovis filius, Κρῆνης pater Simonidis Amorgini, Κρινώ, Danai uxor et alia, quae dicitur fuisse filia Antenoris, cf. Welcker de Cycl. ep. p. 152. 154: sed dubito nihilominus quin hoc nomen mere graecum fuerit. Certe peregrinae originis alterum illud est, quod memorat Polemo, Ὁρδῆς: unde intellegitur, graecas fabulas diuturnitate temporum per istas regiones cum Mysorum atque Lydorum permixtas fuisse. — ἀπαλλάττεσθαι dicitur de deo de conspectu hominum sublato: cui opponitur ἡ ἐπιφάνεια, quae vox pénitit eodem significatu quo ἐπιφάνεια Ἀπόλλωνος, Λιός, in titulis Istri et Phylarchi; cf. Siebelis Phanodem. etc. frgmi. praef. p. XX*).

XXXII*. Eustath. ad Il. II. p. 228. κανγὸν δὲ οὐδὲν καὶ τοιοῦτον ἀνατεθεῖσθαι λέθον ἐν τοῖς ἑκεῖ ἐπει τοι καὶ Παλαμήδονς ἐπινοησαμένον κυβελαν καὶ πεττελαν ἐν Ἡλίῳ εἰς παραμύθιον λικοῦ κατασχόντος τὴν στρατιὰν λέθος ἑκεῖ ἔδεικνυτο, καθὰ Πολέμων ιστορεῖ, ἐφ' οὐ ἐπέσσενον.

Cf. Eustath. ad Od. p. 1397, 10. Calenlorum inventio ab Herodoto ad Lydos refertur, I. 94, ubi item per inediam aerumnarumque propulsandarum causa haec Iudicra excogitata esse perhibentur, id quod satis scite fictum est. Herodotum respiciens Eust. I. I. λέγοντος Ἡροδότου ἐπὶ Ἀτνος εὑρεθῆναι διὰ λιμὸν τὰς παιδιὰς οὐκ εὖ ὀπάγησε καὶ πεττοὶ ουρνοοῦνται, οὓς ὁ Παλαμήδης εὑρε, et videtur ipse Herodotus Palamedis gloriae cavisse, quam scribat, ἐξενρεθῆναι δὲ ἀν τότε καὶ τῶν κιβων — καὶ τῶν ἄλλων παστὸν παιγνίων τὰ εἶδεα πλὴν πεσσῶν, unde

*) In indice scriptorum Istri Siebelis addendus liber περὶ τῶν Ἡλίου ἀγώνων, ex Schol. Pind. Ol. VII. 146.

patet πεσσεῖας peculiariter ad Palamedem pertinere. Nihilominus iam Polygnotus Palamedem pinxit cum Thersite κύβοις χρώμενον παιδίζ, teste Pausania X. 31, 1, et facit cum hoc etiam Sophocles, cf. Naupl. frgm. 380. 381. Ddf. De aliorum locis cf. O. Iahn Palamed. p. 27 sq. 65, qui poterat etiam Varronem laudare ap. Serv. Aen. II. 81. *Palamedem constat fuisse prudentem: nam et tabulam* (i. e. τὸ Παλαμήδειον ἀβάκιον, in quo πεσσοὶ ludebantur, cf. Iahn p. 27.) *ipse invenit ad comprimendas otiosi seditiones exercitus, ut Varro testatur.* Cf. praeterea Welcker Zeitschr. f. Alterthumsw. 1834. p. 54 sq., qui iam in Cypriis carminibus haec Palamedis inventa tractata esse suspicatur.

XXXIII*. Steph. Byz. v. *Μυρμισσός* πόλις περὶ Λάμψακον, ὡς Πολέμων.

Eadem urbs dicitur *Μερμησσός*, Steph. B. v. *Μαρμισσός*, Suid. v. *Σίβυλλα*, *Μαρπησσός*, Paus. X. 12, 1 sq., cf. Siebelis ad h. l. et Salmas. ad Solin. p. 79. Ferebatur unius ex Sibyllis patria esse, unde haud raro nominatur, velut Tibull. II. 5: 67, ubi codd. habent *Marpesia*, et ap. Lactant. Inst. I. 6, 12, ubi codd. variant inter *Marpessus* et *Marmesus*. Ad agrum Troianum hoc oppidum pertinuisse cernitur ex Suida et ex Pausania.

3. De urbibus Ponticis, de Caria, insulis. α. περὶ τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων.

Titulum servavit Suidas. Pontum quonam sensu dixerit ambiguum est. Est regnum Ponti, quod exstitit ab anno 282. a. Chr., quaes regio plenius appellabatur ἡ πρὸς τῷ Πόντῳ Καππαδοκία, opposita τῇ ἤδη Καππαδοκῃ, cf. Strab. XII. p. 3. XIV. p. 236. ὁ νῦν ἤδη λεγόμενος Πόντος, τῆς Καππαδοκίας μέρος ὥν τῆς πρὸς τῷ Εὐξενῷ. Sed velut Hellespontus dicebatur et ipsum fretum Helles et ἡ χώρα ἡ παρακειμένη τῷ κόλπῳ ἀπὸ Ἑλλῆς (Steph. B.), ita etiam qui oppida ad Pontum Euxinum adiacentia incolebant τὸν Πόντον s. ἐν τῷ Πόντῳ habitare dicebantur, velut Herod. IV. 8. Ἑλλήνων δὲ οἱ τὸν Πόντον οἰκέοντες, Steph. B. v. Αρμιρόεσσα, πόλις ἐν Πόντῳ, Ἡρακλεῖας ὑποτελής, cf. Xenoph. Anab. V. 2, 2. 6, 15, rep. Athen. II. 7.

Atque hac significatione etiam Polemonis titulum accipendum crediderim, ut dixerit de Heraclea Pontica vicinisque oppidis. — Neque regnum Ponti fere nisi addito articulo dicitur ὁ Πόντος.

β. C a r i c a.

XXXIV*. Steph. B. Εὐθηναί, πόλις Καρλας. τὸ εὐθυκὸν καθ' ἡμᾶς Εὐθηναῖος, καὶ ἐκεῖνος δὲ Εὐθηνεύς. Πολέμων δὲ καὶ Εὐθηνίτας φησίν.

Holstenius in nummis et Εὐθηναῖον et Εὐθηνίτων inveniri monet. Oppidum Euthane haud procul ab Halicarnasso situm memoratur etiam a Pomp. Mel. I. 16. Plin. H. N. V. 29.

XXXV*. Etym. M. p. 751, 27. Τελμισσεῖς οἰκοῦσται ἐν Καρλῃ, ἀπέγοντες ἔξικοντα στάδια. Αλικαρνασσοῦ, ὡς Πολέμων. Τελμισσὸς δὲ πόλις ἐν Λυκίᾳ κτλ.

Eadem leguntur ap. Suid. Phot. s. v., Apostol. Proverb. XVIII. 25. Steph. B. v. Τελμισσός, πόλις Καρλας, ὡς δὲ Φίλων καὶ Στράβων, Λυκίας. ἔστι γὰρ ἀμφοτέρων ὅροιν μετὰ Λαδαλα. Eustath. Dionys. P. p. 267, 30. Τελμισσός, πόλις Καρλας ἢ Λυκίας. Vides eandem urbem dici, inclytam illam haruspicum disciplina; quae ab aliis ad Lyciam, ab aliis ad Cariam referebatur, quum in confinio utriusque sita esset; cf. Liv. XXXVII. 16. *Telmessicus sinus, qui latere uno Cariam, altero Lyciam contingit.* Similis Ancyrae ratio erat, quae et Galatiae et Phrygiae adscribebatur, διὰ τὸ ἀμφοτέρων εἶναι, Steph. B. h. v.; Lyrnessi, quae vulgo Ciliciae, a Ptolemaeo Pamphyliae esse dicebatur, Scholl. Dionys. P. 875. p. 361; Aeginae, quae modo inter Paphlagoniae modo inter Ponti oppida habebatur, Steph. B. v. *Αἴγανητης.* Sed Telmissus ab antiquioribus scriptoribus semper inter Lyciae urbes numeratur, velut ab Herod. I. 78; a recentioribus demum, Polemone, Cicerone (de Div. I. 41.), aliis inter Cariae. Itaque credibile certo tempore aut ipsam Telmissum a foedere Lycio ad Cariam descivisse; et narrabatur de bello inter Telmissenses et ceteros Lycios gesto ap. Theopomp. Histor. lib. XIV, v. Phot. Bibl. cod. 176: aut ab aliis talem confinii, quo Lycia et Caria disiungebantur, immutationem factam esse, ut Telmissus ab

illa ad hanc referretur; quod fortasse factum a Ptolemaeis, cf. Niebuhr Opusc. p. 288 sqq. — Scribebatur et Ταλμισσός et Τελμησσός, sicuti etiam Τερμισσός et Τερμησσός.

γ. De insulis.

π ε ρ ἡ Σ α μ ο θ ρ ἄ κ ε ε .

XXXVI. Athen. IX. p. 372. A. Πολέμιαν δ' ὁ περιηγητής
ἐν τῷ περὶ Σαμοθράκης καὶ κιτῆσαι φησι τῆς γηθυνλλίδος τὴν Λητώ,
γράφων οὕτως „διατέτακται παρὰ Δελφοῖς τῇ θυσίᾳ τῶν θεοει-
ντων, διὸ ἀν̄ κομισῃ γηθυνλλίδα μεγίστην τῇ Λητοῖ, λαμβάνετε μοῖραν
ἀπὸ τῆς τραπέζης. ἐώρακά τε καὶ αὐτὸς οὐκ ἀλάττω γηθυνλλίδα γογ-
γυλίδος καὶ τῆς στρογγύλης φαρανίδος. ιστοροῦσι δὲ τὴν Λητώ κίον-
σαν τὸν Ἀπόλλωνα κιτῆσαι γηθυνλλίδος· διὸ δὴ τῆς τιμῆς τετυχρε-
ται ταύτην.“

δώρακα est in libris, Ddf. ἑόρακα. Idem deinde pro τε καὶ
μαζί δὲ κατ. — Polemonis testimonium ex Didymo ad Atheneum transiisse videtur, cf. p. 371. F. τὸ γῆθνον, — οὐ μη-
μονεύει Φρύνιχος ἐν Κρόνῳ, ὅπερ ἔξηγούμενος δρᾶμα Διδυμοῦ ὅμοιά
φησιν εἶναι τὰ γῆθνα κτλ. — Ipsa fabella ex iis est, quas re-
centiore vocabulo legendas dicere solemus, ad rituum sacro-
rum similitudinem et ut rituum causae ex sacra deorum
historia repetantur effictas. Haec spectat Theoxenia apud
Delphos in honorem Apollinis celebrata. De Theoxenii v.
Boeckh. Expl. Pind. p. 194 *). Parabantur hoc festo epulae
sacrae, quibus peculiariter uteretur is deus, cui templum
aliquod et oppidum sacrum erat, velut Apollo apud Delphos
et Pellenenses (Paus. VII. 27, 1.); sed accubabant etiam alii
dei, qui ab illo tanquam invitabant eiusque ξένοι erant:
unde Hesych. θεοξένια, κοινὴ ἑορτὴ πᾶσι τοῖς θεοῖς. Ita apud
Ovid. Fast. IV. 422. Theoxenia parantur ab Arethusa (i. e.
Arethusae parabantur), adsunt cetera Siculae religionis nu-
mina, inter ea Ceres et Proserpina, quae hac occasione
rapitur a Plutone. Delphicis igitur Theoxenii praeter ce-
teros deos etiam Latona interesse putabatur; mater epulaba-
tur cum filio filiaque. Mulieres prægnantes constat ad aliena

*) Adde Theoxenia Teniorum, Corp. Inscr. N. 2338, vs. 214—218.

ciborum proniores esse. Latona, ecce Apolline et Diana gravida rapam p[re]a ceteris omnibus appetit; inde obtinuit ut rapae illi p[re]a ceteris edulis a Delphis in Theoxeniis offerrentur. Qui maximam apposuerat, is accepit μοῖραν ἀπὸ τῆς τραπέζης, ubi sacra mensa dici videtur ea, ad quam pulvinaria diis sternebantur. Simili honore in eodem festo afficiebantur Pindaridae, v. Plutarch. de Ser. Num. Vind. c. 13. ἀναμνήσθητι δὲ — τῶν θεοξενίων καὶ τῆς καλῆς ἐκείνης μερόδος, ἣν ἀγαροῦντες τὸν Πινδάρον κηρύττοντο λαμβάνειν ἀπογόνους^{*)}: quo loco uti poterat Schmeidewinus ad Eustath. Prooem. Pind. praef. p. VII sq. Et affunditur eodem loco lux iis quae narrantur ap. Eust. l. l. p. 17. Schneidew. Ἀπόλλων γοῦν οὗτος, φασθ, αὐτὸς (Πίνδαρος) ἐφίλει ὡς καὶ μερόδα λαμβάνειν ἐκ τῶν θυμέρων ἐκείνων καὶ τὸν ιερέα δὲ βοῶν ἐν ταῖς θυσίαις. „Πίνδαρος ἐπὶ τὸ δεῖπνον τῷ Θεῷ;“ ή καὶ ἄλλως, „Πίνδαρος ἦτορ ἐπὶ τὸ δεῖπνον τοῦ Θεοῦ,“ cf. Thom. vit. Pind. p. 4, vita Vratisl. p. 9. Eodem pertinere arbitror quod narratur de Theoxeno, amasio Pindari, ap. Hesych. Miles. p. 44. Orelli.

4. De civitatibus Italiae et Siciliae. κτίσεις Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν.

Titulum affert Schol. Apollon. IV. 324. (frgm. XXXVII.)
Vulg. ἐν κτίσει. Paris. ἐν κτίσεων. Post Σικελικῶν suppl. πόλεων.
Quum in hac inscriptione iungatur Italiae et Siciliae tractatio,
credibile etiam ceteras res, quae in hanc sectionem incurrebant,
ad Italiam et Siciliam pertinentes eadem operis parte
vel eodem libro comprehensas fuisse.

XXXVII. Schol. Apollon. Argon. IV. 324. ὁ δὲ Καντι-
ακὸς σκόπελος (cuius meminerat Apollonius l. c.) τῆς Σκυθίας,
πλησίον τοῦ Ἰστρου· οὐ μημονεύει Πολέμων ἐν κτίσεις Ἰταλικῶν
καὶ Σικελικῶν.

Rupes Cauliacae ad eam Danubii partem quaerendae sunt, ubi Dravus cum eo coniungitur. Quod cernitur partim ex fragmento Hecataei (frgm. LX. Klaus.) Καντικολ, ἔθνος κατὰ

^{*)} Πινδάρον ἀπογόνους (cf. Arrian. Anab. I. 9, 10.) credo similiter dictos atque γέρος Ὁμήρου, similia.

τὸν Ἰόνιον κόλπον κέιμενος δὲ ἀπὸ ὁρούς: partim ex eo, quod Apollonius prope montem Cauliacum et Angurum, qui illi vicinus erat (flumen Ἀγγαρός eiusdem regionis memoratur ab Herodoto IV. 49.), τὸν Ἰστρὸν narrat, ut Scholiaстae verbis utar, διασχίζόμενον τῇ μὲν εἰς τὸν Ἀδρανόν, τῇ δὲ εἰς τὸν Εὐξείνον εἰσβάλλεται, ubi patet indicari Dravum disiuncto a Danubio flumine occidentem petentem.

XXXVIII*. Fest. Epit. p. 255. ed. Lindem. Salios a saliendo et saltando dictos esse quamvis dubitari non debeat, tamen Polemon ait Arcada quendam fuisse nomine Salium, quem Acneas a Mantinea in Italiam deduxerit, qui iuvenes Italicos ἐνόπλιους saltationem docuerit.

Vides Polemonem etiam de Roma dixisse fabulamque illam de Aenea attigisse, quam vix fuerit quisquam qui non attigerit, ubi Romae origines expromendae erant. De Saliiis v. Dionys. Archaeol. Rom. II. 70, et qui eiusdem Salii ex Polemone ut videtur meminerunt, Plutarch. Num. c. 14, Serv. Virg. Aen. VIII. 285. Polemo, etsi in ceteris erravit, id tamen recte scripsit, quod dixerat Salium docuisse iuvenes Italicos; nam constat Saliorum collegia et carmina et saltationes non Romae propria, sed per omnem Italiam dispersa fuisse. — Poteram hunc locum etiam ad librum περὶ Σαμοθράκης revocare, quod malit Lobeck Aglaoph. p. 1206.

II. Αντιγραφατ.

1. τὰ πρὸς Τιμαῖον.

Opus magnum et diffusum, duodecim minimum libris constans; nam citatur duodecimus frgm. XLV*). Quod adversus Timaeum Siculum editum fuisse apertum est ex frgm. XLIV. Notum est Timaeum varias historiis suis narratiunculas et notationes antiquarias inserendo gloriolam sibi eruditionis multiplicis quaesivisse, ideoque Γραονλέξτρων appellatum esse; vid. Suid. v. Τιμαῖος, Hesych. Mil. p. 54; cf. Goeller Syracus. Orig. p. 194; adde Polyb. Exc. Vat. p. 25. Lucht.

*) Casu factum videtur ut maxima fragmentorum pars non indicetur in indice Schweigh. neque apud Dindorffum p. 1880 sq.

τοι δὲ κατὰ πόλεων καὶ τόπων ὅταν ἀπιθάλωνται γράφειν τὰ κατὰ μέρος ὄτες ἀκριβεῖς τῆς τουαίης εἰπειδότας, δῆλον ὡς ἀγάγη — πολλὰ μὲν ἀξιόλογα παραλιπεῖν, περὶ πολλῶν δὲ ποιεῖσθαι πολὺν λόγον οὐκ ἀξίων ὄντων. ὁ δὴ συμβαλνει μάλιστα Τιμαίῳ. Talibus infestos fuisse puta inter grammaticos Istrum, cuius ἀντιγραφαὶ πρὸς Τίμαιον citantur Athen. VI. p. 272. B, inter periegetas Polemonem. Quamquam poterant etiam ea horum disputationibus ansam dare, quae disputaverat ille de originibus civitatum deque gentibus et coloniis, in quo maximam doctrinæ speciem ponere solebat; cf. Polyb. Exc. Vat. p. 33. μάλιστα ταῦτην γ' ἐνεργασται τὴν δόξαν ἐκ τῶν περὶ τὰς ἀποικιας καὶ κτίσεις καὶ συγγενείας ἀποφάσεων· ἐν γὰρ ταύταις τηλικαύτην ἐπίφρασι ποιεῖ διὰ τῆς ἀκριβολογίας καὶ τῆς πικρίας τῆς ἐπὶ τῶν ἀλέγχων, οὓς κέχοργαν κατὰ τῶν πέλας, ὥστε δοκεῖν παρ' αὐτὸν τοὺς ἄλλους συγγραφαὶς ἀπαντας ἐγκεκομῆσθαι τοῖς πράγμασιν κτλ. Talis ostentatio industriosoſ illoſ antiquitatum grammaticoſ apprime allicere atque ad maiorem, quae in refellendo cerne-reetur, doctrinam expromendam irritare debebat. Ne putes Polemonem nimium in hac contendendi opera fuisse, memento Timaeum in colligendis rebus diligentiorem quam in digeren-dis et excutiendis accuratiorem fuisse; cf. Polyb. l. l. p. 14. τὸ περὶ τὰς ἀποικισεις μέρος ἐπιστονοραι παρ' αὐτῷ τελέως, ὅπερ ἐστὶ κυριώτατον τῆς ιστορίας. Ingenti ille doctrina instructus ad historiam accessit, quum et litteris multum temporis idque in litteratissima Athenarum urbe tribuisset (Polyb. Exc. Vat. p. 22. ἀποκαθίσας γὰρ Ἀθήνησι (cf. p. 26.) σχδὸν ἐπη πεντήκοντα καὶ πρὸς τοὺς τῶν προγεγονότων ὑπομνήμασι γενόμενος ὑπέλαβε τὰς μεγίστας ἀφορμὰς ἔχειν πρὸς τὴν ιστορίαν), et itinera longinqua fecisset, sed erat neque subacto iudicio neque probata fide. cf. Polyb. ib. p. 14. τοσοῦτο ἀπέχει τοῦ δι' ἐπέρον ἀκριβῶς τὴν ἀλήθειαν ἀνακρίνειν, ὥστ' οὐδὲ τούτων, ὃν αὐτόπτης γέγονε καὶ ἐφ' οὓς αὐτὸς ἦκει τόπους, οὐδὲ περὶ τούτων οὐδὲν ὑγίεις ἡμᾶς ἔξηγεται: quamquam non diffiteor Polybium sicuti in alios ita etiam in Timaeum paullo iniquiorem fuisse videri. — Praeterea monendum, interdum Platonis Timaeum ita citari, ut de his Polemonis adversus Timaeum Siculum commentariis cogitare possis, velut apud Anonym. in Anecd. Cram. II. p. 352, 21.

τιμῶ, Τίμαιος, ἐν τῇ πρὸς Τίμαιον βίβλῳ, cf. Melet. ib. p. 60, 16. ἡ δὲ τετέτη αἰτία Πλάτωνός ἐστι φλυαρία ἐν τῇ πρὸς Τίμαιον φρονὶ γὰρ κτλ. Apud antiquiores idem liber plus semel laudatur ὁ Τίμαιος, Platonis nomine non addito, v. Trendelenburg Platonis de Ideis et Numeris doctr. p. 17 sq.

Ex libro I.

XXXIX. Athen. X. p. 416. B. *Πολέμων δ' ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον παρὰ Σικελιώταις φησὶν Ἀδδηφαγίας ἵερὸν εἶναι καὶ Σιτοῦς Δήμητρος ἀγαλμά, οὐν πλησίον ιδρύσθαι καὶ Ἰμαλίδος, καθάπερ ἐν Δελφοῖς Ἐρμούχον, ἐν δὲ Σκάλῳ τῷ Βοιωτιακῷ Μεγαλάρτου καὶ Μεγαλομάζουν.*

Libb. ἐν ἑταῖρῳ, quod correctit Schweigh. ex hoc loco, Athen. III. p. 109. A. οὐν τούτον οὐν τοῦ Ἀρετοῦ ὁ τοῦ καιρὸς ἥν, ἀλλὰ τῶν εὐημένων ὑπὸ τῆς Σιτοῦς καλονυμένης Δήμητρος καὶ Ἰμαλίδος οὗτος γὰρ ἡ θεὸς παρὰ Συρακουσίοις τιμᾶται, ὡς ὁ αὐτὸς Πολέμων ιστορεῖ ἐν τῷ περὶ Μορύχου (cf. frgm. LXXIV.)· ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον ἐν Σκάλῳ φησὶ τῷ Βοιωτιακῷ Μεγαλάρτου καὶ Μεγαλομάζου ἀγάλματα ιδρύσθαι. Ex Athenaeo fere eadem repetunt Aelian. V. H. I. 27, Eust. p. 265, 28 sqq. — Voracitatem, etiam Catinae cultam fuisse collegaris ex epistolis Diodori Sic. Vol. X. p. 286. ed. Bip., apocryphis illis quidem, sed quarum doctrina non de trivio hausta est. De Cerere Frumentaria, Σιτώ, cf. Demet. et Perseph. p. 316 sq. — Ceres Ἰμαλίς est Farinacea; cf. Athen. XIV. p. 618. D, Hesych. v. Ἰμαλίς et Ἰμαλλα; adde Diodor. Sic. V. 56, de quo loco ingeniose Heffter Rhod. III. p. 25. Mensis Ἰμάλιος apud Hierapytnios nominabatur, Corp. Inscr. N. 2556, quem Boeckhius Vol. II. p. 406, §. interpretatur Καρποφόρος, quum proprie ita dictus videatur is mensis, quo fruges molebantur, v. Heffter l. c. De Cerere Farinacea cf. Demet. et Perseph. p. 326. Et recte quidem Heffterus l. c. τὴν Ἰμαλίδα monet velut alteram figuram esse τῆς Σιτοῦς, iuxta quam illa stetit. — De Cerere Ἐρμούχῳ cf. Demet. et Perseph. p. 321. Edebatur Ἐρμόχου, quod Villebrun explicavit Cererem manipulum spicarum manu tenentem, Casaubonus in Σπερμόχου mutandum

censuit. Έρμούχον editum a Schweigh. ex cod. Veneto. — De Scolo Boeotiae oppido v. O. Mueller Orchom. p. 489. — A nomine Μεγάλαρτος (cf. Demet. et Perseph. p. 326, et de differentia ἄρτου et μάζης ib. p. 318.) dicta τὰ Μεγαλάρτια, Deliorum festum; cf. Athen. III. p. 109. F. ἀχαιάντας τούτον τοῦ ἄρτου μυημονεῖν Σῆμος ἐν ὄγδῳ Δηλιάδος, λέγον ταῖς Θεσμοφόροις γήνεσθαι (h. e. Cereri et Proserpinae Legiferis hoc genus panum sacram fuisse). εἰσὶ δὲ ἄρτοι μεγάλοι καὶ ἔορτὴ καλεῖται Μεγαλάρτια, ἐπιλεγόντων τῶν φερόντων „ἀχαιάνη, στίστος ἔμπλεων τράχον,“ h. e. achainam gestamus, tragum (genus pulpis ex tritici semine et leguminibus variis factum, Plin. H. N. XVIII. 7, 16. 10, 20. n. 4.) fermentatum. Idem festum esse videtur quod aliis grammaticis audit Ἀρτοφόρια, v. Herodian. ap. Cram. Anecd. III. p. 277, 27. Theodos. Gr. p. 69, 17. Goettl.

XL*. Athen. II. p. 39. C. Πολέμων φησὶν ἐν Μονυνχίᾳ ἥρωα Αχαιοπότην τιμᾶσθαι, παρὰ δὲ Σπαρτιάτας Μάττωνα καὶ Κεράωνα ἥρωας ὑπὸ τινῶν μαγείρων ἰδούσθαι ἐν τοῖς φειδίτοις. τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δειπνεύς, ἀπὸ τῶν δείπνων σχὼν τὴν προσηγορίαν.

Subieci hunc locum propter argumenti similitudinem. Schweighaeuserus adnotat haec: „Eorundem numinum, Spartae a coquis dedicatorum, rursus meminit Athen. IV. p. 173. F. sqq., ubi pro ὑπὸ τινῶν μαγείρων est ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς φειδίτοις ποιούντων τις τὰς μάζας καὶ κεραννύντων τὸν οἶνον διακόνων, quibus verbis simul ratio significatur nominum numinibus illis impositorum. Nempe ἀπὸ τὸν μάζαν μάττεων alterum Μάττωνα vocarunt, pro quo nomine opportune hic posito minus commode Δαττωνα est IV. p. 173. F. Contra ibi recte ἀπὸ τοῦ κεραννύειν vel κερᾶν τὸν οἶνον alterius nomen Κεράωνα scriptum exhibent libri omnes et Eust. p. 1413, 21 sq., quod ipsum hic pro Κέρδωνα monente etiam Meursio Miscell. Lacon. I. 6. reponere non dubitavi.“

Ex libro IV.

XLI. Clem. Al. Protrept. p. 41. Pott. μὴ οὖν ἀμφιβάλλετε εἰ τῶν Σεμνῶν Ἀθήνησιν καλούμενων θεῶν τὰς μὲν δύο Σχοτάς

ἐποίησεν ἐκ τοῦ καλονμένου Αὐγυέως λίθου, Κάλαμις δὲ ἦν μέσην αὐταῖς ἴστοροῦνται λέγοντι. Πολέμωνα δεικνύει, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν πρὸς Τίμαιον. Schol. Aeschin. adv. Timarch. p. 747. Rsk. τρεῖς ἡσαν αὗται αἱ λεγόμεναι Σεμναὶ θεαὶ ἡ Εὔμενίδες ἡ Εριννίες· ών τὰς μὲν δύο τὰς ἐκατέρωθεν Σκοπᾶς ὁ Πάριος ἐποίησεν ἐκ τοῦ Αὐγυέων λίθου, τὴν δὲ μέσην Κάλαμις. Schol. Soph. Oed. Col. 39. Φύλαρχός φησι δύο αὐτὰς εἶναι, τὰ δὲ Ἀθήνησιν ἀγάλματα δύο· Πολέμων δὲ τρεῖς αὐτάς φησι.

Coniunctis his locis alteri ab altero lux affunditur. Apud Clem. Alex. in libb. est Κάλως δὲ ἦν μέσην αὐταῖς ἴστοροῦνται ἔχονται, Πολέμωνα. Κάλαμις scribendum esse viderunt Osann in Annal. Inst. Corr. Arch. 1830. p. 149, O. Mueller in Aeschyl. Eum. p. 179, Creuzer Symb. I. 1. p. 150 sqq. edit. 3: cetera ego emendavi ex coniectura. — Apud Schol. Aeschin. verba τὰς ἐκατέρωθεν leguntur in codd. Mead. (Dobson Demosth. et Aeschin. T. VIII. p. 384.) et Paris. (Creuzer l. c. p. 151.). Dēnde Paris. ἐποίησεν pro vulg. πεποίηκεν, pro τοῦ Αὐγυέων Mead. τῆς Αὐγυτίδος λίθου. — Lapis, quo Scopas usus erat, pellucidi generis, Αὐγυένης vocatur ap. Athen. V. p. 205. F, Αὐγυές ap. Dionys. P. v. 327. (scribebatur et Αὐγυές et Αὐγυέης, Eustath. ad Dionys. P. p. 152.), Αὐγυτίης ap. Eustath. l. l., Scholl. ib. p. 345, Herodian. Epim. p. 181, 2. cf. Bernhardy adnot. p. 601 sq. Erat hic lapis ελαιώδης τῇ χρόνῳ καὶ ζεστός πάρν, Plutarch. de Fluv. I. 2, intusque a centro ceu stella lucebat fulgore lunae plenae, ut ait Plin. H. N. XXXVII. 9. Talem lapidem apparent ad infernalem illam Furiarum maiestatem et ipsa materia simulacrorum exprimendam apprime accommodatum fuisse. Ceterum cf. Paus. I. 28, 6. et Mueller ad Aesch. Eum. l. c. — Phylarchum patet non nisi de duabus Scopae signis loqui.

XLII. Schol. Oed. Col. 100. νήφων ἀστοῖς] οὐ γὰρ σπένδεται οὖν αὐταῖς, ἀλλ' ὑδωρ, καὶ νηφάλιαι καλοῦνται αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. Πολέμων δὲ ἐν τῷ πρὸς Τίμαιον καὶ ἄλλοις τιοὶ θεοῖς νηφαλίους φησι θυσίας γίνεσθαι, γράφων οὕτως. „Αὐγυταῖς τε γὰρ ἐν τοῖς τοιούταις ἐπιμελεῖς ὄντες καὶ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ὅσιοι νηφάλιαι μὲν ἵερὰ θύσιον Μημοσύνη Μούση, Ἡτί, Ἡλίῳ, Σελήνῃ, Νύμφαις, Αφροδίτῃ Οὐρανίᾳ.“

ἐν ante τοῖς τοιούτοις add. ex cod. Rom. Deinde dedi Μημοσύνη Μούσῃ pro vulg. Μημοσύναις, Μούσαις; cf. Suid. v. ηγράλιος θνοτα παρὰ Ἀθηναῖος ἐπελεῖτο Μημοσύνη, Ἡοῖ, Ἡλίῳ, Σελήνῃ, Νύμφαις, Ἀφροδίτῃ Οὐρανίᾳ, ὡς φησι Πολέμων. — ηγράλιαι θνοται sunt sacra abstemia, quae fiunt sine vino, eadē melissaria dicta, quia plerumque erant διὰ μελιτος, ut ait Porphyr. Antr. Nymph. c. 19, admixto vel oleo vel aqua, unde τὰ ἴνδρόσπονδα, τὰ μετὰ ταῦτα μελλονδα, εἰτ' ἔλαιοσπονδα, quae generatim appellabantur ηγράλια ιερά, opposita τοῖς οἶνοσπόνδοις, v. Theophr. ap. Porphyr. de Abstin. II. 20. Nonnunquam et lac admiscebatur, unde μελι κεκραμένον γάλακτι, Porphyr. Antr. Nymph. c. 28, cf. Lucian. Necyom. VII. 9, quae mixtura Romanis appellabatur mulsum. — De Atheniensium in talibus cura et religione notum est ex Act. Apost. XVII. 22, cf. Paus. I. 17, 1. 24, 3, al. — Etiam sacrificia Furiarum ηγράλια erant, v. Callimach. ap. Schol Oed. Col. 489, cf. Bentl. et Ernest. p. 490sq. et Schol. Aeschin. p. 747*). ubi narratur ἁι litatum esse ιεροῖς ποπάνοις καὶ γάλακτι ἐν ἀγγείοις κεραμείοις. — Numinibus, quae a Polemone recensentur (de Sole cf. etiam Phylarchus frgm. XXIV. Lucht.) praeter Furias, de quibus ipse Polemo illo loco dixisse videtur, addendae Ceres infera cum filia et ceteris Inferis, cf. Dionys. Hal. Antiq. Rom. I. 33, Paus. I. 18, 7, Demet. et Perseph. p. 229, Mater Magna, cf. infra frgm. LXXXVIII, denique Liber pater et filiae Erechthei, cf. Philochor. p. 26. Siebelis, et de Libero etiam Plut. Sympos. Qu. IV. 6, 2. de Tuend. Sanit. c. 17.

Ex libro V.

XLIII. Athen. III. p. 81. F. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον ἀνθοντος γέρος τὸ κοδύμαλον εἶναι τινας ιστορεῖν (sc. φησι).

Cf. Hesych. v. κοδύμαλον et κυδώνιον, qui eodem quo Athenaeus auctore usus esse videtur, cf. Ranke de Hesych. p. 109.

*) Mater, quae hic appellatur, Furiarum Εὐωνίμη est Terra Mater, quae Εὐωνίμη audierat Epimenidi.

Ex libro VI.

XLIV. Athen. XIII. p. 588. C. "Τικάρα, πόλις Σικελική,
ἀφ' ἣς αἰχμάλωτος γενομένη (sc. ἡ Λαῖς) ἦκει εἰς Κόρινθον, ὡς
ἰστορεῖ Πολέμων ἐν τῷ ἔκτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον. Ib. p. 589. A.
Νυμφόδωρος δὲ ὁ Συρακόσιος — εξ Τικάρου φησὶ Σικελικοῦ φρον-
τούν εἶναι τὴν Λαῖδα, Σιράττις δὲ — Κορινθίαν αὐτὴν εἶναι.
— Τίμαιος δὲ ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ιστοριῶν εξ Τικάρου, καθὰ
καὶ Πολέμων εἰρηκεν, ἀναιρεθῆναι φάσκων αὐτὴν ὑπὸ τινῶν γνωσ-
κῶν ἐν Θετταλίᾳ, ἐρασθεῖσάν τινος Πανσανίου Θετταλοῦ, κατὰ
φθόνον καὶ δυσῆγλαν ταῖς ξυλίναις χελώναις τυπτομένην ἐν Αρροδί-
της ἴσρῳ. διὸ καὶ τὸ τιμενὸς αὐληθῆραι Ἀροστας Ἀρροδίτης. δε-
κτυνθαν δὲ αὐτῆς τάφον παρὰ τῷ Πηγεῷ, σημεῖον ἔχοντα ὑδράν-
τεσθνην καὶ ἐπίγραμμα τόδε·

τῆσδε ποθ' ἡ μεγάλανχος ἀνίκητός τε πρὸς ἀλκήν

Ἐλλὰς ἐδονάλωθη κάλλεος ισοθέον,
Λαῖδος, ἦν ἐπέκυνωσεν Ἔρως, θρέψεν δὲ Κόρινθος·

κεῖται δὲ ἐν κλεινοῖς Θετταλικοῖς πεδίοις.

Verba ἀναιρεθῆναι φάσκων αὐτὴν potueris etiam ad Timaeum referre, sed malim equidem ea a Polemone scripta putare, quippe quae prae se ferant periegetam ex monumentis locorum historiam illustrantem. Et suspicor eum in hoc, quod ad mortem et sepulcrum Laidis attinebat, a Timaeo dissensisse, quum consenserit de patria; cf. quae sequuntur apud Athenaeum: αὐτοσχεδιάζονται οὖν οἱ λέγοντες αὐτὴν ἐν Κορινθῳ τεθάφθαι πρὸς τῷ Κρανεῷ, id quod a Timaeo narratum fuisse videtur. Quamquam hic etiam de patria Laidis aliam atque Polemo sententiam sequutus fuerit, si sequimur Steph. B. v. Εὐκαρπία, cuius tamen incerta in his fides est, v. Goeller Syracus. etc. p. 270. De omni historia Laidis v. Jacobs Mus. Att. III. 2. p. 173—191. 221—243, de Laide apud comicos Bergk de Reliq. Com. Att. p. 401 sq. Polemo iterum de hac quaestione citatur ap. Steph. B. v. Κραστός, ubi Neanthes Cyzicenus perhibetur Crastum Laidis patriam vocasse, deinde haec adiiciuntur: Άπλων δέ (φησι), ὅτι μόνος Πολέμων ἔγη τὴν Λαῖδα Κορινθίαν, quae Jacobs l. l. p. 225. et Goeller

p. 167 sq. ex margine interpolata esse censem, ego ab epitomatore decurtata esse crediderim. Nymphodori locus tractatur ab Eberto Dissert. Sicul. p. 161. 195, Timaei a Goellero l. l. p. 231 sq., quem minor nullam omnino Polemonis operis huius, quod tractamus, adversus Timaeum editi rationem habuisse, ideoque scripsisse: „est autem procul dubio Polemonis testimonium (ap. Steph. B. v. Κρατός) petitum ex eius ἀπιγραφαῖς πρὸς Νεάνθην.“ — De morte Laidis cum Polemone consentiunt Schol. Aristoph. Plut. 179. et Plutarch. Asinator. c. 21, quorum ille amatorem Laidis dicit nomen habuisse Eurylochi vel Aristonici, deinde subiungit haec: αὐτῆς δὲ πολλοὶ τῶν Θετταλῶν ἡρόσθησαν καὶ τῷ ἔρωτι τὰ πρόθυρα αὐτῆς δινῷ ἔργαινον, καὶ φασιν ὅτι ζηλοτυποῦσαι αἱ Θετταλαὶ γυναικες ἐφόνευσαν αὐτὴν ἔνδινας χελώνας τύπτουσαι ἐν τῷ οἴρῳ τῆς Ἀφροδίτης, πανηγύρεως οὐσης ἢ ἢ ἄνδρες οἱ παρεγίνοντο. διὸ τούτου ἔνεκα λοιμὸς κατέλαβε τὴν Θετταλίαν, ἵνας ὑπερεον οἴρον ἐποίησαν Άροστας Ἀφροδίτης, ἐπειδὴ αἱ γυναικες ἐν τῷ οἴρῳ ὄνόσιον τετολμήκασι φόνον: quae patet ex plenioribus Polemonis fontibus de promta esse. Plutarchus ceteris idem narrans amatorem Hippolochum vocat, templum autem Veneris perhibet dictum esse Ἀφροδίτης Ανδροφόνον. — Etiam Corinthios Laidis sepulcrum monstrasse testatur Pausanias II. 2, 4, qui nostrum fortasse respiciens adiicit: ἐστι δὲ καὶ ἄλλο ἐν Θεσσαλίᾳ Λαίδος φάμενον μνῆμα εἶναι παρεγένετο γὰρ καὶ ἐς Θεσσαλαν ἐρασθεῖσα Ἰπποστράτον, quae quarta est nominis, quo amator Thessalus appellatus fuerit, forma. — ξύλιναι χελῶναι sunt lignea scabella, cf. Hemsterh. in Schol. Aristoph. l. c. Vol. III. p. 35 sq. ed. Dindorf. — τάφος σημεῖον ἔχων ὑδρίαν est sepulcrum cum signo mulieris λοντροφόρου, quo earum, quae innuptae occubuerant, sepultra ornari solebant, v. Mueller Ephem. Gotting. 1830. p. 2016. Epigramma, quod servavit Polemo, transiit in Anthol. Palat. Vol. II. p. 865.

Ex libro XII.

XLV. Athen. XV. p. 698. A. sqq. πολλοὶ τινες παραδιῶν ποιηταὶ γεγόνασιν, — ἐνδοξότατος δ' ἦν Εὐθοίος ὁ Πάριος, γενόμενος

τοῖς χρόνοις κατὰ Φλωππον. οὗτος ἐστιν ὁ καὶ Ἀθηναῖος λοιδορησάμενος, καὶ σώζεται αὐτοῦ τῶν παρφθιῶν βίβλια τέσσαρα. μημονεύει δ' αὐτοῦ Τίμων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Σλλων. Πολέμων δ' ἐν τῷ δωδεκάτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον περὶ τῶν τας παρφθιῶν γεγραφότων ιστορῶν τάδε γράφει· „καὶ τὸν Βοιωτὸν δὲ καὶ τὸν Εὐβοϊον τοὺς τας παρφθιῶν γράψαντας λογίους ἀν τῆς αἱραμιν διὰ τὸ παῖσεν ἀμφιδεξίως καὶ τὸν προγενεστέρων ποιητῶν ὑπερέγειν ἐπιγεγονότας. εἰρετὴν μὲν οὖν γένους Ἰππάνακτα φασκέον τὸν ἱαμβοκοιόν. λέγει γὰρ οὗτος ἐν τοῖς ἔξαμετροις·

Μοῦσά μοι Εὐρυμεδοντιάδεα τὴν ποντοχάρυθδιν,
τὴν ἐγγαστριμέχαιραν, δις ἐσθίει οὐ κατὰ κόσμον,
ἔννεφ' ὅπως ψηφίδι κακῇ κακὸν οἶτον ὀληται,
βουλῆ δημοσήη παχὰ θῦν' ἀλὸς ἀτρυγέτοιο.

κέχρηται δὲ καὶ ὁ Ἐπίχαρος ὁ Συρακόσιος ἐν την τῶν δραμάτων
ἐπ' ὀλέγον καὶ Κρατίος ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητῆς ἐν Εὐνελ-
δαις καὶ τῶν κατ' αὐτὸν Ἡγῆμων ὁ Θάσιος, ὃν ἐκάλουν Φακῆν.
λέγει γὰρ οὗτος·

εἰς δὲ Θάσον μ' ἀλθόντα μετεωρίζοντες ἔβαλλον
πολλῷσι σπελέοισι, καὶ ὡδέ τις εἶπε παραστάς·
ὦ πάντων ἀνδρῶν βδελυρώτατε, τις σ' ἀνέπεισεν
εἰς καλὴν κοηπῖδα ποσὸν τοιοῦσδ' ἀναβῆναι;
τοῖσι δ' ἐρὼ πᾶσι σμικρὸν μετὰ τοῦτ' ἔπος εἶπον·
λῆμμ' ἀνέπεισε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντ' ἀναβῆναι
καὶ σπάνις, ἥ πολλοὺς Θασίους εἰς ὄλκάδα βάλλει
εὐκούρῳσι βδελυρῷν, ὀλλύντων τ' ὀλλυμένων τε
ἀνδρῶν, οἱ νῦν κεῖθι κακῶς κακὰ φανῳδοῦσιν·
οἵσι καὶ ἐγὼ μετὰ τοῖς σίτου χρῆσιν ἐπιθησα.
αὐθίς δ' οὐκ ἐπὶ κέρδος ἀποίσομαι, εἰς Θασίους δὲ
μηδὲν πηματίων κλυτὸν ἀφγυρον εὔγνωαλέω.

* * *

μή τις μοι κατὰ δίκον Ἀχαιάδων νεμεσήσῃ
πεσοσμένης ἀλόχου τὸν ἀχνόμιον ἀρτον ἐν οἴκοις,
καὶ ποτέ τις εἴπη σμικρὸν τυροῦντ' ἐσθοῦσα·
ώς Φιλων Ὁρμὴν παρ' Ἀθηναῖοισιν ἀείσας
περτήκοντ', ἐλαβε δραχμάς, σὺν δὲ μικρὸν ἐπέμψω.
τάντιά μοι ὄρμασθοντι παρόστατο Παλλὰς Ἀθήνη

χρονοῦ δέ πάθειας εἶχεν σαντακήν·
δεινὰ παθόντα· Φακῆ βθύνει τὸν χώρον·
καὶ τότε δὴ θάρσησαν καὶ ηὔδον πολὺ μᾶλλον.

περιζήνει δὲ παρῳδίας καὶ Ἐρμηπός ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής. τούτων δὲ πρότοις εἰσῆλθεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς θυμελεικοὺς Ἡγήμους καὶ παρ’ Ἀθηναῖς ἐνίκησεν ἄλλαις τε παρῳδίας καὶ τῇ Γιγαντομαχίᾳ. γέγραψε δὲ καὶ κωμῳδίαν εἰς τὸν ἀρχαῖον τρόπον, ἦν ἐπιγράφοντοι Φιλίνην. ὁ δὲ Εὐβοϊος πολλὰ μὲν εἰρηκεν ἐν τοῖς ποιμασι καφίεντα· περὶ μὲν τῆς τῶν βαλανέων μάχης·

βάλλον δ’ ἄλλήλους χαλκήρεσιν ἐγκείησιν,
περὶ δὲ τοῦ λιοδορούμενου κονρέως τῷ περιφερεῖ τῆς γυναικὸς χάρων·

μῆτρε σὺ τόνδ’ ἀγαθός περ ἐὼν ἀποσάρεο κονρεῦ,
μῆτρε σὺ Πηλειδή.

ὅτι δὲ ἦν τις περὶ αὐτοὺς δόξα παρὰ τοὺς Σκιελιώτας, Ἀλεξανδρος ὁ Αἰτωλὸς ὁ τραγῳδιοδάσκαλος ποιήσας ἐλεγεῖσν τρόπον τούτοις δηλοῖ.

ώς Ἀγαθοκλῆος λάσιαι φρένες ἥλασαν ἔξω
πατρίδος. ἀρχαίων ἦν ὃδ’ ὀνὴρ προγόνων.
εἰδὼς ἐκ νεύτητος ἀεὶ ξενοῖσιν ὄμιλεν
ξεῖνος· Μιμνέμον δ’ εἰς ἔπος ἀκρον ἴων
παιδομανεῖ σὺν ἔρωτι· πότης ἵσον· ἔγραψε δ’ ὀνὴρ
εὖ, παρ’ Ὁμηρέιην ἀγλαῖην ἐπέων,
πισσύγγρους ἡ φύσις ἀναιδέας ἡ τινα χλούνην,
φλύων ἀνθηρῇ σὺν κακοδαιμονίῃ,
τοῖς Συρηκοσίοις καὶ ἔχων χάρων· διὸ δὲ Βοιωτοῦ
ἔκλινεν, Εὐβοϊφ τέρψεται οὐδὲ ὀλίγον.

Insigne fragmentum, de quo praeter interpretes Athenaei disputaverunt qui de parodia Graecorum scripserunt, Flögel Gesch. d. com. Litteratur, Lips. 1784. 8. Tom. I, Moser in Studiis a Daubio et Creuzero editis, Vol. VI, Weland de praecipuis Parodiarum Homericarum scriptoribus apud Graecos, Gotting. 1833. — Dicit Polemo speciatim de Boeoto et Euboeo, credo quia etiam Timaeus horum meminerat, qui quum Agathoclis tempora (in quibus constat eum explicatissimum fuisse, v. Goeller Syracus. p. 241.) attigisset, non

poterat quin de Boeoto saltem ab Agathoche e patria electo commemoraret. Atque suspicor Timaeum ita de his scriptoribus dixisse, quasi primi considerint parodiam, ideoque Polemonem maxime hoc urgere, fuisse etiam ante eos qui parodiam scripserint, in primis Hegemonem Thasium, qui primus parodias ut peculiare poesis genus in certamen musicum induxerit. Similiter iudicat Aristoteles Poet. II. 5. Ἡγέμων ὁ τὰς παρῳδίας ποιήσας πρώτος, nisi quod verbum ποιήσας parum accurate positum est, quum ante eum iam Hippoanax (ex Polemone Suidas v. Ἰππάναξ· οὗτος πρώτος ἔγραψε παρῳδίαν, cf. Ranke de Hesych. p. 53 sq.) parodia usus esset, sed singulis tantum versibus inspersis, ut videtur. De iis versibus, qui a Polemone allegantur, v. Welcker Hippo. et Anan. frgm. p. 79. Unicum metri hexametri exemplum sunt videnturque in initio carminis positi fuisse, quod Homericis maximam partem versibus ad parodiae rationem detortis helluonem quendam Eurymedontis filium irriserit vs. 1. — Εὐρυμεδόντιος ex codd. cum Dobraeo et Dindorfio. Schweigh. Εὐρυμέδοντ' ἄδοις, Welcker Εὐρυμέδοντα, θεά. — De voce ποντοχάρνθδις v. Schweigh. ad Athen. XI. p. 485, cf. Toup. ad Longin. p. 241. χάρνθδις est helluo; inde ductum verbum χαρνθδίσειν, ingurgitare. Cic. Philipp. II. 27. „quae charybdis tam vorax?“ Sic μεθυσοχάρνθδις de ebriosa muliere, v. Phrynich. in Bekk. Anecd. p. 51; cf. Bergk Commentatt. d. reliq. comm. Att. p. 255. — ἐγγαστρομάχαιρα (Hesych. s. v. ἡ ἐν γαστρὶ κατατέμονος sc. μάχαιρα) dicitur de homine, qui gladium in ventre habere videtur, ita omnia valet concidere atque concoquere; cf. ἐγγαστρίμυθος, ἐγγαστρίμαντις. Cum vs. 3. cf. Il. III. 417, cum vs. 4. Il. I. 316. — De Epicharmo v. Grysar Doriens. com. p. 190 sq.; de Cratini Eunidis v. Meineke Quaeatt. scen. p. 20. Parodi aliquot versus Cratini leguntur ap. Athen. I. p. 28. A. et 29. C. ex Φορμοφόροις sumati, ad Homeri similitudinem efficti, cf. Hesych. s. v. Λίθος βάλανοι et Antiaatt. p. 82. De Hegemone Thasio, qui floruit tempore belli Peloponnesiaci v. Weland p. 26 sq., qui lepidam illam, quae a Polemone exscripta est, narrationem in praefatione operis parodiū positam fuisse putat: cui assentirem, ni Chamaeleon ap. Athen. IX. p. 406. E.

de iisdem versibus loquutus diceret eos fuisse τοις τῶν παρωδῶν. Expomit ea poetam in patriam reverti iam bene nummatum, neque unquam rursus peregrinaturum, sed inter cives lucello fructurum. Quaestum fecerat parodiis peregreditandis, praesertim Athenis, quod et ipsis versibus indicatur et iis quae Polemo subiicit, καὶ παρ' Ἀθηναῖς ἐνίκησεν ἄλλαις τε παρωδίαις καὶ τῇ Γιγαντομαχίᾳ, qua tantum delectatos esse Athenienses traditur, ut continuus eo die risus audiretur theatrumque ne allato quidem de classe per Siculos deleta nuntio relinqueretur, cf. Athen. IX. p. 407. Eustath. p. 1420, 36. Ad eiusdem historiam facit hoc testimonium, inter proverbia ex cod. Coisl. 189. a Gaisf. edita servatum: Πέρδιξ ἵν τις Ἀθηνῆς χωλὸς πατήλος, οὐ διαβεβοημένον Ἡγύμων ὁ Θάσιος ὅποτε παρωδῶν ἀπορήσει προσειτει· „καὶ τὸ Πέρδικος σκέλος,“ cf. Schneidewin Goetting. Gel. Anz. 1837. no. 85. p. 846. — *Φακῆ* propter quid appellatus sit Hegemon obscurum est; neque ea mihi causa placet, quam excogitavit Weland p. 28, indicari maculas, quibus ille notabilis fuisse videatur, subrubras sive nigras, in cute nascentes, quas et Graeci dixerint φακούς (unde φάκοψις, φακωδής), et Latini lenticulas sive lentigines. Potius ita eum dictum putaverim propter inopiam et victimum exilem, lentibus potissimum et pane furfureo (vs. 14.) constantem; nam se a patre pauperrimum fuisse ipse Hegemon testatur vs. 7. σπάνις, vs. 10. σίτον χοῖςσιν: et reddit fernie eodem quod dicit Eustathius, *Φακῆν* dictum esse διὰ τὸ χαλεψιν μάλιστα τῷ τοῦδε δύσπολι, p. 1239, 29. 1572, 55. — vs. 1. μετεωρίσοντες activa significatione accipiendum pro ἀραιτες, tanquam dixerit ἀραιτες σπελέθοντος ἔβαλλόν με. Schweighaeuserus vel ita explicandum censem, vel ut sit i. q. μετέωροι ὄντες, notione intransitiva, i. q. *ferocientes, insolescentes me.* Coray expl. *cavillantes*, cf. Schweigh. ad h. l. — σπελέθοισι. Epit. πολλοῖσι λιθοῖσι, quod sequuti Casaubonus et Jacobs, ille scribendum censuit πολλοῖσιν τε λιθοῖσι, hic βώλοις ἡδὲ λιθοῖσι, sed optima fides est vocabuli σπελέθοισι. — vs. 4. εἰς καλὴν κορυπᾶν. Quis te impulit pulchras adeo crepidas talibus pedibus induere? Crepidis utebantur hilarioedi, Athen. XIV. p. 621. B, cuius generis erant etiam paroedi. — v. 6. λῆμμα ἀνέπεισε.

Coniectura emendavit Iacobs. Libb. *μυῆμ* ἀν. — vs. 7 — 9. δόλκαδες difficillime remigantur, unde adiicitur οἱ νῦν κεῖθι κοκκᾶς κακὰ φρυγωδεῦσιν, quo vocabulo simul ipsius et illorum professio indicatur. Torsit interpretes vox εὐκούρων. Casaub. coni. ἐς χώραν vel χῶρον. Mihi videntur εὐκούροι esse homines delicatores, eleganter tonsi, oppositi τοῖς βδελυροῖς, sicuti οἱ δόλλιντες opponuntur τοῖς δόλλινμένοις. Dicit poeta eandem se quaestus faciendi necessitatem ut Graeciam paroedus obiret impulisse, quae ceteros quoque Thasios, tam divites quam pauperes, ad navigandum et remigandum abigere soleat. — vs. 10. mss. οἵς καὶ ἡγὼ μετὰ τοῖς τὰ χοητῶν ἐποίησα, all. ἐπίθησα, all. ἐπέθησα. Eximie Iacobsius ὡς καὶ ἡγὼ μετὰ τοῖς οἰτον χοητῶν ἐποίησα, nisi quod cum Dindorfio retinendum videtur οἷς, i. e. τῷ λήματι καὶ τῇ πεντῃ et ἐπίθησα. — vs. 11. ἀποσομαι Venet. et Dindorf. Alii codd. ἀποσομαι, quod edidit Schweigh. — vs. 12. ante Casaub. erat μηδὲν πομαλνον. Ille coniecit πημαλνον, quod confirmavit Venetus. „omnia in patriam delatus sum uxoriique traditus fide bona.“ — Post vs. 12. lacunam indicavi, nam desiderantur quibus narraverat, qua causa, quibus cogitationibus primum motus fuerit ut patriam relinquaret; quo pertinent quae sequuntur μὴ τις μοι νεμεσήσῃ, quae nullum sensum habent si cum proxime antecedentibus coniunguntur, et deinde vs. 18. ταῦτά μοι ὄφελοντι. — vs. 14. πεσσόμενης et τυροῦτ' ἐσιδοῦσα, quod coniecerat Casaub., confirmavit Venetus. — τὸν ἀχύριμον ἄρτον. mss. τὸν Ἀγαθὸν ἄρτον. Casaub. cogitabat de ἀχάτιον, Weston Hermesian. p. 68. coni. τὸν ἀχάρδεον ἄρτον, Schweigh. ἀχύρεον „vocabulum nusquam quidem nobis lectum, sed ex Graeci sermonis analogia formatum, idem valens atque ἀχυρώδη ἄρτον, panem acerosum vel furfureum, cf. Athen. II. p. 60. B. D.“ Huius ego vestigia sequutus dedi ἀχύριμον ἄρτον, cf. Arat. Diossem. 365. In ἀχύρεος, si haec vox vere graeca esset, corriperetur syllaba ρυ. — vs. 15. εἴπη σμικρόν. Libb. εἴπησι μικρόν. Corr. Meineke Menand. p. 30. Porsion. εἴπη μικρόν. — ἄρτος τυρόεις est panis, cui caseus pro fermento admiscetur, cf. Athen. III. p. 110. C. — vs. 16. Philio Thasius et ipse poeta fuisse videtur. — vs. 18 sqq. laudantur etiam Athen.

IX. p. 406. E. — vs. 19. φωνῇ Athen. p. 406. μῦθοι. — vs. 20. βδελυφῇ edidit Dindorf. ex altero loco. Edebatur βδελυφά.

Hermippus parodias non peculiari ut Hegemon, Eu-
boeus etc. volumine edidisse videtur, sed fabulis suis in-
texuisse ut Epicharmus, Cratinus, alii. Cf. Meineke Quaestt.
Scen. I. p. 31. Ex comoedia Hegemonis, Philinna inscripta,
duo versiculi apponuntur Athen. III. p. 108. C. cf. X. p. 442.
A, ubi Philinna Axionici comici commemoratur. Et adnu-
meratur Hegemon veteris comoediae poetis etiam ap. Athen. I.
p. 5. B.

In iis quae sequuntur, ad verba ὁ δὲ Εὐβοῖος subaudien-
dum ex antecedentibus, quae partim intercidisse videntur, ὁ
μὲν Βοιωτός. De utroque dictum quod infra legitur, ἣν τις
περὶ αἰτοὺς δόξα παρὰ Σικελιώταις κτλ. — De Euboeo Pario,
qui floruit aetate Philippi Macedonis, cf. Weland l. l. p. 41 sq.
βαλαρέων μάχῃ dedi cum Dalecampio. mss. βαλαρέων. Balneato-
rum et tonsorum garrulitas et mala sedulitas ut apud nos,
ita etiam apud Graecos in proverbium abierat, v. Kuster. ad
Suid. v. βαλαρέος. Ad versum Euboei, qui totidem verbis le-
gitur apud Eustath. p. 1224, 57, cf. II. XVIII. 534. Schweigh.:
„fortasse χαλκήρεσσιν ἀγγελεῖσιν vel ἀγγηλοῖσιν scripserat paroe-
dus, sic detorquens Homericum ἐγγέπου, quemadmodum in
proximo versu Homericum κούρῃ in κούρεν detorsit.“ Alterum
facetiarum exemplum est altercatio tonsoris et figuli τῆς
γυναικὸς γάριν. Ad versus μήτε σὺ κτλ. cf. II. I. 275. κούρεν
receptum ex Veneto. Πηλεύδης dicitur figulus, quasi lutulentus,
velut in Batrachom. v. 19. 209. rana quaedam nominatur
Πηλεύς, eiusque filius Πηλεὼν. — Sequuntur versus Alexandri
Aetoli de Boeoto Siculo, de quo cf. Weland l. l. p. 43 sq.
Alexander qua de causa dicatur τραγῳδιοδάσκαλος, quaesi-
verunt Capellmann Alex. Aetol. frgm. p. 15 sq. et Osann,
qui Capellmanni collectionem nonnullis complevit, Beiträge
p. 298—301. ἀλεγέν, quod a nostro servatum est, Capellm.
p. 39. Boeoti epitaphium faire arbitratur, Nic. Bachius
Zeitschr. f. A. 1837. no. 41 sq. ad librum elegiarum, qui
Μοῦσαι inscriptus erat, in quo artis musicae atque poeticae
principes celebraverat, referendum censem. Versibus emen-

dandis operam dederunt praeter Casaub. et Schweigh. Jacobs Animadv. ad Anthol. Vol. VII. p. 244, Weston Hermesian. p. 69, Capellm. p. 62 sqq., N. Bach l. l. p. 344 sqq. — vs. 1. libb. ὡς Ἀγαθοκλῆς. Hoc correxit Jacobs, illud varie tentarunt viri docti (Casaub. ὡς, Dalecamp. et Bach ὥρ δ', Jacobs τόν δ', Schweigh. ὥς, Capellm. ὥρ γ'), ego intactum reliqui, quum sine proxime antecedentibus, quae abscissa sunt, de connexu diiudicari nequeat. — vs. 4. libb. Μιμνέμον δεῖ σπόσα Κηφαλῶν, quod correxit Casaub. Mimnermi poesin constat elegiacam maxime et amatoriam fuisse. Sensus: „Mimnermi praeceptis penitus imbutus.“ — vs. 5. παιδομανεῖ σὺν ἔρωτι πότης ἵσον. ἔρωτος κτλ. libb. ἔρωτι πότην. ἵσον. Casaub. ἔρωτι πότης ἵσος ἔρωτος. Jacobs ἔρωτι ποτ' ἦν ἵσον, quem sequuntur Capellmann et Bach, qui sententiam explicat: „quem Mimnermus distichis inclusit summum amoris florem, eum Boeotus ad mores suos ita accommodavit, ut pariter puerorum amoris indulgeret.“ Nostra velim ita interpreteris: „Erat ille nobilis avis, amicus sedalis, amator pueriarum ut Mimnermus, insaniebat puerulos (παιδομανεῖ σὺν ἔρωτι), aequo excellebat inter potatores.“ — ἔρωτος δ' ὀνήρ εὐ ex codicium lectionibus δ' οὐ τηρεῖ, δ' οὐ τηρεῖ, δ' οὐ τηρεῖ restituit Weston p. 69. παιδὶ Ὁμηρεῖται κτλ. interpretantur „imitatione Homeri, ita ut accederet ad elegantiam Homeri.“ Mihi videtur praepositione παιδὶ indicari parodicum illud, quo excelluerat Boeotus, poesis genus, ex versibus Homericis expressae. — vs. 7. mss. πιστυράσον φωροσον ἀιδέας (φωρας ναιδέας, φωρεσαν αιδέας, φωροσαν ἀιδέας) η τινα χλούνην. Correxit Weston p. 69. πιστυργοὶ sunt sutores, cf. Pollux. VII. 82. Hesych. v., φωρες ἀναιδεῖς fures impudentes; de talibus hominibus erant carmina Boeoti. χλούνην recte retinuit Schweigh. — vs. 8. mss. φλοίον ἀνθηφή, all. ἀθήρη. Schweigh. φλύων, quod recepit Dindf. Capellm. φλοίον' ἀνθηφῇ σὺν κακοδαιμονίῃ, quod ad χλούνην referatur, quem sequitur Bachius: „χλούνης autem homo castratus esse videtur idemque garrulus, qui κακοδαιμονίην (Teufeli) venustis lepidisque verborum floribus distinxit. φλύων κτλ.“ quod de poeta dicitur, interpretandum: „nugans simulque et floridissime et petulantissime scribens.“ κακοδαιμονία, de qua voce

dubitabat Schweigh., est i. q. φλναρία, ἄροιτ, extrema petulantia, cf. Xenoph. Memorab. II. 3, 19. οὐκ ἀν πολλὴ ἀμαθία εἴη καὶ κακοδαιμονία τοῖς ἐπ' ὠφελεῖς πεποιημένοις ἐπὶ βλάβῃ χρῆσθαι; Demosth. π. τὸν ἐν Χερρον. p. 85, 16. Bekk. κακοδαιμονῖσι γὰρ ἀνθρώποι καὶ ὑπερβάλλοντις ἄνοιᾳ, Agath. Hist. II. 31. ἡ τῶν μέγεσσον κακοδαιμονία h. e. ex morum petulantia, quae cernitur in scortando. — vs. 9. libb. ὡς δὲ Βοιωτούς. Corr. Casaub. — vs. 10. οὐδὲ ὀλίγον: „si quis Boeotum audiverit, hic Euboeo ne parum quidem vel minime delectabitur.“

Ex libro incerto.

XLVI. Athen. XIV. p. 659. C. τὸν δὲ Μαιωνα Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Τίμαιον ἐκ τὸν ἐν Σικελίᾳ φησὶν εἶναι Μεγαρέων καὶ οὐκ ἐν τῷ Νισαῖον.

De Maesone, histrione et poeta comicō, qui ludicram dicacis coqui personam invenerat, cf. Aristophanes Byz. alii ap. Athen. I. l., Zenob. Proverb. II. 11, Meineke Quaestt. Scen. I. 4 sqq., Grysar Doriens. com. p. 247, Baguet de Chrysippo p. 236 sqq., Schneidewin Exercitatt. crit. cap. IX. et in Goett. Gel. Anz. 1837. no. 85 sqq. p. 847 sqq., qui disputat de peculiari proverbiorum genere η Μαιωνική παρούμα dicto, quod commemoratur in fragmēto collectioni proverbiorum olim ut videtur praemisso, edito a Walzio Rhett. Gr. II. p. 10. et Gaisfordio in Praef. Paroem. gr. p. V. Repetitur autem a Maesone hoc proverbium: ἀντ' εὐεργεσίης Ἀγαμέμνονα δῆσαν Ἀχαιοι, quod Athenis in herma insculptum erat, v. Zenob. II. 11. (Gaisf.) cf. Suid. v. ἀντί εἰσεγγ., qui pro δῆσαν habet τίσαν, et Harpoer. v. Ἐρμαῖ. De hoc perbene Schneidewinus; sed non video eūidem quid inde sequatur contra Polemonem. Nam ita disputat vir doctissimus: „Versum in herma Atheniensi insculptum necessario repetendum esse a comicō ex vicinis Megaris oriundo; falso Polemonem sequutos esse Grysarium et Meinekiū; etiam τὰ Μαιωνικὰ σκάμματα quae appellantur documento esse ut Maesonem Megarensem Nisaeum fuisse putemus; in Sicilia talia prorsus ignota fuisse.“ Qui dum melioribus mihi argumentis sen-

tentiam suam persuadeat, existimo Polemonem sicuti in ceteris rebus ita etiam de Maesone (quem a Megaris Nisaeis cum aliis etiam Timaeus repetuisse videtur) non suam in coniectando audaciam, qualem ei criminatur Schneidewinus, sed monumenta locorum sequutum esse. — Ceterum cf. Meineke l. l. p. 6: „Siculos Megarenses propter Epicharmum et ipsos sibi inventae comoediae honorem arrogasse intelligitur ex Arist. Eth. Nic. IV. 2. Quodsi recte Polemo de Maesonis patria statuit, histrionem illum iam ante Olymp. LXXIV. 2. vixisse necesse est (Schneidewinus Maesonem inter antiquissimos comicos numerat, et Susarionis, Euxenidis cert. aequalem fuisse putat). Eo enim anno Megarenses a Gelone expulsos et Syracusas traductos esse constat e Thucyd. VI. 4. coll. Herod. VII. 156. Ceterum quod Timaeo accidisse videtur, ut Sicula et Nisaea Megara inter se confunderet, idem etiam accidisse videtur Ovidio Heroid. XV. 54. de Siculis agenti: „Nisiares matres Nisia-desque nurus.“ Magis etiam mirum videri potest quod Crates ap. Diog. L. II. 118. de Stilpone philosopho posuit: ἐν Μεγάροις, ὅθι φασὶ Τυφέως ἔμμεναι εὐτάς, nisi is Megaricorum philosophorum vanitatem et τύφον significare voluit.“

2. περὶ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρατοσθένους ἐπιδημίας.

Ita Schol. Aristoph. ad Aves v. 11. Brevius Hesych. v. βῆμα, ὡς Πολέμων ἐν Ἐρατοσθένους ἐπιδημίᾳ. Schol. Soph. Oed Col. 481. et Harpocr. p. 24, 5. Πολ. ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένη unde Bernhardy Eratosth. p. 5. τὰ πρὸς Ἐρατοσθένη pluribus libris comprehensa fuisse censet, eorumque partem fuisse scriptiōnēm περὶ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρατοσθένους ἐπιδημίας. Mihi formula τὰ πρὸς Ἐρατ. nihil nisi compendium plenioris, quem ceteri afferunt, tituli esse videtur. Certe quamquam Polemonis opus non solum ad geographica Eratosthenis opera, sed etiam ad chronologica (v. not. ad frgm. LII.) et in primis ad opus de antiqua comoedia (frgm. XLVII. XLVIII. LII.) respexisse constat, tamen omnia quae nunc extant fragmenta eo redeunt, ut eas potissimum res, quae antiquitates Atticas attingerent, hisce libris contra Eratosthenem editis

(minimum duos fuisse cernitur ex Schol. Arist. l. c.) tractatas fuisse putemus. Et quadrat in eandem sententiam locus Strabonis l. p. 22. ἔτι δὲ ὁ Ἐρατοσθένης τὸν οὐρανὸν εἰπατερό-
χαστορ, ωτε μηδὲ ἀθῆνας αἴτων ιδεῖν φάσκειν, ὅπερ Πολέμου ἐπιχειρεῖ
δεικνύειν, οὐτε ἐπὶ τοσοῦτον πιστός, εἰ δὲ οὐρανόν τινες κτλ.
Id enim egisse videtur noster, ut quicquid ab Eratostheni
parum recte vel parum accurate de rebus Atticis traditum
erat, id enotaret, accuratius perquireret, et postremum illud
inde ratiocinaretur, Eratostenem nunquam vidiisse Athenas.
Quod cave serio Polemonem affirmasse putas, quum constet
ex Suida v. Ἐρατοσθένης, aliis, Eratostenem ex ipsis Athenis
a tertio Ptolemaeo Alexandriam arcessitum esse. Sed videtur
mihi id ioculariter posuisse, ac si dixeris de eo quem urbem
aliquam festinantius percucurrisse deprehendas: dubito. an
nunquam viderit illam urbem. Et poteris etiam ipsam tituli
formulam ad hanc sententiam applicare, περὶ τῆς ἀθηναϊκῆς
Ἐρατοσθένους ἐπιθημᾶς, hoc est, de Eratosthenis quam per
opera sua profitetur Athenis commoratione: quibus ipsis in-
quam verbis Athenis eum fuisse concedit, num diligens fuerit
per hanc operis partem inquisitor dubium reddit; cf. ad
frgm. XLVIII. Neque mihi ideo verendum esse videtur ne
officiatur fidei et auctoritati Eratosthenis, quippe cuius laus
maxime in ea geographia posita erat quae peculiariter appellatur,
qua mathematica et astronomia cum terrae cognitione
coniungitur, ut de universis orbis terrarum conditionibus at-
que rationibus certa via inquiratur. Haec quum maximo opere
agerent geographi qui proprie vocabantur, minutiora ista,
quae ad singulorum locorum inspectionem et tractationem
pertinebant, vel concedere aliis scriptoribus vel ab his de-
promere solebant, sicuti etiam Strabo in multis, qui ad accu-
ratiorem singularum regionum descriptionem pertinent, locis
non suus esse, sed ab aliis pendere deprehenditur. Neque Era-
tostenem in talibus optimam per omnia fidem habuisse identi-
dem significat idem Strabo. Iam vero hic proprius periegetarum
campus, haec propria laus erat quod in minoribus istis dili-
gentissimi erant maximoque in singulis quibusque urbium et
terrarum proprietatis et monumentis studio versabantur. —

Ita vellem de hoc Polemonis opere iudicasset etiam Bernhardy Eratosth. p. 3 sqq., qui quum revera ac serio Polemonem negasse putaret Eratostenem fuisse Athenis, non potuit quin parum bene de nostro sentiret. Quamquam et ipse Eratostenem concedit fugitivo tantum oculo Athenas perlustrasse videri. Idem recte maximam argumenti, quod Polemo tractaverit, partem in antiquitatibus Atticis positam fuisse dicit. Dubitari tamen potest de eo quod adiicit, etiam de rebus grammaticis, velut de terminationibus poeticis, a Polemone disputatum esse; cf. ad frgm. LI.

Ex libro secundo.

XLVII. Schol. Aristoph. Av. v. 11. Ἐξηκεστίδης — μέμυηται δὲ αὐτοῦ καὶ Πολέμων ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῆς Ἀθήνης Ἐρατοσθένους ἐπιδημίας, λέγων „ο δὲ Ἐξηκεστίδης κιθαρῳδὸς Πυθιεὺς· τικὴ δὲ καὶ τῶν Καρυελῶν ἀγῶνα τὸν ἐν Δικεδαίμονι, καὶ Πλαναθήραυ δίζε.“

Karelos dedi cum Valckenario ad Herod. VII. 206. De Execestide, cuius comici frequeater meminerant (cf. Bergk Reliq. Com. Att. p. 373.), Eratosthenes in libro de antiqua comoedia dixisse videtur.

Ex libris incertis.

XLVIII. Harpoer. v. ἄξον p. 24, 5. Bekk. οἱ Σόλωνος νόμοι ἐν ἔνδινοις ἡσαν ἀξοῖ γεγραμμένοι. — ἡσαν δὲ, ὡς φησι Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένην, τετράγωνοι τὸ σχῆμα διασώζονται δὲ ἐν τῷ πρωτανεῖῳ, γεγραμμένοι κατὰ πάντα τὰ μέρη ποιοῦσται δ' ἐντοτε φαντασίᾳ τετράγωνον, ὅταν ἐπὶ τὸ στενὸν κλιθῶσι τῆς γωνίας. Schol. Aristoph. Nubb. v. 447. κύρβεις —, ὡς Ἐρατοσθένης φησιν, ἄξον Ἀθήνησιν οὕτω καλούμενος, ἐν ᾧ οἱ νόμοι περιέχονται. Schol. Apollon. IV. 280. κύρβεις λέγονται, ὡς Ἐρατοσθένης φησι, καὶ τὸν ἄξονας καλούμενονς Ἀθήνησιν, ἐν οἷς οἱ νόμοι περιέχονται οἱ δὲ ἀκριβέστεροι ἄξονας μὲν τετραγώνους —, κύρβεις δὲ τριγώνους.

Eratosthenes de antiquissimis istis iuris Attici monimentis disputaverat in opere de antiqua comoedia, v. Bernh.

p. 211 sq. Hic inesse quicquam in Polemonis fragmento negat, unde suus erroris redargueretur. At enimvero patet ex ceteris, quos apposui, locis cum illo collatis, Eratostenem recte quidem κύρβεις affirmasse triangulas esse (Etym. M. p. 547, Gud. p. 355, Cram. Anecd. I. p. 221. II. p. 455: Ἐρατοσθένης δὲ τριγώνους αὐτάς φησι, οὐ τετραγώνους): sed falsus erat in hisce, primum quod κύρβεις et ἄξονας uno eodemque loco habuerat (v. Schol. Aristoph. l. c., quem fere sequitur Hesych. v. et Schol. Apollon. l. c. κύρβεις λέγονται, φησι, καὶ τοὺς ἄξονας καλούμενον), tum quod non solum κύρβεις, sed etiam ἄξονας triangulos esse memoraverat, quum hi essent quadranguli; v. Bekk. Anecd. p. 274. κύρβεις — τρίγωνοι τὸ σχῆμα διαφέροντι δὲ τῶν ἄξονων, ὅτι ἔκεινοι μὲν (οἱ ἄξονες) τετράγωνοι, οὗτοι δὲ τρίγωνοι; cf. Ammon. de diff. verb. p. 18. Valck. Tzetz. Chil. XII. 349. Zenob. Proverb. IV. 77. Propterea Polemo videri quidem dicit etiam ἄξονας posse triangulos esse (ποιεῖν δὲ ἐντοτε παρατατας τρίγωνον κτλ.), sed revera quadrangulos esse: quae adeo modeste monita sunt, ut optimam de contentionibus nostri existimationem habere conveniat. Ceterum Polemoni etiam in hac re optimam fidem facit quum universa eius disputandi ratio, tum quod ipse monumenta ista viderat in prytaneo Atheniensi (διασώζονται δὲ ἐν τῷ πρυτανεῖῳ κτλ.), et leges etiam inde descriptas passim laudaverat, v. frgm. LXXVIII.

Sed libet rem paullo uberius persequi, de qua quamquam multi dixerunt, tamen nondum prompta sunt omnia. Commentati erant de fontibus istis antiquissimi iuris Attici inter veteres permulti, et ii qui locum περὶ νόμων illustrabant, et grammatici, qui γλώσσας quae vocabantur Solonis scripserant, v. Lehrs de Stud. Arist. p. 46 sq. Illorum sunt Aristoteles (frgm. Polit. p. 84 sq. Neum.), Theophrastus (vulgo Theopompus) ἐν τῷ περὶ εὐσεβείᾳ ap. Porphy. de Abstin. II. 21. p. 138. de Rhoer. (Theophrastus citatur ap. Phot. v. κύρβεις), Phanias Eresius apud Etym. M. p. 547. coll. Cram. Anecd. II. cc. Inter grammaticos praeter Eratostenem nominandi Aristophanes Byzantium ap. Etym. M., Gud., Cram. Anecd. II. cc., Apollodorus (Heyne frgm. p. 1058 sqq.), Asclepiades

(incertum utrum Myrleanus an alius), qui ediderat ἀξόνων ξηρητικά, Etym. Gud. p. 355, 40, Didymus, qui adversus Asclepiadem scripserat, περὶ τῶν ἀξόνων τῶν Σόλωνος ἀνταγωρῆ πρὸς Ἀσκληπίαδην, Plutarch. Vit. Solon. c. 1; denique Selenenus Alexandrinus, qui laudatur εἰ τῷ ὑπομνήματι τῶν Σόλωνος ἀξόνων, apud Suid. et Phot. v. ὁροστόνος. Viderat autem illas leges et in suam rem perquisiverat tempore Antonini etiam Herodianus, cf. tractatum περὶ τῶν ἀριθμῶν ab Aldo (Venet. 1495.) cum Apollonii libro de syntaxi editum, qui tractatus ad scriptionem περὶ σημείων pertinere videtur, nam incipit hisce: ἐπὶ τῶν σημείων ἡ τις φαῖται καὶ ταῦτα ὅσα ἀριθμοῦ σημεῖδεσσι. Deinde sequuntur haec: καὶ γὰρ ταῦτα ἐν τε ταῖς γεωμετρίαις τῶν βιβλίων ἐπὶ τοῖς πέρασι ὁρῶμεν γραφόμενα, ἄλλὰ καὶ Σόλων τῷ τοὺς τόμους Ἀθηναίων γράψασε τὰ ἐπ' ἀργυρίου προστιμήματα τούτους ὁρῶ τοῖς γράμμασι σεσημασμένα, καὶ στήλας δὲ τὰς παλαιὰς καὶ ψηφίσματα καὶ τόμους πολλοὺς οὗτως ἔστιν εὑρέσθαι τὰ τῶν ἀριθμῶν σημεῖα ἔχοντας. — Ex his igitur scriptoribus (quibus inter periegetas praeter Polemonem adde Pausaniam I. 18, 3.), fluxerunt quae apud eos, qui a nobis leguntur, lexicographos et scholiastas excerpta inveniuntur, quorum plurimos iam laudavi. Adde Suid. Phot. s. v., Bekk. Anecd. p. 204. 413, Schol. Plat. p. 373. Bekk., Zenob. Proverb. IV. 71, Thom. Mag. v. ἀξόνες p. 36. Ritsch., Moschopul. π. σχεδῶν p. 4. ed. Vindob., Timaeus p. 170. Ruhnk. cf. Koch in Additam. p. 25, et quos laudat Grasshof in Iahnii Annal. Philol. X. 2. p. 270.

Videntur utrique, quantum ex his locis indicari potest, et κύρβεις et ἀξόνες, fuisse columellae pyramidatae (στήλαι πυραμίδων ὄμοιαι), ex ligno factae. Nam quod nonnulli (Harpocr., Suid., Phot., Schol. Apollon., Moschopul.) de lapidibus loquuntur (τετραγώνους λίθους, Moschopul. λίθοι κυρβοειδεῖς), id fluxit ex Apollodoro negligenter exscripto, cuius veram sententiam aperit Schol. Arist. Nubb. I. c. οἱ ἀρχαῖοι λίθοις τοτάρτες καὶ τὸ δόξαν ἀναγράφοντες οὐς μὲν ἀπὸ τῆς στάσεως στήλας, κύρβεις δὲ ἀπὸ τῆς εἰς ὑψος ἀναπάντεως, ὑπερον δὲ τὰ ἔντα λελευκωμένα γράφοντες ὄμοιος ἐκάλεσαν, quem patet lapideas columnas antiquiores quam ligneas esse putasse, Attica tamen illa monumenta et ipsum lignae materiae fuisse indicare. Unde

similis ἔνθετη illa, quae κύρβεις et ἄξονες dicebantur, καταρρεκτά
sigma intelligitur ἐνδια λιλευκωμένα fuisse sive λευκωμένα, hoc
est carides habuisse λευκή γῆ s. γύνφε κερματά, iis similes, in
quibus bona venalia prescribebantur, cf. Paroemiogr. et
Hesych. v. ἐν λευκώμασι, Snid. et Etym. M. v. λευκωρα. Prae-
dictas eos et maximaes altitudinis fuisse affimat grammati-
cous ap. Bekk. Anecd. p. 402. 413. ἄξονες ἐνδια τετράγωνα,
ἄνθε γῆς κατωθεν ἀνω διηκονία μέχρι τοῦ ὁρόφου: quod tamen
vereor ne auxerint qui Apollodori etymologiam sequebantur,
κύρβεις dictas affirmantis παρὰ τὸ καταρρεκτόναι εἰς ἄψος ἀνα-
ταξαντέν. Et dissensit Aristophanes, qui loco subsequenti eos
ad viri altitudinem (πλινθίον τι μέγα ἀνδρόμηνος) elatos fuisse
significat. De fundamento et de cardine, in quo vertebaruntur,
accuratisimus narrator est idem Aristophanes l. l.: ἀμφοτέροις
(τῶν κύρβεων καὶ τῶν ἀξόνων) δὲ τὸ κατασκενάσμα τοιούτον πλι-
θίον τι μέρα ἀνδρόμηνος, ἡρμοσμένα ἔχον ἐνδια τετράγωνα, τὰς πλευ-
ρὰς πλευτεῖς ἔχοντα καὶ γράμματα πλήρεις, ἐκατέροις δὲ κυάδα-
νας, ὡστε κυρεῖσθαι καὶ περιστρέψθαι ὑπὸ τῶν ἀναγκωσκόντων,
cf. Bekk. Anecd. p. 413. διά τινος περόνης στρεψόμενα, et Po-
lemo l. c. γέγραμμένοι κατὰ πάντα τὰ μέρη. — Porro leges in
iis βοντεροφηδὸν scriptas fuisse patet ex testimonio Euphorio-
nis a Didymo servato, v. Harpocr. p. 136, frgm. ed. Meineke
p. 61. Differebant autem utriusque (nam plures ἄξονες erant,
plures κύρβεις) partim figura, de qua nos docet Polemo, partim
argumento; v. Aristoph.: οἱ μὲν ἄξονες τόμους, αἱ δὲ κύρβεις
θνηταὶ ἔχοντιν, Ammon. p. 18. Valek. ἄξονες εἶχον τοὺς ἴδιωτι-
κοὺς τόμους (ius civile) ἐγγεγραμμένους, οἱ δὲ κύρβεις δημοσίας
ἱεροποιίας καὶ εἰ τι ἔτερον τοιούτον (ius sacrum et publicum, cf.
Schol. Plat. p. 373. Bekk. τρίγενοι πέντες οἱ κύρβεις, ἐν αἷς οἱ
πλει τῶν ἱερῶν τόμοι. ἐγγεγραμμένοι ἦσαν καὶ πολεικοὶ ιτλ.), cf.
Tzetz. Chil. XII. 350 sqq., all. Utrosque ante Ephialtem in
acropoli asservatos fuisse, ab hoc antem, Demosthenis et
Lycurgi aequali, in curiam et forum translatos esse testatur
Anaximenes a Didymo laudatus ap. Harpocr. p. 136. Eodem
facit Aristoteles ap. Harpocr. p. 117. ἀναγράφαντες δὲ τοὺς τό-
μους αἱ τοὺς κύρβεις ἔστησαν ἐν τῇ στοᾷ τῇ βασιλείᾳ, quibus ac-
curatius, opinor, indicatur quod Anaximenes dicit, εἰς τὸ βον-

λεντήριον καὶ τὴν ἀγορὰν μετέστησεν. Polemo autem et Plutarchus (Vit. Sol. c. 1, ὃν ἐτικαθίστησεν ἡμᾶς ἐν πρυτανεῖ λειχαρά τινα διερώθετο) et Pausanias I, 18, 3, in prytaneo eos viderunt.

Nomen unde traxerint de ἄξοις apertum, cf. Bekk. Anecd. p. 413. λέγονται δὲ καὶ ἐν τοῖς μαθήμασιν ἄξονες, περὶ τῶν σφραγίδων καὶ κύλιῳδοῖς καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ στρέψονται καὶ τυποτανται· καὶ τῶν ἀμαξῶν δὲ οἱ τροχοὶ συστεχόμενοι περιστρέψονται. Dicēbantur igitur ἀπὸ τοῦ ἐν ἄξοις σίνε διὰ των πιθώντις περιστρέψονται. De altero nomine autem iam veteres discrepabant variis originationes preferentes, quātum mihi probatissima est quam proponit Apollodorus, παρὰ τὸ κεκορύφωσθαι, unde et κυρβαστὸν dictam esse τὴν ἐπὶ τῆς περιαῆς τιθεμένην, cf. Heyne p. 1058. et Grasshof I. c. Prorsus aliena est, quam lusit Theophrastus, κύρβεις dictas esse ἀπὸ τῶν Κορυβάρων, opinor quia ad hos diversa fabricae genera, maxime quoae in aere siebat, referri solebant. Inde traxerunt quae leguntur ap. Schol. Aristoph. Av. v. 1354. κύρβεις χαλιναὶ σανθεῖς, coll. Tzetz. Chik. XII. 355 sqq. Alias originationes invenies ap. Etym. M., Gud. i. l., in quibus prae ceteris probabilis ea, quam praevenerat Phanias, κύρβεις ἀπὸ τῶν κυρωθῆναι dictas esse, ubi β antiquitus F fuisse videtur, nam solet haec littera post ε interponi, cf. Welcker. Aeschyl. Prometh. p. 191. Antiquissimam vocem esse inde etiam intelligitur, quid non constabat de genere: alii enim feminino (Etym. M., Gud.), alii masculino (Bekk. Anecd., cf. Moschopul. π. σχεδῶν p. 4. ed. Vindob. κύρβεις ἀρρενικῶς, ἔστιν ὅπου καὶ θηλυκῶς) eam usurparunt, Callimachus genere neutro, cf. Helladius ap. Phot. Bibl. p. 532, 6. Bekk. τὸ κύρβεις οἱ μὲν Ἀττικοὶ ἀρρενικῶς ἐκφέννονται, Καλλιμαχος δὲ οὐδετέρως.

XLIX. Schol. Oed. Col. v. 489. ἀπνοτα φωνῶν. τούτο ἀπὸ τῆς δραμένης θυσίας ταῖς Εὐμενίοις φησι· μετὰ γὰρ ἡσυχίας τὰ ιερὰ δρῶσι, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀπὸ Ἡούνην θύσοντες αὐτοῖς, καθάπερ Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένην φησὶν, οὗτοι „τὸ δὲ τῶν Εὐπατριδῶν γένος, ὃ μετέχει τῆς θυσίας ταύτης.“ εἴτα ἔξης· „τῆς δὲ πομπῆς ταύτης Ἡούνηδαι, ὃ δὴ γένος ἔστι περὶ τὰς Σεμνὰς Θεὰς καὶ τὴν ἡγεμονίαν ἔχει. καὶ προθνονται πέρι τῆς θυσίας κριόν Ἡούνη

ἱερὸν ἥρω, τοῖτοι οὐτε καλοῦτες διὰ τὴν εὐφημίαν: οὐ τὸ ιερόν εστιν παρὰ τὸ Κυλάνειον, ἐκτὸς τῶν ἑντέλα πνεύματος.

οἱ ἀπὸ Ἡούχου. Vulgo additur κατάγόμενοι, quod deest in edit. Elmsl. — *ἥρως Ἐρ.* Ms. Laurent. — γένος, ὁ μετέχει. Vulgo γένος οὐ μετέχει. Corr. Hermann Opusc. VI. 2. p. 118. Idem commate post θεᾶς posito genitivum πομπῆς pendere putat à voce ἡγεμονίαν ἔχει. Mihi genitivus pendere videtur à verbo aliquo eum proxime antecedentibus omisso, velut ἀπεικονίζει. *Ἡούχῳ ιερὸν ἥρω.* Elmsl. malebat ἥρων, Hermannus *Ἡούχῳ*, ἥρων, omisso ιερὸν propter subsequens οὐ τὸ ιερόν. — παρὰ τὸ Κυλάνειον. Vulgo *Κυδώνιον*. Corr. Mueller Addit. ad Leake Topogr. Ath. p. 455. ed. Hal.

De Hesychidarum gente cf. Bossler de sacr. Att. fam. p. 17. Patet eos dictos esse παρὰ τὸ μετὰ ἡσυχίας καὶ εὐθη-
μίας δρῶν τὰ ιερά, unde etiam Hesychus nomen traxit, heros eorum eponymus, ab quo stemma suum ut solebant gentes derivabant. Huius προσθίνονται πρὸ τῆς θυσίας, nam solebant Graeci antequam ipsis diis sacrificarent iis heroibus praelibare, a quibus vel sacrorum vel gentis sacrae origo repetebatur, veluti Euryto in mysticis sacris apud Andaniam factis, Paus. IV. 3, 6, Aranti eiusque filii ante Eleusinię Phliasiorum, Paus. II. 12, 5. Hesychi sacellum erat prope Cylo-
neum et sacrum Semnarum, de quo v. Paus. I. 28, 6, cf. O. Mueller l. l. p. 454 sqq. *αἱ ἑντέλα πνεύματα* vulgo dicuntur τὸ Ἐπιεάπινον, quod idem est atque τὸ Πελασγικόν, v. Mueller ib. p. 466. ἡ ἡγεμονία τῆς πομπῆς et supremam pompa ducendae curam et primum in ipsa pompa locum comprehendit. Capiebantur autem ex hac gente et ιεροῖς et ιέρεαι, nam etiam feminas Semnarum sacerdotes fuisse patet ex Apollodoro a Schol. Soph. post Polemonis testimonium allegato, et, qui ab Apollodoro laudatur, Callimacho; cf. Mueller ad Aeschyl. Eum. p. 179 sq., qui demonstrat maximam partem haec sacra a feminis facta esse. Contra disputat Hermannus l. l. p. 118, viros etiam horum sacrorum rite faciendorum participes fuisse demonstrans, id quod neque Muellerus prorsus negaverat. Ceterum sicuti in ceterorum deorum religionibus praeter sacerdotes perpetuos atque ex certis generibus lectos memorari

solent ἱεροποιοί, ex populo atque ad certum tantummodo tempus creati, ita etiam in Furiarum sacris ab sacerdotibus, qui erant ex Hesychidarum gente oriundi, distinguendi sunt οἱ ἱεροποιοὶ τῶν Σεμνῶν, qui commemorantur apud Demosth. Mid. p. 552. Reisk. coll. Ulpian. ib. p. 180. A, qui sorte ex omnibus Atheniensibus et singulis quidem annis creabantur; qui ἱεροποιοὶ numero tantum ab iis, qui ad ceterorum deorum sacra procuranda eligebantur, differebant, nam in illis creandis denarius numerus obtinebat, ceteri erant ἀόριστοι τὸν ἀριθμόν. De pompa Semnarum exstat notatio Philonis, quod omn. prob. lib. §. 20. p. 886. B. ed. Francaf., inops ista quidem atque ambigua, sed quam apponere non alienum erit: διὸ μοι δοκοῦσιν οἱ τῶν Ἑλλήνων ὁὖνδερκέστατοι διάνοιαι Ἀθηναῖοι — τὴν ἐπὶ ταῖς Σεμναῖς Θεαῖς πομπὴν ὅταν στέλλωσι, δοῦλον μηδένα προσλαμβάνειν τὸ παράπαν (a sacris faciendis servi haud dubie excludebantur, sed dubitari potest num etiam a pompa, cf. Lob. Aglaoph. p. 19.), ἀλλὰ δι’ ἑλευθέρων ἔκαστα τῶν νερομισένων, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ἀπιτελεῖν, καὶ οὐκ οἶνον ἀν τύχην, ἀλλὰ βίου ἐζηλωκότων ἀνεπιληπτον (morum et corporis sanitatem omnes sacerdotes sacrorumque procuraatores aestimabantur). ἐπεὶ καὶ τὰ πρὸς τὴν ἁρπῆν πέμπαται (cf. supra frgm. XLII. not.) τῶν ἐφῆβων, οἱ δοκιμάτατοι σιτοποιοῖσι (cf. Lobeck Agl. p. 1072.), πρὸς εὐδοξίας καὶ τιμῆς ὅπερ ἐστὶ τὴν ὑπηρεσίαν θέμεγοι.

L*. Hesych. v. δευτερόποτμος, ὁ ὑπό τινων ὑστερόποτμος· οὗτος δὲ ἔλεγον ὅπότερα τινὶ δις τεθνεῖται τὰ νομιζόμενα ἐγένετο καὶ ὑστερον ἀνεφάνη ζῶν. ὁ δὲ Πολέμων καὶ ἀπειρῆσθαι τοῖς τοιούτοις εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν τῶν Σεμνῶν φησι Θεῶν.

Musurus ὁ δὲ πολέμους, unde Πολέμων κεfingendum esse viderunt Is. Vossius, Meursius, Kusterus. Similes superstitiones expromit Plutarchus Quaestt. Rom. V., ubi inter alia: οὐκ ἐνόμιζον ὄγρον (οἱ Ἑλληρες), οὐδὲ κατεμύγνυσαν ἀντοῖς, οὐδὲ εἴων ἱεροῖς πλησιάζειν οἷς ἐκφορὰ γεγόνει καὶ τάφος ὡς τεθηκόσι: cf. quae sequuntur ibidem et ap. Hesych. l. c. et v. ὑστερόποτμος. Quicquid mors attigerat, id impurum. — Huc revoacavi locum propter Semnarum mentionem.

LI. Hesych. Βῆηφι, δύναμις, βλα, ὡς Πολέμων ἐν Ἑρα-
τοσθέντος ἐπιδημίᾳ.

Vulgo ἀποδημή, quod correxit Bernh. Eratosth. p. 4. Idem p. 5. ex hoc loco Polemonem in hoc opere non solum antiquitates, sed etiam grammaticas passim quaestiones tractasse colligit. „Hesychiumne formam βῆηφι ex Polemonis opere nihil ad grammaticam afferente, nisi singulari quadam vi a poeta qualicunque illic commemorato instructa foret, excitare potuisse? Potuit nihilominus eius interpres (Alberti) concoquere, ut cui nihil de Polemone suspicato gressa ex Il. φ', 367. desumta indeque δύναμει, βλη scribendum videretur: quasi vero ad expositionem vocabuli pervagati tali cautele indiguisset. Immo βῆηφι ille adhibuerat nominativum significans, quo grammaticorum sententia confirmatur a Buttmanno Gramm. I. p. 205. relecta. Dudum hoc viderat accuratissimus Sylburgius ad Etym. M. p. 800. Igitur necesse est statuamus Polemonem de terminationibus poeticis, ab ipso Eratosthene (cf. frgm. XVII.) in opere geographico tractatis, passim disputasse.“ Haec ille doctissime, sed vereor ut probabiliter. Apparet enim illam glossam ex Homerice esse, quibus Diogeniani lexicon a se ditatum esse Hesychius glorriatur, passim excerptis inepteque in Pamphili et Diogeniani thesauro intrusis, cf. Ranke de lex. Hesych. p. 137 sqq. Quocirca mihi quidem Ruhnkenius sequendus videtur, qui in auctario emendationum Hesychio edit. Albert. subiecto voces ὡς Πολέμων — ἐπιδημίᾳ ad aliam glossam referendas videri existimat. Ceterum βῆηφι ab Albertio ex prioribus editum est, ed. Hack. βῆηφι. Praeter Il. φ', 367. citari poterant Od. α', 403. ζ', 6, Il. μ', 153, ubi Schol. Vict. τὸ δὲ βῆηφι χωρὶς εἰστιν, quod praeferendum. De nominativo βῆηφι iam opinor conclamatum est, cf. praeterea Buttmann. eos quos laudat Kuehner Gramm. Gr. I. p. 298 sq.

LII. Hesych. v. Ἐφωδίων. Ἐφωδέντης διὰ τοῦ τοῦ Ἐφω-
δίου ἀναγράφει, Μανάλιον, περιοδονίην, παγκρατιαστήν. ὁ δὲ Πο-
λέμων διὰ τοῦ δ.

Musurus Ἐφώδιον, Ἐφώτιον, μέλανον, περιοδικόν. περιοδονίην
scribendum esse vidit Seplingius; cf. Corp. Inscr. no. 2682.

νικήσας τὴν περίοδον ἀνδρῶν, h. e. Olympiis, Pythiis, Nemeis, Isthmiis, cf. ib. no. 2723. 2810. Καλλιμόρφον — περιοδοντίκην, no. 2949. De ceteris constat ex Schol. Aristoph. Vesp. v. 1186. coll. Bernh. Eratosth. p. 220 sq., qui haec refert ad opus de antiqua comoedia, quum potuerit ista notatio etiam ad opus de Olympionicis referri, cui sententiae faveat vox ἀναγράφει.

3. πρὸς Νεάνθην ἀντιγραφαῖ.

De Neanthe Cyziceno plenissime dixit Marquardt Cyzicus p. 164 sqq. Scripsit ille Ἑλληνικὰ sive Ἑλληνικὰ ιστορίας, quarum liber sextus ab Athenaeo laudatur et quarum partem fuisse suspicor τὰς περὶ Ἀτταλον ιστορίας. Scripsit etiam ὁρόντις Κυζικηνὸν, περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, ad quod opus referendus qui a Diog. L. affertur titulus περὶ Πινθαγορικῶν. Denique opus scripserat περὶ τελετῆς sive περὶ τελετῶν, unde praeter locos a Marquardtio collectos sumtum videtur fragmentum ap. Schol. Vat. Eurip. Troad. 89, cf. Zeitschr. f. A. 1837, p. 495. Denique ediderat rhetorici generis nonnulla, ut qui erat discipulus Philisci rhetoris, et opus περὶ τῶν κατὰ πόλιν μνημονῶν, cf. Ammon. de diff. verb. p. 34. Valck., Plutarch. Sympos. Q. I. 10, 2, ubi πόλις dicitur urbs Athenarum, unde Atticas potissimum antiquitates eo tractatas esse credibile est. Hoc maxime respxisse Polemonem puto, quamquam unicum, quod subsequitur, fragmentum spectat ad opus περὶ τελετῶν. Plures huius scriptioris libros fuisse colligitur ex plurali, quo utitur Athenaeus: Πολέμων ἐν ταῖς πρὸς τὸν Νεάνθην ἀντιγραφαῖς. Fidem Neanthis non nimis probatam fuisse indicat Plutarchus l. c. σύκοντι μηδὲ ἡμεῖς τὴν Νεάνθους ἐν τοῖς εὐχθειαν ἀποδείσσοις ποιησόμεθα πρόφεσιν.

LIII. Athen. XIII. p. 602. C. διαβόητα δ' ἐστὶ καὶ τὰ ἐπὶ Κρατίνῳ τῷ Ἀθηναίῳ γενόμενα· ὃς μετράκιον [ῶν] εὑμορφον, Ἐπιμελῶν καθαροτος τὴν Ἀττικὴν ἀνθρωπειὸν αἰματι διὰ τινα μόνη πάλαιά, ὡς ιστορεῖ Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τελετῶν, ἐκὸν αὐτὸν ἐπέδωκεν ὁ Κρατίνος ὑπὲρ τῆς Θρεψαμένης· φ' καὶ ἐπαπέθανεν ὁ ἔραστης Ἀριστόδημος· λίστῃ τ' ἔλαβε τὸ δαινόν. — — οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὰ περὶ Κρατίνου καὶ Ἀριστόδημου πεπλάσθαι φησὶ Πολέμων ὁ περιηγητής ἐν ταῖς πρὸς τὸν Νεάνθην ἀντιγραφαῖς.

οὐ deest in codd., adiecit Dindorf. Schweigh. ὁρ. μύση Ruhnk. Tim. p. 13; olim μύση. Rem narrat etiam Diog. L. I. 110, qui pro Aristodemo nominat Ctesibium. Cf. Heinrich Epimenid. p. 94 sq., qui vellem minus tribuisse narrationi a Polemone pro commento habitae.

4. Adversus Istrum.

Dè peculiari scripto adversus Istrum composito non constat; sed sunt duo fragmenta, ex quibus tale opus existisse collegaris. Quamquam non diffiteor etiam aliis locis haec tractari potuisse; cf. ad frgm. LIV. Tamen quum horum fragmentorum ratio eis quae antecedunt scriptioribus simililla sit, malui in ἀντιγραφῶν serie ea collocare, quam in confusam incertorum fragmentorum farraginem reiicere.

LIV*. Athen. IX. p. 387. F. οὐ δὲ κατὰ τὰς ουρθήκας ἀν μὴ αὐτοῖς ἀποδῷς τὰ ὀμολογημένα, οὐκ ἐξαπατήσεως δημοσίᾳ σε γράφομαι, ἀλλὰ τὸν Φᾶσιν οἰκήσοντα ἀποπέμψω, ὡς Πολέμῳ ὁ περιηγητὴς Ἰστρὸν τὸν Καλλιμάχειον συγγραφάσα εἰς τὸν ὁμάνυμον κατεπόντιον ποταμὸν.

Istri auctoritatem apud veteres non ita magnam fuisse plura sunt quae doceant, v. Siebelis Phanod. etc. fragm. praef. p. XXIII. κατεπόντιον bene vertit Casaubonus „demergebat.“ Sensum interpretatur Siebelis l. c.: „quemadmodum Polemo Istrum historicum in Istrum fluvium demergendum dicebat, sic ego, nisi tu praestas quod pollicitus es, ad Phasin te amandabo.“ Aliter iudicat Toupius Epist. crit. p. 144, Istri Callimachei ψυχρότητα significari, quod ipsum frigidum est: frigidius etiam scribit Schweigaeuserus, Polemonem Istro ob non servatum promissum aliquod, quum fortasse in quodam Historiarum loco promisisset se de Istro flumine accuratius in alia operis parte verba facturum, succensuisse. Est lusus verborum, nil ultra. Pergit Siebelis: „Ubi hoc scripsit Polemo, non constat. Potuit autem fieri vel in libris adversus Timaeum, namque in hunc aequa atque Istrum stilum armavit, vel in eo loco, ubi de raptu Helenae (frgm. X.), seu ubi de ἑργαῖς λαμπάδος (frgm. VI.) exposuit, nam-

que de his rebus Ister quoque scripserat; "adde ubi de Phorbante disseruit, v. frgm. LV.

LV*. Schol. vet. Pind. Nem. V. 89. ἐν Ἀθήναις φασὶν εὐρῆσθαι τὴν παλαιστριὴν ὑπὸ Φόρβαντος τοῦ παιδοράβου Θησέως. Φερεκύδης δὲ ἡρίοχον τὸν Φόρβαντά φησι Θησέως, σὺν φ' καὶ τὴν Ἀμαζόνα ἀρπάζει. καὶ Πολέμων δὲ ιστορεῖ πάλιν εὐρηκέναι Φόρβαντα Ἀθηναῖον. ὅτι δὲ Θησεῖς παρ' Ἀθηνᾶς ἔμαθε πάλιν Ἰστρος ιστορεῖ.

De Pherecydis testimonio v. Sturz. p. 199 sq., de Istri Sieb. p. 55. Alius Phorbas celebratur epicis, insignis et hic τῇ πάλῃ et ab Apolline victus; cf. Hom. Hymn. Ap. P. v. 33. c. not. Ilgenii, Schol. II. XXIII. 660, quem locum qui ad nostrum revocare conatur, Welckerus de cycl. ep. p. 64, is Polemonem sibi ipsi contradicentem fecit. Alium Phorbantern, Curetum regem, Eumolpi contra Erechtheum socium fuisse et ab hoc superatum Athenis humatum esse ferebant; v. Harpoecr. v. Φορβαντεῖον p. 182, Sturz. Hellanic. p. 199 sq.

5. πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον.

Semel laudatur Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἀρτίγονον περὶ ζωγράφων, Athen. XI. p. 474. C, b. e. adversus Antigonum, qui scripserat περὶ ζωγράφων. Saepius citantur τὰ πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀρτίγονον, v. frgm. LVI. LVIII. all. Sex ad minimum libris hoc opus constabat, v. frgm. LXII. Schweigh. Animadv. Athen. Vol. IX. p. 179. dubitat de voce πρός, utrum hi libri scripti fuerint ad Adaeum et Antigonum an adversus eos: mihi credibilius etiam hoc opus in contentione positum fuisse. De argumento constat ex fragmentis, partim ex nominibus adversariorum. Ex illis cf. in primis frgm. LVIII. LX. LXIII, quae tota sunt in picturarum argumentis expromendis. Quod ad Antigonum et Adaeum attinet, illum modo vidimus περὶ ζωγράφων scripsisse, cf. Athen. XI. p. 474. C. Idem inter scriptores περὶ πινάκων nominatur a Diog. L. VII. 188, qui picturae cuiusdam mentionem inveniri negat παρὰ τοῖς περὶ πινάκων γράψασιν, deinde pérgit, μήτε γὰρ παρὰ Πολέμωνι μήτε

παρ' Ἀριγόνῳ εἶναι, unde Antigonum vel plenissime suam materiam tractasse existimaveris, huiusque et Polemonis (cf. LXVII — LXIX.) scriptorum similem in artium historia apud veteres usum fuisse atque Callimachi et Aristophanis tabularum quae vocabantur in historia litterarum; nam Polemonis apud Diog. L. l. c. haud dubie hoc ipsum, de quo nunc dicimus, quo Antigoni thesauros compleverat, opus intelligitur. Nominat etiam Plinius Antigonum, H. N. XXXV. 36, 5. „hanc ei (Parrhasio) gloriam concedere Antigonus et Xenocrates (nonnulli voluerunt Hypsicrates), qui de pictura scripsere.“ De Adaeo cf. Iacobsi Animadv. Anthol. Vol. III. 3. p. 832. Distinguendum inter Adaeum Mitylenaeum, ad quem pertinebat scriptio Polemonis, et Adaeum Macedonem; utrumque confudit Muellerus Archaeol. §. 315, 2. Mitylenaeus scripsit περὶ ἀγαλματοποιῶν, Athen. III. p. 606. A, et sunt etiam inter Polemonis, quae ex hoc operé supersunt, fragmenta, quae statuariorum historiam attingant, v. frgm. LIX. LX: ut plenum operis titulum fuisse crediderim: Πολέμωνος πρὸς Ἀδαιον περὶ ἀγαλματοποιῶν καὶ Ἀριγόνον περὶ ζωγράφων. Sed Adaeus citatur etiam ἐν τοῖς περὶ διαθέσεως, cf. not. ad. frgm. LVIII. Hunc Schneiderus Attali primi temporibus vixisse statuit, discedens a Reiskio, qui eundem ad Alexandri Magni tempora retulit, quod Iacobsius de Adaeo Macedone statuere malit. Ratum est eum et Antigonum ante Polemonem h. e. ante Ptolemaeum Epiphanem (v. cap. I. §. 5.) floruisse; et crediderim per hos inchoatum esse antiquarium illud scribendi genus, quo tabularum per templa, porticus, pinacothecas dispersarum argumenta describebantur, magis ut antiquitates inde illustrarentur quam ut artis pingendi leges atque historia. Eiusdem generis fuisse commentarios Polemonis cernitur ex fragmentis omnibus; et fractabatur omnis περὶ πινάκων locus a veteribus simili ratione atque nostrates ante Winckelmannum in artium historia versati sunt. Casu factum ut plurima fragmentorum pars de poculorum generibus sint; talia maxime curabat is qui ea servavit.

Ex libro I.

LVI. Athen. XI. p. 462. A. Πολέμων δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Ἀδαιοὺς καὶ Ἀρτηγονόν φησιν οὕτως· „τῆς δὲ Ἡρακλείας τῆς ὑπὸ τὴν Οἴτην καὶ Τραχίνα τῶν οἰκητόφων μεθ' Ἡρακλέους τινὲς ἀφικόμενοι ἐκ Λυδίας Κυλικράνες, οἱ δὲ Ἀθαμάνες, ἀφ' ὧν οἱ τόποι διαμένουσιν· οἵτις οὐδὲ τῆς πολιτείας μετέδοσαν οἱ Ἡρακλεῖται, δυνούντος ἀλλοφύλους ὑπολαβόντες. Κυλικράνες δὲ λέγονται, ὅτι τοὺς ὕμους κεχαρακμένοι κύλικας ἔσαν.“

Codd. κεχαρασμένοι, κεχρασμένοι, κεχραιμένοι. Correxit Schweigh. ex Hesych. v. Κυλικράνων. Πολέμων φησὶν οὖτις τὸν κύλικας κεχαρακμένοις ἔσαν κύλικας· οἱ δὲ τοὺς ὑπὸ τῇ Οἴτῃ Ἡρακλεῖτας ἀπό των οὗτων ὄντος ὄντος οὐρανάσθαι: ita hunc locum emendavit Casaubonus, quum in codice sit: Κυλικράνον. II. — κύλικες· οἱ δὲ τοὺς ὑπὸ τοις τῇ (Musur. τοὺς) Ἡρ. ὄντομάσθαι (Musur. ὄντομάσθαι). Oppositam illam de nomine Cylicranorum sententiam fortasse praeiverant Antigonus et Adaeus. Cf. de hoc servorum genere quos citat Athenaeus p. 461. E. — 462. A. Macrob. Sat. V. 21. et Mueller Dor. I. p. 427. Videntur Cylicrani istas regiones antequam Heraclea conderetur (Thuc. III. 92.) habitasse, posteaque Heracleotis pro servis fuisse, quod ex poculis in humeros eorum inustis recte colligit Wachsmuth Antiqu. Hellen. I. 1. p. 169. Quum Polemo hanc gentem narret ex Lydia olim huc immigrasse, Cinaetho ap. Schol. Apollon. I. 1357. ex Mysia eam repetit. — Oratio obscurior est et scabra, unde Muellerus Orchom. p. 253. locum lacunosum esse censet. Sed solet Polemo fundere potius verba quam ponere cum cura et polite, quod in tali scribendi genere facile excusandum; neque sensus non in promptu, modo supplex μὲν post μεθ' Ἡρακλέους τινές, εἰσὶν post Ἀθαμάνες, ὄντομάσμένοι post διαμένουσι, sive mavis cum Schweighaeusero οἰκούμενοι. Quod sequitur, οἵτις — ὑπολαβόντες, ita convertitur a Schweighaeusero: „cum quibus ius administranda civitatis non communicarunt Heracleotae, pro peregrinis habentes qui cum ipsis habitarent.“

LVII. Athen. XI. p. 497. F. Πολέμων δὲ ἐν πρώτῳ τῶν

πρὸς Ἀδαῖον „ποτήρια,“ φησί, „παραπλήσια Σελευκίς, Ῥοδίας, Ἀρτιγονίς.“

Cf. Athen. p. 783. E. Ἀρτιγονίς, ἐκπομά ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ἀρτιγόνου, ὡς ἀπὸ Σελεύκου Σελευκίς καὶ ἀπὸ Προνοσοῦ Προνοσίς, et de Rhodiade ibid. p. 496. F. Pollux VI. 96. Ἀρτιγονίδας δὲ καὶ Σελευκίδα καὶ Ῥοδιάδα (sc. φιάλην) ἢ Ῥοδικά (sc. ποτήρια) ἀπὸ τῶν χρησταμένων — — καλοῦνται δὲ καὶ ἡδυπότιδες αἱ Ῥόδιαι (sc. φιάλαι). Clem. Alex. Paedag. II. p. 188. Pott. et ad hunc locum Schol. (p. 121. ed. Klotz.), qui varia poculum generū describit: ἐκπομάτων εἰδῆ Θηρίκειον, τὸ σφαιρικῷ τῷ πυθμένι τὸ ἐπικείμενον ἔχον χωροειδές, ἀφ' οὗ πιεῖν ἐστιν εὐπετές. Ἀρτιγονίς (vulg. Ἀρτιγόνιος), ἡ ἀνευ τοῦ σφαιροειδοῦς πυθμένος εἰς ὅξεν ἀπολήγοντα κτλ.

E x l i b r o III.

LVIII, Athen. V. p. 210. A. ἐπὶ τούτοις ὁ Λυσίας εἰπὼν διι τὰς καὶ χαλκῆς ἦν ἡ ἐγγυθήκη, σαφῶς παρίστησιν ὡς καὶ ὁ Καλλίζετος εἰρηνει λεβήτων αὐτὰς ὑποθήματα εἶναι: οὔτως γὰρ καὶ Πολέμου ὁ περιηγητῆς εἴπειν ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀρτιγονορ, ἐξηγούμενος διάθεσιν ἐν Φλιοῦνται κατὰ τὴν Πολεμάρχειον στοὺς γεγραμμένης ὑπὸ Σπλακνοῦ τοῦ Ρηγίνον, οὐ μημονεύοντας Ἐπίχαρμος καὶ Σμαρίδης, λέγον ὄντας „ἐγγυθήκη καὶ ἐπ' αὐτῆς κύπελλον.“

En periegetam picturarum argumenta explicantem, h. e. singulas, quae in iis pictae erant, res atque utensilia artificiumque, qui eas pinxerant, tempora persequentem. — διάθεσις est quaevis dispositio, in architectura (Vitruv. I. 2.), in narratione poetica (Strab. I. p. 39. T. ποιητικὴ ἔξοντα — συνάστηκεν εἰς ιστορίας καὶ διαθέσεως καὶ μύθου κτλ.), in animo (Nausiphanes Democriteus ap. Diog. L. IX. 64. γίνεσθαι δεῖν τῆς μὲν διαθέσεως τῆς Πυρρονείου, τῶν δὲ λόγων τῶν ἑαυτοῦ). Ita etiam Pausanias de scripta dispositione certaminis, V. 20, 1. ὄπισθεν δὲ ἡ διάθεσις ἔστω ἡ τοῦ ἀγῶνος. Deinde dicitur διάθεσις figura, ad quam quid dispositum est, velut figura simulacri, Strab. IV. p. 288. T. τοῦ ξόνου τὴν διάθεσιν, cf. ib. p. 290. et Callixen. ap. Athen. V. p. 201. F, et figura terrae, Strab. II. p. 193. ἡ μὲν οὖν Εὐρώπη πολεογημονεστάτη πασῶν

στοιν, η δὲ Λιβήν τάνατία πέπονθεν, η δὲ Ἀστα μέσην πως ἀμφοῖν
ἔχει τὴν διάθεσιν. Denique hac voce dicitur totum illud, quod
dispositione aliqua efficitur, maxime apud artifices et eos qui
de artificibus scripserunt. Ita nostro loco ἐξηγούμενος διάθεσιν
γεγραμμένην ὥπο Σόλλακος, h. e. eine Gruppe, ein Sujet: ita
titulus Adaei, qui scripserat περὶ διαθέσεως, Athen. XI.
p. 471. F, quo opere aut regulae comprehendebantur in argu-
mentis picturarum disponendis observandae, aut, quod mihi
quidem verisimilis est, picturae alicuius argumentum ad
usum interpretationis antiquariae explicabatur. Similiter
fragmentum Callixeni Rhodii apud Athen. V. p. 196 sqq., qui
hac voce saepissime utitur et variante sensu: ἐφαντίδες τὰς
μὲν εἰκόνας ἔχουσαι τῶν βασιλέων ἐνφασιμένας, αἱ δὲ μυθικὰς δια-
θέσις, h. e. argumenta mythica. — De Sillace Rhegino non
constat nisi hoc loco, cf. Sillig Cat. A. p. 419, Grysar Dor.
Com. p. 222; neque porticus Polemarcheae alibi fit mentio. —
Ἐγγυθῆκη s. ἐγγυοθῆκη est poculorum ceterorumque vasorum
ὑπόθημα, quod Romanis corrupto e graeco vocabulo *incitega*
dicebatur, sive etiam repositorium et βάσις, cf. Fest. p. 79.
ed. Lindem., et Scaliger ib. p. 459; addé Casaub. ad Athen.
l. l., qui de répositorio citat Plin. H. N. XVII. 90. (cf.
XXXIII. 49. et Fenestella ib. c. 52.) et Petron. c. 33. (p. 130.
Burm. cf. c. 35. 36. 49. 60.), ubi glossae antiquae addunt:
„Enceteria (sic), machina lignea, qua amphora sustinetur.“
Graecorum testimonia collecta habes in Steph. Thes. Vol. II.
p. 37. ed. nov. Paris.

E x l i b r o V.

LIX. Athen. IX. p. 388. C. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν
πρὸς Ἀριγονον καὶ Ἀδεῖον πορρητίσαντα φησι τὸν ὄρην διαιτώμενον
κατὰ τὰς οἰκιας τὰς ὑπάγδους τῶν γυναικῶν τηρεῖν πικρῶς καὶ
τουάντην ἔχειν αἰσθῆσαι - επὶ τῆς μοιχευομένης, ὡσθ' ὅταν τοῦτο
ὑπονοήσῃ, προσημαίνει τῷ δεσπότῃ, ἀγχόνη τὸ ζῆτο περιγράφεις.
„οὐ πρότερόν τε,“ φησι, „τροφῆς μεταλαμβάνει, εἰ μὴ περιπατήσῃ
ζόπον τινὰ ἔξενρῶν ἑαυτῷ ἐπιτίθειν· μεθ' ὁ κοτοσάμενος λούεται,
εἴτε τρέπεται.“

Eustath. p. 1467, 5. ἐπὶ ταῖς μοιχευομέναις. — προσημάνει Venet. et Eust.; all. προσημαίνειν. — μεθ' ὁ dedi cum Gesnero de Avibus p. 718; codd. μεθ' ὄν. — Videntur haec et quae sequuntur Aristotelis et Antigoni Carystii testimonia ex antiquo in Aristophanem commentario fluxisse, qui eiusdem avis meminit Avv. 707. et alibi; nisi putes cum Schneider ad Ael. H. A. III. 42. Aristotelis locum a Polemone appositum fuisse, quod veri haud assimile est, quum Aristotele etiam alibi noster utatur (frgm. LXXXV.), Alexandrinique omnino in iis Aristotelis commentariis, qui erant de historia animalium deque rebus mirabilibus, versatissimi fuerint, cf. Stahr Aristotelia II. p. 98 sq. — Ex Athenaeo, quem solet expilare, sua hausit Aelianus H. A. III. 42; ceterum cf. Schneider l. c. et Schweigh. ad Athen. l. c. — ἵπανδροι γυναῖκες sunt mulieres virosae. αἰσθῆσιν ἔχειν ἐπὶ των δicitur eodem sensu quo αἰσθῆσιν ποιεῖ, cf. Demosth. Philipp. IV. 7. p. 121. Bekk. ή καθ' ἡμέραν ἀρστώνη — οὐκέτι ἐκάστον τῶν ἀμελούμενων αἰσθῆσιν ποιεῖ. — τοῦτο negligenter positum pro μελλοντάν τινα μοιχεύεσθαι ut semper (Herod. IX. 88. 99. all.) ita etiam hoc loco de praesensione futurorum usurpatetur. — ἀγχόνη τὸ ζῆν περιγράψας de violentiore exitu vitae, cf. Plato Axioch. p. 366. C. ὥστε ἔγειρε μὲν παρὰ ἀκαρῇ διέγραψε τὸν βλοτό, Ioseph. Antiq. I. 3, 4. περιγράψασθαι (codd. περιγράψασθαι, usitatissimo vitio, v. Wesseling. ad Diod. I. 41.) αὐτοχειρὶ τὸν βλοτό, Plut. de Fluv. VII. 5. ή δ' ἀθυμίᾳ συσχεθεῖσα βρόχῳ τὸν βλοτό περιγράψει, ubi codd. παρέποιησεν, ib. IX. 4. διὰ λύπης ὑπερβολὴν βρόχῳ τὸν βλοτό περιέγραψε. — περιγράψει enim et διαγράψει proprie est circumscribere, cf. Diod. Exc. Vat. lib. XXXI. p. 80. Mai. ἔχειν — βακτήριον περιέγραψε τὸν Αρτίογον, Vell. Patere. p. 10. Orelli. regem deliberaturum se dicentem circumscriptis virgula; Hesych. Miles. p. 62. Orelli. Εὐζας περιέγραψε πόλιν, h. e. circumscriptis aratro; Dio Cass. Eclog. Vat. p. 527. Mai. Ρωμίλος ἐπὶ τοῦ Παλλακίου τὸ τῆς μελλούσης ἔσεσθαι Ρώμης σχῆμα διαγράψων, Arrian. Exp. Alex. III. 2. καὶ τὸν κύκλον οὕτω περιγραφῆναι τοῦ περιτεχνισμοῦ. Similiter de circulo adumbratione aliqua effecto, cf. Herod. VIII. 137. περιγράψει τῇ μαχαλῃ δὲ τὸ ἐδαφος τοῦ οἴκου τὸν ἡλιον,

Aeschyl. Choeph. 205. δύο περιγράφα ποδοῖ, pedum vestigia, circumscriptiones. Eodem revocanda grammaticorum loquutio de circulo, quo includebantur verba tollenda, ex contextu eiicienda, cf. Ruhnk. Tim. p. 81 sq., Athen. II. p. 39. E. ἐπεσημάνατο ὁ γραμματικὸς Ἀρίσταρχος περιγράψεων τὸν στίχον, Eu-stath. p. 1480, 26. Λόδωρος ὁ Ἀριστοφάνειος ὅλον τὸν γάμον περιγράψει. Inde omnino eiicere, expungere aliquid, cf. Athen. II. p. 64. E; V. p. 180. B. περιγράψειν τὸν βολβὸν τὸν συμποσίου, coll. quos citat Ruhnk. I. c. — Porro concludere aliquam libri sectionem, Diod. Sic. I. 41. τὴν προτίτην μερίδα τῶν ιστορονυμένων αὐτοῦ περιγράψομεν, ubi cf. Wesseling, cuius exemplis adde Diod. III, 15. p. 211. Bip. — Denique in universum finire, tollere, delere, cf. Polemo Ponticus in Anthol. VII. 615. ὃ τὸ φιλεῖν περιγράψαντο, ἔρως ὅλον, ὃ τὸ φιλεσθαι πρόσθες. Eodem revocanda Polemonis ceterorumque, quos laudavimus, loquutiones, περιγράψαι τὸν βίον, nisi mavis sequi doctam notam Lex. rh. ap. Bekk. Anecd. p. 295, 28. περιγράψαι, τὸ ἀποκτεῖναι, ἐπεὶ οἱ ἀποθανόντες περιγράψονται, scilicet τῶν ληξιαρχικῶν, nam ita scribendum apud Phot. p. 415, 16. — κονισταμένος dicitur eodem sensu quo ap. Paus. X. 26, 4. καὶ ἵππος κονιστός μέλλοντος παρέχεται σχῆμα.

LX. Athen. IX. p. 484. B. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῃ τῶν πρὸς Αἰδαῖον καὶ Ἀρτύονον γρατὶ „Διόνυσος τέλειος, καθήμενος ἐπὶ πέργασ· εἰς εὐστύμων δ' αὐτοῦ Σάτυρος φαλακρός, ἐν τῇ δεξιᾷ κώδωνα μόνωνος φαβδωτὸν κρατῶν.“

Apparet hunc locum ex descriptione pieturae deponitum esse; Athenaeus laudat eum propter vocem κώδων. Satyrum Baccho poculum ministrantem pinxit Praxiteles, Paus. I. 20, 1, atque erat haec usitatissima repraesentatio, v. Mueller Archaeol. §. 383. not. 8. — Διόνυσος τέλειος est iuvenis adultus, νεανῆ ἀνδρὶ εικὼς πρωτήβη, ut ait Herod. VII. 3, sicuti ἵππος τέλειος opponitur πόλιφ et ὄχητα τέλειον ὄχητι πωλικῷ. De cothone praeter Athen. I. c. cf. frgm. LXI. Plut. Lycurg. c. 9, Pollux X. 66. VI. 96 sq., all. — μόνων dedit Valcken. Diatrib. Eurip. p. 279. A; in codd. erat μόνφ τον et μόνον τόν. Similiter dicuntur ποτήρια ἄντα, similia. — φαβδωτὸς est vir-gatus, veluti φάρδοι χαλκοιδεῖ; in tergis serpentum, Diod. XVII.

90, quae a Clitarcho ap. Aelian. H. A. XVII. 2. vocantur *ταντίαι*; φάρδοι πορφυραι ἐν τοῖς χειράσι, Pollux VII. 53. coll. IV. 120. φαβδωτὰς θύρας habes ap. Diod. III. 21, φαβδωτὰ ὄστρα ap. Arist. H. A. IV. 4, φαβδωτὸν σάγρον ap. Diod. V. 30, φαβδωτην ετ. σπελχας ἀρραβδώτονς, κλονας ἀρραβδώτονς de strictura columnarum ap. Boeckh. Corp. Inscr. Vol. I. p. 279. a.

LXI. Athen. IX. p. 483. B. Πολέμων δ' ἐν τῇ * τῶν πρὸς Ἀδαιον καὶ Ἀρτύονον ὅτι κεραμέους ἀγγελοις ἔχοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι γράφει οὗτος: „ἀλλὰ μὴν ὅτι ἀρχαῖκὸν ἦν τὸ τινοῦν τῆς ἀγωγῆς γένος ***”, δ καὶ τοῦ δρᾶται παρά τισι τῶν Ἑλλήνων, ἐν Ἀργει μὲν ἐν ταῖς δημοσίαις θολναῖς, ἐν Λακεδαιμονι δὲ κατὰ τὰς δορτάς· ἐν τε τοῖς ἐπινικοῖς καὶ τοῖς γάμοις τῶν παρθένων πίνουσιν ἐκ κεραμέων ποτηρίων, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις συμποσίοις καὶ φειδείοις ἐκ πιθακῶν.“

Affertur hic locus in eadem de vocabulo κάθων quaestione, quapropter subiungendum eum antecedenti putavi, quamquam de libri numero non constat. — Venet. ἐν τῇ τῶν πρὸς Ἀδαιον, cett. ἐν τῇ πρὸς τὸν Ἀδαιον. — Deinde libb. τοιοῦντον δέ, ubi delevi vocem δέ, sed poteris etiam τοιόντα scribere. Lacunam indicavit Dindorf. Videtur excidisse mentio caerimoniae alicuius (*δρᾶται*), per quam utebantur vasis figlinis. In sequentibus Schweigh. et Dindorf. punctum minus ponunt post Ἑλλήνων et comma post δορτάς. — ἐκ πιθακῶν dedi ex conjectura. Libb. ἐν πιθάκναις, πιθάκη. — πιθάκη est μικρὸς πίθος, doliolem, poculum dolioli forma, ligneum opinor, nam opponuntur ποτηρίοις κεραμέοις. De phiditiis Spartanorum nota res est.

E l i b r o VI.

LXII. Athen. IX. p. 410. C. Πολέμων δ' ἐν ἔκεφρ τῶν πρὸς Ἀρτύονον καὶ Ἀδαιον περὶ τῆς διαφορᾶς λέγει τοῦ κατὰ γερὸς πρὸς τὸ νήρασθαι.

Leguntur haec in contextu quaestionis de dictionibus κατὰ γερὸς et νήρασθαι, explicatissimae plurimisque variorum scriptorum testimoniis ornatae, Athen. p. 408. B. sqq.

Ex libris incertis.

LXIII. Athen. XI. p. 474. C. Πολέμων δ' ἐν τοῖς πρὸς Ἀριτχόνον περὶ ζωγράφων φησί· „Αθήνησιν ἐν τῷ τοῦ Πειρίθεου γάμῳ πεποίηκεν Ἰππευς τὴν μὲν οἰνοχόην καὶ τὸ κύπελλον ἀδεια, χρονῷ τὰ χελῆ περιτεραυλίσας, ταῦς δὲ κλιστας ἀλατίας, γαμᾶς ποιητῶν στρώμασι κεκοσμημένας, ἐπισώματα δὲ περαμένους καρδιῶν, καὶ τὸν λιχνὸν ὄμβρος, ἐκ τῆς ὁροφῆς ἔξηρημένον ἀνακεγράντα ἔματα τὰς φλόγας.“

Sunt haec admodum dubia, quum et de artifice ambigatur, neque de ipso opere quale fuerit in promptu sit. Et Hippem quidem artifex alibi non memoratur, Hippias statuarius ap. Paus. VI. 13, 3, Hippias pictor vel Hippis ap. Plin. H. N. XXXV. 40, 35. Unde fuerunt qui apud Polemonem prō Ἰππεῳ scribendum esse Ἰππεῳ censerent, quasi fuerit hīc idem artifex atque ille Pliniatus. Mihi tamen non tam de tabula picta quam de opere statuarii sermo esse videtur, de si mulacris inquam separatim et certo ordine dispositis, addita mensa ceteraque supellectile, ut γάμος et convivium reprezentaretur. Simile opus, a Lycio Myronis filio id quidem factum, describitur a Pausania V. 22, 2. παρὰ δὲ τὸ Ἰπποδάμιον καλούμενον λίθον τε βάθρον εστι, ἀνίλος ἡμένυς, καὶ ἀγάλματα ἐπ' αὐτῇ Ζεὺς καὶ Θέτις τε καὶ Ἡμέρα τὸν Δια ὑπὲρ τῶν τέκνων ἱερεύνουσαι· ταῦτα ἐπὶ μέσῳ τῷ βάθρῳ. οἱ δὲ ἥδη σχῆμα ἀντιτεταγμένων ὁ τε Ἀγίλλινος παρθένοις καὶ ὁ Μέρινος ἐπὶ ἐκατέρῳ τοῦ βάθρου τῷ περὶ περὶ ἐπάτερος. ἀνθεστήσας δὲ καὶ ἄλλος ἄλλοι κατὰ τὰ αὐτά; ἀνὴρ βάρβαρος ἀνδρὶ Ἑλλήνῃ, Ὁδυσσεῖς μὲν Ἐλένῳ, — Μεγελάρη δὲ — Ἀλέξανδρος, Διομήδει δὲ Αιγελάς, καὶ τῷ Τελαμῶνος Αἰαρί Αἰγιφοθός: cf. Thiersch Epoch. p. 273, 445. Et vulgo etiam Niobae Niobidarumque quae nunc exstant statuae ad tale olim opus concinnatae fuisse creduntur. Iam nostro loco ut simile quid describi putem faciunt tum cetera, quae quomodo tibi ut picta imaginari possis ipse videoas, tum κλιστας illiae εἰλάτιαι, quae si erant stromatis ad humum usque operatae, unde tandem quaequo noster comperit esse eas εἰλατίας? Adde illud χρονῷ τὰ χελῆ περιτεραυλίσας, quod non video quo pacto dici queat de pictore. Nam ut tačeam de pictura tabulae

inaurata (cf. Boeckh. Corp. Inscr. Vol. II. p. 665. a.), ipsa vox περιφεραμένης de pictore opinor haudquam usurpari potest. Tentavit eam Casaubonus ad h. l.: „Constanter omnes codd. et epit. περιφεραμένας aut παραφεραμένας? quod quid significet? Lego igitur περιφεραμένας.“ Aliis verbis idem dicit paullo post p. 476. D. E. τὰ χεῖλη περιφεροῦνται καὶ χρωστῶνται, at consentiunt codices neque Schweighaeuserus quidquam mutare ausus est. Qui, τέραμνα sive τέραμνα quum sint tecta aedium omninoque superiores rei alicuius partes, inde verbum περιφεραμένης formatum esse censem, quod significet „summa labia vasis alicius auro praecingere.“ Verum quidni derivaveris a voce τέραμνος sive τέραμνος, quod est i. q. στερεός, πυκνός, ut τεραμήν sit i. q. πυκάζω, κύπελλον igitur λέθινον, χρωστῷ τὰ χεῖλη περιφεραμένοθέν sit i. q. πέριξ πεπυκασμένον, cf. II. XXIII. 503. ἄρματα δὲ χρωστῷ πεπυκασμένα κασσιτέρῳ τε, h. e. aureis laminis inductum, quod planum est de pictis poculis dici non posse. Diuident rem peritiores. — De nuptiis Pirithoi cf. Diod. IV. 70. Paus. V. 10, 2. Muell. Archaeol. §. 389, 3. Idem argumentum in Theseo Athenensi pinxerat Milo, Paus. I. 17, 2.

LXIV. Athen. XV. p. 690. E. Πολέμων δὲ τοῖς πρὸς Ἀδαῖον παρὰ Ἡλείοις φησὶ μύρον τι Πλαγγόνιον καλεῖσθαι, εὐρεθὲν ὑπὸ των Πλαγγών.

Hellas. ap. Phot. p. 532, 6. Bekk. μύρων εἰδη. — Πλαγγόνιον, ὅπερ εὑρετὴ γυνὴ Ἡλεία, καλονυμένη Πλαγγόν; cf. Pollux VI. 104. Scholl. Clem. Alex. p. 124. Klotz. — Πλαγγόν scribendum esse, non Πλάγγων ostendit Lobeckius ad Soph. Ai. p. 167. ed. 2.

LXV. Suidas s. v. Ἀζηνεύς. Ἀζηνία δῆμός ἐστι φυλῆς τῆς Ἰπποθοντίδος, ἀφ' ἣς ὁ φυλέτης Ἀζηνεύς. καὶ Ἀζηνεῖς καὶ Εργασίαις καὶ Λιαῖς καὶ πάνται τὰ ὄμοια δασύσως φασὶ φθέγγοσθαι τοὺς Ἀττικοὺς τοὺς παλαιούς. Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀρτιγόνορον.

Vulgo Ἀζηνεῖς, Εργασίαις, sed dicit gentile et Ἀζηνεύς esse et Ἀζηνεύς. De ceteris cf. Eustath. p. 1387. ἐν δὲ τοῖς ἡγεορκοῖς λεξικοῖς φέρεται καὶ ταῦτα. — δασύνεται — ἀπτικῶς τὸ ἄθρους, καθὰ καὶ τὸ ἀθρεῖν. — παρὰ δὲ τοῖς παλαιοῖς καὶ τὸ

αὐθνημα, φασι, δασίνεται, ὡς καὶ ἔνος, ὁ ἐνικτός, ὅθεν ἀφενος. — καὶ τὸ ἔννη δὲ καὶ νέα δασεῖαι τότε εἴχε, καὶ η ἀμές, καὶ η ἀμάξια, ὅθεν καὶ τὸ καθημαξενυμένως, ὡς φησιν Αἴλιος Διορύνιος, καὶ Θαμάξιον, τὸ ἀμάξιον. χαλκονοι γὰρ, φησι, τῇ δασείᾳ οἱ Ἀττικοι.

Cf. Suid. v. ἀλύειν et Steph. B. v. Αἴλιος.

LXVI*. 'Athen. VIII. p. 341. A. Ἀνδροκύδης δ' ὁ Κυζικηνὸς ζωγράφος φιλοτεχνὸς ὡς, ὡς ἴστορες Πολέμων, ἐπὶ τοσοῦτον ἥλθεν ἡδυπαθεῖας ὡς καὶ τοὺς περὶ τὴν Σκύλλαν ἤθυς κατὰ σπουδὴν γράψας.

Plutarch. Sympos. Q. IV. 2, 3. ἐπεῖνος γὰρ (*Ἀνδροκύδης*) ὃν ἐποίησε πάντας ἐναργεστάτα καὶ κάλλιστα τοὺς περὶ τὴν Σκύλλαν ἤθυς ζωγραφήσας ἔδοξε τῷ πάθει μᾶλλον ἡ τέχνη κεχρησθαι· φύσει γὰρ ἦν φιλοφος. Cf. ibid. IV. 4, 2. — Androcydes Zeuxidis aequalis pinxit etiam proelium Plataeense, v. Sillig C. A. p. 43 sq. Eius, quam Polemo dicit, picturae argumentum sumuit ex Odyss. XII. 95.

LXVII*. Diog. L. II. 104. Θεόδωροι δὲ γεγόνασιν εἶκοσι· — δωδέκατος ζωγράφος, οὐ μέμνηται Πολέμων.

Solet Diogenes talia ex Demetrio Magnete sumere, qui scripserat de scriptoribus homonymis. De Theodoris pictoribus, nam erant plures eiusdem nominis, cf. Sillig C. A. p. 443.

LXVIII*. Diog. L. IV. 58. γεγόνασι δὲ Βλωνες δέκα· — ὄγδοος Μιλήσιος ἀνδριαντοποώς, οὐ μέμνηται καὶ Πολέμων.

Ex Diogene Eudocia p. 94. Cf. Sillig C. A. p. 107.

LXIX*. Diog. L. V. 85. γεγόνασι δὲ Λημύτροι οὐδεὶς λογεῖ εἶκοσι· — πέμπτος ἀνδριαντοπούς, οὐ μέμνηται Πολέμων.

Cf. Sillig C. A. p. 180, ubi adde Demetrium Alexandrinum, qui vixit temporibus Ptolemaei Philometoris et habitabat Romae; quem Diodorus Exc. Vat. p. 84. Mai. vocat τοπογράφον, Valerius Max. V. 1. p. 239. Bip. pictorem Alexandrinum.

III. Ἐπιστολαῖ.

Continet haec classis epistolas scriptas 1) ad Attalum, 2) ad Diophilum, 3) ad Aranthium, 4) ad Anonymum. De

argumentis harum epistolarum non constat nisi de iis, quae ad Diophilum et ad Anonymum datae erant; quarum illa erat de Libero Morycho apud Syracusanos culto, haec περὶ ἀδέξιον ὄφομάτων, quae quid significant exemplo est nomen παραστῶν. Epistola ad Attalum videtur de cognominibus quibusdam deorum insolentioribus fuisse. Denique quae Aranthii nomine insignita est, hanc, quantum ex unico quod extat fragmento indicari licet, certum genus paeanum, quod in laudibus mortaliuum positum erat, persequutam esse dixeris.

1. πρὸς Ἀτταλον επιστολή.

Dubium quis fuerit hic Attalus, Wegener de Aul. Attal. I. p. 204. regem Pergamenum fuisse statuit, eius nominis secundum. Quod licet sit verisimile, tamen ego pro certo affirmare non ausim. Nam procul dubio ea aetate, qua gloria Attalorum in fastigio erat, si nude Attalus dicebatur, de regibus quisque statim cogitabat; et certabant qui tunc florebant viri docti Attalos visitando, opera sua iis mittendo, nominibus eorum inscribendo (Bito περὶ ὄφγάνων, πρὸς Ἀτταλον, Athen. XIV. p. 634. A.). At enimvero etiam de hoc dubitari non potest, fuisse iisdem temporibus, dum florebant sub Attalis litterae Pergameneae, inter homines litteratos haud paucos, qui nomen illud illustre ad se transtulissent, velut sub Ptolemaicis inveniebantur multi qui Ptolemaei nominarentur; et citatur Attalus nescio quis in opere περὶ παροψιῶν apud Hesych. v. κορύνους, itemque Attalus grammaticus inter interpretes Homeri ap. Schol. Ven. II. XV. 444. (quae sunt Herodiani), coll. Victor. II. XV. 641. 651. — Argumentum huius epistolae veram artis periegeticae indolem habet; est enim de insolentioribus quibusdam deorum cognominibus atque a communi usu et notitia remotioribus, velat Apollinis ὄψοφάγου (frgm. LXX.), κεχρότος (frgm. LXXI.), Λιούσον χοιροφάλον (frgm. LXXII.), qualia ex monumentis locorum eruerat atque ad causas mythicas revocaverat scriptor. Similem disquisitionem habes apud Clementem Alexandrinum Protrept. cap. 2. §. 38. 39. ex diversis scriptoribus compilatam, inter quos identidem comparet nomen Polemonis; abs quo quam unum

exemplum, Διονίσου χοιροφάλον (frgm. LXXII.), sumtum constet non nominato, primum est suspicari etiam ceterorum partem aliquam ex nostro tacite descriptam esse. Et disputatur eodem contextu etiam de Minerva ab Ornyto vulnerata (p. 31. Potter.), deque Apolline Sminthio (p. 34. Potter.), addito nomine Polemonis; unde putaveris haec quoque exempla, a me supra in Periegesi (frgm. XXIV. XXXI.) tractata, satius esse ad epistolam ad Attalum scriptam referre.

LXX. Athen. VIII. p. 346. B. οὐδα καὶ τὸν παρ' Ἡλεῖοις τιμώμενον ὄφοφάγον Ἀπόλλωνα μημονεύει δὲ αὐτοῦ Πολέμων εὐ τῇ πρὸς Ἀτταλον ἐπιστολῇ.

Cf. Clem. Alex. in frgm. LXXI. De voce ὄφα, ὄφοφάγει etc. v. Athen. VII. p. 277. F, quem exscripsit Eustathius p. 867. ὄφα sunt omnia ea, quae pani adduntur, carnes, olera, in primis pisces, unde ὄφοφάγοι peculiariter dicebantur οἱ περὶ τὴν ἵθνον πολλὰ ἀναστρεψόμενοι, ut ait Athenaeus, cf. Plutarch. Sympos. Q. IV. 4, 2: ampliore autem sensu homines delicatores cupediarumque studiosiores. Quod nomen quo sensu Apollini inditum fuerit pateret, si causam, de qua haud dubie scripserat Polemo, ex hoc adiicere Athenaeo placuisse.

LXXI*. Clem. Alex. Protrept. p. 32. Potter. Πολέμων δὲ κεχρότος Ἀπόλλωνος οἰδεις ἄγαλμα, καὶ ὄφοφάγον πάλιν Ἀπόλλωνος ἄλλο εὐ Ἡλιδί τιμώμενον.

Suspicor patrem haec, ut solebant isti in litteris profanis versari (cf. frgm. XXXI. LXXIII. nott.), festinantis excrescisse et hiante Apollinem finxisse ex Libero hiante, apud Samios culto, de quo constat ex Aeliano H. A. VII. 48. et Plinio H. N. VIII. 21. Elpis Samius in Africam nave delatus conspecto leone hiatu minaci arborem fuga adscendit, Libero patre invocato. Procumbit bellua ad arborem, miserationem iam quaerens eodem hiatu, quo modo terruerat. Os morsu avidiore inhaeserat dentibus. Degrессus ille evellit praebenti. Leo, quamdiu navis in litore stabat, gratiam re-tulit venatus aggerendo. „Qua de causa Libero patri templum in Samo Elpis sacravit, quod ab eo facto Graeci κεχρότος Διονίσου appellavere.“ Haec Plinius. — δένδρον κεχρός habes apud Frontonem p. 68. Nieb. *arbor catachanna* (margo

catachanna), quod corruptum videtur ex καρνινᾳ vel κακηκαρνιᾳ.

LXXII. Clem. Alex. Protrept. p. 33. Pott. Λιόνυσος δὲ ἥδη σιωπῶ τὸν χοιροφάλαν· Σικνάιοι τοῦτον προσκυνοῦσι, ἐπὶ τῶν γυναικεῶν τάξαντες τὸν Λιόνυσον μορέων κτλ. Schol. ad h. l. p. 108. Klotz. Χοιροφάλας Λιόνυσος ἐν Σικνῷ τιμᾶται, ὃς Πολέμων ἐν τῇ πρὸς Ἀτταλον ἐπιστολῇ. ἔστι δὲ μεταλαμβανόμενον ὁ τὸν χοῖρον φάλλων τούτῳ ἔστι τίλλων. χοῖρος δὲ γυναικῶν αἰδοῖον.

Idem cognomen memorat Schol. Aesch. Pers. v. 1054. φάλλ' ἔθειραν] ἀπὸ τοῦ φάλλου. — λέγεται καὶ χοιροφάλας Λιόνυσος, ὁ τίλλων τὰ μόρια τῶν γυναικῶν. Simile est quod habetur ap. Aristoph. Vesp. 1318. χοιρόθλαψ. cf. Schol. ad. h. l., Suid. s. v.

2. περὶ τοῦ Μορύχου πρὸς Λιόφιλον.

Argumentum supra scriptis verbis expressit Athen. XI. p. 462. C. Ad Diophilum quandam epistolam scriptam fuisse intelligitur ex frgm. LXXIII. Versabatur haec scriptio, quod cernitur ex fragmentis, in antiquitatibus Siculis, prae-assertim in proverbio μωρότερος Μορύχον explicando.

LXXIII. Zenob. Proverb. V. 13. μωρότερος εἰ Μόρύχον· αὐτὴ ἡ παροιμία λέγεται παρὰ τοῖς Σικελιώταις ἐπὶ τῶν εὐηθές τι διαποιούμενων, ὃς γηραις Πολέμων ἐν τῇ πρὸς Λιόφιλον ἐπιστολῇ. λέγεται δὲ οὕτως· μωρότερος εἰ Μόρύχον, ὃς τάνδον ἀφεὶς ἔξι τῆς οἰκίας κάθηται. Μόρυχος δὲ Λιονύσον ἐπέθετον, ἀπὸ τοῦ τὸ πρόσωπον μολύνεσθαι ἐπιμάκαν τρυγῶσι τῷ ἀπὸ τῶν βοτρύων γλείκει καὶ τοῖς χλωροῖς σύνκοις· μορύχαι γάρ τὸ μολύγαι· καταγωνοθῆναι δὲ αὐτοῦ εὐηθεῖαν, πάροστον ἔξι τοῦ τεώ τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ ἔστι, παρὰ τῇ εἰσόδῳ, ἐν ὑπαλθῷ. κατεσκεύασται δὲ ἀπὸ Φελλάτα καλουμένου λίθου ὑπὸ Σιμμίον τοῦ Εὐπαλάμουν.

Cf. Suid. et Phot. v. μωρ. (Phot. Μορύχον, et sic in seqq.), παροιμία. Πολέμων λέγεσθαι ταίνην παρὰ Σικελιώταις οὕτως· μωρότερος εἰ (Phot. εἴμι) Μορύχον, ὃς τάνδον ἀφεὶς ἔξι τῆς οἰκίας κάθηται. Μόρυχος δὲ παρ' αὐτοῖς ὁ Λιόνυσος κατ' επίθετο (Phot. κατεπείθετο), διὰ τὸ μολύνεσθαι αὐτοῦ τὸ πρόσωπον ἐν τῇ τρύγῃ γλείκει τε καὶ σύνκοις. μορύχαι δὲ τὸ μολύγαι. Ὁμηρος γοῦν τὸ μεμολυμένος (Suid. μεμολυσμένος, cf. Eustath. p. 1746, 34.

Schaefer in Schol. Apoll. III. 276.) μεμοργυμένος (Phot. μεμοργυμένος, Suid. μεμοργυμένος) φησίν (Od. XIII. 435.). ενήθειαν τούτου (ap. Zenob. erat αὐτῶν) καταγγωσθῆναι, πάροστον ἔξω τοῦ νεώ ἐν ὑπαίθρῳ αὐτοῦ τὸ ἄγαλμα καθίδηνται, παρὰ τῇ εἰσόδῳ (ap. Zenob. erat παρὰ τὴν εἰσόδον). τάττεται δὲ ἐπὶ τῶν εὐηθές τι διαπραττομένων. Clem. Alex. Protrept. p. 42. Pott. παραθήσομαι τοῦ Μορύκου Λιωνίσου τὸ ἄγαλμα Ἀθήνησι γεγονέναι μὲν ἐκ τοῦ Φελλάτα (ante Sylburgium erat Φελλεῖνα; Zenob. Ψέλλα) καλομένου λέθου, ἔργον δὲ εἶναι Σίκανος (Sylburg. ed. Σίκανος) τοῦ Εὐπαλάμον, ὃς φησι Πολέμων ἐν τινὶ ἀπιστολῇ; qui confudit Siculum Morychum et Athenensem (idem accedit Bergkio de reliq. com. Att. antiq. p. 345 sq.), de quo v. Ruhnk. ad Tim. p. 183. De proverbio cf. etiam Apostol. XIII. 50. Proverb. Alexandr. 40. — Verbis δὲ τῶνδον ἀφεὶς κτλ. versum comicī subesse suspicor, quem hac epistola eodem modo tractaverit Polemo, quo libro περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶται καναθρῶν tractavit locum Xenophontis, libro περὶ Ἀρτοῦ locum Thucydidis. Is comicus erat, ni fallor, Epi-charmus, cui noster multum operae navasse videtur, et quem indicant verba παρὰ τοῖς Σικελίωταις, quae notandum a Suida et Photio ita cum pleniore proverbii formula coniungi, quasi voluerit Polemo lectorem ad certum scriptoris Siculi locum allegare; namque populariter planum est breviorem formam obtinuisse. — De nomine artificis quaesiverunt Sylburg ad Clem. l. c., Thiersch Epoch. Art. II. adnot. p. 33, O. Mueller Aeginet. p. 104, Sillig Cat. Art. p. 420 sqq. Hic tueatur lectiōnem Zenobii, Σιμμόν, ceteri Simonem Aeginetam dici existimant, quem memorat Plin. H. N. XXXIV. 8, 19. Diog. L. II. 123. Paus. V. 27, 1. Lapis Phellates dicebatur a monte Attico, cui nomen Φελλεῖς, cf. Mueller Attica p. 218. Leake Northern Greece Vol. II. p. 437 sq., quod derivandum a voce φελλός (non φέλλος, v. Herodian. in Schol. Venet. II. XVI. 234.) vel φελλά i. e. λέθοι, cf. Ruhnk. Tim. p. 270. — Steph. B. v. Φελλεῖς, τὸ τοπικὸν Φελλεῖης ἀντίτη, ὃς τοῦ Ἀταρνεῖς Ἀταρνεῖης, unde patrocineris codicum lectioni in Clemente. Sed Schol. Clem. p. 112. Klotz. habet Φελλάτα, et in eandem formam conspirare videtur quod habent libri Zenobii, Ψέλλα, et Hesychii s. v. Φελλάτας, λέθος σκληρός. Aliud gentile est

Φελλίτης a nomine vici Lyceii, cf. Steph. B. v. Ἀριστολλος καὶ Φελλός, γαρδα Λυκίας· οἱ οἰκοῦντες Φελλῖται καὶ Ἀριστολλῖται.

LXXIV. Athen. III. p. 109. A. οὐ τούτον οὐν τοῦ Ἀρεον
ὅ τον καιρὸς ἦν, ἀλλὰ τον εὐημέρατων ὑπὸ τῆς Σικοῦς καλονυμένης
Ἀγίμητρος καὶ Ἰμαλίδος· οὗτος γάρ η θεός παρὰ Συρακουσίους γιμά-
ται, ὡς ὁ αὐτὸς Πολέμων ιστορεῖ ἐν τῷ περὶ τοῦ Μορύχου.

Cf. frgm. XXXIX. Poterat Polemo eiusdem rei in
utraque scriptio, in hac epistola et in operé adversus Ti-
maeum edito, meminisse; quamquam verisimilius, est Athe-
naeum in alterutro loco enotando parum accuratum fuisse.

LXXV. Athen. XI. p. 462. C. καὶ Πολέμων δὲ ἐν τῷ
περὶ τοῦ Μορύχου ἐν Συρακουσίαις φησὶν ἐπ' ἄκρᾳ τῇ Νήσῳ, πρὸς
τῷ τῆς Ὁλυμπίας ιερῷ, ἐκτὸς τοῦ τείχους ἀσκέρας τινὰ εἶναι, „ἀφ'
ἥς, φησί, τὴν κύλικην ταντολοῦσιν, ἀπαλλοτες μέχρι τοῦ γενέθλαι
τὴν ἐπὶ τοῦ νεώ τῆς Ἀθηνᾶς ἀδόρατον ἀσπίδα· καὶ οὗτος ἀφιέσσι
εἰς τὴν Θάλασσαν κεραμέαν κύλικα, καθέντες εἰς αὐτὴν ἄνθεα
καὶ κηρύξαν καὶ λιβανωτὸν ἄρμητον καὶ ἄλλ' ἄντα μετὰ τούτων
ἀράμασσα.“

τὴν κύλικα Venet.; cett. τὸν κύλ. — Apparet haec
ad descriptionem Syracusarum pertinuisse, ut non de sólo
Morycho proverbio de hoc desumto, sed de aliis etiam
Syracusanorum antiquitatibus ac monumentis hanc epistolam
egisse cernas; nisi putaveris calicem illum sacram, de quo
sermo est, Libero Morycho dedicatum fuisse, sicuti natandi
ac remigandi certamine apud Hermioneenses celebrabatur Liber
Melanaegis, v. Paus. II. 35, 1. De ipsa re scitissime sta-
tuere mihi videtur Casaubonus, Venetorum illum morem anti-
quam comparans, mare quotannis civitati per supremum
magistratum repraesentatae despondendi. Potuerit etiam ille
ritus qui apud Athenienses obtinebat comparari, quo Regina
quaec vocabatur Libero Patri sub veris initium despondebatur
(cf. Demet. et Perseph. p. 390.), et si quae aliae eiuscmodi
caerimoniae apud veteres passim obtinebant, quarum exempla
varia concessit Laurentius in Polymathia I. Dissert. II.
Eadem cunctarum ratio, idem consilium est, ut naturalis illa
vis, cui praeest is cui litarunt deus, sive ea in maris tranqui-
litate sive in terrae fertilitate cernatur, volens in annua

atque propitia civitati reddatur. Quamquam nostro loco non tam publica sacra quam privata vel potius collegiorum quorundam propria describi dixeris propter apparatum viliorem; nautarum opinor atque piscatorum, qui mare isto piaculo bonum suis rebus reddere vellent. Calix fictilis navi in altum deducitur, ibique (*καὶ οὗτος ἀριστός*, h. e. postquam pervenerunt eo quo tendere solebant) in mare demittitur, floribus, favis, variis aromatis repletus. — η *Nήσος* est Insula, Ortygia, cf. Goeller de Syracus. p. 37. 39. 44. Ea moenibus circumdata erat; sed η ἑσχάρα, unde pompa cum calice sacro proficiscebatur, ἔξω τοῦ τείχους erat. De templo Telluris Olympiae (η *Ολυμπία* sc. *Γῆ*) non constat; sed videtur in eo Insulae angulo (ἐπ' ἀκρῷ τῇ *Nήσῳ*) quaerendum, qui spectat altum. De templo Minervae in Insula sito, quod ante Verrem ornatissimum fuisse testatur Cicero, v. Goeller p. 48. Navigabant in altum donec clypeus, qui templo Minervae superimpositus erat, cerni amplius non posset. Solent enim nautae de tali bus signis usu atque experientia inter se convenire, quibus certus in mari vel palude locus facilime et describi potest et deprehendi.

3. πρὸς Αράνθιον ἐπιστολὴ.

Exstat unum fragmentum, quod est de recentiore paeanum genere, in mortales compositorum, quales noster fortasse in itineribus suis ex oribus hominum exceperat et in hoc opere peculiariter pertractaverat. Recentius hoc genus est, quia initio solus Apollo tali carmine celebrabatur, deinde etiam ceteri dii, denique etiam homines; cf. Athen. XV. p. 696 sqq. et Procl. Chrestom. p. 419. Gaisf. — De Aranthonio non constat.

LXXVI. Athen. XV. p. 696. F. καὶ ὁ εἰς Ἀγήμονα (sc. παιῶν) δὲ τὸν Κορίνθιον, Ἀλκιόνης πατέρα, ὃν ἄδοναι Κορίνθιοι, ἔχει τὸ παιανικὸν ἐπίγραφημα. παρέθετο δὲ αὐτὸν Πολέμων ὁ περιηγητής ἐν τῇ πρὸς Αράνθιον ἐπιστολῇ.

Quid sit παιανικὸν ἐπίγραφημα patet. ex Boeckhio de metr. Pind. p. 207. 270. frgm. Pind. p. 567 sqq.

4. περὶ ἀδόξων ὄνομάτων ἐπιστολὴ.

Epistolam fuisse intelligitur ex frgm. LXXVII. De nomine eius, ad quem haec epistola scripta erat, nihil memoratur. Quid sit ὄνομα ἀδόξον planum est ex eo, quod de parasitis in hac scriptione quaesivit, nomine initio honorato, deinde ignobili et famoso; cf. frgm. LXXVIII. τὸ τοῦ παρασιτοῦ ὄνομα νῦν μὲν ἀδόξόν ἔστι κτλ., Crates de dial. Att. ap. Athen. p. 235. B. καὶ ἡ παράσιτος νῦν ἐπ' ἀδόξον μὲν κεῖται πρᾶγμα. Similiter apud rhetores dicebantūt ἀδόξου οὐνόμεσεις, cf. Gell. N. A. XVII. 12. *infames materias, sive quis malum dicere inopinabiles, quas Graeci ἀδόξους ὑποθέσεις appellant: — sicuti cum Thersitae laudes quaesivit (Favorinus) et cum febrim quartis diebus recurrentem laudavit.* Cf. Philostr. I. 7, 1. Sed nomina ista infamia ita tractavit Polemo, ut primum quae fuerit antiquior significatio, deinde quae causa immutatae existimationis, explicaret; saltem ita quaestionem suam instituit in ea, quae sola exstat, disputatione de nomine παρασίτων, quae tantum abundat doctrina ex optimis fontibus hausta, ut vel propter hanc solam nostrum inter optimos istius aetatis scriptores habere par sit.

Ceterum similis disquisitionis vestigia deprehendas in hisce apud Schol. Aeschyl. Prom. v. 10. σημεῖοισι δὲ τὸ τύφανος ὄνομα βασιλικὸν ἦν τοῖς παλαιοῖς, νῦν δὲ βλασφημεῖται, ὥσπερ καὶ τὸ χυδαιόν ἄντὶ τοῦ πεπληθυσμένοις πάλαι λεγόμενον, νῦν δὲ ἄντὶ τοῦ οὐδαμινού, πολλοστὸς οὐχ ὡς πάλαι ὁ πολύς, ὁ ἐνδόξος, ἀλλ’ ὁ μηδὲν ὄν, ἀμός οὐχ ὁ στερεός, ἀλλ’ ὁ φαντόρατος νῦν, ἔξασιν τὸ ἔξω τοῦ δικαίου, νῦν δὲ ἄντὶ τοῦ μέγα καὶ ἔπειρον: quae ferme putaverim ex commentariis Polemonis derivata esse. Quamquam in similibus rebus versabantur commentarius Dorothei περὶ τῶν ἔπειρων εἰρημένων λέξεων, Phot. Bibl. Cod. 156, et Suetonii Tranquilli περὶ δυσφήμων λέξεων ἣντος βλασφημῶν καὶ πόθεν ἐκάστη, Suid. v. Τράγκυλλος, cf. Etym. M. p. 151, 36.

LXXVII. Athen. IX. p. 409. D. ἐτι δὲ καὶ εὐώδεσι τὰς γείρας κατεχόντο, τὰς ἀπομαγδαλὰς ἀτιμάσσαντες, ἃς Λακεδαιμόνιοι ἐκάλοιν κυράδας, ὡς φησι Πολέμιος ἐν τῇ περὶ ὄνομάτων ἀδόξων ἐπιστολῇ.

Cf. Hesych. v. κινάδες, de quo lemmae v. Ranke de Hesych. lex. p. 102. Dedi ἀπομαγδαλαῖς εῦμα Eustathie p. 1857, 17. 1887, 51. et Kuehnio in Poll. VI. 93. cf. Goetting Doctr. accent. p. 135. Vulgo ἀπομαγδαλαῖς, quod habetur etiam Athen. IV. p. 149. C.

LXXXVIII. Athen. VI. p. 234. D. τὸ δὲ τοῦ παραστον ὄνομα πάλαι μὲν ἦν σεμνὸν καὶ ἱερόν. Πολέμου γοῦν — ὁ εἶτα Σάμιος ἡ Σωκράτης ἐπεί Αθηναῖος ὄνομαζόμενος χαίρει, ὡς ὁ Μοφάντης Ἡρακλεῖδης λέγει καταριθμούμενος αἰτεῖτον καὶ ἀπ' ἄλλων πόλεων ἐπεκαλεῖτο δὲ καὶ Στηλοκόπεας, ὡς Ἡρόδης ὁ Κρατήτειος εἴρηκε — γράφεις περὶ παραστῶν φησίν οὗτος· „τὸ τοῦ παραστον ὄνομα νῦν μὲν ἀδοξόν ἐστι, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαῖοις εὐφρασιοῖς τὸν παραστῶν ἵερον τι χρῆμα καὶ τῷ συνθοιτῷ παρόμοιον. ἐν Κυροσάργῳ μὲν οὖν ἐν τῷ Ἡρακλείῳ στήλῃ τις ἐστιν, ἐν ἡ ψήφισμα μὲν Ἀλκιβιάδον, γραμματεὺς δὲ Στέφανος Θουκυδίδου· λέγεται δὲ ἐν αὐτῷ περὶ τῆς προστηγοφίας οὗτος· „τὰ δὲ ἐπιτημήνια θυνέτῳ ἰερεὺς μετὰ τῶν παραστῶν. οἱ δὲ παράσταις ἔστοι περὶ τῶν νόθων καὶ τῶν τούτων παλέων κατὰ τὰ πάτραια. δις δὲ ἀπ' μὴ θᾶλη παραστεῖν, εἰσαγέτω καὶ περὶ τούτων εἰς τὸ δικαιοστήριον.“

ἐν δὲ τοῖς κύριοις τοῖς περὶ τῶν Δηλιαστῶν οὗτοις γέγραπται· „καὶ τῷ κήρυκε ἐκ τοῦ γένους τῶν ἡρών τοῦ τῆς μυστηριώντος τούτον δὲ παραστεῖν ἐν τῷ Δηλίῳ διναυτόν.“

ἐν δὲ Παλληνίδι τοῖς ἀναθήμασιν ἐπιγέγραπται τάδε· „ἀρχοντες καὶ παράσταις ἀνέθεσαν οἱ ἐπὶ Πυθοδώρου ἀρχοντος στεφανωθέντες χειροφῆ στεφάνην ἐπὶ Διοφλῆς ἱερείᾳ. * * παράσταις Ἐπιλυκος Στρατίτων Γάργυρτιος, Περικλῆς Περικλείτον Πιτθεύς, Χαρῖνος Δημοκάροις Γαργύρτιος.“

καὶ τοῖς τοῦ βασιλέως δὲ νόμοις γέγραπται· „θύει τῷ Απόλλωνι τοὺς Ἀχαρνέαν παραστεῖν.“

Κλεαρχος δὲ ὁ Σολεύς, εἰς δὲ οὗτος τῶν Αριστοτέλους ἐστι μαθητῶν, ἐν τῷ πρότοῳ τῶν βίων τάδε γράφει· „εἴτε δὲ παραστῶν μὲν τὸν ἀττιμον, τίταν δὲ τὸν εἰς τὸ συμβιοῦν κατειλεγμένον. ἐν γαῖν τοῖς παλαιοῖς νόμοις αἱ πλεισται τῶν πόλεων ἔτι καὶ τήμεροι ταῖς ἐντυμοτάταις ἀρχαῖς συγκαταλέγονται παραστήσεις.“

Κλεόδημος δὲ ἐν τῇ Ατθίδει φησί· „καὶ παράσταις δὲ ἥρθανται τῷ Ἡρακλεῖ.“

καὶ Θεμίστων δ' ἐν Παλληνοὶ· „ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν βασιλέα τὸν ἀεὶ βασιλεύοντα καὶ τὰς παρασίτους, οὓς ἀν τὸν δῆμον προαιρῶνται, καὶ τοὺς γέροντας καὶ τὰς γυναικας τὰς πρωτοπόσεις.“

— — καὶ τῷ Ἀνακτῷ ἐπὶ τινος σπήλαιης γέγραπται· „τοῦ δὲ βοοῦ τοῦ ἡγεμόνοι τοῦ ἔξαιρουμένου τὸ μὲν τελετὸν μέρος εἰς τὸν ἄγανα, τὰ δὲ δύο μέρη τὸ μὲν ἔτερον τῷ λερεῖ τὸ δὲ τοῖς παρασίτοις.“

Κράτης δ' ἐν δευτέρῳ Ἀττικῆς διαιλέκτου φησί· „καὶ ὁ παράσιτος νῦν ἐπ' ἀδοξον μὲν κεῖται πρᾶγμα, πρότερον δ' ἐκαλοῦντο παράσιτοι οἱ ἐπὶ τὴν τοῦ λεροῦ στοὺς ἐκλογὴν αἰρούμενοι καὶ ἦν ἀρχεῖον τῆς παρασίτων. διὸ καὶ ἐν τῷ τοῦ βασιλέως νόμῳ γέγραπται τὰντι· „ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν βασιλεύοντα τῶν τε ἀρχόντων ὅπως ἀν καθιστῶσται καὶ τοὺς παρασίτους ἐκ τῶν δῆμων αἰρῶνται κατὰ τὰ γεγραμμένα. * * *, τοὺς δὲ παρασίτους ἐκ τῆς βουνολίας ἐκλέγειν * * * ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ἑαυτῶν ἔκαστον ἔκτεινα κριθῶν. * * * διαινοῦσθαι τε τοὺς ὄντας Ἀθηναίους ἐν τῷ λερῷ κατὰ τὰ πάτραια. τὸν δὲ ἐπίτει πάρεγεν εἰς τὰ ἀρχεῖα * * * τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρνέων παρασίτους ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τῶν κριθῶν.“ ὅτι δὲ καὶ ἀρχεῖον ἦν αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ νόμῳ τάδε γέγραπται· „εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ νεφοῦς, τοῦ ἀρχείου τοῦ παρασίτου καὶ τῆς οἰκιας τῆς λερᾶς διδόναι τὸ ἀρχεῖον, ὅποσον ἀν οἱ τῶν λερῶν ἐπισκευασταὶ μισθώσωσιν.“ ἐκ τούτου δῆλον ἔστιν ὅτι ἐν φύσει ἀπαρχής ἐτίθεσαν τοῦ λεροῦ στοὺς οἱ παράσιτοι, τοῦτο παρασίτου προστηγορεύετο.“

ταῦτα ἴστορει καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Τετραπόλει μηημονεύων τῶν καταλεγομένων τῷ Ἡρακλεῖ παρασίτων, καὶ Διόδωρος ὁ Σιωπεὺς κωμῳδιοποίος ἐν Ἐπικλήρῳ. — Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ „παράσιτοι, φησί, τοῖς μὲν ἀρχοντοῖς δύο καθ' ἔκαστον ἥσαν, τοῖς δὲ πολεμάρχοις εἰς τεταγμένα δὲ ἐλάμβανον παρ' ἄλλων τέ τινων καὶ τῶν ἀλιτῶν ὄντον.“

Haec omnia persuasum habeo Polemonis esse, et dubito an doctissimam insuper quae subsequitur de parasiti notione immutata (debitur haec immutatio comicis, quorum locos abunde multos habes p. 235. F. sqq., in primis Epicharmo, cf. Grysar Dor. com. p. 252 sqq.) cōmentationem eidem Polemoni vindicandam putem; certe paucis; quae Athenaeus interpolasse videtur, subductis nihil in ea inest quod inferiore aetatem indicet. Et est altera illa pars cum priore quodam

modo coniuncta tum ipsa re tum hisce, quae sequuntur post verba Διόδωρος — ἐν Επικλήσῳ p. 235. E, a me omissa: οὐ τὸ μαρτύριον ὀλίγον ὑστερον παραθήσομαι, quibus respondet ipsum testimonium Diodori infra p. 239 sqq. appositum. Verum haec utat sint, longum erat omnia persecui, ut acquiescentem putaverimus in iis, quae de prisca parasitorum nominis significazione disputantur. Illustratur haec tum ex inscriptionibus tum ex scriptorum testimoniis. Scriptores laudant 1) Clearchus Scleensis, 2) Clidemus s. Clitodemus, de quo cf. Siebelis Phanodem. etc. frgm. p. XII sq. 3) Themiso, de quo non constat, 4) Crates Atheniensis, 5) Philochorus, qui paullo antiquior Polemone erat, quum Crates Atheniensis antiquior Philochoro esset, v. Schol. Soph. Oed. Col. v. 100, ubi Philochorus contra Cratetem disputat; cf. Demet. et Perseph. p. 61. De fragm. Philoch. v. Siebel. p. 83 sq. 6) Diodorus coinonis, 7) Aristoteles in Politia Αθηναῖον, nam ita scribendum esse pro Μετροναῖον vidit Grasshof in Jahn. Annal. X. 2. p. 158. Ceterum v. Neumann. frgm. Aristot. Polit. p. 139. Inscriptionum tituli citantur hi: 1) pséphisma Alcibiadis de iure civium spuriorum, quod asservabatur in Cynosarge, ubi illi gymnasium suum habebant, cf. Plutarch. Themist. c. 1. ibique Sintenis; adde Bachm. Anecd. p. 210, 30 sq. 285, 11 sq., ubi pro Σιδηρος scrib. Λομος; 2) lex Solonis de Deliastis; 3) inscriptio donariorum ἐν τῇ Παλληνίδι dedicatorum. ἡ Παλληνὶς a Casaubono accipitur pro portico Pallenide (Παλληνὶς sc. στοά), a demo Pallene de nomina; neque desunt exempla locorum in urbe a demis nominatorum. Contra disputat Schweighaeuserus, qui cogitat de Minerva Pallenensi (Herod. I. 62. Eurip. Heraclid. v. 849.) et τὴν Παλληνίδα brevitatis causa ipsum templum huius deae dictum putat, quod vereor ut idoneis locis probari queat; nam qui a Schweighaeusero laudantur (Eurip. Heracl. v. 1031. Polyaen. Strateg. I. 21, 1.), ex his id quod vult haudquam consequitur. Mihi scribendum videtur ἐν δὲ Παλληνίδος i. e. in templo Minervae Pallenensis, nisi dixeris substantivum esse substantivum γάρ, ut ἐν Παλληνίδι sc. γάρ fuerit i. q. ἐν Παλληνῇ, apud Pallenenses. De templo illo Minervae

sermonem esse omnino verisimile est; neque de hoc non
scripsisse videtur Themiso ἐν Παλληνίδι, qui titulus, ni fallor,
decurtatus est ex pleniori formula ἐν τῷ περὶ τῆς Παλληνίδος,
velut Polemo citatur ἐν Ἐραστοσθένους ἐπιδημίᾳ (frgm. LI.) i. e.
ἐν τῷ περὶ τῆς Ἐρ. ἐπιδ., et ἐν τῷ παρὰ Σενοφῶντι πανάθηρ
(frgm. LXXXVI.) i. e. ἐν τῷ περὶ τοῦ π. Σ. κ. 4) Excerpta
ex lege regia; nam unam eandemque legem esse puto, quam
citant Polemo et Crates et quam usurpavit Themiso ἐν τῇ
Παλληνίδι: nam etiam ea, quae ab Themisone apponuntur,
fragmentum legis regiae esse appareat ex Poll. III. 39. ὡς
παραδεῖσας τοὺς γεγαμμένη πρωτόποσις ἐκάλεστο. γέγραπται δὲ τοῦ
νομοῦ ἐν τῷ τοῦ βασιλέως νόμῳ. — ὁ βασιλεὺς est archon rex,
quem constat inter alia etiam sacrorum curam habuisse.
Tulit igitur de his etiam leges; nam appetit excerpta ad
sacra quaedam pertinere, publice ut videtur instauranda.
Iubetur templi instauratio (ἐπισκεψή), itemque Parasitei alia-
rumque aedium sacrarum: αἱς τὴν ἐπισκεψήν τοῦ νεώ, τοῦ ἀρχετοῦ
τοῦ παραστελλού καὶ τῆς οἰκίας τῆς ἱερᾶς κτλ. Cogitaveris de
sacris Apollinis Acharenhsis, cuius mentio iniicitur hisce: τῷ
Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρεῖον παραστελλού κτλ. Mihi tamen verisimi-
lius sermonem esse de sacris Minervae Pallenensis a Pal-
lenensibus et Acharenensibus, qui illis vicini erant, iunctim in-
staurandis; nam in huius deae templo credibile est Themisone
investigasse memorabile illud legis regiae documen-
tum, cuius usurpatio deinde opinor transiit ad ceteros gram-
maticos, nominatum ad Cratetem, qui eandem tractavit in
opere de dialecto Attica, ex quo sues rursus rivulos duxisse
videtur ii, quos sequitur Poll. III. 39. (v. supra) et VI. 35.
καὶ ἀρχεῖον τοῦ Αθήνης παραστελλού καλεύμενον, αἱς ἐν τῷ νόμῳ τοῦ
βασιλέως ἔστιν εἴσοδοι, ubi cave illud Αθήνης de ipsa urbe
Athenarum intelligas; adde Phot. p. 389. (cf. Hesych. v. πα-
ράστατος, qui est ex Photio corrigendas): παράστατος, οἱ ἄντες τὴν
τοῦ νεών ἀπελεγόντες αἰρούμενοι: καίτιαι η λέξις ἐν τῷ τοῦ βασιλέως
νόμῳ. — Et ad sacrorum aliquorum institutionem haec legis
regiae fragmenta referenda esse vidit etiam Petitus Legg.
Att. I. tit. 2; sed caecutit hic in eo, quod ad Panathenaicorum
celebrationem ea pertinere arbitratur. Magis etiam de iisdem

fragmentis erravit Schweighaeuserus, cuius iudicium in talibus minus subactum esse solet; qui universa legis ratione perperam iudicata lectionibusque violenter mutatis nescio quid inde officiorum regis enucleat, quem affirmat cavere debuisse ut senes de republica bene meriti et dignae matronae *πρωτοπότες* e diversis pagis in numerum parasitorum legantur, enaque de re ut archontes creentur etc. Ceterum de legibus archontis regis equidem legere non memini nisi hoc loco, nisi forte apud Xenophontem Oecon. XIV. 6, 7. *βασιλικὸν νόμον*, qui opponuntur legibus Solonis et Draconis, non regis Persarum leges, sed archontis regis dici putas, quod tamen minus probabile. 5) Excerptum ex scito, quod asservabatur in Anaceo. Repetuntur eadem ex Athenaeo ab Eustathio p. 1119, 8.

Iam superest ut dicam de singulis. De testimoniis Herclidis Mopseatae et Herodici Cratetei v. cap. I. §. 8. et 9. In psephismate Alcibiadis *ἔτον* εἰ τῶν νόθων (Codd. εἴ τῶν) edidit Meier de bonis damnat. p. 75 sq., ubi vide de iure nothorum in universum. Parasitos Hereulis, e nothis sumtos, non cum sacerdotibus confundendos esse, quam nothi ad publica sacerdotia non admittentur, monet Schoemann. Antiqq. p. 258. Omnino parasiti *ἱερὰ ὑπηρεσία* erant, ut ait Pollux. VI. 35, non *ἱερεῖς*, sacerdotum in sacris comparandis et faciendis administri, quibus nomen inde datum erat, quod cum sacerdotibus vel magistratibus epulabantur, unde simile ministerium Romanis audiebant *epulones*, cf. Casaub. ad Ath. l. c., van Dale Dissertatt. antiqu. p. 160 sqq. — Quid ad fragmentum illud cyrbium attinet, memento cyrbes fuisse de rebus sacris, v. not. ad frgm. XLVIII. Deliastae nominabantur οἱ εἰς Ἀῆλον πεμπόμενοι θεωροί, cf. Meier de gentil. Att. p. 51, de theoriis (in libello, quo universitati Gottingensi sacra saecularia gratulata est universitas Halensis) p. XXII. Ad vocem *μυστηρίων* Casaubonus supplendum censem vel *ἱρημεράς*, ut est ap. Lucam Evang. I. 5, vel *μερόδος* vel *οὐρανόδος*, veluti scribat Pollux I. 36. *ἐργαζόμενοι μυστηρίων* οὐρανοῖς. Dicuntur omnino induciae Eleusinae *τερεβῖται μυστηρίων* s. *μυστικαῖ*, cf. Lobeck Aglaoph. p. 213); sed

quum induciae istae sacrae non dicantur nisi plurali *σημεῖοι*, patet aut scribendum fuisse κήρυχες τῶν μυστηριῶν, velut Pollux VII. 103. scribit κήρυξ ὁ τῶν μυστικῶν et Xenoph. Hell. II. 4, 20. ὁ τῶν μυστικῶν κήρυξ, aut aliam vocem supplendam esse, credo κηρυκεῖς, ut τὸ γένος τῶν κηρύκων τὸ τῆς μυστηριῶν κηρυκεῖς sit genus sacrum Eleusinum, cf. Meier de gentil. Att. p. 43. Ipsa verba legis videntur particula esse catalogi eorum, qui in epulis sacris in Delio habitis publicis sumtibus coenabant, inter quos erant etiam ceryces Eleusinii. Epulae autem illae sacrae coniunctae erant opinor cum sacrificiis in Délio Marathonio quum theoria Delum mitteretur rite peractis; cf. Philoch. ap. Schol. Oed. Col. 1047, quem locum emendavit Meier de theoriis p. X. (minus probabilius eundem locum tractavit Bergk de reliq. com. Att. antiq. p. 39 sq.). — Inscriptio Pallenensis aliquid vitii contraxerat. Edebatur ἐπὶ δὲ φάλης ἴερεῖς et deinde ἐπὶ λυκοστράτου Γαργήττοις. Petit. φάλης ἴερεῖς. Casaub. ἐπὶ δὲ Ἐρυθρῆς ἴερεῖς. Heringa Observatt. c. 32. Ἐρυθρῆς ἴερεῖς et Ἐπίλυκος Σερατζοῦ. Nos cum Meiero de gentil. Att. p. 43. ἐπὶ λυφλῆς ἴερεῖς, qui deinde legendum censet. Ἐπίλυκος Λυκοστράτου. Quod nos dedimus nomen Σερατζοῦ vere atticum est, v. Athen. p. 244. D. E. all. Notum est donarioram inscriptiones sacerdotum nominibus consignari solitas esse, cf. Corp. Inscr. no. 461. ἐπὶ ἴερεῖς Φιλοστράτης Θάμις Σώστρατος ἀνέθηκεν, no. 462. ἐπὶ ἴερεῖς Καλλιστοῦς Νεμέαι Σώστρατος ἀνέθηκεν. In inscriptione Pallenensi patet cogitandum esse de sacerdote Minervae Pallenensis. Ante parasitorum nomina videntur deesse nomina archontum. ἀρχότες non civilis magistratus sunt, verum i. q. ἐπιμεληταὶ sc. τῶν ἴερων. — Fragmentum legis regiae patet a Polemone ex Cratete de promtum esse. — In loco Clearchi πίτμον pro vulg. ἔτομον dédi cum Piers. ad Moer. p. 322. et Coray. in nott. msst. ap. Schweigh. animadv. in Athen. III. p. 360. Ceterum Clearchus non de sacerdotalibus illis epulonibus, de quibus sunt cetera testimonia, loqui videtur, verum de iis, qui vulgo dicebantur ἀστοῖς, de quibus loquitur etiam Aristoteles in loco infra subiecto, cf. Thom. Mag. p. 280, 8. Ritschl., Moeris p. 322. Piers.

παροιστῶν, τοὺς δῆμοις στονύμενοις ἐν τῷ πίγματε τῷ Αἰγαῖοι, quales erant praeter prytanes legatosque peregrinos sacerdotes Eleusinii, alii, cf. Corp. Inscr. no. 190 sqq. Westermann de publ. Ath. honor. (Lips. 1830.) p. 45 sqq. — In fragmento legis regiae, quod servavit Themiso, ὁ βασιλεὺς ὁ ἀνὴρ βασιλεὺς est archon rex singulis annis denuo sorte captus. Eum opörtet ἐπιμελέσθαι sc. τῶν ιερῶν, praeterque eum parasitos, οὐδὲ ἐν τῷ δῆμῳ προαιρόνται sc. οἱ ἀρχοντες: nam ab his parasiti capiebantur, cf. fragm. Cratetis. ἐκ τῶν δῆμοι, Pallenensium opinor atque Acharnensium aliorumque fortasse insuper vicinorum. γυνὴ πρωτόποσις est ἡ ἐκ παρθενίας τὸν γεγαμημένη, Poll. III. 39, ea cui πρώτος πόσις erat h. c. primus isquic legitimus maritus, cf. Sophocl. Trachin. v. 550, ἡ οὐ πάλιν ἡ ἄνδρος ἐς πεῖραν ἀφιγμένη, ut ait Pausanias VII. 25, 8. — In inscriptione ex Anaceo excitata βοῦς ἡγεμόνιον quid sit illu- stravit Boeckh Corp. Inscr. Vol. I. p. 811. a, cf. praef. p. VHL not. a. Patet de eo ex loco Xenophontis Hell. VI. 4, 29. ἐκήρουξε (Iason Pythia celebraturus) δὲ καὶ νικητήριον χρυσᾶν στέγανον ἔσεσθαι, εἴ τις τῶν πόλεων βοῦν ἡγεμόνα κάλλεσσον εἴρηται. Idem bos in Corp. Inscr. no. 1688, 32. dicitur Bos. Heros, τοῦ βοὸς τιμὰ τοῦ ἥρωος ἔκατον στατῆρες Αἴγαυοι. — Apud Cratetem ἄρρεν σῆρος est is, quo utebantur in sacrificiis faciendis, qui partim in agris sacratis colebatur (Demet. et Perseph. p. 293.), partim collectu apud eos, ad quos sacra aliqua facienda pertinebant (nostro loco Pallenenses, Acharnenses), facto comparabatur, cui collectui (ἐκλογῇ) praeerant parasiti. Ex sequentibus cernis archontem regem τοὺς ἄρρενας sc. τῶν ιερῶν creandos curasse, deinde ab his parasitos creatos esse. Post τὰ γεγραμμένα indicavi lacunam, quia desiderantur quae respondéant τῷ τε in verbis τῶν τε ἀρχόντων. Factum est in his exceptis quod fieri solet in locis excerptis, ut singulis quibusdam rebus vel vocibus intenti ea tantum exscribamus, quae cum iis proxime coniuncta sunt, cetera negligamus. Ita etiam in sequentibus post verba ἐκ τῆς βουναλίας ἐκλέγεται planum est excidisse nonnulla, fortasse haec: βοῦς, καὶ ἄλλη τούτοις ἐκλέγεται κριθάς, καὶ παρέχεται ἐκ τοῦ μέρους καλμέρος dicitur ni fallor ea regio, quae unicuique parasito ad

frumenta sacra inde exigenda tributa erat. Ex sua quinque regione sextarium colligere debebat, qui deinde deponebatur ē τοῖς ἀρχεῖσι, h. e. in curiis parasitorum, εἰς τοὺς παραστάτους. — Indicavi lacunam etiam post ἔκτην χριστῷ: nam quod sequitur δανυθόται τοὺς ὄρτας Ἀθηναῖος κτλ. et τὸν δ' ἔκτην παρόπερ; inde cernis sermonem post ἔκτην χριστῷ rediisse ad boves illos, quorum mentio etiam in prioribus excidit, sacrificandos et comedendos; in quibus epulis intererant nonnisi οἱ ὄρτες Ἀθηναῖοι i. e. cives genuini, oppositi τοῖς νόθοις. Exciderunt haec: καὶ τοὺς μὲν βοῦς ἐν δυοῖς εἶναι δανυθόται τε κτλ., vel similia. Deinde post ἀρχεῖα excidisse aliquid quum per se manifestum sit, tum arguunt ea quae praemiserat Pollemo, ὅντες τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρέων παραστῶν, siquidem haec ex eadem legi excerpta sunt, quod mihi non est dubium. Videant quid rei sit sapientes. De mea sententia utut sit, hoc certum habeo, priores interpretes errasse ad unum omnes, qui excidisse aliquid non animadvertisentes mirum quantum et de universo fragmento et de singulis vocabulis allucinati sint. Ita Casaubonus βονκολᾶς suspicatur dici „vel iugerum vel alium agri modum, ex quo fas fuit parasito cuique hordei hecteum exigere;“ Petitus Miscell. VI. 2. legendum esse censet ἔκτος βονκολᾶς, quod interpretatur „sine dolo malo, bona fide,“ Hesychium testatus, qui βονκολῆτη explicat esse i. q. ἀνατοῦρα et verbum βονκολῶ i. q. ἀπατῶ, βονκολοῦρες i. q. ἀπατῶντες. Aliam viam ingressus est Kuehniius ad Poll. VIII. 111, ubi memoratur locus propter porticum regiam, τῷ βονκολῶν dictus: hoc ille βονκολῶ suspicatur domum sacram fuisse (similiter ante eum Mearsius, Cuperus et van Dale, v. van Dale Dissertt. antiq. p. 216.), in quam parasiti Athenienses recon siderint quicquid collegerint singuli ἢ τῆς βονκολᾶς i. e. ἀγροκήλας, ex agris sibi attributis. Haec memorasse sufficiat: βονκολᾶς et βονκολῶ constat esse nihil aliud nisi armentum boum. — Transeo ad ea quae restant. De Apolline Acharnensium v. Paus. I. 31, 3. ἀποκενασται sunt qui habent curam τῆς ἀποκενῆς; sed nescio quid significent οἱ ἀποκενασται τῶν λεπέων. Videtur scribendum τῶν λεπῶν, ut οἱ τῶν λεπῶν ἀποκενασται sint idem atque οἱ ἀποκενάται τῶν

δημοσίων ἔργων, operum publicorum curatores, qui templis etiam extraendis vel instaurandis praeficiebantur, cf. Boeckh. *Oec. civ. Athen.* I. p. 218. *Corp. Inscr.* Vol. I. p. 271. b.

Totum locum ut ad epistolam πατέρι τάδεσσον ὑπομάχοντον reverbantia putarem moverunt me haec, quae ipsi dissertationi praefatur Polemo: τὸ τοῦ παραστον ὑπόμενον μὲν ἀδόξου δυτὶ κατ.

IV. Commentationes variae.

1. περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων.

Ἐπιγράμματα plerumque dicebantur quae versibus conceptae erant inscriptiones, neque tamen non quae pedestri oratione, v. Suid. v. ἐπίγραμμα. πόλεις ἐπιγραφόμενά τις καὶ μὴ ἐν μέτροις εἰρημένα, ἐπιγράμματα λέγεται: deinde non solum inscriptiones, verum quicquid versibus vel prosa oratione conceptum erat, cf. Bekk. *Anecd.* p. 260, 7. οἱ πεζοὶ καὶ ἔμπειροι λόγοι ἐπιγράμματα καθονται, coll. Plutarch. *adv. Stoicos* c. 14. ὥσπερ γὰρ αἱ καμψόλαι, φησιν (Chrysippus), ἐπιγράμματα γελοῖα φέρονται, ἀ καθ' ἑαυτὰ μὲν ἐστι φαῦλα, τῷ δὲ ὅτῳ ποιήματι χάριν τινὰ προστίθησον κτλ., in primis illud poesis genus, quod nunc peculiariter vocamus epigrammata. Iam Polemo prouidetur dubio de inscriptionibus egit; sed posset, si solus titulus exstaret, dubitari utrasne inscriptiones dixerit, utrum titulos publicos an versus sepulcrales aliisve vitae privatae monumentis insculptos. Et videtur Boeckhius quidem non selum *Attika* ἐπιγράμματα Philochori, sed etiam haec nostri pro titulis publicis habuisse, v. *Corp. Inscr.* Vol. I, praef. p. VIII, über den Plan der Atthis des Philech. p. 3; sed existant fragmenta, unde satis certa conjectura cognoscatur, ἔμπειρα tantum ἐπιγράμματα, eaque peculiariter dicta et sepulcralia maxime in hanc collectionem recepta fuisse; et cogitavit de talibus epigrammatiis etiam Jacobs Animadv. in Anthol. praef. init. Excitaverat ea Polemo singulas urbes obetendo, et videtur etiam in ipso opere κατὰ πόλεις ea tractasse, quod indicatur tum ipso titulo, tum iis quae fragmento LXXX. praefatur Athenaeus: Πολέμου δὲ τῷ π. τοῦ κατὰ

πόλεως ἐπιγραμμάτων περὶ Ἡλείων λέγων παρατίθεται τόδε τὸ
ἐπιγραμμάτα, h. e. in ea parte operis, quae erat περὶ τῶν κατ'
Ἡλίδα ἐπιγραμμάτων. De argumento eorum, quae ex hac col-
lectione exstant, epigrammatum mirum omnia versari in lau-
dibus potatorum, quas affectare gloriosum ea aetate videbatur
non tam ipsis Graecis (nam erant hi et ingeniosiores quam
qui ex potando gloriolam sibi quaererent, et ipsa educatione
moderatores, v. Welcker ad Theogn. p. 16 sq., Bach ad Crit.
p. 40 sq.) quam Macedonibus aliisque, quae cum Graecis
mixtae erant dominiumque penes eos habebant, nationibus
semibarbaris.

LXXIX. Athen. X. p. 436. D. ἐπιπερὶ δὲ πλεῖστον καὶ
Ἀρκαδίουν (ἀδηλοὺς δὲ εἰ ὁ Φιλίππων διεγθρεύσας), ὡς τὸ ἐπιγραμμα
δηλοῖ, ὅπερ ἀνέγραψε Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπι-
γραμμάτων.

τὸν πόλικοῦθνος τοῦτ' ἥρον Ἀρκαδίουν
ἄστεος ὄρθρωσαν τὰδε παρ’ ἀφραπιτῷ
νῆσες Λόρκων καὶ Χαρυνίος. ἔφθιτο δὲ ὡτήρ,
ἄνθρωπος, ἐκ χανδῆς ζωροποτῶν κύλικος.

Ἐραστέστον δέ τινα πεποιέναι πλεῖστον φησι τὸ ἐπί^τ αὐτῷ ἐπι-
γραμμα.

τὸν βασίν οἰνοπότην Ἐραστέστον ἡ δις ἐφεζῆς
ἀκρήτον προποθεῖσ’ ὥχετ’ ἔργουσα κύλιξ.

Ἐπίπεδος δὲ πλεῖστον καὶ Ἀλκέτας ὁ Μακεδών, ὡς φησι Ἀριστος ὁ
Σαλαμίνιος, καὶ Διόγειος ὁ Ἀθηναῖος. οὗτος δὲ καὶ Χώνη ἐπε-
καλεῖτο ἐπισθέμανος γαρ τῷ στόματι γώνην ἀπαντάσσεις ἐπειν
χειρομένου οἴνου, ὅθες καὶ Χώνη ἐπεκλήθη, ὡς φησι Πολέμων.

Prius epigramma, de quo cf. Eustath. p. 644, 51. 746,
58, in Append. Anthol. receptum vol. II. p. 871. Iacobs;
alterum habes in Anthol. Palatina I. p. 444, ubi Callimacho
tribuitur, cf. Callim. frgm. p. 304. Ernest. De varr. lectt.
v. Iacobs Anthol. Vol. III. p. 334. 959. Vox ζωροποτεῖν,
quam tentavit Schneider Lex. gr. v. χανδόν, vindicatur loc⁹
Callimachi ap. Athen. XI. p. 477. C. χανδόν ἀμνωτην ζωρο-
ποτεῖν, quo loco vulgatis patrocinatur Iacobsius. De adiectivo
χανδός dubitandum videtur Lobeckio Paralipom. p. 149, qui

quum Schneiderus scribendum putasset ἐκ ζωρῆς χαρδοποτῶν, ipse corrigendum censem eὐχαρδεῖς ζωροποτῶν κύλικας. — De nomine Erasixeni discrepant libri, sed idem est apud Aelian. Var. Hist. II. 41. cf. XII. 26, ubi eadem quae apud Athenaeum proponuntur potatorum exempla. — Diotimus Atheniensis Χώνη dictus, ut Philonides Tarentinus (de quo v. Dionys. Hal. Exc. Vat. p. 504; Mai.) Κονύλη.

LXXX. Athen. X. p. 442. E. Πολέμων δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων περὶ Ἰλλέων λέγων παρατίθεται τόδε τὸ ἐπίγραμμα·

Ἡλις καὶ μεθύει καὶ φεύδεται· οἶος ἐκάστον
οἴκος τοιη̄ δὴ καὶ συνάπτου πόλις.

Vox λέγων addita ex cod. Venet. Idem carmen habes in Append. Anthol. II. p. 820. vol. III. p. 931.

2. περὶ ποταμῶν, περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν, περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων ποταμῶν.

Opus περὶ ποταμῶν citatur a Schol. Eurip. Med. v. 827. (frgm. LXXXI.). Cui titulo subiectum fuisse patet alterum: περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν, qui laudatur apud Athen. VII. p. 307. B. (frgm. LXXXII.). Denique plenius idem effertur περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων ποταμῶν a Macrobiō Saturn. V. 19. (frgm. LXXXIII.). Et crediderim hunc commentarium omnino non tam de fluviiis fuisse h. e. de fluviorum originibus, cursibus omniisque natura, quod argumentum geographorum magis quam periegetarum erat, quam de iis flaviis, qui memorabile aliquid et mirabile habebant, περὶ τῶν παραδόξων ποταμῶν, quo titulo simile opus inscriperat Philostephanus, v. Athen. VIII. p. 331. E; cuius indolis est etiam Plutarchi, quod sub hoc nomine circumfertur, opusculum περὶ ποταμῶν. De aliis, qui idem argumentum tractaverant, scriptoribus v. Ebert Dissertatt. Sicul. p. 165.

LXXXI. Schol. Eurip. Med. v. 827. τοῦ καλλ. Κηφισοῦ]
τοῦ τοῦ ἐν Ἀττικῇ μηημονεύει. ξετι γὰρ καὶ ἔτερος ὄμοινμος ἐν Βοιωτίᾳ: εἰσὶ δὲ καὶ ἔτεροι, καθά φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ ποτα-

μῶν, γράφειν οὐτος· „ἐν Ἀθήνησι τε Κηφισίας καὶ ἐν Σικελίᾳ
καὶ ἐν Ἀγριει ...“

Cetera desunt. Complementum petas ex Strabone, qui nostrum fortasse in his exscripsit, IX. p. 286. Tauchn.
ἴστι δὲ Κηφισίας ὁ τε Φωκικὸς καὶ ὁ Ἀθηνῆρος καὶ ὁ ἐν Σικελίᾳ.
ζέαρχος δὲ καὶ πέμπτος ὁ ἐν Σικελίᾳ καὶ ὁ ἐν Σικύων· ἕκτος δὲ ὁ
ἐν Ἀγριει, τὰς πηγὰς ἔχων ἐν Αυρηλίῳ· ἐν Ἀπολλωνίᾳ δὲ τῇ πρὸς
Ἐπιδάμνῳ πηγὴ ἔστι κατὰ τὸ γυμνάσιον, ἣν καλοῦσι Κηφισίον.

LXXXII. Athen. VII. p. 307. B. καλοῦνται δὲ οἱ
κεστρεῖς ὑπό των πλοτες, ὡς φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν
Σικελίᾳ ποταμῶν. καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις οὕτως αὐτοὺς
ονομάζει.

Αἰολοί πλωτές τε κυνόγλωσσοί τ', ἐνīν δὲ σικαθίεσ.

Cf. Hesych. v. πλωτες, Eustath. p. 1177, 63. πλωταὶ omnes
pisces dicuntur, a natando, ut πλωτὴ ἡσος, similia; cf. Schweigh.
ad Athen. I. c. Epicharmi locus haud dubie Polemoni debetur.

LXXXIII. Macrob. Saturn. V. 19. Polemon vero in
libro, qui inscribitur περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων ποταμῶν
sic ait: οἱ δὲ Παλικοὶ προσαγορεύομενοι παρὰ τοῖς ἔγχωροις
ἰετόχθονες θεοὶ νομίζονται. ὑπάρχουσι δὲ τούτων * ἀδελφοὶ κρατῆρες
χαρακτῆροι.. προσιέναι δὲ ἀγιστεύοντας χρὴ πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τε
πατρὸς ἄγους καὶ συνονοίας, ἐπὶ δὲ καὶ τινῶν ἐδεσμάτων. φέρεται δὲ
ἀπ' αὐτῶν ὅσμη βαρεῖα θεῶν καὶ τοῖς πλησίον ἰσταμένοις καρδιβάρη-
σιν ἐμποιοῦσα δεινήν. τὸ δὲ ὄδος ἐστὶ θολεόν τοντών καὶ τὴν χρόαν
ὅμοιότατον χαμαλά δύπτῳ λενκῷ. φέρεται δὲ κολπούμενόν τε καὶ
παφλάξιν, οἷαί εἰσιν αἱ δίαι τῶν ζεύντων ἀναβολάδην ὑδάτων. φυσι
δὲ εἶναι καὶ τὸ βάθος ἀπέραντον τῶν κρατήρων τούτων, ὥστε καὶ
βοῦς εἰσπεσόντας ἡγρανίσθαι καὶ ζεῦγος ὄρκιον ἐλανύμενον, ἐπὶ δὲ
φορβάδας ἐναλλομένας. ὄρκος δέ ἐστι τοῖς Σικελιώταις μέγιστος κα-
θηραμένων τῶν προκληθέντων· οἱ δὲ ὄρκοι ταῦτα γραμμάτιον ἔχοντες
ἀγορεύοντι τοῖς ὄρκουμένοις περὶ ὧν ἀπαντήσονται τὸν ὄρκον· ὃ δὲ
ὄρκουμένος θαλλὸν κραδαίνων, ἐστεμμένος, ἐξωστος καὶ μονοχ-
τῶν, ἐφαπτόμενος τοῦ κρατῆρος, ἐξ ὑποβολῆς δίεισι τὸν ὄρκον. καὶ
ἄν μὲν ἐμπεδῶσι τοὺς ἔηθέτας ὄρκους, ἀστιῆς ἀπεισιτοι οὐκαδέ· παρα-
βάτης δὲ γενόμενος τῶν θεῶν ἐμπεδῶν ταλαιπωφετούσῃ· τούτων δὲ γνωμένων
ἔγγυης τοις πατροῦσιν καταστήσειν τοῖς λερουσιν, δάν τι τεραρόν γένηται

κάθισον ὁφλιστάροντο, τοῖς περιγραμένονς. περὶ δὲ τὸν τόπον τοῦτον
φηγούσαν Παλαιῶν πόλιν ἐπώνυμον τούτων τῶν δαμιόνων Παλική.

Eundem locum traetavit G. Hermann in diss. de Aeschyli Aetnaeis (a. 1837.) p. 6 sqq. Libb. *Παλίνοι* et infra *Παλικενοὶ πόλις, Παλικενῆ*. Correxi partim ex Theognosto p. 60. ed. Cramer. (Anecd. Oxon. Vol. II.): καὶ τὸ Παλικίος ὄξετονον καὶ αὐτὸν πόλις Σικελική, ἐφ' ὃ οἱ ἀποθυμένες κρατήρες, cf. Arcad. p. 52, 3, partim ex Steph. B. s. v. *Παλική*: ὁ πολίτης Παλικίνος, ὡς τῆς Ἐρύης Ἐρυνίος. Hermannus falso dedit *Παλικηρότ*. Deinde libb. vulg. ἐπάρχοντος δὲ τούτων ἀδελφού. Editio Camerarii a. 1535, quae prima habet haec Graeca, relicto vacuo spatio sic: ἐπάρχοντοι δὲ τούτων Ἀδελφοί, unde ego lacunam indicandam putavi. Hermannus edidit τούτων δέοντος ἀδελφού. Ad sensum nil dicit, v. infra. Deinde in verbis χρὴ πρὸς αὐτούς, πρὸς omittitur ab Hermanno, nescio. an etiam in edit. Camerarii, quam ille sequitur, ego inspicere non potui. Adest πρὸς in ed. Bip. — Paullo inferius Camerar. et Vulg. ἐν τε κακῶν ἐνδυμάτων. Nos δὲ καὶ τινῶν ἐδεσμάτων ex ms. Thuani cum Gronovio, quae lectio Hermanno ingeniosae emendationis speciem habere videtur, quare ipse edidit ἐν τε κακῷ ἐνδέματι. — In sequentibus Herm. ex edit. Camér. ut videtur ἔδορος ἐστὶ θολερὸν καὶ, omissis αὐτοῖς, et καμαρόπιφ, uno vocabulo, vitiōse. — In extremis pro ἐμπεδῶσι: scribendum dixeris ἐμπεδῶη.

Landatur locus in docta de loco Virgilii (Aen. IX. 584.) disputatione, ubi et Aeschyli versus quatuor, de quibus nunc consulendus Hermannus l. c., et Calliae historici (cf. Ebert Dissert. Sic. p. 152. Goeller de Orig. Syracus. p. 250.) et Xenagorae denique de Palicis testimonia exitantur. Ex recentioribus de loci natura cf. in primis Cluverius in Sicilia antiqua. p. 341 sqq., de ipsis Palicis Heyne ad Aen. IX. 585. et Welcker in Annal. Instituti Archaeol. T. II. fasc. 2. 3. p. 245 sqq.: qui quum duorum vasorum picturas consimiles ad Palicos retralisset cupidiusque in ea re demonstranda quam circumspice versatus esset, luculententer nunc refutatus est ab Hermanno l. c. p. 9 sqq. — Autochthones Palici nominabantur eodem modo quo Tityus, ad cuius fabulae imitationem Palicorum historia ex parte ficta videtur. Ferebantur enim

esse filii Thaliae Vulcani filiae et Iovis, quem, quum Thaliam comprimeret, in vulturem mutatam fuisse memorat Homilia Clementina V. c. 13. p. 665 sqq. coll. Recognitionum libro X. c. 22, quae testimonia promit Hermannus. De ipsa Thalia cf. Panofka in dissertatione Zeus u. Aegina inscripta p. 16 sq. Palici nominabantur ἀπὸ τοῦ πάλιν ικαθαι, ut ait Aeschylus in versibus illis ex Aetnaeis excerptis, πάλιν γὰρ ἵκοντ' ἐκ σκότου τὸδ' εἰς φάσος. Etenim Thalia nympha, quum gravidam se compressu Iovis sentiret, metu Iunonis optavisse dicitur ut terra sibi dehisceret; deinde ubi tempus venerat maturitatis infantium, terram reclusam esse ferebant geminosque Palicos de alvo Thaliae progressos ex terra emersisse. Perperam Steph. B. ex Sileno (de quo cf. Demet. et Perseph. p. 181, 35.): κληθῆραι δὲ αὐτοὺς Παλικοὺς διὰ τὸ ἀποθανόντας πάλιν εἰς ἀνθρώπους ικέσθαι. Idem Silenus discrepat etiam de genere Palicorum; vult enim eos ex Aetna, Oceani filia, et Vulcano procreatos esse, et sequitur eum Servius ad Virg. Aen. IX. 584. Contra alii non Iovem, sed Hadranum, qui teste Platarcho in vita Timoleontis c. 12. per totam Siciliam pro deo celebatur (cf. Marquardt Cyzicus p. 108 sq.), patrem Palicorum fuisse memorant, velut Hesychius et Favorinus v. Παλικοί, ex quibus Hermanno in Xenagorae fragmanto apud Macrobiūna l. c. post Polemonis locum laudato scribendum videtur: καὶ Σικελῶν τῆς γῆς ἀφροδόντης ἔθνοσαν Ἀδρανῷ τινι ἥρωι προστάξαστος αὐτοῖς τοῦ ἐκ Παλικῶν χειστηρὸν κτλ., quum editio Camerarii inter ἔθνοσαν et τινι ἥρωι habeat spatium vacuum. — Sed Palici inter deos habiti fanum habuere magnifice exornatum et oraculum; ipsi vero agrorum potissimum et nautarum curam habere putabantur; v. Diodor. Sic. XI. 89. Xenagorae fragm. l. c. Varro ap. Serv. l. c. Maximam vero in illo loco mirationem faciebant duo illi crateres, de quibus praeter nostrum et ceteros, quos modo laudavi, adeundi etiam Aristoteles Mirab. c. 57, Antigonus Caryst. c. 133. 175, Strabo VI. p. 38, Steph. B. a. v. Erant hi duo lacus, qui propter originem quasi gemellam Fratres appellabantur, unde valgo accipiebantur pro fratribus Palicorum, v. Callias ap. Macrob. l. c. οἵτοι δὲ κρατήρες δύο εἰσί, οὓς ἀδελφοὺς τοῦ Παλικοῦ οἱ

Σπελιόνες νομίζονται: unde explicandum Polemonis illud: ὑπάρχουσι δὲ τούτων ἀδελφοὶ προτῆρες χαμαγγηλοί, h. e. humiles, non alte se extollentes. Enimvero revera ipsi illi crateres Palici esse videntur et omnis horum historia ac denominatio a natura loci repetenda; id quod satis aperte indicat Aristoteles l. c. ἔστι δὲ μὲν κρήτη τις ἐν Παλικοῖς τῆς Σικελίας, ὡς δεκάλιον (h. e. quae habet δέκα αἰλίας: nam κρήτη ut plerumque dicitur et ipse fons et aedificium ad fontem positum, quale ad Palicorum crateras exstructum esse Ol. 36. memorat Antig. Caryst. l. c.). αὐτῇ δὲ ἀπαρχήτει ὑδωρ εἰς ὄνφος ἐξ πήγης, φότε ἵνα τῷρι πόντῳ νομίζεσθαι κατακλυσθήσεται τὸ πεδίον, καὶ πάλιν εἰς ταντὸν καθίσταται. Cf. Strabo l. c. οἱ Παλικοὶ δὲ προτῆροι ἔχονται ἀναβάλλοντας τὸ ὕδωρ εἰς θολοειδὲς ἀναφύσημα (idem indicant Polemonis haec: φέρεται δὲ κολπούμενόν τε καὶ παγλάζον), καὶ πάλιν εἰς τὸν αὐτὸν δεχομένους μυχόν. De nomine Δεῖλοι parum constat. Hermannus l. c. „quos Macrobius, inquit, Dellos vocat, etiam in Calliae testimonio Δελλοὺς scriptos praebet editio Camerarii. In posterioribus id ex H. Stephani editione Δελλοὺς scriptum, unde Meursius hoc nomine hiatum in Antigoni Carystii cap. 175. explere volebat, receptique Δεῖλοι in Addenda editionis Parisinae Thesauri Stephaniani, adiecta volumini secundo. Unde vero derivatum dicam nomen Dellorum nec habeo. Nam nec δεῖλος, ex quo Etymologus δέλειρ et δόλος facta ait, huc videtur trahi posse et Hesychii δέλλει, καλεῖ corruptum esse indicant critici. Nisi abiecta una littera sic dicti sunt pro Δεῖλοι. Welckero quidem Aeolica lingua, qui δεῖλοι sint, malos significari placuit.“ Mihi vox barbara esse videtur, sive ex Aboriginem Siculorum sive ex Poenorum lingua derivandam dixeris. Certe malos eos appellatos esse vix crediderim, quoniam nihil nisi bona ab iis repeterentur. De ceteris Diodorus cum nostro ferme consentit, qui etiam de iureiurando narrat de que suppliciis, quibus peierantes affecti sint divinitus immensis. Turabant Siculi per crateras Palicorum, velut Rheneatae pars petromata quod vocabant, Paus. VIII. 15, 1; Corinthii per adytum Palaemonis, ib. II. 2, 4, ut quorum locorum summa religio et sanctus quidam horror esset. De προκλήσει ceteris.

que qui in iureiarando obtinebant ritibus: v. Meier et Schöemann Att. Process p. 686 sqq. Ante quam iurarent iustrari eos oportebat, ut qui ad sanctissimum Palicorum fanum accessuri erant. ἀγερέντες δις, qui sacramenti formulam praecibant, cum excellentia dictum, velut ὁ πόπος ἀγερεῖ, similia. οὐ τοποθέτεις διέταξε ὅρκον quid sit patet ex comparatione Aristophanis in Lysistr. v. 212: dieitur hoc de eo, qui iuris iurandi verba altero formula suggerente, praeeunte (hic τοποθέτεις τὸν ὅρκον) pronuntiat; cf. quae exploratissime post Boeckhiam et Hermannum de his dictionibus disputavit Nitzschius de Hister. Hom. II. p. 133 sqq. — ἀπτόμενος τοῦ κρατῆρος: quippe fas erat in iure iurando id attingere per quod iuratur vel quod representat eum deum idve sacrum, per quod iuratar. Ita ap. Aristoph. Lysistr. v. 212. λάζνοθε πᾶσαι τῆς κύλιος, et apud Alciph. Ep. III. 69, ubi muliercala se per deas Eleusinias iuraturam promittit τοῦ Καλλιχόρον ἀπομένην. — Θαλλός est recens ramuscultus in primis olivae, qualem in supplicationibus in manibus gestare solebant; cf. Corp. Inscr. no. 2715. vs. 8 sqq. — De modo quo peierantes deprehenderint discrepat Aristoteles I. c. ἔστι δὲ καὶ ὅρκος, οὐ τογίος αὐτόθι δοκεῖ εἶναι. οὐα γὰρ ὅμινοι τις γείραται εἰς πενταλίδιον ἐμβάλλει εἰς τὸ ὑδωρ· εἰν μὲν οὖν εὐορκῇ, ἐπιπολῶσι τὸ πενταλίδιον, εἰν δὲ μη εὐορκῇ, τὸ μὲν πενταλίδιον βάρος γενόμενον ἀπαγγεῖσθαι φασι, τὸν δὲ ἄρθρουν πλυτερωθεῖ. δοῦ δὴ λαμψάντη τὸν ἵρεα παρ' αὐτοῦ ἐγγύας ὑπὲρ τοῦ καθαίρειν τὴν τὸ ἱερόν. Etenim si quis peierasset in templo, hoc inquinatum esse videbatur et lustrandum erat. Peierans apud Polemonem ἐμποδὸν τελευτᾶ i. e. ἐν μέσῳ, in conspectu omnium, velat ap. Aristot. Eth. Nic. V. 8. Χαρτον τέρπεις ἀπειδὼν πεινόντας, i. e. in media urbe, loco patenti. — Sequentia parum expedite posita sunt. τείνει δὲ γενεύτερον est antequam iuratur. εἰν τινας γένεται κίνδυνος ὄφλισμάντος: vertendum videtur: si ipsi morte subita abrepti fuerint ipsorumque igitur sanctibus templum lustrandum foret. Quamquam ita absconum quod scripsit μαρτυρεῖται κίνδυνος ὄφλισμάντος, et haec, de qua Polemo loquitur, κίνδυνος non ad lustrationem templi, sed ad προσκληθέντες lustrandes, de qua re supra narratum erat, revocanda videatur.

Credo ego rationem rei esse hanc: sacerdotes eas res eaque utensilia, quae ad sacrificandum lustrandumque opus erant, ex sua pena suppeditaverint, ut postea, ubi lis directa foret, eius qui litem perdiderit sumtibus η καθαρος sacerdotibus compensanda fuerit. De vadimoniis apud Graecos v. Meier et Schoem. Att. Proc. p. 520. Urbem Palicem a Ductio Sicularum principe aedificatam, deinde mox dirutam esse et ad suum usque tempus desertam mansisse memorat Diod. XI. 88. 90.

3. περὶ θαυμασίων.

De scriptoribus θαυμασίων v. Ebert Dissertatt. Sic. p. 168 sqq. θαυμάσια sunt θεάματα μελέται, ut ait Pausanias X. 4, 4. ἐς τὰ παράδοξα ἀπίλοντος εἶναι τῶν ἀνθρώπων οἵ ἄν μὴ ποιὰ τὸν αὐτὸν γένηται βλού θεάματος ἐπιτυχέσι μελέται: quicquid est communis hominum opinione atque usu ad spectandum maius et insolens. Erat hoc argumentum multiplex, quod tam per historiam quam per geographiam et historiam naturalem patebat, et ad tractandum facillimum, unde plurimi inde ab Aristotele extiterunt qui in eo versarentur. Nam praecepsit etiam hoc doctrinae genus, sicuti tot alia quibus incombebat inferior aetas, Aristoteles; sequuti sunt Ephorus (Marx p. 31 sq.), Theopompus (Ebert I. c. p. 173, Wichers Theopomp. p. 29.), et inter Alexandrinos permulti, qui Aristotelis commentarios aut imitarentur aut adnotationibus augerent, v. Stahr Aristotelia II. p. 98 sq. Et credo etiam Pollemonen in his, quae ad locum τῶν θαυμασίων pertinent, Stagiritam ante oculos habuisse: certe et fragmento LXXXIII. et fragm. LXXXV, quae eiusdem argumenti sunt, eadem res quam Aristoteles tractaverat, et ita fere ut Aristotelis notationes compleantur corrigantur, illustratur; cf. frgm. LIX. c. ot.

LXXXIV. Athen. XII. p. 552. B. Πολέμων δ' ὁ περιγράψης ἐν τῷ περὶ θαυμασίων Ἀρχετραπόν φησι τὸν μάτιον ἀλόντα ἦν τῶν πολεμῶν καὶ ἐπὶ ζυγὶ ἀναβληθέντα ὄφολον ὀλκήν εὑρεθῆναι ἔχοντας εὗτας ἵππον γόνος. ὁ δ' αὐτὸς ἰστορεῖ ὡς καὶ Πανάρετος ἴστρῳ μὲν οὐδὲν ὑμέλησεν, Ἀρκεσιλάου δὲ ἡκροῦτο τοῦ φιλοσόφου,

καὶ ὅτι συνεγένετο Πτολεμαῖος τῷ Εὐεργέτῃ, τάλατα δόδεκα τὸν
ἐνιαυτὸν λαμβάνων. ἦν δὲ ἰσχυρότατος, ἀνοσος διατελέσας.

De iisdem homuncionibus Aelian. Var. Hist. X. 6. et Eustath. p. 1288, 44, qui discrepat hisce: Πολέμων οὖν φησι
ἐκεῖνον ἀλόντα ὑπὸ Πτολεμαίου καὶ ἐπὶ ζυγὸν ἐπιβληθέντα: sed Athenaci lectioni ὑπὸ τῶν πολεμῶν faret Aelianus, apud quem pro ὑπὸ ζυγὸν ἀναβληθεὶς ex ceteris reponendum ἐπὶ ζυγὸν.

4. περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων.

Ferme crediderim hanc partem fuisse operis περὶ θαυ-
μασῶν; v. praefat. libri π. θαύμασῶν.

LXXXV. Athen. XII. p. 541. A. Ἀλκισθένη δὲ τὸν Συ-
βαρίην φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς θαυμασίοις ὑπὸ τρυφῆς ἴμπιον
τοιοῦτον κατασκενάσαι τῇ πολιτελεῖ, ὡς προτίθεσθαι αὐτὸν ἐπὶ¹
Δακιῶν ἐν τῇ πανηγύρει τῆς Ἡρας, εἰς ἦν συμπορεύονται πάντες
Ἴταλῶται, καὶ τῶν δεικνυμένων μάλιστα πάντων ἐκεῖνο θαυμά-
ζεσθαι· οὐδὲ φασὶ κνημίεσσατα Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον ἀποδόσθαι.
Καρχηδονίοις ἐκατὸν καὶ εἴκοσι ταλάντων. ισορεῖ δὲ καὶ Πολέμων
περὶ αὐτῶν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων.

Locus Aristotelis est c. 96. p. 200. Beckm., ubi in codd.
est Ἀλκιμένης (hoc recepit Bekk.) et Ἀριμένης et Ἀρισθένης,
deinde κατασκενασθῆναι, unde Schweighaeuserus in Athenaeo
κατασκενάσσονται, quod omnino melius. Mox ap. Aristot. ἐπὶ¹
Δακιῶν. Vestis ista picta apud Aristotelem copiosius describi-
tur: ἦν δ' αὐτὸν μὲν ἀλονγής, τῷ δὲ μεγέθει πεπτεκαιδεκάπτην,
ἐκατέρωθεν δὲ διεληπτοὶ ζῳδίοις ἐνυφασμένοις, ἀνωθεν μὲν Σούσους,
κάτωθεν δὲ Πέρσαις (?). ἀνὰ μέσον δὲ ἦν Ζεύς, Ἡρα, Θέμις,
Ἀθηνᾶ, Ἀπόλλων, Ἀρροδίη· παρὰ δὲ ἐκάτερον πέρος Ἀλκιμένης
ἦν, ἐκατέξωθεν δὲ Σύβαρις: ubi ζῳδια non animalia dicuntur,
sed urbum, deorum et hominum figurae, cf. G. Hermann de
Pictura Pariet. p. 5. De religione Iunonis Laciniae v. Liv.
XXIV. 3, Niebuhr Hist. R. I. p. 95. De Dionysii bello cum
Carthaginiensibus gesto notum ex Xenoph. Hell. II. 3, 5.
coll. Plutarch. v. Dion. c. 5 sq. 14, de urbibus Magnae
Graeciae per Dionysios captis direptisque ex Strabone V.
p. 365. VI. p. 3. coll. Dionys. Hal. Excerpt. p. 2359. Rsk.:

et constat haec spolia interque ea multam pretiosam supellectilem vestemque postea Carthaginem missa esse. Ita etiam Alcisthenis vestem, a Dionysio raptam, deinde Carthaginensibus postquam de pretio convenerat concessam esse credibile est. Carthagine eam vidit Polemo, quae urbs ea aetate, et si secundo iam bello Punico impedita, tamen florentissima etiam tum erat atque Graecis frequentissima.

5. περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι καννάθρου.

'Titulum memorat Athen. IV. p. 138. E. De argumento ex his locis iudicari potest: Xenoph. Agesil. VIII. 7. εἰ δέ τις ταῦτα ἀπιστεῖ, θέρω μὲν οὐκαὶ ἡραι αὐτῷ, θεάσθω δὲ τὰς θύρας αὐτοῦ· εἰκάσεις γὰρ ἄν τις ἔτι ταύτας ἐκείνας εἶναι, ἀπερὸν Ἀριστόδημος ὁ Ἡρακλέοντος ὅτε κατήλθε λαβὼν ἐπεστήσατο· πειράσθω δὲ θεάσθω τὴν ἔνδον κατασκευήν, ἐννοησάτω δὲ ὡς ἐθοναζεῖν ἐν ταῖς θυσίαις, ἀκονσάτω δὲ ὡς ἐπὶ πολιτικοῦ καννάθρου κατήγει ἐς Ἀρινύλας. Cf. Plutarch. Agesil. c. 19. οὐ γὰρ ὕστερον οἱ πλεῖστοι —, ἀλλὰ καὶ τὰς θύρας ἀρῆνεν οὗτος οὐσας σφόδρα παλαιός, ὃς δοκεῖ εἶναι ταύτας ἐκείνας ἢς ἐπίθηκεν Ἀριστόδημος· καὶ τὸ καννάθρον φησιν ὁ Ξενοφῶν οὐδέν τι σεμνότερον εἶναι τῆς ἐκείνου Θυγατρὸς ἡ τῶν ἄλλων. [κάνναθρα δὲ καλοῦσιν * * εἴδωλα γρυπῶν ξύλινα καὶ τραγελάφων, ἐν οἷς κομιζοντες τὰς παιδας ἐν ταῖς πομπαῖς]. ὃ μὲν οὖν Ξενοφῶν ὄνομα τῆς Ἀγησιλάου Θυγατρὸς οὐ γέγραψε, ὃ δὲ Δικαιαρχὸς κτλ. Quae antequam accuratius persequar libet paucis de dissensione utriusque loci disserere. Notum est Valckenarium (ad Herod. III. 134. IX. 27, Diatrib. in Eurip. Fragm. p. 266.) quum propter alia argumenta tum propter colorem orationis minime Xenophontem de authentia Agesilai dubitasse, sed contra eum contendisse Reizium de Prosod. Acc. Inclinat. P. I. p. 38. et Kuehnium Vind. Agesil. Xenoph. Lips. 1777, cum quibus facit etiam Schneidenus Xenoph. Opp. Vol. V. p. 266. Post hunc an curatius a quoquam de hac dubitatione quaesitum sit nescio: tu audi Wytténbachium ad Plutarch. de Aud. Poet. p. 31. C, ubi item Agesilaus Xenophontis a Plutarcho citatur: „ὁ Ἀγησιλαος συμτον ε Xenophontis Agesilao si quid iudico uberiore quam nunc est et germano: nam huiusmodi auctorem sequuntur est

Plut. Vit. Ages. p. 602. A. B. et Apophth. p. 209. D, quae sane magis Xenophonteam rationem suavitatemque spirant quam quae traduntur in eo qui hodie fertur sub Xenophontis nomine Agesilao. — — Valckenarius noster, qui primus vidit, certe subinde in scriptis suis pronuntiavit germanum ac proprium Xenophontis librum Agesilaum perisse, sententiam suam non persuasit compluribus viris doctis, praesertim editoribus librorum Xenophonteorum in Germania. Nec mihi persuadebat ante hos triginta annos mecum dissenserens, librum in manibus habens, complures deinceps locos praelegens, ad singulos subiiciens, *hoc certe non est Xenophonteum.* Dubitanti et quaedam monenti respondit, *de his non est disputandum, alio tempore reuges Xenophontem et rectius iudicabis.* Atqui tunc iam quinques legeram. Nunc quo magis progressu aetatis et lectionis usu sensus iudiciumque acuitur, eo magis accedo ad Valckenarii sententiam. “Post talia nomina si meam quoque auctoritatem interponere liceat, paucis quae ad nostrum maxime locum attineant expromam. Excudit apud epitomatorem Xenophontis (mihi enim persuassimum est integrum Agesilaum non exstare), excudit mentio filiae Agesilai (quae a Schneidero eduntur κατηστε εἰς Ἀγεσίλαος η ἡ νγάτηρ αὐτοῦ, completa sunt ex coniectura Casauboni ad Athen. IV. p. 138. E.), quam si non nominatam saltem commemoratam fuisse cognoscitur ex Xenophonte apud Plutarchum laudato. Praeterea inferiorem aetatem redolet adiectivum πολιτικὸν κάρυαθρον, eo sensu usurpatum quo nos dicimus ein bürgerliches Fuhrwerk, qui vereor ne Xenophonte longe recentior sit. Accedit quod omnis et huius loci et universae scriptio ut nunc est color talis, ea oratio, ut unum ex receptioribus rhetoribus legere tibi videaris (in edit. Iuntina titulus est: Ξενοφῶντος ἐγγράφων εἰς Ἀγησίλαον, similiterque in plurimis opusculis), qui omnia illa minora quae vocantur Xenophontis opuscula ita retractavisse videntur, ut rerum quidem et vocabulorum plurimam partem retinerent, sed et omitterent multa et assuerent nonnulla (velut in libro de Rep. Laced. cap. 14, de Venatione cap. 13.), in primis vero orationem immutarent et ex suo arbitrio resingerent, ut ex

simplicissima leniterque flente fieret tumida et calamistrata. — Haec in transcurso. Revertor ad *κάρναθρον* filiae Agesi-
lae, de quo scripserat Polemo et praeter eum Didymus. Quid
sit *κάρναθρος* apud ipsum Plutarchum expositum habet iis,
quae a me uncinis inclusa sunt: quae a recentiore grammatica
interpolata esse videntur. Significavi lacunam inter *πλεύσιον*
et *εἰδώλα*, nam abest ἀμέσιας δροῖσις vel tale quid. Didymus
sua partim ex Polemone hauserat, v. frgm. LXXXVI, par-
tim ex Polycrate εἰ τοῖς Δακονικοῖς, in descriptione Hyacin-
thiorum, ex quo attinebunt haec: παρθένων αἱ μὲν ἐπὶ καρνά-
θρον, καμαροῦ ἑνίκανται ἀρμάτων, φέρονται, πολυτελῶς κατε-
σκευασμένων, αἱ δὲ ἐφ' ἀμμάλαις ὀρμάτων ἔξεγμένων (scribendum
videtur αἱ δὲ ἀμμάλης ἐφ' ἄλη. δ.). πομπεύοντος: ubi καμαροῦ
ἄρματα sunt currus tecti, qui dicebantur etiam καμάραι, v.
Pollux X. 52. Ex Polemone et Didymo fluxerint quae nunc
existant praeter excerpta Athenaei 1) apud Etym. M. p. 489, 5,
καρναθρος. Άλινος τῷ πειραιῶν πλευμέτῳ λίγει ύπεινθον, καὶ
επατὰ ἀπειθεσσιν πειραιῶν τόντο δὲ ὑπὸ Σενοφόρτου καλεσθεῖ
καρναθρος, ἐπειδὴ καὶ κάρη η ψιθος. οὗτος Ἐπαφρόδιτος. Όρος
(Didymus fide Epaphroditii citatus, cf. Ritschl de Oro et
Orione p. 69.). 2) apud Eustath. p. 1344, 44, coll. Scholl
II. XXIV. 190. p. 634, 6. 34. Bekk.; Apollon. Lex. Hom.
p. 129. Bekk.: παρθενα τὸ τετράγωνον πλινθον τὸ ἄντα περισσού-
μενον ταῖς ἀμεζαῖς, πλευμένον ἀπὸ φιλῶν. φίτες δὲ οἱ τῆς οἰονίας
λίγοι, ὅπει εἴναι ἀπανθα καὶ μεταθέσαι καὶ πλευνασμῷ τοῦ
πλεύναται. οἱ δὲ Σενοφόρτου καρναθρος πέτροι φησι: κάρη γὰρ η ψιθος
πλέγρα δὲ καὶ αἵτοι ψιθώδεις, συνέχειν φύγοντο ἰσχυροί: quae patet
ex Didymo excripta esse, qui de his rebus, in commentario
ad Iliadem disputasse videtur. 3) Hesych. v. *κάρναθρος*, ἀστράψῃ
η ἀμαζα πλέγματα ἔχοντα, ὡφ' ὧν πομπεύοντο αἱ παρθένοι, ὅπα
εἰς τὸ τῆς Ἐλένης (h. e. Amyclas, nam ibi erat Helenae
templum: loquitur de Heleniis, quae erant pars Hyacin-
thiorum) ἀπέστηται. ἦσοι δὲ ἔχειν εἰδώλα πλάσματα η γυναιῶν: quae
vides proxime ab iis abesse, quae habet Plutarchus et quorum
auctor videtur fuisse Polemo. — Est igitur, ut omnia com-
pletear, *κάρναθρον* ἀμαζα ἑνίκη καμαροῦ h. e. καμάραι ψι-
θώδη ἔχοντα, εἰδώλοις γυναιῶν καὶ τραγελάφων κεκοσμημένη. καμάραι

illa φιανθόδης proprie κανναθρόν dicebatur: deinde partis nomen transiit ad totum. Ut ebantur talibus vehiculis virginis Lacaenae in pompis Hyacinthiorum. Quare quum Polemo locum illum Xenophontis, quo τὸ κάνναθρον filiae Agesilai memorabatur, illustrandum sibi proposisset, non potuit quin etiam ad ipsius festi Hyacinthiorum descriptionem deferretur, cuius disputationis pars servata est per Didymum de copide Lacedaemonia disputantem. V. frgm. sq.

LXXXVI. Athen. IV. p. 138. E. Πολέμων δ' ἐν τῷ παρὰ Ξενοφῶτι καννάθρῳ τοῦ παρὰ Λάκωνοι καλούμενον δείπτου κοπίδος μημονεύοντα Κρατῖνον (φησὶ) ἐν Πλούτοις λέγειν·

ἀρ' ἀληθῶς τοῖς ἔποισιν ἐστιν, ὡς λέγοντος, ἐκεῖ πᾶσι τοῖς ἀλθοῦσιν ἐν τῇ κοπίδῃ θριάσθαι καλῶς; ἐν δὲ ταῖς λέγχαισι φύσαι προσπεπταλευμέναι κατακρέμανται, τοῖσι πρεσβύταισι ἀποδάκνειν ὄδαξ;

καὶ Βόπολις ἐν Βελωνῷ „καὶ γένηται τοιδε σάμερον καπάς“ δείπτων δ' ἐστὶν ἴδεις ἔχον ἡ κοπίς, καθάπερ καὶ τὸ καλούμενον αἴκλον. *** ἐπὴν δὲ κοπίζωσι, πρῶτον μὲν δῆ σκηνὰς ποιοῦνται παρὰ τὴν θέαν, ἐν δὲ ταίνιαις στριάδις εἴς θλῆς ἐπὶ δὲ τούτοις δάστις ὑποστρωνύονται, ἐφ' αἷς τοὺς κατακλιθέντας εὐωγοῦσσι, οὐ μόνον τοὺς ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἀφιωνυμένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας τῶν ἔρων. Θύνοντις δ' ἐν ταῖς κοπίσιοι ἀγας, ἄλλο δ' οὐδὲν ἵερον· καὶ τῶν κρεῶν διδόσαι μολὼς πᾶσι καὶ τὸν καλούμενον φυστεύειν, ὃς ἐστιν ἀρτίσκος ἐγκρίδι παραπλήσιος, γογγυλώτερος δὲ τὴν ἴδειν· διδόσαι τῶν συνιόντων ἐκάστην τυρὸν χλωρὸν καὶ γαυρὸς καὶ φύσηται τόμον καὶ τραγήματα σῦνα τε ἔηρά καὶ κυάμονς καὶ φασήλους χλωρούς. κοπίζει δὲ καὶ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν ὁ βούλομενος. ἐν δὲ τῇ πόλει κοπίδαις ὄγονται καὶ τοῖς Τιθγριδίοις καλούμενοις ὑπὲρ τῶν παλλῶν· κομβίζονται γάρ αἱ τιεθαὶ τὰ ἀρρενα παιδία κατὰ τὸν καιρὸν τούτοις εἰς ἀγρὸν καὶ πρὸς τὴν Κορυνθαλλαῖαν καλούμενην Ἀρτεμιν, ἡς τὸ ιερὸν παρὰ τὴν καλούμενην Τίασσον ἐστιν ἐν ταῖς πρὸς τὴν Κλήσαν μέρεσι· ταῖς δὲ κοπίδαις παραπλησίων ταῖς λεισμέναις ἐπεπλεύσι. Θύνονται δὲ καὶ τοὺς γαλαθηροὺς δρθαγορόσκους καὶ πυρατεύεσσιν ἐν τῇ θολῃ τοὺς ἵππας ἄρτους. τὸ δὲ ἀντλοῦ ὑπὸ μὲν τῶν ἄλλων Δωριέων καλεῖται δεῖπνον. Ἐπίχαρμος γοῦν ἐν Ἐλπίδι φρονί· „ἐκάλεσε γάρ τὸν τις ἐπ' ἄκλον ἕκών

ώχεο τρέχων.“ τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ ἐν Περιάλλῳ. ἐν δὲ τῇ Λακεδαιμονίοις τοῖς εἰσιοῦσιν εἰς τὸ φειδίου μοτὰ δεῖπνον τὸ καλούμενον ἄλκλον εἰσφέρονταν ἀρτοὺς ἐν ἀρργύδῃ καὶ κρέας ἔκστος· καὶ τῷ νέφοντι ταῖς μοῖρας ἀκολούθων ὁ διάκονος κηρύζει τὸ ἄλκλον προστεθεὶς τοῦ πέμφαντος τὴν ὄνομασίαν.“

εἶπα μὲν ὁ Πολέμων. πρὸς δὲ ἀνταλέκειν Αἰδηνος ὁ γραψας ταῦτα κτλ.

Sequitur copiosa Didymi contra Polemonem disputatio, in qua primum Polyceratis illud quod supra allegavi de cannathris testimonium, apponitur, quod quem opponatur iis quae Polemo de eadem re disseruerat, appareat haec ab Athenaeo omissa esse, non a Didymo. Deinde ex aliorum testimoniis iis, quos Polemo laudaverat, adiectis colligitur hoc, καὶ μέντος ἐν ταῖς ιοπίοις παρατίθεσθαι καὶ ἀρτοὺς δὲ καὶ ζωμόν την παθηθυμένον περιττῶς, de quibus tacuerat Polemo. Porro ut οποια, quae in copide parari solebant, uno conspectu ob oculos ponantur, Molpidis locus laudatur: Μόλπις ἐν τῇ Λακεδαιμονίον πολιτείᾳ γράφων οὕτως· „ποιοῦσι δὲ καὶ τὰς καλούμενας ιοπίδας. ἔστι δὲ η ιοπὶς δεῖπνον, μᾶζα, ἀρτος, κρέας, λάχανον ὡμόν, ζωράς, σῦκον, τράγημα, θέρμος. Exinde in ipsum Polemonem invehitur: ἄλλα μὴν οὐδὲ ὀρθραγορεύοντοι λέγονται, ὡς φησιν ὁ Πολέμων, οἱ γαλασθροὶ χοῖροι, ἄλλ’ ὀρθραγορεύοντοι, ἐπεὶ πρὸς τὸν ὄρθρον πιπράκονται, ὡς Περσιος ιστορεῖ ἐν τῇ Λακωνικῇ πολιτείᾳ καὶ Αιοσκονφύδης ἐν δευτέρῳ πολιτείᾳ καὶ Αριστοκλῆς ἐν τῷ προτέρῳ καὶ οὗτος τῆς Λακόνων πολιτείας. Deinde ea percenset, quae Polemo disputaverat de significatione vocis ἄλκλον: ἐτι φησιν ὁ Πολέμων καὶ τὸ δεῖπνον ὃπο τὸν Λακεδαιμονίον ἄλκλον προσαγορεύεσθαι, παραπλησίας ἀπέντων Λαριέων οὕτως αὐτὸν καλούνται. Laudantur testimonia Alcmanis. ἄλκλον δὲ οὐ λέγονται οἱ Λάκωνες τὴν μοτὰ τὸ δεῖπνον μοῖραν, ἄλλ’ οὐδὲ τὰ διδόμενα τοῖς φειδίτοις μετὰ τὸ δεῖπνον· ἀρτος γέρονται καὶ κρέας· ἄλλ’ ἐπάντηλα μὲν λέγονται ταῦτα, ὅτα οἷον ἐπιχορηγήματα τοῦ συντεταγμένου τοῖς φειδίταις ἄλκλον· παρὰ γὰρ τοῦτο οἶμαι τὴν φανὴν πεποιηθῆναι. In quibus sententia Polemonis paullo detorquetur, qui dixerat (certe hoc dicit in iis quae nunc leguntur) ceteros Dorienses ἄλκλον appellare ipsum δεῖπνον, solos Spartanos τὰ μετὰ δεῖπνον. Sed etiam de apparatu τοῦ ἄλκλον Didimus cum nostro

litigat: καὶ ἔστιν ἡ παρασκευὴ τῶν λεγομένων ἐπισκιλῶν οὐχ ἀπλῆ,
καθάπερ ὁ Πολέμων ὑπεληφει, ἀλλὰ διετή. ἷτο μὲν γὰρ τοῖς παισὶ¹
παρέχουσι, πάντα τις εὐχολός δέται καὶ σύνελης (laudantur in hanc
rem testimonia), ἷτο δ' εἰς τὰ τῶν ὄνδρων φειδία κομβίσσουσι,
σκευοποιεῖται ἐκ τινῶν ζώνων ὀρισμένων, παραχορηγοῦντος αὐτὰ τοῖς
φειδίαις ἦντος τὸν εἰπορεάττον, ἵσθ' ὅτε δὲ καὶ πλεύσον: in qui-
bus item iniquior vir doctissimus mihi esse videtur, quem
Polemo in transuersu magis et extra septa, ut aīunt; quam ex
professo illēmā materiam tractasset, ut sciens praeterierit ea,
quae negligenter ab eo praetermissa esse contendit Didymus.
Sed videamus iam de ἑψο Πολεμone.

Ad titulum quod attinet Casabonius pro eo, quod est in
cod. Athenaei, II. ἐν τῷ παρὰ Σεροφῶντι καρρέθρῳ, malebat
τὸν περὶ τοῦ παρὰ Σεροφ. καρρέθρον, quod recepit Schweig-
haeuserus, adversus quem recte Bernhardy Eratosth. p. 4.
brevicorem illam formulam monet ponit ut Πολέμων ἐν τῇ Ἐρα-
τοσθέντρῳ ἐπιδημᾷ, similia; cf. supra frgm. LXXVII. not.
Ceterum similis titulus est Luperci grammatici, qui scri-
psicerat περὶ τοῦ παρὰ Πλάτωνι ἀλεξαρνόνος, v. Suid. v. Λού-
περκος. De scriptura vocis καρρέθρον et κάρη differunt libri,
sed praeferenda videtur quae duplicat τ., cf. Kuehn.
et Hemsterh. ad Polluc. VII. 176. Etiam de scriptura vo-
cis ἄπλοι differunt libri, cf. Eustath. p. 1714. De re v.
Manso Sparta I. 2. p. 192 sq. et O. Mueller Dor. II. p. 277.
— De Cratini versibus v. Bergk de Reliq. Com. Att. Antiq.
p. 197 sq. — Ante ἐπῆν δὲ κοπίζωσι exciderunt multa. Excidit
mentio eius festi, de quo narratur in sequentibus, Hyacin-
thiorum opinor, quae quam maximam partem in agris et apud
Amychaeos celebrarentur (cf. Manso Sparta I. 2. p. 205 sqq.,
Mueller Dor. II. p. 281 sq.), deinde sic pergit: ἐν δὲ τῇ
πόλει: καὶ. Excidit etiam mentio eius, qui loquitur in sequen-
tibus, Spartani alicuius si quid video, quem de his rebus
consuluerat Polemo: οὐ μόνον τοὺς ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἀφι-
κνον μένουσι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας τῶν ξένων. Excidit
denique pompa, quae Amyclas deducebatur et in qua canna-
thris vehebantur virgines Spartanorum, descriptio, quam sup-
pleveris ex Polycratis loco per Didimum servato ap. Athen.

p. 139. E, ex quo constat copidem illam, de qua narrat Polemo, post pompam Amyclas deductam habitam esse, quinque cives multas victimas sacrificarent lautesque epulas appararent et familiaribus omnibus et ipsorum servis. — παρὰ τὴν θύσιαν dedi ex conjectura, quoniam in libris sit παρὰ τὸν θεόν, quod Dalecamp. vertit in tentoriū iuxta dei templum, Manso Sparta I. 2. p. 195. mutandum caset in παρὰ τὴν Τλασσαν, quem fugit nuac sermonem esse de Hyacinthiis prope Annycliss celebratis, non da Tithenidiis. Meum παρὰ τὴν θύσιαν vertendum dum dñebat ἡ θύσια, cf. Polycrates l. c. οὐδεὶς δὲ ἀπολέσει τὴν θύσιαν, ἀλλὰ κεροῦσθαι συμβαίνει τὴν αὐλην πρὸς τὴν θύσιαν. — De Tithenidiis v. Manso Sparta I. 2. p. 220 sq. Cletes fanum et Tiasa fons erant in agro, cf. Paus. III. 18, 4. Ex eodem et Hesychio: atque Phavorino s. v. dedi Tiasas (Paus. Τιασα) pro Tlaodor, quod est in libris et retinetur a Schweighaeusero et Diendorfio, contra auctoritatem Casauboni; cf. Siebel. Pausan. Vol. II. adnot. p. 53. Diana Koρωνίδης dicitur παρὰ τὸ Διάλιστρον τὰς κόρων, ut sit eadem atque αρρενόφορος, cf. Plutarch. Sympos. Q. III, 9, 2, ubi eadē nominatur inter nutrices Apollinis, et Hesych. v. Κορωνίδης et Κάρνηθαλασσαν, unde cernis eandem apud Italiotas cultam esse. In sequentibus τὰς δὲ κονίδας adieci particulam δέ: opponuntur eae copides, quae habebantur in Tithenidiis, τὰς λαζαγμένας i. e. iis quae habebantur in Hyacinthiis. Epicharmi fragmenta tractavit Kruseman p. 18. et 61 sq. De nomina Πλεούλλος cf. Ebert Dissertatt. Sic. p. 97.

6. παρὰ τὸν θεόν καθόδον.

Ita Athen. XI. p. 478. C, praeterquam quod adieci iota subscriptum in v. καθόδον ex praeepto grammaticorum servato ap. Etym. M. p. 550, 6. Gud. p. 356, 58. Theognost. ap. Cram. Aneid. II. p. 124. Invenitur et θεόν πάθον et Λιός πάθον, sed illud solennius fuisse videtur; dicitur autem ut δῶν στόμα ap. Aeschyl. Prom. v. 1032, φύλακμα δῖον ib. v. 622, δῖον πῆρε Eurip. Alcest. v. 5, similia. Grammaticorum de vellere Diali locos (cf. Sturz Etym. Gud. p. 751 sq.), maximam haud dubie partem ex Polemone haustos, laudavi ad frgm. LXXXVII.

Inter recentiores de Iovio disputatum est a Lobeckio Aglaoph. p. 183 sqq., O. Muellero Aeschyli. Eumen. p. 140. 146.

LXXXVII. Hesych. Λιὸς κύδιον οὐτες ἔλεγον οὐ τὸ ιερεῖον
Διὸς τέθνει, δη̄ οὐ οἱ καθαυόμενοι δοτήκεσσαν τῷ ἀριστερῷ ποδὶ^{τοῦ}
οὐδὲ δὲ τὸ μέγα καὶ τίλεσσον· οὐ δὲ Πολέμων τὸ εἰκὸν Διὸς τεθνέ-
νος λέγειν.

Λιὸς κύδιον retinendum erat propter ordinem elemen-
tarium. Cod. Αισοκάλιον οὐτες ἔλεγον οὐτοις ιερεῖον στίθετο. —
οὐ δὲ Π. τῷ ἐκ τ. Δ. τ. ιερείῳ. Musur. τὸ ἐκ τ. Δ. τ. ιερεῖον.
Inseriebat hoc vellus a Iovis victima detractum iis ritibus
sacris, qui dicebantur ἀποδιοπομπήσις, v. Phrynic. ap. Bekk.
Anecd. p. 7, 15. ἀποδιοπομπῆσθαι καὶ διοπομπεῖσθαι· σημανεῖ
μὲν τὸ ἀποπέμψεσθαι καὶ ἀποκαθαρίσεσθαι μύση, σύγκειται δὲ τὸ
ὄνομα ἐκ τοῦ δίου (dicebatur igitur etiam nude τὸ δίον), ὃ δεῖ
δέχεσθαι τὸν ιερεῖον τοῦ θνομένου τῷ Διὶ, δη̄ οὐ οὐτες διαθαρρόντο,
καὶ τοῦ πείματος μετὰ γοῦν τῆς ἀπὸ προθέσεως ἀντικαθέσεών
δομῆς: cf. Pierson Moer. p. 41, Ruhnk. Tim. p. 40 sq. De
re-similiter Léx. rh. ap. Bekk. Anecd. p. 242, 26. οὐδὲν κύ-
διον· εἰδὲ τῶν καθαυόμενων λέγεται, ἐπειδὴ περὶ Διὸς θέντος καθα-
ροῖς τοὺς μύσει χαραγμένους. In quanam potissimum Iovis
religione et quibus occasiōnibus adhibitam sit cernitur ex his
locis: Eustath. p. 1935, 8: καὶ οἱ τὸ διοπομπεῖν (scribendum
erat διοπομπεῖσθαι) ἐρμηνεύοντες φασι ὅτι δίον ἐκάλοντι κύδιον
ιερεῖον τυθέντος (editur εὐθέντος) Διὸς μειλήφρῳ ἐν τοῖς καθαυόμοις
φθίνοντος Μαιμακτηρίουσι μηρός, ὅτε ἡγορο τὰ πομπαῖα (cf. Demet.
et Perseph. p. 248.) καὶ καθαυόμον ἐκβολαὶ εἰς τὰς τριόδους ἐγ-
νοτο. εἶχον δὲ μετὰ χεῖρας πομπαῖον (vulgo πομπόν, correxit
Lobeck: ceterum quae sequuntur de insigni Mercurii, ea de
suo interpolaverit Thessalonicensis, quum cetēra ex iis, quos
de talibus consulere solet, Pausania et Aelio Dionysio sum-
misse videatur), ὅπερ ἦν, φασί, κηρύκιον σέβας Ἐρμοῦ, καὶ ἐν τοῦ
τοιούτον πομπαῖον (ed. πομποῦ) καὶ τοῦ ἡγορο τὸ δίον τὸ διοπο-
μπεῖν. καὶ τοῦτο μὲν οὖτας εἴς ιστορίας. ἄλλως δὲ κοινότερον διο-
πομπεῖν καὶ ἀποδιοπομπεῖν ἀφανεῖτο τὸ Διὸς ἀλεξιάκον (Iovem
ἀποτρόπαιον et προτρόπαιον nominant Scholl. Plat. Légg. IX.
p. 120, 14. Cratyl. p. 29, 11.) ἐπικλήσαις ἐκπέμπειν τὰ φαῦλα.
Cum Eustathio comparandus Suidas s. v. Διὸς κύδιον et Apo-

stol. Proverb. VII. 10: — *Διὸς κόρδιον· οὐ τὸ ιερεῖον Διὺς εἴθινται· θύνοντες τῷ τῷ μειληφῷ καὶ τῷ κεησίῳ* (Suid. codd. V. C. κεησίῳ. Lobeck Agl. p. 183. *κεσίῳ*. Mueller Aesch. Eum. p. 188. *tuetur vulgatam; mihi κεησίῳ omnino. reiiciendum ac restituendum καθάρσιῳ videtur*) Διὺς τὰ δὲ κόρδια τούτων φυλάσσουσι δᾶς (v. Phrynic. supra cit.; sine causa Gaisf. Διός) προσαγορεύοντες χρῶνται δ' αὐτοῖς οἱ τε Σκιροφορέοντες (cf. Demet. et Perseph. p. 124. 147.) τὴν πομπὴν στέλλοντες καὶ ὁ δρῦδος ἐν Ἐλευσίᾳ καὶ ἄλλοι τινὲς πρὸς τὸν καθάρμοντος, ἵποστροφώντες αὐτὰ τοῖς ποσὶ κῶν ἐναγῶν.

Haec ex Polemone ferme ducta videntur. De simili rememorat Dicaearchus in fragmento de monte Pelio p. 27 sq. Buttm. et Pausanias, ubi narrat de lustrationibus ante oracula ab Amphiarao edita solennibus, I. 34, 3. ἔστι δὲ καθάρσιον τῷ θεῷ θύνειν. θύνονται δὲ καὶ αὐτῷ καὶ πᾶσιν ὅσοις ἔστιν ἀπὸ ταύτῃ τὰ ὄνόματα (i. e. et Iovi καθάρσιῳ et ceteris diis, οἰὲ δὲ τὰ τὰ ὄνόματα ἐπὶ τῷ καθάρσεσθαι. parum recte Siebel. *in eodem loco*; et novissimi editores *quorum in eadem ara inscripta sunt nomina*). προεξειγασμένοι καθεύδονται ἀραιέστερες δῆλωσεν ὄντεροτος. Alia eiusdem religionis documenta ex antiquitatibus Aegyptiorum, Romanorum excitavit Lobeck Agl. p. 185 sq. In universum duplex Ioviorum similiumque pelliū usus erat. Etenim aut in pompis lustralibus, quibus tota civitas publice februabatur, a sacerdotibus illa coria rite circumferebantur; hoc si quid video est ἄγειν τὰ πομπαῖα, ubi τὰ πομπαῖα sunt ipsa Iovia, cf. Eustath. l. c., qui tale πομπαῖον confudit cum baculo Mercurii: aut corpora eorum qui lustrabantur talibus pellibus afficiebantur, quod fiebat diversis modis; modo enim capitum indumenta ex illis pellibus parabantur, velut quibus utebantur sacerdotes Aegyptiorum et Romanorum, modo Ioviis tanquam vestibus amiciebantur lustrandi, ut in lustrationibus Iovis Actaei. et in Lupercalibus Romanorum, modo pedibus eorum qui februantur haec coria substernebantur, velut in Scirophoriis et Eleusiniis Atticis, modo etiam iis qui dormiendo oracula divinitus sibi immissum iri putabant substernebantur, velut in

sacris Amphiarii, cf. Strabo VI. p. 53. ἐναγύζοντι δὲ αὐτῷ (Κάλγαρι) μίκρα κρήναι παρενόμεναι, ἀγκομέμποντες τῷ δέρματι. Quod de Scirophoriorum et Eleusiniorum lustrationibus scribit Muellerus Aesch. Eum. p. 146, eos qui in Ioviis steterint sanguine suillo superfundi solitos esse, deque sanguine pedibus collecto indeque effuso τῷ ἀποδιοπομπῶθαι dictum esse (das abgewandne Blut sammelte man dann in Felle und schüttete es damit aus: dies heisst offenbar ἀποδιοπομπῶθαι), in hoc vereor ne confuderit duo καθάρσεως genera, quae mibi quidem diversa fuisse videntur, id quod fiebat sanguine suillo hominibus vel rebus (velut in ecclesia Atheniensium, Demet. et Pers. p. 358.) asperso et id quod appellabatur ἀποδιοπομπῶθαι, de quo dictum est in antecedentibus et quocum comparare iuvabit suovetaurilia Romanorum, cf. Cato d. R. R. §. 141, in quibus tamen non vellera hostiarum, sed ipsae hostiae circum id quod lustrandum erat circumferebantur.

LXXXVIII. Athen. XI. p. 478. C. Πολέμου δ' ἐν τῷ αὐτῷ εὖ δίετο καρδίσιο φρεσί· „περὶ δὲ τοῦτον τὴν τελετὴν ποιεῖ, καὶ αἱρεταὶ ἐπὶ τῆς θαλάτης καὶ νῆραι * * δύος ἁγίων τὸ περιεντοράτερα τοῦτο δ' ἀστὺ ἀγγεῖον κεραυνοῦ, ἔχον ἐν αὐτῷ πολλοὺς κενούλους κενούληράντους· ἐν δ' ἐν αὐτοῖς ὅρμους, μήκους λευκούς, πυρούς, κρύσταλλούς, πιστούς, λάθυρος, ὄχρος, φανούς, κύανους, ζευκα, βρόμους, παλάνθρωπούς, μέλι, ἔλαιος, αἵρετος, γάλα, ὃντος ἔμοις ἀπλάντων. ὁ δὲ τοῦτο βαστάνας, οἷος λαφυροφόρησας, τούτον γείνεται.“

Idem locus allegatur Athen. XI. p. 476. F. κέρως· ἀγγεῖον κεραυνοῦ — τούτων γείνεται, sed subiecto nomine Ammonii Lampreas, ὡς ιεροεῖ Αμμάνιος ἐπὶ τρίτῃ περὶ βωμῶν καὶ θυσιῶν. Hic nā fallor sua samserat ex Polemone, Athenaeus autem illius testimoniana ex huius commentariis depromserit. De re maximopere dolendum quod locus tam lacer a principio ad nos pervenerit; nam describitur actio mystica, quam si accuratis cognitam haberemus, omnis mysticorum saeculorum descriptio aliquantum expeditior foret. Locum haec actio habuisse videtur in mysteriis Matris Magnae; nam his proprium erat, τὸ κίρρος, v. Lob. Agl. p. 26 sq. Videtur Polemo in iis quae ab initio omissa sunt eandem caerimoniam descripsisse, de qua pauca et obscura eaque confuse comme-

memorat: Clem. Alex. Protrept. p. 13. Pott., ubi haec voces apponuntur: οὐκέτι τυπώσιος ἄρρεν, ἐν κυρβίλου ἔστω, ἐκεροφόρος, ὃν τὸν ματρὸν ἀπέδω (vulgo ὑπέδω; illud praeivit vir doctus in Zimmerm. Zeitschr. f. A. 1835. p. 84.), quae pronuntiantur a mystis. Saltam hinc aliquid lucis adspergi dixeris iis quae apud nostrum extrema sunt, ὁ δὲ τοῦτο (sc. τὸ κέρος) βαστάσαις, οἷον λαυροφόρος (i. e. velut is qui gestavit τὸ λαύρον, scilicet in aliis sacris), τούτων γένεται, h. e. de iis gustat quae insunt in cavernalis τοῦ κέρους, quae plerumque dicuntur τὰ ἀρρώτα sive etiam τὰ πρωτά, τὰ μωσήρια, cf. Lob. Agl. p. 56. Haec labii vel manibus attrectabantur a mystis (τῶν μωσήρων ἀπεσθαντων, γενεσθαντων), eaque actio particularis erat eorum ceremonialium, quae cunctae appellabantur τελετὴ sive μωσήρια. Iam hinc interpretanda haec apud nostrum: μετὰ ταῦτα τὴν τελετὴν σκοτεῖται. ὁ ἵερος vel ὁ ἱεροφάντης, δρδοῦχος. Hic σκοτεῖ τὴν τελετὴν h. e. δεκταῖς, φανταῖς, παρέχει, τέμει τὰ ἀρρώτα i. e. varia illa liborum genera, quae adspiciantur, labiisque et manibus attingantur a mystis. — Sequuntur haec: καὶ αἱρεῖται (sc. ὁ ἱεροφάντης) ἐκ τῆς θαλάμης (aut supplendum τὸ κέρος, ut θαλάμη sit receptaculum aliquod sacrum ubi asservabatur τὸ κέρος, aut θαλάμη est ipsum κέρος, ut ex huius cavernalis hierophanta sumiserit τὰ ἀρρώτα) καὶ τέμει ὅσοι ἦσαν τὸ κέρος παρεπηροῦσεν. Haec carent sensu. Casaub. scribendum putabat ὅσοι ἦν ὡσι: ego interposui lacunae sigilla; nam omissa esse nonnulla arguit et connexus sententiarum, et solent in talibus quae propter unam vocem excerpuntur locis ea plerumque omitti, quae officiebant ad illam vocem festinantibus. Omissa videntur fere haec: καὶ τέμει τοῖς μύσταις, καὶ γενέται αὐτῶν (sc. τῶν ἀρρώτων) ὅσοι ἦν (sc. εἰστι), τὸ κέρος παρεπηροῦσεν. Haec dici suspicor de iis qui κεροφόρουσι, εἰς τυμπάνους φαγότες etc. in sublimioreni aliquem locum, ubi stabat hierophantes, adscenderant, ab hoc qui iam faciebat τὴν τελετὴν sacra illa abdita accepserunt et gustarunt: ὁ τὸ κέρος βαστάσαις τούτων γένεται. Iam sequitur ipsa descriptio τοῦ κέρους, quae est et accuratissima et expedita. Primum ipsum vas quale fuerit emanseruntur. κέρος erat vas fistile (ταῦν hoc tum figura et iis quae intus erant differebat a μύρῃ, quae erat deabus Eleusiniis).

et Libero *sacra*: quae erat πλευτὴ vel lignea, v. Ammon. de diff. verb. v. κιθαρέος, Muenter Dissertatt. antiqu. p. 204.), multas intus cavernulas habens, in quibus erant κοντάκοι sive χρηστῆρες, v. Pollux IV. 103. et qui laudantur a Casaub. ad Athen. p. 476. F, Schneid. ad Nicandr. Alexiph. p. 145, Lob. Agl. p. 26. In cotyliscis istis discreta asservabantur quae a nostro enumerantur, ὄρμωται, μήκονται etc., quae partim beneficiorum ab ea, quae his sacris colebatur, dea hominibus tributorum monumenta fuisse videntur, partim ipsorum sacrorum, quibus haec dea colebatur et quae ab ipsa haud dubie instituta esse narrabantur, tanquam insignia, velut μάλι, ἔλαιον, οἶνος, γύλα, quibus constabat αἱ τηράλαιαι θυσίαι, cf. frgm. XLII. not., in quibus rite faciendi etiam ὅπερ ἔριον ἀστίνοτον adhiberi solebat, cf. Paus. VIII. 42, 5, qui Cereri Nigrae apud Phigalenses cultae rite sacrificata esse narrat inter alia ἔριον τὰ μὴ ἐς δογασίαν πει ἡκοντα, ἀλλὰ ἐπὶ ἀνάστασα τοῦ οἰκίου i. e. ὅπερ ἔριον ἀπλυτον.

7. περὶ Ἀρτοῦ.

Videtur haec scriptio similem rationem sequunt̄ esse atque liber de cannathro apud Xenophontem editus; quo si enarrabatur peculiari locus Xenophontis, illum commentarium cernis ex fragm̄to LXXXIX. maxime ad Thucydidis notationem quandam illustrandam attinuisse.

LXXXIX. Athen. III. p. 108. F. *Ἄρτον δεῖ, καὶ οὐ τῶν Μεσσαπίων βασιλεῶς, λέγω τῶν ἐν Ἰαπυγίᾳ, περὶ οὐ καὶ σύγγραμμά εστι Πολέμων. μημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Θουκυδῆς ἐν ἑβδόμῃ καὶ Δημήτριος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Σικελίᾳ διὰ τούτων.*

κάκεσθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀνέμαρ νότοφ
διεβάλομεν τὸ πέλαγος εἰς Μεσσαπίους.
"Ἄρτος δ' ἀναλαβὼν ἔξεισεν ἴμας καλᾶς.
ξένος γε χαρέεις ἦν ἐκεῖνος καὶ μέγας
καὶ λαμπρός.

Suid. v. *Ἄρτος*. — ἔστι δὲ καὶ ὄνομα τυράννου Μεσσαπίου, διὸ καὶ πρόξενος Αθηναίου ποιήσασθαί φησι Πολέμων.

Artus erat Messapiæ regulus, a quo Athenienses in bello Siculo sustentatos esse narrat Thucyd. VII. 33, ubi nominatur *'Ἄρτας*. Demetrii locum, quem puto a Polemone appositum fuisse, tractat Meineke Quaesitt. Scen. II. p. 72, qui hanc fabulam demonstrat non ante Ol. 94. scribi potuisse. — vs. 4. ξένος γε dederunt codd. Venet. et Palat., ξένος δὲ Laurent., ξένος γαρθεις vulg. Deinde libb. ἦν ἐκεῖ μέγας, quod refinxi ex coni. Dindorfii. Apud Suidam adieci δὲ ex sententia Gaisfordii. Repetitur idem locus s. v. *Μεσσαπίων*, v. Bernhardy Vol. II. p. 789, qui delevit hanc glossam cum Kustero, quamquam nil solennius Suidae talibus repetitionibus. Apud Thucydidem l. l. leguntur haec: τῷ *'Ἄρτᾳ* — ἀγανακτούμενοι τινα παλαιὰ φύλαν sc. οἱ *'Αθηναῖοι*, quibus alluditur ad eam famam, de qua commemorat Plutarchus Quaesitt. Gr. c. 35, Strab. VI. p. 49. Βραχίσιον δ' ἐποιήσαι μὲν λέγονται Κρῆτες οἱ μετὰ Θησίων ἐπελθόντες ἐν Κυνωσσοῦ κτλ., quam fabulam opinor pluribus persequutus erat noster, ut potuerit haec scriptio etiam pars fuisse eius operis, quod inscribebatur κτίσεις *'Ιταλικῶν* καὶ *Σικελικῶν*, cf. frgm. XXXVII. Arti regis mentio inicitur etiam apud Eustath. p. 265, 31, Hesych. v. *'Ἄρτας* et *'Ἄρτος*, Lex. rh. in Bekk. Anecd. p. 448, 9.

8. Varia incertae sedis.

XC. Schol. vet. Pind. Ol. VII. 95. *Πολέμων* γάρ φησι παρὰ *Χλοις* μὲν τὸν Διόνουσον δεδίσθαι καὶ παρ' Ἐρνθραλοις δὲ τὸ ἔδος τῆς *'Ἄρτεμιδος*, καὶ ὅλως πολὺν κατεσπάρθαι λόγον περὶ τῶν ἀγαλμάτων ὡς μὴ μενόντων, ἀλλὰ πορενομένων ἄλλος πολλάκις.

Notabilis ad Graecorum religionem iudicandam superstitione, de qua v. Lob. Agl. p. 275 sq., qui plura exempla enumerat.

XCI. Epit. Athen. II. p. 55. E. *Πολέμων* δέ φησι τοὺς *Δακταμονίους* τοὺς θέρμους λυσιλαΐδας καλεῖν.

„Villebrunius ait, λυσιλαΐδας in mss. legi, quod e neutro ex nostris enotatum. In Natalis quidem versione Lysiadas h. I. scriptum video, quod et Dalecampius in ora adnotaverat; sed poterat is error vel interpretis esse vel operarum.“ Schweigh.

Scripturam λατιλαΐδες corruptam esse censet etiam Remkius de Hesych. p. 102.

XCII. Epit. Athen. II. p. 70. C. καὶ Σκύλαξ δὲ ἡ Πολέμων γράφει „ένα μὲν τὴν γῆν ὑδρηλήν κρήνησι καὶ ὀχεοῖσι, ἐν δὲ τοῖς οὐραῖς πέφυκε κυνάρα καὶ βοτάνη ἄλλη,“ καὶ ἐν τοῖς ἔξης „ἐπεῦθεν δὲ ὅρος παρέτεινε τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἰνδοῦ ἐνθεν καὶ ἐνθεν ὑψηλόν τε καὶ δασὸν ἄγρη ὑλῇ καὶ ἀκάνθῃ κυνάρῃ.“ Άλδημος δ' ὁ γραμματικὸς ἐξηγούμενος παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ τὸ κύναρος ἀκανθα κτλ.

Patet illa Scylacis esse, non Polemonis. Puto Polemonem (cuius nomen hic quoque per Didimum exstare videtur) de voce κυνάρα disputasse deque ea inter alia Scylacis illa testimonia apposuisse; certe ego, hoc mihi identidem observasse video, si idem locus a grammaticis sub duebus nominibus particula ἡ τίσιunctis laudatur, velut Σκύλαξ ἡ Πολέμων et frgm. X. παρὰ Πολέμωνι ἡ Ἀλκμάνη et similia, tunc recentiorem scriptorem eum esse, apud quem is qui citat utrumque antiquioris testimonium appositum invenerit. Scylax qui laudatur est priscus ille, qui memoratur apud Herodotum, cuius quae exstant praeter hunc locum fragmenta collecta habes ap. Klausen. Hecat. fragm. p. 254 sqq.

XCIII. Hesych. s. v. Ἡλύσιον· μακάρων τῆσσα. — ἄλλοι, κεκεραυνωμένον χωρὸν ἡ πεδίον. τὰ δὲ τοιαῦτα ἔστιν ἄβατα, καλεῖται δὲ καὶ ἐνηλύσια. Πολέμων δὲ Ἀθηναίους φησὶ καὶ ἄλλοι τινὲς τὸ κατασκηφθὲν χωρὸν ἡ ιερόν.

Ms. τὸ κατασκαφὲν χ., sed cf. Hesych. s. v. ἐνηλύσια, τὰ κατασκηφθέντα χωρία ἐνηλύσια λέγοται. — — ἄλλοι δὲ τὰς ἐν τοῖς ἄβατοις χωρίοις ἀφιδρυμένας τύμφας: et s. v. ἐνηλύσιος, διφόροντος, κεραυνόβλητος. Kusterus scribendum putabat καὶ ἄλλονς τινάς, sed ἄλλοι τινὲς videntur esse ii, quorum testimonia laudaverat Polemo: deinde τὸ κατασκηφθὲν χωρὸν ἡ ιερὸν οὔτως καλεῖται, quae omnino supplenda, sed in contextum non recipienda. De re cf. Etym. M. p. 428, 30. Phot. p. 67. Suid. v. Ἡλύσιον, (ex his paucis Eudocia p. 219.), qui habent ferme eadem: οἱ δὲ κεκεραυνωμένον χωρὸν ἡ πεδίον· τὰ δὲ τοιαῦτα ἔστιν (Hesych. νῦν γέ εἰσιν) ἄβατα, καλεῖται δὲ καὶ ἐνηλύσια. Πολέμων δὲ Ἀθηναίους φησὶ τὸ κατασκαφὲν (sic omnes) χωρὸν καλεῖν. Uberius Etym. M. p. 341, 8. οἱ δὲ τὰ κατασκηφθέντα (sic) οὖτε εἰς τὰ

φητορικὸν· εἰς δὲ τοὺς ἐνυμολόγους εἶδον, εἰς ἀκερανὸς εἰσβέθηκεν,
αὶ καὶ ἀνατέθεται Λὺς Καταυβάνηη καὶ λέγεται ἀδντα καὶ ἄβατα.
Pollux IX. 41. τὰ μέρτοι ἐνηλύσια οὔτως ὠνομάζετο, εἰς ἀκατε-
σκήψεις βέλος ἐξ οὐρανοῦ, ὃ καὶ ἐνσκῆψαι καὶ ἐγκατασκῆψαι καὶ
κατελθεῖν ἔλεγον, καὶ τὸν Λία τὸν ἐπ' αὐτοῖς (vulg. αὐτῷ) Κατα-
βάτην· περιειχθέντα δὲ τὰ ἐνηλύσια ἄφανοτα ἀν εἴποις. Cf. Arte-
midor. Oneirocr. II. 8. ὁ κερανὸς τὰ ἀσημια τῶν χωρίων ἐπίσημα
ποιεῖ διὰ τὸν ἐνδρυμένους βωμὸν καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς γενομένας θυσίας.
Pausan. V. 14, 5. τῷ δὲ Κερανίῳ Λὺς — ἐποίησαντο βωμόν, —
ὅτ’ ἐς τὸν Οἰνομάον τὴν οἰκλαν κατέσκηψεν ὁ κερανός. §. 8. τοῦ
δὲ Καταυβάτον Λιὸς προβέβληται πανταχόθεν πρὸ τοῦ βωμοῦ
φράγμα. Latinis talia loca audiebant *bidentalia*, v. Mueller
Etrusc. II. p. 170 sqq., Hartung Relig. d. Roem. II. p. 13 sqq.

XCV. Hesych. s. v. προσωποῦττα· Πολέμων, ἀγγεῖον χαλ-
κοῦν, ἔχον ἐπὶ τοῖς χελεσι πρόσωπα, ἐν φ' τὰ iερὰ ἐπεμπον.

CodeX ms. πολε ἀγγεῖον. Musur. πολέμον ἀγγ. Valesius
coni. Πολέμων, cui assentient ceteri. De re cf. Poll. II. 48.
προσωποῦττα δέ τι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὠνομάζετο χαλκοῦν ἀγγεῖον,
ἔγινον παραπλήσιον, περὶ τὸ στόμα ἔχον πρόσωπα λεόντων ἢ καὶ
βοῶν, ἀφ' ὧν καὶ ὀνόμασται. Cf. Corp. Inscr. no. 2860, ubi
inter alia donaria recensetur φιάλη καρνωτή, πρόσωπον ἔχονσα
Ἀπόλλωνος.

XCV. Hesych. s. v. συσπαστόν· τῶν τραγικῶν τι ἐγχειρ-
διον ἐκαλεῖτο, ὡς Πολέμων φησί, τὸ συντρέχον ἐν Αἴαντος ἴπο-
κρίσει.

Tenor modo in prima (*σύσπαστα*) modo in ultima (*συσπα-
στά*) notatur, v. Lobeck Paralipom. p. 490 sq. De re idem
ad Soph. Aiac. p. 360. ed. 2.: „Sophocles — scenam ita
instruxit, ut spectatores Aiacem viderent quidem gladio incum-
bētē, sed e longinquo et quasi per transennam, quippe sil-
vulae contectum margine. Sed quo facilius fallerentur spe-
ctatorum oculi, Sophocles ut videtur dolonis scenici fraudem
adiunxit, quo histriones πρὸς τὰς κιβδῆλους σφαγὰς uti tradit
Achilles Tat. III. 20. p. 77. Jacobs., repertum in choragio
histrionico gladium describens οὐ ὁ σιδηρος εἰς τὴν κώπηη ἀνα-
τρέχει. Atque hoc mortis mīmīcae, ut dicitur Petronio c. 94,

instrumento histriones, qui Aiacem agerent, esse usos appareret ex Hesychio v. συσπαστόν, eiusque idem duo alia nōmina tradit, unum ἀνδρομητόν, συσπαστὸν ἐγχειρίδιον παρὰ τραγικοῖς, i. e. quod Achilles dicit ἀνατρέχον, alterum minus expeditum ἀγκτον, συσπαστὸν ἐγχειρίδιον παρὰ Ταραντίνοις. Eundem ad usum comparatum fuisse cludinem mimorum Lipsii opinio est Elect. I. 18. et Carpzovii Parad. Arist. I. 7. p. 121, idemque clunaculum dici putant, quo potius παραμήριον significari videtur, v. Spanhem. ad Julian. Or. I. 252, Oudendorp. ad Appul. Apol. p. 560. Ad Polemonis testimonium gravissimum accedit quod Schol. ad v. 864. perhibet Timotheum histrionem σφραγέα cognominatum esse, quod Aiacem agens speciem occidentis pulcerrime assimularet.“ συσπαστὸν ἐγχειρίδιον est pugio contractilis, velut συσπαστὰ βαλάντια memorat Plat. Sympos. p. 190. E, cf. Athen. XI. p. 783. F. Poll. V. 31. X. 152; ἀνδρομητὸν ἐγχειρίδιον dicebatur etiam ἀνδρομητόν, cf. Cuper Observ. IV. c. 20. p. 193; pro ἀγκτον cod. ms. ἀγκτον.

XCVI. Hesych. s. v. Σκυδικαὶ. Πολέμων παρὰ Ἐρμοδώρῳ γεγράφθαι φησι· „ὑποδήματα δὲ φροεῖν τὴν διενθέσην, Σκυδικὰς λευκὰς καὶ μασθλητήνας.“

Videtur vir diligentissimus, quum ageret de Scythicis, notasse sibi scripturam rariorem; nam vulgo et recte scribitur Σκυθικαὶ, v. Harpoer., Phot., Suid. s. v. Σκυθικαὶ· εἰδός τινα ὑποδήματος εἶναι, ὡς Ἀλκαῖος ἐν η', Σκυθικὰς ὑποδησάμενος; cf. Steph. B. v. Σκύθαι, Moschopul. π. σχεδῶν p. 253. ed. Vindob. Σκυθικαὶ, εἰδός ὑποδήματος, Σκυθῶν εὐρημα, ὡσπερ αἱ Ἀργεῖαι Ἀργείων κτλ., quae ducta sunt ex Poll. VII. 88. — Hermodorus videtur esse Platonicus, qui scripsit περὶ μαθημάτων, Diog. L. I. 2. 8. II. 106. III. 6, et περὶ Πλάτωνος, v. Simplic. in Aristot. Phys. fol. 54. a, et qui propter suorum ipsius librorum mercaturam, quam faciebat in Sicilia, abiit in proverbium, v. Zenob. Proverb. V. 6. Append. Vat. II. 63. Suid. v. λόγοις οἷς Ἐρμόδωρος ἐμπορεύεται.

XCVII. Hesych. s. v. ἡδύπνοιν, νεογνὸν καὶ ἀπαλὸν πρόβατον, γαλαθηνόν, τὸ μῆπω πόας γενοτάμενον. Πολέμων φησιν ἵππο τοῦ Πνυθίου κληθῆναι.

Musur. ἡ ὁ φέμων, ex ipso codice, ut videtur; nam nihil de hoc adnotat Schowius. Sopingius refingendum censuit Ἀρτέμιον vel Ἐρμόναξ, qui interdum appellatur Ἐρμῶν, de quo cogitavit etiam Kusterus. Is. Vossius Πολέμων, quod ad scripturam codicis (*HOPREMΩΝ*) proxime accedere videtur. ὁ Πόθος est Apollo Pythius. Ceterum cf. Phot. v. ἡδύχρονς, τὸ εὐγάλακτη ὑπάρχον ἀρντον καὶ μήπω γεγενμένον πόας, ὁ καὶ ἡδύπινον λέγοντος.

XCVIII. Suid. s. v. ἵππος Νισαῖος, μεταξὺ τῆς Σουσιανῆς καὶ Βακτριανῆς τόπος ἐστὶ Καταστιγώνα, ὅπερ Ἑλλάδε γλώσσῃ Νίνος καλεῖται· ἐπιστραῦτα ἵπποι διάφοροι γίνονται. οἱ δὲ, ἀπὸ ἐρυθρᾶς θαλάσσης, εἰναι δὲ ἔξανθας πάσας. ὁ δὲ Ἡρόδοτος τῆς Μηδίας τὸν τόπον εἶναι Νισαῖον. ὁ δὲ Πολέμων κακῶς φησι λευκὸν ἵππον Νισαῖον. ἐν δὲ Λικτινὶ Ὁρφεὺς λέγει, ὅτι ἡ Νίσα τόπος ἐστὶν ἐν Ἐρυθρῷ κελυφος.

Color equorum Nisaeorum haud dubie non unus omnium erat, verum sicut in reliquis ita etiam in hoc genere albus color nobilissimus fuerit. Ceterum cf. Herod. VII. 40. c. nota Baehrii, III. 106. IX. 20. Orphei locum tractat Lobeck Agl. p. 465. Adde Arrian. VII. 13. πεδίον Νισαῖον, ἵπποι Νισαῖοι, Ammian. Marcell. XXIII. 6, 30. fetus equarum nobilium — quos *Nesaeos* (in Herodoto, aliquot libb. *Nησαῖοι*) appellant; cf. Jacobs Animadv. Anthol. III. 3. p. 9.

XCIX. Ammon. de differ. verb. s. v. χλαμὺς καὶ χλαῖνα διαφέρει, καθὸ διὰ πολλῶν ἀπέδειξ Ἄιδηνος ἐν ὑπομήματι δεντρῷ Ἰλιάδος, ἡ μὲν χλαῖνα ἡρωικὸν φόρομα, χλαμὺς δὲ Μακεδονικόν, μετὰ ἔξασθαι ἐν τῶν ἡρωικῶν ὄνομασθεῖσα. Σαπρῷ πρώτῃ γὰρ μέμνηται τῆς χλαμύδος. διαφέρειν φησὶ καὶ τῷ σχήματι. ἡ μὲν γὰρ χλαῖνα τετράγωνον, φησὶν, ἴματιον, ἡ δὲ χλαμὺς εἰς τέλειον περὶ τὰ κάτω συνήκται. καὶ τὸν χρησαμένον πολὺ ἀπ' ἀλλήλων διεστάναι· προσάγεται Ἀριστοτέλην, Φύλαρχον, Πολέμωνα, ὅτι πολὺ διαφέρουσι.

Didimus de hac re ad II. β'. 183. commentatus esse videtur, v. Scholl. Venet. ad h. l.: χλαῖνα ἡ τετράγωνος, χλαμὺς ἡ εἰς ὅξην λίγοντα. De chlamyde cf. Proverb. Vat. II. 14. Θετταλικὰ πτερά, ἀπὸ τοῦ τὰς Θετταλικὰς χλαμύδας ἔχειν πτερόγυα εἴρηται. ζούσαι γὰρ πτέρυξιν αἱ ἐκατέρωθεν γωνίαι. De chlaena

praeter eos, qui disputant de differentia inter πέπλον, φᾶρος, χιτῶνα, χλαῖνα (Scholl. II. o'. 228. 229.), cf. Philem. p. 119. Osann. De utroque vestimento adiecta etiam chlamide disputat etiam Choeroboscus Orthogr. p. 278, 24. ap. Cram. Anecd. Oxon. II. ιστέον ὅτι διαιφέρει χλαῖνα χλαῖνός καὶ χλαῖνδος· χλαῖνα μὲν γάρ εστι τὸ παχὺ καὶ χειρεφενὸν ἴμάτιον, παρὰ τὸ χλαῖνειν, χλαῖνος δὲ οὐ λεπτὴ τὴν ἐργασίαν καὶ τρυφερά, χλαῖνος δὲ οὐ περιφερῆς ἥρουν τὸ λεγόμενον σαγομάτιον: quem patet de inferiore aetate loqui. Inter recentiores v. Salmas. ad Tertull. de Pall. p. 111, Hemsterh. ad Poll. X. 124, Wyttentb. Animadv. ad Plut. I. p. 307. De chlamyde Mueller Dor. II. p. 266, Archaeol. §. 337. Didymus sententiam suam testimoniosis multis apponendis comprobaverat, in primis Aristotelis, Phylarchi, Polemonis. Hi dicuntur οἱ χρησάμενοι sc. ἐκείνας ταῖς λέξεσι. Hi multum inter se de vestibus illis discrepabant: et promptum est formas earum per diversa tempora oppidaque diversissimas fuisse.

C. Zenob. IV. 21. ἡλιθιώτερος τῆς Πραξιλῆς Ἀδάνιδος. Πράξιλλα Σικυωνία μελοποιὸς ἦγένετο, ὡς φησι Πολέμιον. αὗτη η Πράξιλλα τὸν "Ἀδανὸν ἐν τοῖς μελεσιν εἰσάγει ἐρωτώμενον ὃπο ταῦν κάτω, εἰ κάλλιστον καταλιπτὸν ἔκει; ἀπομνηνασθαι· ἡλιον καὶ σελήνην καὶ σκύνοντας καὶ μῆλα. ὅθεν εἰς παροιμίαν παρηγέρθη ὁ λόγος· ἡλίθιον γὰρ τὸ τῷ ἡλίῳ παραβάλλειν τοὺς σκύνοντας.

En ipsos versus, quibus respondit Inferis Adonis Praxillae:

κάλλιστον μὲν ἔγω λεπτὸν φάσις ἡελίου,
δεύτερον ἄστρα φαεινὰ σεληναῖς τε πρόσωπον
ἡδὲ καὶ ὄφαλονς σκύνοντας καὶ μῆλα καὶ ὄγρας.

Publicavit eos Montefalc. in Bibl. Coisl. p. 604. et Gaisford in editione Paroemiographorum, cf. Schneidewin Goett. Gel. Anz. 1837. no. 85, qui citat scriptionem viri docti Franco-galli, cui nomen Rossignol, sur l'Adonis de Praxilla, Iourn. d. Sav. 1837. p. 36—47, quam totam versari dicit in excusatione Praxillae. Arduam iste rem suscepit, sed quaest est hominis elegantioris, mulierculae patrocinari contra vocem populi. Rem memorant, sed brevius et corrupte, etiam Dioge-

nianus V. 12. et Apostol. IX. 81, qui addunt similia: *proverbia esse ἀνοητότερος Ἰβύκου καὶ Κόρυθον* (¶) καὶ *Μελαίθου*, de quibus non constat praeterquam quod dicitur addit. cod. Bodleian. 203. ap. Gaisf. *Ἴβυκος γὰρ τυραννεῖ ποιεῖται δυράπερος ἀπεδήμησεν εἰς Ιωναν.* Cf. etiam Suid. v. *ἡλιθιάζω* et Tertian. Orat. ad Gr. §. 52, ubi Praxilla dicitur μῆδεν εἰκονοῦ διὰ τῶν πομπάτων χρήσιμον, unde existimes unum paecatum quantum pateat ad existimationem alicuius obterendam. Idem Tatianus narrat Lysippum statuam aereum Praxillae fecisse. De poematis et fragmentis huius poete cf. Athen. XIII. p. 603. A. XV. p. 694. A. Paus. III. 13, 3. coll. Schol. Theocr. V. 83. Schol. Arist. Vesp. v. 1232. Hephaest. p. 22. 43. Gaisf., Cram. Anecd. Oxon. vol. IV. p. 326, 20; coll. Schneidewin i. c. et Bergk de reliq. com. Att. antiqu. p. 227 sq. Ad eandem haec sententia referenda: *ἴποτε παρι τιθω σκορπίον* καὶ *ταῖς φυλάσσειν* et *πάρτα λίθον ρίνει*, quae habentur ap. Schol. cod. Bav. Aristoph. Thesmoph. 528. *ἐκ τῶν εἰς Πράξιλλαν ἀναφερομένων.* Quibus simillima sunt quae leguntur in tractatu de barbarismo et solioe. p. 205. ed. Valcken. (una cum Antonio edito): *ἴποτε λίθον ἄρας πένθος* *ἴποτε σκορπίοις*, ubi quod deest apud Valckenarium *ἄρας*, id a me adiectum est ex cod. ms. Hamburgensi p. 363, eodem quem in Dionysio Thrace cum scholiis edendo consuluit Bekkerus; v. huins Anecd. p. 1136 sq.

C. Hellad. Chrestomath. apud Phot. Bibl. p. 872. Höesch. *ὅτι παρουσίας εἶναι φησι τὸν δεξιὸν ὑποδεινθανόνδα, τὸν δὲ ἀριστερὸν τίξειν.* φησι γὰρ ὁ Πολύμων, ὃς μαρτυρεῖ *Δίδυμος δεξιὸν εἰς ὑπόδημα, ἀριστερὸν εἰς ποδάντερα.*

Amputavit haec Photius, ut quid Pollio de illo proverbio dixerit dignosci non amplius possit; nam illud δεξιὸν ποδάντερα solennis huius proverbi formula est, v. Zenob. III. 36; Suid. s. v. *δεξιὸν εἰς ὑπόδημα, ἀριστερὸν εἰς ποδόντερον* (Suid. vitiosse ποδονίτερα). *Ἀριστοφάνης ἐπὶ τῶν ἀγυδίων τοῖς πρόγιασι πεχοημένον:* quod de Aristophane grammatico accipiunt Dindorf Frgm. Aristoph. p. 137. (a quo quod proponitur scribendum ὑποδήματ', id repugnat sententiae) et Bernhardy Suid. vol. I. p. 1207. Similis sententia inter praecepta

Pythagoreorum recensetur ab Iambl. Vit. Pythag. 83. Forma ποδάριπτρον invenitur in fragmentis Aristophanis (no. 209. Dindorf.) ex Poll. VII. 167. X. 78. Homerus plurali uti solet. Scriptura ποδάριπτρον inferioris aetatis est, v. Lob. Phryn. p. 689. Alia Atticorum forma erat ποδαριπτήρ, v. Bergk. de reliq. com. Att. p. 429. λεκάνη ποδαριπτήρ Corp. Inscr. no. 3071.

CII. Io. Lydus frgm. de Mensibus p. 274. B. ed. Hase. καὶ βασιλεῖσαι δὲ αὐτὸς (sc. τὸν Κρότον) ἡ ἴστορία παραδίδωσι — κατὰ τε τὴν Διβίην καὶ Σικελίαν, [οἰκεῖαι τε τοὺς τό]πους καὶ [πόλι]ιν κτίσαι, ὡς ὁ Χάροξ φησι, τ[ὴν τότε μὲν λεγ]ομένην Κροτίαν, τῶν δὲ Ἱερὰν πόλιν, ὡ[ς Ἰ]σίγον[ος περὶ Ἑλλην]ικῶν Θεῶν καὶ Πολέμων καὶ Αἰσχύλος ἐν τῇ Δίνηῃ π[αραδιδόσαι].

Uncinis inclusa supplementa sunt Hasii. Quid Polemo tradiderit quid ceteri, propter nominum multitudinem difficile est dictu. De Charace constat ex Suida et ex Stephano B.; de Isigono cf. Hase in Animadv. p. 335. De re G. Hermannus Dissert. de Aeschyli Aetnaeis p. 4. conferri iubet Diodorum S. III. 61. ὅνταςτεῖσαι δέ φασι τὸν Κρότον κατὰ Σικελίαν καὶ Διβίην, ἔτι δὲ τὴν Ἱασολίαν, καὶ τὸ σύνολον δὲ τοὺς πρὸς ἐσπέραν τόπους συστήσασθαι τὴν βασιλείαν, παρὰ πᾶσι δὲ φρουραῖς διακαπέψεων τὰς ἀκροπόλεις καὶ τοὺς ὄχυρον τῶν τόπων. ἀφ' οὗ δὴ μέχρι τοῦ τοῦ χρόνου κατὰ τε τὴν Σικελίαν καὶ τὰ πρὸς ἐσπέραν νεόντα μέρη πολλοὺς τῶν ὑψηλῶν τόπους ἀπ' ἐκείνου Κρότια προσαγορεύεσθαι. Idem addit: „ad horum Croniorum unum pugnatum est inter Carthaginenses et exercitum Dionysii, de qua pugna idem Diodorus scripsit XV. 16. Sitne hoc illud Cronium, quod ab Himilcone captum refert Polyaenus Strateg. V. 10, 5, non ausim affirmare.“ — Poterant haec etiam ad κτίσις Ἱασολίαν καὶ Σικελίαν (cf. frgm. XXXVII sq.) referri.

CAPUT III.

**DE HISTORIA ATQUE ARTE
PERIEGETARUM
EIUSQUE ARTIS CUM CETERIS LITTERIS, MAXIME
CUM ARTE GRAMMATICA CONIUNCTIONE.**

RECORDED IN THE OFFICE OF THE CLERK

CLERK'S OFFICE, CITY OF NEW YORK

RECORDED IN THE OFFICE OF THE CLERK

CLERK'S OFFICE, CITY OF NEW YORK

RECORDED IN THE OFFICE OF THE CLERK

CLERK'S OFFICE, CITY OF NEW YORK

RECORDED IN THE OFFICE OF THE CLERK

CLERK'S OFFICE, CITY OF NEW YORK

RECORDED IN THE OFFICE OF THE CLERK

CLERK'S OFFICE, CITY OF NEW YORK

RECORDED IN THE OFFICE OF THE CLERK

CLERK'S OFFICE, CITY OF NEW YORK

RECORDED IN THE OFFICE OF THE CLERK

CLERK'S OFFICE, CITY OF NEW YORK

De periegetis quamquam a multis passim dictum est, tamen nondum ita dictum videtur atque meret et requirit res per omnem antiquitatis graecae scientiam artiumque et mythologiae historiam latissime patens. Quocirca quoniam Polemonis, inter periegetas facile principis, usus nunc quantum per aetatem licet patescit, adfuncto huic Pausania, quem ex ingenti similium scriptorum numero unum nunc habemus integrum, utroque velut exemplis utar, quibus omnis periegeticae artis ratio atque indoles aestimari queat, simulque additis quae attinent ad nomen atque origines huius artis expromendas studebo ut universum hoc scribendi genus proprium fuisse demonstrem atque a ceteris litterarum graecarum partibus professione peculiari discretum, interiore vero ratione h. e. iis quae tractabantur rebus ita cum historicorum potissimum et geographorum et grammaticorum maxime artibus coniunctum, ut maxima inde ad illas utilitas laetissimique doctrinae atque rerum omnium fructus redundaverint.

§. 1. De nomine periegetaram iam primum si quaeratur, gravissimum est ut inter duplex *περιηγήσεων* genus recte distinguatur, geographicum dico et antiquarium; quod quum iis qui ante me hanc quaestionem attigerunt fere neglectum sit, magnas sibi ipsi turbas fecerunt neque veram eius artis, quam Polemo professus est, indolem facile assequuti sunt. Utriusque generis viya exempla exstant, alterius Pausanias (qui tam praeter periegetae etiam historici partes agit), alterius Dionysius Periegeta, quorum quid cuique proprium sit

si quis animo recordetur, is facile diversi eos generis esse mihi concedet. Pausanias et qui sunt eius similes, Polemo, Diodorus, Heliodorus, toti sunt in monumentis locorum describendis, signis, tabulis, delubris, inscriptionibus: haec antiquaria doctrina enarrantur, a causis historicis mythicisve repetuntur, ad memoriam et mores priorum temporum illistrandos revocantur. Nihil ultra curant, nihil omnem terrae naturam et figuram, nihil oppidorum situs, regionum amoenitates, littorum flexus, fluminum cursus atque anfractus: sive tangent talia, propter monumentum aliquod insignemque aliquam loci proprietatem tangunt, non propter ipsam rem ad certam scientiam vividamque descriptionem exprimendam. Contra Dionysium Periegetam nihil obstat quominus geographis adnumerandum putemus. Aggreditur enim, ut ipsius verbis utar,

γαῖάν τε καὶ εὐρέα πόντοις ἀείδειν
καὶ ποταμούς πόλιάς τε καὶ ἀνδρῶν ἄκρατα φῦλα·
μηῆσομαι ὀκεανοῦ βαθυφόρου κτλ.,

omnem terrae orbem carmine concelebrat, gentes percurrit,
oppida, flumina, montes persecuitur.

§. 2. Qui hunc commentario ornavit Eustathius satis longa dissertatione quid significet nomen, περιηγητής et περιηγεῖσθαι explicavit, falsis admixtis veris, neque tamen de omnibus promiscue periegetis, verum de iis dumtaxat qui Dionysii similes sint loquutus, ut caute eius testimonio utendum sit, quod parum caverunt eius interpretes, Henr. Stephanus, Holstenius, Bernhardy (ad Dionys. P. p. 518 sqq.), quibus adde Salmasium ad Solin. p. 97 sq. Hi geographicam periegesin Dionysii cum antiquaria Pausaniae et Polemonis miscendo, partim etiam τοὺς τῶν ιερῶν ἔπηγητάς, qui Atheniensibus proprii erant, cum monumentorum exegetis, qui alio nomine appellabantur periegetae perque omnem Graeciam artem suam exercebant, confundendo impediverunt magis rem quam expediwerunt. Longe meliorem viam ingressi sunt qui de periegetis istis s. exegetis monumentorum particulariter dixerunt, Hemssterhusius ad Lucian. Dial. Mort. XXX. vol. II. p. 501.. Bip.,

Ruhnkepius in Tim. p. 109 sq.; cf. Creuzer Fragm. Histor. p. 19 sq., Boettiger Archaeol. d. Malerei p. 300, O. Mueller Archaeol. §. 35, 3. Ego si omnem rem denuo exutiendam suscepimus operae pretium futurum confido, si commune illud utriusque scribendi generis, geographici atque antiquarii, nomen quid proprio significet quid derivare, et quo modo factum videatur ut eodem nomine appellarentur artes per se satis diversae, ad meam quaestionem convenienter explicavero.

§. 3. Περιηγεῖσθαι proprio est ἡγεῖσθαι iis, qui loca aliqua circumeunt. Ita Herodotus VII. 214. de iis, qui Persis semi-tam praeiverunt, qua agmen circumductum Graecis Thermopylas custodientibus a tergo invaderet: περιηγησάμενοι τὸ οὐρανὸν τοῖς Πέρσῃσι. Statim accedit significatio monstrandi atque exponendi, quae apposite ad illam adnectit Doxopater Homil. in Aphthon. ap. Walz. Rhett. Gr. II. p. 512. περιηγεῖσθαι ἐστι τὸ τινα προΐεναι τιὸν καὶ δεινόνεν αὐτῷ ἢ μήπω τεθέαται· τὸν δὲ διαπραττόμενον περιηγητήν φαμεν. Periegetae autem nomen peculiariter pertinet ad eos, qui peregrinantibus ea, quae per singula oppida spectaculo erant, praeibant atque interpretabantur. Constat de his hominibus vel ex Pausania vel ex Plutarcho de Pythiae oraculis, qui dialogus habetur inter hospites Delphorum monumenta visitantes, adstantibus et singula praeeruntibus duobus periegetis Delphicis. Circumeunt illi templa, thesauros, porticus. Ita cap. 7. deferuntur ad τὸν Ἱέρωνος ἀνδριάντα τοῦ τυράννου, ubi quum nota ista et de trivio sumta a periegetis expromerentur, bonus ecce hospes, quamquam sciens omnia, παρεῖχεν ὅμος ὑπὸ εὐκολίας ἀκροστήν αἰτόν. Porro ducuntur κατὰ τὴν πέτραν τὴν κατὰ τὸ βουλευτήριον, ἐφ' ἣς λέγεται καθίζεσθαι τὴν πρώτην Σίβυλλαν καλ. Praesto sunt periegetae, causas quae dicebantur (αἰτίας) atque origines vel mythologicas vel historicas suppeditantes. Deinde cap. 12. perveniunt ad thesaurum Corinthiorum, ἐν δὲ τῷ Κορινθίᾳ οἴκῳ τὸν φοίνικα θεωμένοις τὸν γαλοῦν, ὃσπερ ἔη λοιπός ἐστι τῶν ἀναθημάτων, οἱ περὶ τὴν ὁλίαν ἐντορνευόμενοι βάτραχοι καὶ ὄδοι θαῦμα τῷ Διογενιανῷ παρεῖχον, ἀμέλει δὲ καὶ ἡμῖν. Iam deferuntur ad thesaurum Acanthiorum et Brasidae: monstrat periegeta

χωρῶν, ἐν φέροντι πόλει τῆς θεάτρας ὀβελίσκοις σιδηροῖς κατέλαβεν. Denique posteaquam omnia quae visenda erant nāviter percucurrerunt totamque Delphorum περιήγησιν perpetraverunt, assidentes colloquuntur, cap. 17. περιελθόντες οὖν καθεξόμεθα κατέλαβεν. — Vides iam hinc qui fuerint periegetae: genus hominum industriosum et quaestuosum, qui id studium negotio sibi ac professioni habebant, quo ferebantur Graeci omnes et per eos etiam Romani, artium opera mirandi, historiae monumenta visendi, antiquitates scrutandi, fabulas crepandi, quicquid ultra vulgarem usum et opinionem esset sectandi sermonibusque crebris ad fastidium usque concelebrandi.

§. 4. De periegetis infra plura dicentur: nunc iuvat vocabulum περιήγεσθαι persequi. Vidimus proprie hoc ita accipi, ut vere praeeat aliquis alicui praeēundōque ostendat ei quae visenda sunt. Retinet vox localem illam significationem etiam apud Lucianum Navig. c. 2, ubi navim Aegyptiam in Piraeo appulsam spectantes Athenienses circumducuntur a naupego Aegyptio, qui dicitur τοῖς περιήγεσθαι τὸ πλοῖον. Charon's. Contempl. c. 1. περιήγησαι δὲ τὰ ἐν τῷ βίῳ ἀπαντά, ὡς τι καὶ ιδὼν ἐπανέλθομεν, quod ex antecedentibus explicandum esse monet Hemsterhusius, ἔνταγήσεις γὰρ εὐ οἴδ' ὅτι με ἔν μερινοστῶν καὶ δεῖξεις ἔκαστα. Dial. Mort. 20. περιήγησαι μοι τὰ ἐν ἄρδον h. e. circumducendo singula mihi, quae sunt in orco memoratu digna, explica. Ita Lucianus. Apud ceteros vero scriptores notatio illa loci fere amissa est, ut περιήγεσθαι significet nihil praeter id quod indicat Eustath. ad Dionys. P. p. 76 sqq. coll. Scholl. Lucian. l. c., τὸ κατὰ λεπτὸν τὸ εἰς λεπτόν, λεπτομερῶς διηγεῖσθαι, ἀφριγεῖσθαι, quod Latinis vocabulo ex Graeco aperte expresso dicitur *circumveniri*, *circumvectari*, v. Virgil. Georg. III. 84. Cir. 271. Selin. c. 3. p. 17. D. Laudatur in hanc significationem ab Eustathio Hermogenes de Eloq. Meth. c. 33. ἐν δὲ τῷ κατὰ Κόρωνος Δημοσθένης τῆς ὑβρεως περιήγησιν ἐποίησεν, ἀκριβῶς ἔκαστα διηγούμενος: cui loco solent addere Athen. VII. p. 278. D. de Archestrato gulonum praeceptore, qui ipse dicitur περιήγητης ib. VII. p. 294. A. ὡσπερ οἱ τὰς περιήγησις καὶ τοὺς περιελθοῦντας

πομπάρεσσοι μετ' ἀκριβέστερης θεώνται πάντα επείπεσθαι, διότι δὲ τὸν ἔκαστον καλλιωτού βραχέν, et Aphthon. Progymn. cap. 21. vol. I. p. 103, 18. Walz. ἐκφραστὶς ἐστι λόγος περιηγηματικός, ὑπ' ὅψιν ἄγων ἐναργῆς τὸ δηλούμενον, quae verba interpretatus Doxopater (Walz. vol. II. p. 512.) καὶ τὸν ποιητήν, inquit, i. e. Homerum, διὰ τοῦτο περιηγητὴν ὀνόμασαν, ὅτι διὰ τῶν αὐτοῦ λόγων ὁσανεὶ τὴν ὑφῆλιον πᾶσαν προῖὼν ἡμῶν δεῖκνυσι, ποταμούς τε καὶ λίμνας καὶ χώρας ἔθνη τε καὶ διαφόρους τῆς γῆς ποιότητας (cf. Schol. II. μ'. 239.), quae patet iam ad geographicam vocis usurpationem vergere. — Ceterum nihil primae significationis et derivatae etiam istius minimum retinuit vox περιηγεῖσθαι apud Aelianum, qui admodum frequentat eam, v. Jacobs ad Hist. Anim. IX. 50, sed ut nihil ferme discrepet a vulgarī ἀγρηγεῖσθαι, cf. Hist. An. II. 39. IV. 30. al., quamquam peculiariter etiam ab hoc ponitur de explicatione accuratiore, velut grammaticorum, cf. ib. VII. 43. de Libero hiante: καὶ τοῦτο ἀκούετο Ἐρατοσθένους τε καὶ Ἐφραίλωνος καὶ ἄλλων περιηγούμενον αὐτό.

§. 5. Iam hinc devertamus ad geographos, ut quid his fuerit περιήγησις et περιηγεῖσθαι copiosius persequamur. Consulendus in primis Strabo. Is περιήγησιν dicere solet eam terrarum descriptionem, quae spectat ad τὰ ἔκαστα, velut V. 2. p. 553. Tauchn. ἡ Διγυνοτακή, οὐδὲν ἔγονον περιηγήσεως ἀξιον. III. p. 254. post digressionem universalem, ἐπάνευμι, inquit, ἐπὶ τὴν περιήγησιν: sequitur particularis singulorum oppidorum, gentium enumeratio, quae alibi dicuntur τὰ καθ' ἔκαστα, velut IV. p. 283. νννὶ δὲ λεκτέον τὰ καθ' ἔκαστα. In qua divisione quae sint τὰ καθόλον patet ex hoc loco I. p. 20. οὗτοις δὲ καὶ οἱ τοὺς λιμένας καὶ τοὺς περίπλους καλούμενους πραγματεύθετες ἀτελῇ τὴν ἐπίσκεψιν ποιοῦνται, μηδ προστεθέντες ὅσα ἐκ τῶν μαθημάτων καὶ ἐκ τῶν οὐρανοῦ συνάπτειν προσῆγε. Qui hoc facerent, qui mathematicas et astronomicas orbis terrarum rationes persequerentur, eos peculiariter geographos dei volebant, ceteros ab se excludendos et ad chorographos et topographos relegandos putabant. Quam divisionem, ab Eratosthene opinor inchoatam, maxime excoluit Ptolemaeus Geogr. I. 1, quid inter geographiam et chorographiam interesset

perquirens: ή γεωγραφία — διαφέρει τῆς χωρογραφίας, ἀπειδή περ
αὐτη μὲν ἀποτελούμενη τοὺς κατὰ μέρος τόπους χωρὶς ἐκαστον καὶ καθ'
αὐτὸν ἐκτίθεται — —, τῆς δὲ γεωγραφίας ιδίων εστι τὸ μέν τε καὶ
συνεχῆ διεκίνει τὴν ἐγκυρωμένην γῆν, ὡς ἔχει φύσεώς τε καὶ θέ-
σεως κτλ. Ptolemaeum exscripserunt Scholl. Dionys. P. p. 317.
Bernh. et Eustath. ib. p. 78, qui falsa admiscuit in eo, quod
utramque, et geographiam et chorographiam, partes esse dicit
τῆς περιηγήσεως sive περιόδου, p. 77. Ιστέον γὰρ ὅτι περίοδος γῆς
καὶ περιηγησις ταὐτὸν νοοῦσι. — — καὶ οὗτον μὲν περίοδος γῆς καὶ
περιηγησις εἰς ἓντα κατὰ πολυνομίαν συνάγονται νοῦν καὶ εἰσιν ὄρ-
ματα γενικά, ἔχοντα ὑψὸν ἐντὸν τε γεωγραφίαν καὶ τὴν χωρογρα-
φίαν ἤτοι τοπογραφίαν. — — ή μέρεοι χωρογραφία περιηγησις μὲν
ἐστι καὶ αὐτὴ καὶ περίοδος γῆς, καθάδη καὶ ή γεωγραφία. Recte
posuit περιηγησιν et περίοδον γῆς eandem rem esse, itemque
χωρογραφίαν et τοπογραφίαν, sed fallitur egregie quod periegesi
subiectam esse dicit et geographiam et chorographiam, quum
vere sit nonnisi duplex scribendi genus, alterum quod τὰ
καθόλου, alterum quod τὰ καθ' ἕκαστα persequitur: qui illud
tractabant, ii opera sua inscribere solebant γεωγραφούμενα,
γεωγραφικὰς ἔγραφους, γεωγραφίας, similiter; alteri componebant
χωρογραφίας s. τοπογραφίας, περιηγήσεις s. περιόδους γῆς, περίπλους
s. περὶ λαβάνων etc. Quamquam in omni horum nominum
usurpatione et distributione haud prius talis consuetudo obti-
nuisse videtur quam inde ab aetate Eratosthenis, quum anti-
quioribus temporibus, quibus geographia non tam per se
quam coniuncte cum historia tractaretur, ista nomina plurim-
um adhiberentur de adumbrationibus et delineationibus ter-
rarum, non de descriptionibus per litteras conditis: ut mihi
quidem non sit dubium quin Hecataei et Hesiodi περίοδοι γῆς,
quibus utebantur Alexandrini, si non rebus omnibus, tamen
nominibus istis atque conceptione noviciae fuerint et adulterinae.
Ad περιηγήσεις vero sive περιόδους γῆς quod attinet, vides περιηγησιν
in hac denominatione significare eam orbis terrarum descri-
ptionem, quae singulas terrae partes persequitur, ut notio
circumducendi compareat in eo, quod *orbis* aliquis terrarum
(sive hic amplectatur τὴν οἰκουμένην sive in omnibus alicuius
civitatis partibus una comprehensis cernatur) illustrandus pro-

ponitur, notio descriptionis accuratioris in hoc, quod singula oppida, flumina, montes, gentes enumerantur. Quamquam in iis, quae nunc exstant, περιηγήσεοι magis id agitur ut orbis officiatur, quam ut singula expromantur accurate. Antiquiores quomodo in hoc scribendi genere versati sint parum liquet; recentioribus periegesis geographicā exstitit docti carminis genus, quod frequentabant inde a temporibus Apollodori Atheniensis, qui edidit γεωργαρχίαν ἐν καμιῷ μέτρῳ, γῆς περόδον ἐπιγράφας, Strab. XIV. p. 234. cf. Heyne Apollod. frgm. p. 1126 sq., et Scymni Chii, quibus fere aequalis fuisse videtur Alexander rhetor cognomine Αὔγος, de quo v. Strabo XIV. p. 177. ὃς καὶ ἐποιεύσατο καὶ συνέγραψεν ἴστορίαν καὶ ἔτη κατέλιπεν, ἐν οἷς τὰ τὰ οὐρανία διατίθεται καὶ τὰς ἡπείρους γεωργαρχεῖ, καθ' ἑκάστην ἔκδοντας ποιημάτα. Hos imitati sunt Dionysius Periegeta, Priscianus, Avienus. De aliis, quorum opera in desperditis sunt, v. Bernhardy J. c. p. 521, Ebert. Diss. Sic. p. 163.

§. 6. Revertendum ad periegesin antiquariam. Quae equidem non dubito quin tota repetenda sit a periegetis istis sive exēgetis monumentorum, de quibus modo (§. 3.) dictum est obiter, nunc disputabitur peculiariter. Videtur enim mihi accuratior horum hominum, quales fuerint, cognitio non modo ad Polemonem, Pausaniam, similes scriptores iudicandos gravissima esse, verum ad omnes antiquitates graecas et mythologiam et artis historiam pertinere, quum et disciplinae illae et hī scriptores, qui illas illustraverunt, plurimum ab iis traxerint, scriptores etiam, id quod et artis nomen et ipsae res in quibus versantur docent, nihil aliud fecerint quam litteris tradiderint et per omnem terrarum orbem persequuti sint ea, quae illi non nisi in singulis quisque civitatibus et praesentibus colloquiis interpretabantur, quum peregrinantibus visenda praeirent. Et prima ut id exemplis comprobem, quod dixi periegetas s. exēgetas τῶν ἐπιχωρίων per omnia oppida, ubicunque exstant ἐς ἐπιδεῖξην ἡμῖν, ut solet Pausanias loqui, disseminatos fuisse, en accipe recensū earum civitatum, in quibus Pausanias periegetas a se consultatos esse diserte memorat: Athmonensium et Myrrhinensiorum ἐγγῆσαι I. 31, 3; Megare-

sium ἐξηγηταῖς I. 41, 2. 42, 4; Argivorum ἐξηγητής I. 13, 7; Sicyoniorum ἐξηγηταῖς II. 9, 7; Trozeniorum II. 31, 6; Messenioram IV. 33, 6; ὁ ἐξηγητής ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ V. 10, 2. 18, 2; οἱ Ἡλεῖοι ἐξηγηταῖς V. 6, 4. 21, 4. 5; ὁ τῶν ἐπιχωρίων Πατρεῖσαν ἐξηγητής VIII. 6, 4; Plataeensium ὁ τῶν ἐπιχωρίων ἐξηγητής VIII. 3, 3; οἱ Δελφῶν ἐξηγηταῖς X. 28, 4; οἱ τῶν Αἰδανῶν ἐξηγηταῖς I. 35, 6. His adde ex Varrone ap. Non. Marcell. p. 419, 10. *mystagogos* (μυσταγωγεῖ i. q. περιηγεῖσθαι, Strab. XVII. p. 455. Tauchn. cf. Lobeck Agl. p. 28 sq.) *Iovis Olympiae et Minervae Athenis;* et ex Cicerone Verr. IV. 59. *mystagogos* Syracusanorum, *qui hospites ad ea, quae visenda sunt, ducere solent et unumquidque ostendere, quos illi mystagogos vocant.* — Quos homines pluribus saltem in locis auctoritate aliqua publica affectos fuisse probabiliter existimat Ruhnkenius ad Tim. l. c.; quamquam crediderim in insignioribus tantum urbibus, quae abundarent templis, donariis, ornamentis, periegetas proprio loco constitutos fuisse, in minoribus sacerdotes, praesertim eos qui erant inferiorum ordinum, idem negotium habuisse, γεωκόρους et aedituos, penes quos erat custodia templorum, quos Pausanias V. 11, 5. nominat τοὺς περὶ τὸ ἱερόν: velut etiam nunc quibusdam in locis sunt qui hoc peregrinos circumducendi munere veluti publice et peculiariter fungantur, quos Itali vocant Cicerones, quium nobis vulgo idem praestare soleant aeditui.

§. 7. Antiquos illos rerum memorabilium monstratores Plutarchus solet περιηγητὰς appellare, Pausanias ἐξηγητάς, quorum nominum illud comprehendit interpretationem, quam profitebantur, antiquariam signorum, picturarum, monumentorum omnium; velut est in fragmentis Polemonis (frgm. LVIII.): ὁ περιηγητής ἐξηγούμενος διάθεσιν ἐν Φλιοῦντι γεγραμμένην, cf. Paus. V. 21, 1. τὸ δὲ ἀπὸ τούτον μοι πρόσιστον ὁ λόγος ἐς ταῦτα ἀνδριάτειν καὶ ἐς τοῦ ἀναθημάτων ἐξῆγησον, IX. 36, 3. πυραミδας τὰς παρὰ Αἴγυπτοις — ἐξηγόσασθαι πρὸς τὸ ἀντιβίστατον, Callixenus Rhodius ap. Athen. p. 197. C. in descriptione portae a Ptolemaeo Philadelpho ductae: τὴν κατασκευασθεῖσαν τετράγωνην τῷ τῆς ἄκρας περιβόλῳ — ἐξηγήσομαι, et paullo post: ἵμεν δὲ ἐπειδὴ τὰ κατὰ τὴν σκηνὴν διεληλύθασεν, ποιησόμεθα καὶ τῆς περιτῆς

πειρηταί. Requiebat haec periegeticae artis pars doctrinam variam, partim historicam partim grammaticam, praeterque hoc studium cogitationem earum rerum atque fabularum, quā homines de plebe in singulis civitatibus tradendo de maiorum memoria servare et propagare solent. Origines urbium edisertandae erant, fabularum causae aperienda, denariorum occasiones explicandae, artificum nomina recensenda. Maximam sibi ab iis postulabant diligentiam fabulae, summa ista rerum interpretandarum lenocinia, quibus Graecorum potissimum aures quantum indulserint in vulgus notum est. In fabulis narrandis adeo sedem suam quaestusque faciendi fundamentum habebant periegetae, ut Lucianus si quis fabulas de Graecia sustulerit, periegetis pereundum fore affirmet, Philops. §. 4. *εἰ γοῦν τις ἀρέλοι τὰ μυθώδη ταῦτα ἐξ τῆς Ἑλλάδος, οὐδὲν ἂν καλύσῃ λιμῷ τοὺς περιηγητὰς αὐτῶν διαφθαργάται, μηδὲ ἀμεσθὶ τοῖς ξένοις ταῦτα ἀκούειν ἀθελούστων:* unde simul constat, quod per se convenit, lucellum captasse periegetas. Neque dici potest quantum ea, de qua nobis ex Pausania maxime aliisque id genus scriptoribus constat, mythologia ex animali horum hominum loquacitate traxerit, id quod ii potissimum velim attendant, qui quicquid fabellarum apud Pausaniam memoratur, id bona fide accipiunt cupideque etiam arripiunt velut ab extrema antiquitate illibate propagatum. Per multa ab illis in fabulis novata esse quum per se credibile sit, tunc certis ipsis Pausaniae testimoniis constat. Raro enim isti homines, sordido plerumque opinor loco nati, adeo modesti ac sinceri erant, ut si nihil ipsis de monumento quodam constabat, ignorantiam profiteri malent quam ceminisci nescio quid. Quamquam interdum talibus occurrebat Pausanias, cf. I. 34, 3. *πυρθανόμενος δὲ εὔρεται οὐδέποτε εἰς αὐτοῖς* (sermo est de Diana Colaenide et Amarysia) *ἐπισταμένον τοὺς ἔγγητας σύνδορος, αὐτὸς δὲ συμβάλλομενος τοι., II. 9, 7.* οὐ δέ ποτε *δέρδορος οὐδὲ οἱ τῶν Σαντορίνων ἔγγηται συνέδομενοι τοῖς ἔγγητοις:* *(Agaēnūdos Averthas)* οὐδέποτε συνθέτους παρὰ τοῖς ἔγγητοις: qui viri laudandi sunt: quod bellum istam necessitatem artifices callebant, in fabularum antiquitatemque disciplina: vel maxime salutarem. Verum erant etiam quibus

nugas agere et fictitia pro veris vendere magis placeret, cuius farinae erant *οἱ τῶν Αὐδῶν ἔγγηται*, cf. Paus. I. 35, 6. Ossa praegrandia inter arandum ab agricola detecta erant. Quaerebatur eccius fuissent tam ingentia ossa. In vulgus sermo manaverat, Geryonae cadaver esse; quod ex historia refutat Pausanias. Iam ecce prodeunt exegetae, veritatem rei argute rimati, ὡς εἴη μὲν ὁ νεκρὸς "Τύλον, παῖς δὲ "Τύλος εἴη Γῆς κτλ. Undenam hauserunt haec homines argutuli? Nempe ficta erant ab ipais. Quamquam id condonandum periegetis; nam hoc vel maxime censebatur (et censetur etiam nunc) ars antiquaria, ut si quid necopinati reperiretur, id callide scirent cum aliquo aetatis heroicae specimine et documento connectere et ab eo repetere; quod qui satis confidenter facere audet, is solet multis hominibus ingeniosus audire. At enimvero erant etiam inter periegetas qui falsa scientes proterea quod vulgo satisfacere quam verum sequi malebant, id quod de Argivorum exegetis declarat Pausanias II. 23, 6. οὐ μὴ οὐδὲ αὐτῶν λέληθεν Ἀργείων τοὺς ἔξηγητάς ὅτι μὴ πάντα ἐπ' ἀληθεῖᾳ λέγεται σφισι· λέγοντο δὲ ὅμως, οὐ γάρ τι ἔτοιμον μεταπεῖσαι τοὺς πολλοὺς ἵνα τὰ δοξάζουσιν. Alios de uno eodemque monumento dissentientes reperiebat, cf. Paus. V. 18, 2: aliorum narrationes ex melioribus fontibus ab ipso exploduntur, v. V. 21, 4 sq. Quam vellem bonus iste scriptor semper tenuisset animoque fixum atque inculcatum habuisse aureum istuc praceptum, quod ipse dat, ad omnem mythologiae localis, quae nunc solet vocari, rationem iudicandam gravissimum, VIII. 2, 3. οὐδέποτε δὲ μυθολογήμασιν ἀκούοντες ἤδονται, περήκασι καὶ αὐτοὶ ἐπιτερεύεσθαι, καὶ οὕτως τοὺς ἀληθέαν ἐλυμήναντο συγκεφαρόντες αὐτὰς ἀψευσμένους. Verum haec non erat eius indoles atque si illo, quem haec scripsit, temporis momento eximie sapuit, nihilominus ut plurimum adeo credulus erat fabularumque sectator supersticiosus, ut hanc vel maxime extemporalibus istis periegetarum figuris et commentis patuisse, quin etiam ansam saepe ultra præbeuisse satis credibile sit.

§. 8. Erat igitur haec prima et præcipua artis periegeticae pars, fabulas τὰς Ἀττικὰς in promptu habere et præter

hoc tantum valere ingenio atque argutiis, ut si quid in tempore fingendum erat, id satis ad persuadendum accommodate fingeretur. Omnino vero talis horum hominum doctrina erat, ut quicquid ad singulorum locorum historiam, antiquitatibus notitiam universam pertineret complectetur, id quod in universam significatur hisce apud Pausaniam I. 1, 4. Αὐτούγεν
δὲ ὅτα πάσαις οἷς δοτινέπιμελές τὰ ἐγχώρια συφέστερον
ἄλλων εἰδέναι. Quare etiam historiae eos quedam modo peritos, certe non rudes esse oportebat, quamquam haec, in qua illi versabantur, non vera historia erat atque ad certam fidem exacta, verum aut fabularis, quae hominum de plebe memoria traditur, aut nugatoria ista ac frivola, quae versatur in narratiunculis et anecdotis, quae nunc vocantur, de claris hominibus propagandis. Talia inveniuntur in primis apud Plutarchum in libello de Pyth. Or., velut c. 7, ubi quum hospites ad statuam Hieronis veniunt, inter alia haec a periegetis narrantur: ὅτι κλων τις ἐστὸς ἀντο χαλκοῦς Ἱέρωνος ἔπεισεν
αὐτομάτως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἢ τὸν Ἱέρωνα συνέβασεν ἐν Συρακού-
σαις τελεντᾶν: cf. cap. 16, ubi narratur historiola de Croeso, quam etiam Herodotus I. 51. ex periegetarum Delphicorum ore hausisse videtur. Neque equidem dubito quin innumera-
rum istarum, quae de viris illustribus apud biographos, hi-
storicos, antiquitatum scriptores passim reperiuntur, narratiuncularum, maxime si traditio earum cum monumenti cuiuspiam enarratione coniuncta fuisse videatur, quin talium narrationum plurima pars repetenda sit ex latibulis periegetarum. Interim etiam scitu utilia et vere memorabilia per hos aliquoties ser-
vata sunt; quo pertinet quod narratur apud Paus. I. 41, 2.
ἐπειδὴν ὁ τῶν ἐπιγραφῶν ἡμῖν ἐξηγητής ἥγετο ἐς χωρὸν Ποὺν, ὃς
ἔφεσκεν, ὀνομαζόμενον· ταντὴ γὰρ ὑδωρ ποτὲ ἐκ τῶν ὄρῶν τῶν
ὑπὲρ τὴν πόλιν ἐνῆνται· Θεαγένη δέ, ὃς τότε ἐνεργάρνει (apud Megarenses), τὸ ὑδωρ ἐπέρωτες τρέψαστα βουμὸν ἐνταῦθα Ἀχελῷο
ποιῆσαι, et si quae sunt hisce similia. Porro multi erant in
oraculis epigrammaticisque recitandis, quippe quae cum primis
apud Graecos pertinerent ad rerum gestarum famam hominum-
que memoriam propagandam. Ita Plutarch. de Pyth. Orac.
c. 5. ἐκ τούτου δὲ γενομένης σωπῆς πάλιν οἱ περιηγηταὶ προσεχεῖ-

etiam in hac factum ut nonnulli ultra solitam mediocritatem excellerent ingenioque et arte sua assidue et cum diligentia exercenda eo usque enixi essent, ut non solum nomen aliquod apud cives externdisque nacti essent, verum etiam ipsi scriptores exsisterent: qualis erat *Lyceas Argivus*, quem identidem nominat Pausanias; qui periegesin et fabulas Argivorum carmine epico expresserat, quo fabulosam quoque illam, quae Argis colebatur, de Pyrrhi morte memoriam celebraverat, cf. Paus. I. 13, 7. ταῦτα ἐς τὴν Πύρρου τελευτὴν αὐτὸν λέγοντιν Ἀργείοις καὶ ὁ τῶν ἐπιχωρίων ἔξηγητῆς Λυκέας (sic hoc loco codd. et editt.; in ceteris locis codd. habent Λυκέας, quod per omnes recte ediderunt Schubart et Walz) ἐν ἐπεσιν εἴρηκεν: cf. II. 19, 4. de Bitone, ὡς δὲ Λυκέας ἐποίησεν, ἐς Νεμέαν Ἀργείων ἀγώνων θυσίαν τῷ Διὶ ὁ Βίτων ἵνα ϕόμης τε καὶ ἰσχής ταῦτον ἀράμενος ἤγεγεν: II. 22, 3. de antiquo simulacro Iovis: Λυκέας μὲν οὖν ἐν τοῖς ἐπεσιν ἐποίησε Μηχανέως τὸ ἄγαλμα εἶναι Διὸς κτλ.; II. 23, 8. de templo Liberi Cresii: Λυκέας δὲ λέγει (in carmine illo puta) κατασκεναζομένον δεύτερον τοῦ ναοῦ περαμέταν εὐρεθῆναι σορόν. — καὶ αὐτός τε καὶ ἄλλος Ἀργείων ὁδεῖη τῇ σορῷ. Tales etiam ceteros fuisse puto qui nomine suo citantur, velut *Aristarchus* ὁ τῶν Ὀλυμπίασων ἔξηγητής, qui de cadavere militis inter tabulatum templi Iunonis reperto satis scite disputat ap. Paus. V. 20, 2; *Praxiteles* ὁ περιηγητής, Corinthius, qui inter eos Corinthios fuit, qui Plutarchi temporibus doctrina ac litteris maxime in clarescerent: est enim hic unus convivarum docti symposii, quod Plutarcho Corinthi inter Isthmia paratur a Lucanio pontifice maximo, cf. Plut. Sympós. Q. V. 3, 1. et ib. VIII. 4, 3 sq., ubi grammaticus ad eum de fabula Attica provocat, ipse vero quaestionem propositam doctissime exxit, Peripateticae in hoc disciplinae aliquid prae se ferens. Denique probabile in insignioribus urbibus, quae monumentis abundantem peregrinatibusque maxime frequentarentur, etiam periegetarum conditionem nobiliorem fuisse; velut inter Delphicos quoque periegetas, de quibus commemorat Plutarchus in libello de Pythiae oraculis, unus saltem homo est haud mediocriter doctus belleque argutus, quem antiquitatum Graecarum probe gnarus

neque in poetarum munditiis rudem fuisse intelligitur ex.
c. 16.

§. 10. Ab his igitur periegetis omne inquam hoc scribendi genus, in quo excelluerunt Polemo, Pausanias, alii, repetendum videtur: id quod iis minime opinor mirum videbitur, qui nullam ferme litterarum Graecarum partem esse reputent, quae non ab ignobilioribus primam et obscurioribus originibus; in ipsa vita moribusque et institutis popularibus Graecorum positis, profecta sit, ingenio deinde et doctrina hominum litteratorum ad artem aliquam et ad humanitatis specimen sit exculta. Periegetarum autem ista studia quanam potissimum aetate et a quo primum in litterarum orbem ascita sint parum nunc constat; neque tamen ante tempora Alexandri Magni hoc factum esse affirmaverim, licet illos templorum atque monumentorum mystagogos, qui hospites circumducere solebant, nulla ratio sit cur non iam Hecataeo, Hellanico, Herodoto pari modo atque Pausaniae praesto, fuisse existimemus. Ita apud Herodotum in iis praesertim, quae narrat de anathematis Delphicis (I. 14. 20. Αἰλοῦν εἶδεν οὕτω ἀκόντια γενέσθαι, cf. c. 25. 50 sq. 92.), identidem periegetarum vestigia, etiamsi hoc nomine non nominantur, deprehendere tibi videare. Verum sicuti geographia apud antiquiores cum historicorum arte coniuncta erat neque ante Aristotelis et Alexandrinorum*) fere tempora proprio nomine excolebatur, ita factum etiam in periegesi antiquaria: historici ea quae huc caderent perscribebant, maxime ii qui suo nomine appellantur logographi. Postea propter bella continua neque peregrinari multum licebat neque talia nimium curabant homines: donec exstitit maximum illud ut philosophiae ita etiam earum litterarum quae in assidua rerum cognitione et cura atque experientia positae sunt lumen, Aristoteles, qui etiam

*) Memoratur inter Democriti opera ap. Diog. L. IX. 48. γεωγραφίη et una cum hac οὐρανογραφίῃ, πολογραφίῃ, ἀκτινογραφίῃ. Quae nomina si antiqua sunt, crediderim γεωγραφίαν esse idem quod περιοδον γῆς, antiquo illo significatu, quo sic appellabatur delineatio orbis terrarum. Deinde οἱ γεωγραφήσαντες primum nominantur ap. Pseudo - Aristotel. de Mundo c. 3. p. 393. b. 20. ed. Bekker.

ex minutissimis minutis totum aliquod efficere et litteris subsidii aliquid quaerere sciebat et vel suo ipsius exemplo vel adhortationibus homines litterarum studiosos impellebat ut prae ceteris omnibus monumenta qualiaunque perquirerent, monumenta legum, artium, rerum naturalium. Hinc nubes illa doctorum hominum per omnem terrae orbem dispersorum, qui urbes circumirent, antiquitates omnes circumspicerent, abditissimum quemque aedium publicaram trigulum rimarentur; unde litteratissimum illud saeculum emersit, quo haec, quae circa litteras et historiam ex ipsis rerum monumentis illustrandas versatur disciplina, quae cum grammatica coniunctissima est, laetis incrementis effloruit. Eo etiam effectum videtur ut monumentorum isti monstratores et circumvectores, qui prius in umbra delitesceabant, iam ad litterarum lucem et conspectum excitarentur. et vel ipsi, velut Lyceas Argivus, ait suam scribendo celebrarent atque expedirent, vel alios ad periegeticum hoc scribendi genus evocarent:

§. 11. Primus qui se periegetam inter scriptores professus est, videtur fuisse *Diodorus Atheniensis*; certe hic antiquissimus est eorum, de quibus satis magno ad indicandum numero fragmentorum constat. Hunc ante duodecim tribus Atticas institutas i. e. ante a. 308. a. Chr. n. scripsisse Alirens de Athen. statu polt. et litter. p. 27. ingeniose conclusit ex eo, quod Harpoeration aliisque, quorum de demissis Atticis notationes maximam partem ex Diodoro derivatae sunt, nunquam memorauit Antigonidem, Demetriadem, Ptolemaidem, Attalidem; cf. Grotfend Zeitschrift f. Alterthumsw. 1836. p. 1040. Scripsisse eum post aetatem Anaximenis rhetoris h. e. post Alexandrum M. et Ptolemaeum Lagi patet ex Athen. XIII. p. 591. E. οὐκ ἀγροῦ δὲ ὅτι τὸν ἐπιγραφόμενον καὶ ἀντίς (Φεύγης scil.) Εὐθέον λόγον Λιόδωρος ὁ περιηργῆς Αναξιμένους φησὶ εἶναι: ut fuerit aequalis Theophrasti, Dicaearchi, Eudemii, Heraclidis Pontici, Philochoro autem antiquior, ut qui scripsit post duodecim tribus institutas. De patria Diodori non constat, sed puto eum vel natione vel civitate Atheniensem fuisse. Certe periegesis eius tota Attica erat, neque ultra terminos Atticae progressa esse videtur; et

constat illa aetate antiquitatum Atticarum studium et apud grammaticos et apud historicos summa fieruisse. Ita de sepulcro Themistoclia Diodorus exhibetur apud Plut. v. Themistocl. c. 32. εἰ τοῦ περὶ μνημόνων ι. e. de monumentis ut videtur sepulcrorum, quem locum, quum optime faciat ad omnem eius monumentorum describendorum rationem iudicandam, totum apponamus: Λιόδωρος δὲ ὁ περιηγητής ἐν τοῖς περὶ τῶν μνημόνων σίγουν ως ἴστοραν μᾶλλον ἢ γνώσκειν, διὰ περὶ τοῦ λαθεντοῦ τοῦ Πέρσεων ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν Ἀθηναῖον ἀχραντούν πρόστιντι τις... οὐαὶ ἀγνοεῖν, καθάπερ φάσι τοῦτο ἔτεσσι, ἢ καὶ ὑπερέδιον τῆς θαλάσσης, κρητικὴ μάκια εὑρεύεται καὶ πολὺ αὐτὴν βαμβαΐδες τάφος εἰς Θερμοπολίδους οἰεται δὲ καὶ Πλάστονα τὸν πατρὶον αὐτῷ μαρτυρεῖν. εἰ τούτοις... ἀ, αὐτὶ δὲ τύμφος πελ.:^a Accuratisimam loci descriptio, ut oculis solum eius sequi possit, ex quo comici insuper, quorum testimoniis omnia haec antiquitatum doctrina apud antiquiores illustrari solebat, loco stabebat. Neque asseverantius suam opinionem posuit; scribēbat enim dicitur: οὐκοῦν πολλον ἢ γνώσαντο, quod noli ad descriptionem loci referre, quae satā incidenta est, verum nelebat consideriter de ossibus Themistoclis in Atticam reportatis commorare, de quibus dubitantes narrat etiam Thucyd. I. 138, cf. Paus. L. 1, 2. Fabrias etiam ritusque sacros in memoriis tuis perquirēndis Diodorum persecutum esse certavit ex Plut. Thes. c. 36. οὐ μητὶ ἄλλα καὶ ταῖς ἄλλαις ὄγδοαις τυμποῖς αὐτοῖς (Θρήνοι scil.) ἢ διὰ τὸ πρῶτον ἐκ Τροιζένος ὀφικόδαι τῇ ὄγδοῃ τοῦ Εκατομβαῖος, ως ιστέρην Διόδωρος ἢ περιηγητής πελ.: Inquirerebat etiam in stirpes familiarum Atticarum, v. Plut. Cimon. c. 16. Plurimum vero studii atque operae demis Atticis accurate recensendis eorumque gentilibus ad certas grammaticae leges revocandis navavit; ex quo opere, περὶ δήμων ut videtur inscripto, multa excerptis Harpocration, v. in primis p. 99, 6. 110, 20. 114, 13. 122, 8. 134, 7. 134, 28. 135, 26. 142, 12. ed. Bekk., ex quorum locorum comparatione patet eum ita fere in hoc opere versatum esse; ut et demorum nomina et phylara, quibus quisque adscriptua esset, notaret et nomen gentile ex demī nomine recte derivandum subiiceret, addita simul cautione; si plura eiusdem demī nomina

gentilia vel similia diversorum demorum usu recepta essent, ne haec confunderentur. Quae docto insuper testimoniorum variorum apparatu instructa fuisse affirmaverim, quae ex seniorum grammaticorum more omisit Harpocratian.

§. 12. Diodoro aetate proximus est *Polemo*, qui floruit sub Ptolemaeo Epiphane, v. cap. I. §. 5. Qui, quam Diodorus intra Atticae limites se cohibuisset, adeo artem suam amplificavit, ut totius ferme οἰκουμένης periegesin exhiberet. Post Polemonem nominandus *Heliodorus Atheniensis*, ad quem referenda mihi quidem videntur haec, quae laudantur apud Athen. II. p. 45. C. Ἡλιόδωρος δέ φησι τὸν Ἐπιφανῆ Ἀρτιοχόν — τὴν κρήνην τὴν δὲ Ἀρτιοχείᾳ περάσαι οἴρον; unde efficeris eum scripsisse post Antiochum Epiphanem i. e. post a. 164. a. Chr. Quamquam dissentit de hoc loco Ritschl in libro inscripto Die Alexandrin. Bibliotheken etc. p. 138, hunc Heliodorum neque periegetam neque Athenensem cognominari monens, neque Antiochi Epiphanis mentionem in periegesin arcis Atheniensis quadrare existimans; cui ut concedam ambiguum esse, tamen quum satis vel ex Pausania constet diversissimas res a periegetis in monumentis antiquitatibusque circumvectandis misceri, in Antiochi mentione equidem non offendit quo minus hunc locum ad opus de Arce revocandum existimem. Scripait hic quindecim libros (Athen. VI. p. 229. E.) de arce Atheniensi (περὶ τῆς Ἀθήνηστος ἀκροπόλεως), quorum primus laudatur ap. Harpocr. p. 159, 18. (cf. Phot. p. 458. Suid. s. v. προπύλαια) Ἡλιόδωρος δὲ ἐν α' περὶ τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως μεθ' ἔτεροι καὶ τεῖνει φησιν. „Ἐν ἔτεσι μὲν ε' πατελῶς ἐξεποιήθη, τάλαντα δὲ ἀνηλιόθη δισχλιαὶ τρίης· ε' δὲ πίλαις ἐποίησαν, δι' ὧν εἰς τὴν ἀκρόπολιν εἰσίσαντα:“ et apud eundem p. 132, 31. (Phot. p. 300. Suid. s. v. Νίην Ἀθηνᾶ) ἐγι δὲ Νίην Ἀθηνᾶς ξόναν ἀπέρεον, ἔχον ἐν μὲν τῇ δεξιῇ φόντον, τῷ δὲ τῇ εὐωνύμῳ κράνος, ἐπιμάτῳ παρ' Ἀθηναῖς δεσμόλακεν Ἡλιόδωρος ἐν α' περὶ ἀκροπόλεως. Minus attinent quae ex eodem libro promit Athen. IX. p. 406. C. Ex illis autem fragmentis cernitur hos Heliodori commentarios non solum de anathematis fuisse sicuti Polemonis, verum etiam de aedificiis ac simulacris, de causis insuper et originibus aedificiorum deque sumtibus im-

pensis. Incertis libris idem opus laudatur ap. Athien. VI. p. 229. E. Ἡλιόδωρος ὁ Ἀθηναῖος εὐ τοις περὶ ἀκροπόλεως περιτ-
καλεῖσα δί’ ἐστι ταῦτα βεβλαῖ: Harpocr. p. 96, 24. εἰς τὸν Κέμω-
νος παύδων Θετταλὸς ἀκαλεστός, ὃς φησιν Ἡλιόδωρος εὐ τῷ περὶ
ἀκροπόλεως. Tertius liber operis περὶ μυητῶν laudatur apud
Plutarch. Vitt. X oratt. cap. 9, ubi tamen Ruhnkenius Histor.
Crit. Orat. Gr. p. 162. probabiliter coniicit scribendum Αἱ-
δωρος pro Ἡλιόδωρος, quae nomina solent à librariis confundi.

§. 13. Praeter hos et Dionysium Periegetam qui perie-
getae nomine insignis fuerit scio neminem, praeterquam quod
Protagoras quidam, cuius meminit Tzetz. Chil. VII. 647,
in eiusdem Scholl. ad h. l. ap. Cram. Anecd. III. p. 370, 2.
nominatur Πρωταγόρας ὁ περιηγητής, qui tamen geographicī
generis fuisse videtur. Sed ingens numerus est scriptorum,
qui licet non nominentur periegetae, tamen eadem studia
scribendo persecuti sunt, quorum plurimi in antiquitatibus et
monumentis Atticis versati sunt, alii aliarum civitatum, nón-
nulli etiam totius οἰκουμένης, ut Polemo, περιήγησιν condiderant.
Et inter eos quidem, qui de Athenis atque Attica scripserunt,
prae ceteris nominandus Philochorus, qui si non περιήγησιν
Atticam hoc ipso nomine composuit, tamen plurimus erat in
iis rebus, quae ad tale opus spectarent: quas partim in Attide
sua exposuit, partim in libellis peculiariter editis, velut in eo
qui inscriptus erat ἐπιγράμματα Ἀττικά, quem suspicor in primis
de epigrammatiis sepulcralibus fuisse ad gentium et familiarum
origines et historiam gravissimis, atque in eo qui erat περὶ
τερραπόλεως, quo Oenoes, Marathonis, Probalinthi, Tricorythi
origines, antiquitates, monumenta publica perquisivisse vide-
tur. Philochoro in rebus tractatis proximus erat Ister Calli-
machius, cuius in fragmentis multa quae sunt eiusdem generis
inveniuntur. Sed in primis huc pertinent qui peculiaribus scri-
ptionibus de Athenarum urbe commentati erant, velut Menes-
cles vel Callicrates, Μενεκλῆς ἢ Καλλικράτης περὶ Ἀθηνῶν. In-
certum fuisse videtur utri hoc opus tribuendum esset. Pro
Callicrate solet nominari Callistratus, sed pluribus locis libri
consentunt in lectione Καλλικράτης, unde primum Καλλικρά-
της, deinde Καλλικράτος factum videtur. Et Ipronum erat

Callicratis nomen, hominis certe quin ignoti, confundi cum Callistrate, nobili inter interpretes Homericos et Aristophaneos grammatico, de quo nuper docta dissertatione scripsit R. Schmidt, de Callistrato Aristophaneo, Halae 1838. Qui, quem etiam Berahardy in Suidam v. Κεραμεικὸς dubium esse dicat an Callistratus Aristophaneus singularem de Athenis commentarium ediderit, parum in hoc refutando tribuit librorum isti in nomine allegando discrepantiae. De singulis locis cf. Harpocr. p. 67, 20. ὁ Παιδίατον ὑπό την Ἐπειόμπεδος ἐκαλέστο διὰ κάλλος καὶ σύνθημα, οὐ διὰ μέγεθος, ὃς Μερεκῆς ἡ Καλλιστρατος (ita Bekkerus; plurimi codices Καλλιστράτης) ἐν τῷ περὶ Ἀθηνῶν. Idem p. 109, 22. ὅτι β' εἰσὶ Κεραμεικοί, — ὁ μὲν ἔνδον τῆς πόλεως ὁ δὲ ἔξερος ἔξω — δῆλος Καλλιστρατος (duo codd. Καλλιστράτης) ἡ Μερεκῆς ἐν τῷ περὶ Ἀθηνῶν, quem locum repetunt Suidas v. Κεραμεικός, ubi plurimi codd. Καλλιστράτης, et Schol. Aristoph. Av. 395. Adde Harpocr. p. 86, 5. Μερεκῆς ἡ Καλλιστρατος (codd. Καλλιστράτης, Καλλιστάης, Αλικράτης) ἐν τῷ περὶ Ἀθηνῶν γράφει ταντὶς: „ὑπὸ γὰρ τῆς παικίους καὶ τῆς τοῦ βασιλέως στοᾶς εἰσιν οἱ Ἑρμαῖ καιούμενοι κτλ.,“ oīl. Phot. (ubi Καλλιστράτης) et Suid. v. Ερμαῖ. — Scholl. Venet. Aristoph. Pac. v. 145. ὁ Κάρθαρος μέρος τοῦ Παιδαῖος, ὃς Καλλιστράτης (sic) φησὶν ἡ Μερεκῆς ἐν τῷ περὶ Ἀθηνῶν, γράφει (cod. γράφει) οὕτως: „ἔχει δὲ ὁ Παιδαῖον λιμένας τρεῖς, πάντας κλειστούς (cod. ολεπούς). εἰς μέν δοτεῖ ὁ Κάρθαρος λιμήν καλόμενος, ἀν δὲ τὰ γεώμετρα ἔχοντα εἴται τὸ Αρρεδίσιον. εἴται κύκλῳ τοῦ λιμένος στοῖαι πάντες,“ quae in scholiis vulgatis sine nominibus auctorum edebantur. Vides vero hanc urbis Athenarum descriptionem non solum arcis atque fori et utriusque Ceramici monumenta illustrasse, sed Piraeum etiam amplexam esse. De aliorum libris περὶ Ἀθηνῶν inscriptis parum constat, velut de *Staphyli Naucratitiae*, qui citatur ap. Harpocr. p. 78, 2. Videtur tamen hic non tam de locis et monumentis quam de antiquitatibus et rebus sacris disputasse; certe talis et illius fragmenti indeoles est et posteriorum testimoniorum, quae ex aliis eiusdem auctoris commentariis passim laudantur, velut ubi de rebus divinis Spartanis adhibetur ap. Clem. Alex. Prætrept. p. 32. Potter, in fragmento libri περὶ

Aioléor ap. Harpoer. p. 158, 25., περὶ Θετησίων ib. p. 150, 20.
Naucratita appellatur ap. Athen. II. p. 45. C., Zenob. Proverb. V. 76. — *Telephanes* περὶ τοῦ ἀστοῦ laudatur ap. Athen. XIV. p. 614. E, quod interpretandum esse περὶ Ἀθηνῶν cernitur ex argumento huius loci. — Ορισμὸι Ἀθηνῶν laudantur ap. Schol. Aristoph. Av. v. 998. *Μέλιτη* γὰρ ἄπαν εκεῖνο, ἃς ἐν τοῖς ὁρισμοῖς γέγραπται τῆς πόλεως, quae suspicor fuisse columnellas terminales, in quas illa verba insculpta fuisse videntur, quae inde adnotavit opinor eorum aliquis, qui composuerant Athidas. — *De Themisone*, qui a Polemone laudatur & *Παλληνίδη*, quod interpretandum videtur *de templo Minervae Pallenensis*, dictum est in nota ad Polem. frgm. LXXVIII. — De demis Atticis praeter Diodorum Periegetam scripsit *Nicander Thyatirenus*, v. Harpoer. p. 99, 7. 176, 10., qui item ante duodecim tribus institutas scripsisse videtur, cf. Ahrent et Grotfend II. cc.

§. 14. Sequatur recensus eorum, qui de ceteris Graeciae partibus in periegetarum modum scripserunt. Mitto illos, quorum scriptiones earum civitatum et regionum, in quibus illustrandis ipsae versabantur, nominibus inscribi solebant, quos passim enumerant Siebelis in praefationibus adnotationum ad singulos libros Pausaniae et qui inter recentiores de singularum Graeciae partium historia et antiquitatibus particularibus libellis quaesiverunt: quarum scriptionum longe plurima pars non tam de monumentis in ipsis locis eruendis fuisse videntur, quam de originibus ex fabularum vestigiis repetendis, quod argumentum maxime placebat iis, qui domi assidentes aliorum libros compilare quam ipsi urbes atque nationes exteris obire et loca memorabilia suis oculis inspicere malent. Hac attinent nonnisi ei, quorum libri vel titulo vel fragmentorum argumento periegeticam illam habeant indeolem. In quem censum referendus cum primis *Apellas* vel *Apollas Ponticus* (*Απελλᾶς*, *Απολλᾶς*, solita varietas eiusdem nominis), de quo dixit Boeckh in praef. ad Scholl. Pind. p. XXII sq. Scripsit περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων, v. Athen. IX. p. 369. A, qui liber corrupto nomine citatur: apud Schol. Nicandr. Ther. p. 46. 52. *Ιόλαος* ἐν τ. π. Πελοποννησιακῶν

πόλεων. Exstat fragmentum de rebus Spartanorum, Athen. II. p. 63. E; aliud de statua Diagorae Olympiae posita, Schol. Vrat. Pind. Ol. VII. init.; de colosso a Cypselidis Olympiae dedicato, v. Phot. et Suid. v. Κυψελίδῶν ἀνάθημα: φέρεται δὲ τι καὶ ἐπίγραμμα τοῦ κολοσσοῦ, ὅπερ Ἀπελλᾶς ὁ Ποντικὸς οὗτος προφέρεται κτλ. Scripserat etiam de rebus Delphicis, v. Clem. Al. Protrept. p. 42. Pott. Ἀπελλᾶς δὲ ἐν τοῖς Δελφικοῖς κτλ., cf. Phot. v. Ροδώπιδος ἀνάθημα· ἐν Δελφοῖς ὀβελίσκοι πολλοί. Ἀπελλᾶς δὲ ὁ Ποντικὸς οὔτεται καὶ ἐν Αἰγαίῳ κτλ. De eodem Boeckhii quidem iudicio loquitur Quintilianus XI. 2, 14, ubi disputatur de carmine Simonidis: *est autem magna inter auctores dissensio, — Pharsali fuerit haec domus —, an Cranone, ut Apollas Callimachus, quem secutus Cicero hanc famam latius fudit, ubi Bentley et Meineke Euphor.* p. 81. legendum putant *Apollas et Callimachus*, Schneidewin Simonid. praef. p. XI. *Apollas Callimachusque*, mihi scribendum videtur *Ap. Callimachius* i. e. Καλλιμάχειος, ex disciplina Callimachi profectus, ut, si ad Ponticum haec notatio referenda videatur, certum simul de aetate eius indicium habeamus. Alii eiusdem nominis scriptores memorantur: Ἀπελλᾶς ὁ Κυρραῖος inter scriptores periplorum ap. Marcian. Heracl. Geogr. p. 63. Hudson.; Apellas Scepticus ap. Diog. L. IX. 106, ubi pro Ἀπελλᾶς ἐν τῷ Ἀγρίππῃ legendum videtur εἰς τῶν περὶ Ἀγρίππαν, cf. ib. IX. 88. De eodem ni fallor cogitandum in titulo Chrysippi, qui edidit quatuor libros περὶ ἀμφιβολῶν πρὸς Ἀπολλάνην et λόγων τῶν Ἡδύλου ὑποθετικῶν πρὸς Ἀριστονέρωντα καὶ Ἀπελλᾶν, v. Diog. L. VII. 193. 197. — Quibus Apollas Ponticus operam suam navaverat, clarissimi isti donariorum et omnis generis cimeliorum thesauri, Olympia et Delphi, quibus etiam Polemo curam suam tribuerat, iidem multorum praeter hos aliorum diligentiam sibi deposcebant. Quo pertinet *Alexandrides Delphui*, qui solet a librariis confundi cum Anaxandride comico, v. Meineke Quaest. Scen. III. p. 25. Scripserat de historia atque monumentis Delphorum. Citatur ἐν πρότερῃ περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς χοροταγοῦ ap. Steph. B. v. Παρνασσός; ubi nomenatur Ἀλέξανδρος, et ἐν τῷ περὶ τῷ ἐν Δελφοῖς σύλλογεντος ἀναθημάτων in Proverb.

Vat. I. 5, ubi vulgo editur *Αραξανδρίθης*. Integro nomine laudatur ap. Plutarch. v. Lysandr. c. 18. Αλεξανδρίθης δὲ ὁ Λελφός ισορεῖ κτλ., quod testimonium est de cimeliis thesauri Brasidae et Acanthiorum. Adde Scholl. Arist. Plut. 926. καὶ οἱ Ἀμπειωται δὲ ἔθνος Λιβύης εἰς Λελφοὺς ἀνέθεσαν κανλὸν σιλφοῦν, ὡς φησιν *Αλεξανδρίθης*, Schol. Eurip. Alcest. 1. Αλεξανδρίθης (codd. *Αραξ*) δὲ ὁ Λελφός φησι θητεῖσαι αὐτὸν (*Απόλλωνα*) διότι τὸν Πνυθοῦ δράκοντα ἀνείλεν. — Exinde nominandus *Alcetas*, qui ēr̄ δευτέρῳ περὶ τῶν ἐν Λελφοῖς ἀνάθημάτων insigni de statua Phryne per Praxitelem facta testimonio laudatur ap. Athen. XIII. p. 591. C. Item *Hegesander Delphus*, qui edit ὑπόμνημα ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων, Delphicorum ut videtur, cf. Athen. V. p. 210. B. — *De Olympia adiiciendus Agaclytus*, v. Phot. et Suid. v. Κυψελιδῶν ἀνάθημα. — *Ἀγάκηντος* ἐν τῷ περὶ Ὄλυμπιας (Suid. ἐν τῇ π' Ὄλυμπιᾳ) φησιν ὅντας· ταὸς τῆς Ἡρας παλαιός, ἀνάθημα Συκλονυτιον κτλ., quod testimonium servatum esse videtur per Didymum, qui una laudatur, quem constat talium commentariorum fuisse studio-sissimum. — His adde *Amphionem Thespensem*, qui scripsit de Museo in Helicone monte, περὶ τοῦ ἐν Ἐλικῶν Μονσελον, Athen. XIV. p. 629. A, et *Nicocratem*, qui scripsit περὶ τοῦ ἐν Ἐλικῶν ἀγάντος, Scholl. II. v'. 21. — Porro in primis memorabilis *Semus Delius*, Σῆμος ὁ Δήλιος, de quo dixit Wegener Aula Attal. p. 206. cf. nos in Zeitschr. f. A. 1837. p. 206. Illustravit hic prolixo opere antiquitates Deli, ubi de anathematis quoque in templum Apollinis dedicatis sermonem fuisse cognoscitur ex Athen. XI. p. 469. C. Σῆμος δὲ ἐν πέμπτῃ Δηλιάδος ἀνακεῖσθαι φησιν ἐν Δήλῳ χρονῶν ἡδυπότιμα Ἐγενήης ἐπιχωρίας γνωστός, ἃς μημονεύει καὶ ἐν τῇ ὄγδοῃ. Ib. p. 502. B. Σῆμος δὲ ἐν Δήλῳ ἀνακεῖσθαι φησι γαλοῦν φοίνικα, Ναζίων ἀνάθημα, καὶ παρνωτάς φιάλας χρουσᾶς. Et ex eodem forsitan opere sumta erant quae memorat Alexander Cotyaeensis ap. Schol. Venet. δ'. 109. ἐν Δήλῳ κεῖσθαι κάρατα ἥπτο τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης κτλ. Idem Semus. pluribus commemoraverat de rebus sacris ritibusque insignioribus, cf. Athen. VIII. p. 335. A. III. p. 109. F. XIV. p. 645. B. — Praeter Delum in insulis iis rebus, quae periegetas allicere solebant, vel maxime

abundabat Samus, v. Strabo XIV. p. 169. Tauchn., qui locus laudatur supra cap. I. §. 16. Dederat hisce operam praeter Pelemonem *Menodotus Samius*, qui ab Athenaeo XIV. p. 653. A. laudatur in opere περὶ τῶν κατὰ τὸ ιερὸν τῆς Σαμιας Ἡρας (inde fortasse sumtum quod habet Hesych. v. Βάσιται κάρας) et ab eodem XV. p. 672. A. — 673. B. ἐπὶ τῶν κατὰ Σάμον ἀνδίξων ἀναγραφῇ, ex qua memorabilis exstat de sacris Iunonis Samiae per Admetam sacerdotem Argivam fundatis narratio deque viticis in rebus sacris usurpatione disputatio, quae veram periegeticā artis indolem habet. — Ad antiquitates Miletii pertinuisse videtur scriptio *Menetoris*, qui laudatur ap. Athen. XIII. p. 594. C. Μενέτωρ ἐπὶ τῷ περὶ ἀναθημάτων.

— De Halicarnasso singulari libro scripserat *Demodamas*, v. Athen. XV. p. 682. E. Δημοδάμας ὁ Ἀλικαρνασσεὺς ἢ Μιλήσιος ἐπὶ τῷ περὶ Ἀλικαρνασσοῦ. — Periegesin Pergami ediderat *Telephus Pergamenus*, qui floruit temporibus Hadriani et Antonini, v. Ebert dissert. Sic. p. 147. coll. Zeitschr. f. A. 1837. p. 205, et scripserat περὶ ἡγεμόνων Περγάμου et περὶ τοῦ ἐπὶ Περγάμῳ Σεβαστείου βιβλία β', teste Suida v. Τύλεφος, quam Augustei descriptionem partem periegesis Pergameneae fuisse verisimile est. Et scripserat περὶ Περγάμου etiam Semus Delius, v. Suid. v. Σῆμος et Eudec. p. 386. — Periegesin Macedonicam edidit *Antigonus*, unus ex multis cognominibus, Steph. B. v. Αβάρτης, quamquam hanc dixeris geographicae indolis fuisse. — De Byzantio scripsit *Damon*, v. Athen. X. p. 442. C. et multi recentiores, velut Hesychius Illustris etc. — Scriptores de Alexandria et rebus Alexandrinis enumerat Klippel tiber d. Alexandrin. Mus. p. 12. Huc vel maxime attinet *Callixenus Rhodius*, ex cuius libris περὶ Ἀλεξανδρεᾶς inscriptis, numero maximum quatuor, multa excerpit Athen. V. cap. 25 — 35. de tabernaculo a Ptolemaeo Philadelpho magnificentissime structo deque pompa ab eodem ducta *), cap. 37 — 39. de

*) Sunt haec mire apud Dindorfium neglecta. Pag. 197. A. pro τραγῳδίᾳ τε καὶ κωμῳδίᾳ καὶ σατυρῳδίᾳ ζώστα scribendum τραγῳδίν προσωπαν, sc. p. 198. B. πρόσωπά τε σατυρικά κτλ. p. 198. C. pro καὶ πέρσεις τελεται forte αἱ περὶ τὰς τελετάς. p. 199. C. pro βαρωτοῖς scribere μόνωτοι.

navibus splendidissime a Philopatore instructis deque aliis ornamentis, cf. IX. p. 387. D. XI. p. 472. A. 474. E. 483. E. F. Omnino ille quae apud Alexandrinos imperantibus Ptolemaeis Philopatore et Philadelpho ipse viderat regiae opulentiae specimina accuratissime perscripserat, et suspicor his libris vividam imaginem magnificentissimae istius et litteratissimae urbis et vitae, quam aula Ptolemaeorum fovebat, expressam fuisse. Dixerat ni fallor etiam de bibliothecis deque ceteris litterarum ornamentis; certe Athenaeus ad eum respicere videtur ubi scripsit haec p. 203. E. περὶ δὲ βιβλίων πλήθους καὶ βιβλιοθηκῶν κατασκευῆς καὶ τῆς εἰς τὸ Μουσεῖον συνάγησι τοῦ δεῖ καὶ λέγειν κτλ., quae excerptis illis interposita sunt, tanquam voluisse significare se consulto ea, quae apud Callixenum de bibliothecis atque Museo scripta essent, praetermittere. Neque artium documenta, tabulas ac signa, quae aequo studiose atque librorum volumina a Ptolemaeis conquirabantur (v. praefat. ad fragm. Polem. XVI sqq.), a Callixeno neglecta fuisse planum est ex eo, quod liber ab eo editus erat Καλλίξενον ζωγράφον τε καὶ ἀνδριαντοποιὸν ἀναγραφὴ inscriptus, cuius meminit Phot. Bibl. cod. 161. in recensu scriptorum, quibus in Eclogis variis, duodecim libris comprehensis, usus erat Sopater Sophista, qui etiam aliud de Museo Alexandrino opus, a satis nobili id grammatico editum, duodecimo libro excerpserat, Aristonici Aristarchei librum περὶ τοῦ ἐπ' Ἀλεξανδρεῖ Μουσείου: ex quibus Sopatri Eclogis fluxisse suspicoris ea, quae in latino scholio Tzetziis optima nunc fide exstant per Ritschelium, quum antehac, ubi minima tantum huius scholi pars in vulgus edita fuerat, multam et mihi et aliis haberet dubitationem. Ante Aristonicum et Callixenum de Museo Alexandrino scripserat Callimachus, v. Suid. v. Καλλίμαχος *). — Scriptorum de Sicilia fragmenta dolendum quod Eberto per fatum non licuit omnium eadem

*) Nisi fortasse Μουσεῖον appellabatur idem illud opus, quod alio titulo inscriptum erat πίνακες τῶν ἐπ' πάσῃ πανδεικῇ διαλαμψάντων καὶ ὃν συντίθενται. De aliorum dubitationibus v. Ritschl Dic. Alexandr. Biblioth. etc. p. 43 sq.

diligentia pertractare atque fecit in *Nymphodoro Syracusio*, qui inter alia scripsit περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμάσιμέτων, v. Ebert Dissertatt. Sic. p. 155 sqq.: ad quem revocandus Μεμψήδωρος (Vind. Μεμψόδ.) ὁ τὴν Σικελίαν περιηγησάμενος in Schol. Odyss. μ'. 301. — Praeter eum nominandus *Silenus Chiœus*, de quo v. Demet. et Perseph. p. 181. *) et *Theophilus*, qui εὐ ια' περιηγήσας Σικελίας citatur ap. Steph. B. v. Παλαιή.

§. 15. Vides hos scriptores in universum ferme orbem terrarum excurrisse, neque quamquam ex civitatibus nobiliорibus esse quam illi non circumvectati sint. Et fuerunt etiam praeter Polemonem qui universam οἰκουμένην iidem obiissent et descriptisissent, qualis erat *Mnaseas Patarenensis*, quem tamen dubitaveris an ad geographos potius quam ad antiquarios referendum putes. Frequens eius apud antiquos mentio est, et videtur ex Eratosthenis disciplina profectus fuisse. Ipse tamen pessimus generis est, unus ex insolenti ista et fastidiosa, qui Euhemerum profitebantur, historicorum secta, ridiculus credulus, aniliter loquax. Quamquam habet etiam sic talium scriptorum tractatio aliquem fructum, videlicet ut graecas litteras cum multis praeclaris etiam multa vulgaria et sanequam vilia tulisse moneamus; quo accedit ut in Mnasea veluti vivo exemplo iudicare liceat pestem illam Euhemerismi, quae tot Graecorum ingenia affecit in primisque iis litteris, quae versantur in fabulis antiquitatibusque examinandis, mirabile quantum nocuit. Quare propositum est copiosius de hoc scriptore disputare alia occasione; nunc lectores ablego. ad O. Iahn Palamed. p. 31 — 35. Porro huc quadrat mentio *Aristides Milesii*, de quo dixi ad frgm. Polem. XXX. **); qui περιηγησών Ἐλλάδος condidisse videtur.

§. 16. Restat ut huic de scriptoribus periegeticis disputationi pauca subiiciam de *Pausania cum Polemone in primis*

*) Schol. Od. α'. 75. plenius in codice Hamburgensi legitur sic: Σληνὸς δὲ ὁ Χῖος ἐν δευτέρῳ μυθικῷ ἴστορεων (Ιονιὲ δὲ δύο βῆβλα) Αντικαλεάν φησι κτλ. Cf. Tzetz. ad Lycophr. 786.

**) Ubi addendus Io. Lydus frgm. de Mensibus p. 333. Has., ubi Aristides de rebus Laconicis adhibetur, sed fragmento lacero.

comparando. Cuius libri utrum ab illo usurpati fuerint nec ne iam supra quaesitum est; v. quae disputantur de titulo *πολεων τῶν Ἀλασθαλίων πόλεων*. Novit Pausanias Polemonem sine dubio, sed equidem nullibi certa Polemonis vestigia deprehendere apud Pausaniam potui; neque si eandem uterque rem tractat, continuo hinc alterum ex altero hausisse colligendum, quum uterque ex iisdem fontibus h. e. ex monumentis locorum et narrationibus mystagogorum easdem res delibare potuerit. Quamquam in Pausania mirum quod, quum in antiquissimo quoque poeta laudando diligentissimus sit, de iis tamen, quorum commentariis ante itinera ipsius suscipienda et in ipsis itineribus haud dubie multum adiuvabatur, vix unum vocabulum sibi excidere patitur. At praeter historicorum libros et praeter exegetas illos, quos toties appellat, *τῶν ἐπιγραφῶν* aliosque id genus homines singularumque rerum narratores (*ἀνὴρ Βυζάντιος* III. 17, 7. *ἀνὴρ Κύπριος* I. 42, 6. *ἀνὴρ Σιδώνιος* VII. 23, 6. *ἀνὴρ Μάγyης* X. 4, 4. cett.) etiam superiorum periegetarum libris ac litteris Pausaniam usum esse apertum est ex hoc loco, VIII. 10, 2. *τὰ δὲ εἰς τὸ λερὸν τοῦτο ἔγω τε ἀκοῇ γράφει καὶ ὅσοι μνήμην ἄλλοι περὶ αὐτοῦ πεποληγέται*. Sed iuvabit hunc, qui solus ex omnibus periegetis integer superest, paucis cum nobilissimo illo et optimo inter antiquiores, Polemone, contendere eoque pacto qualis in arte ista sua fuisse videatur eo distinctius patefacere. Habet uterque suas virtutes, sua vitia, neque incusanda ea fati necessitas, quaē Polemonem interire, Pausaniam superesse voluit; tametsi Polemonem affirmaverim longe illo et rebus ditiorem fuisse et testimoniis scriptorum spectatissimorum ex omni litterarum genere laudandorum doctiorem. In iis rebus, quas ipse visu percepit, optimam Pausaniae fidem esse et curam et diligentiam omnes, qui aliiquid in his rebus iudicare possunt, uno ore consentiunt. Verum erat ipsa aetas illa, qua floruit Polemo, longe litteratior et studiis multiplicior, ut vel hinc exsistat aliqua ipsius praestantia, quippe qui doctrinam suam ex meliore disciplina acceperit. Quamquam abstinebat ille et nimium forsitan abstinebat ab eloquutionis istis lenociniis, quibus tantum studet Pausanias, Aelianus hic quidem doctor. Sed ad res quod

attinet, accedit in illo, quod etiam Graecia ea quam vidit Polemo longe erat et urbibus suis florentior et artium historiaeque monumentis inexhaustior hac, cuius descriptio exstat per Pausaniam. Praeterea notaandum utrumque etiam consilio operis aliquantum differre, et ita differre ut, etiamai prudentiorem quis dicat Pausaniam fuisse, tamen utiliorena nobis futurum fuisse, si extaret, Polemonem facile idem concesserit. Pausanias enim identidem declarat se ea tantummodo describere voluisse, quae maxime essent memorata digna *), minime omnia ac singula, atque sunt permulta, maxime in descriptione Athenarum atque Atticae, quibus nimiae eum brevitatis arguas. Fecit hoc et propter eorum, qui ante ipsum easdem res attigerant, multitudinem et propter infinitam ipsarum rerum affluentiam; sed factum ita ut in iudicio illius acquiescendum nobis quidem sit, quid memorata dignissimum indicaverit, quem constat in rebus persequendis superstitionem fuisse. Polemo contra, quantum ex fragmentis iudicari potest, mira sedalitate id ussequutus esse videatur, ut, si non omnia persequutus erat, tamen in iis quae persequutus erat adeo plenus atque accuratus exsisteret, ut qui diligentior eo fuerit et elaboratior ne fingi quidem possit. Accedit quod etiam generibus litterarum, quibus uterque maxime studuerat, diversi erant, et ita diversi ut Polemoni

*) De Athide cf. I. 39, 3. τοσαῦτα κατὰ γνώμην τὴν ἐμὴν Ἀθηναῖς γνωριμότατα ἦν ἐν τε λόγοις καὶ θεωρήμασιν. ἀπέκρινε δὲ ἀπὸ τῶν πολλῶν δὲ ὅρχῆς ὁ λόγος μοι τὰ ἐν συγγραφῇ ἀνήκοντα. Sed etiam de ceteris ci-vitatis nonnisi τὰ ἀξιολογώτατα ἐν μνήμῃ narrat; cf. II. 13, 3. προσόντας δὲ ἡδη καὶ τῶν δὲ ἐπιδειξεῖς ἡκύτων τὰ ἀξιολογώτατα, II. 34, 11. 38, 3. III. 11, 1. ὁ δὲ ἐν τῇ συγγραφῇ μοι τῇ Ἀτθίδι ἐπανόρθωμα ἔγινετο, μηδ τὰ πάντα με ἐρεῖνται, τὰ δὲ μάλιστα ἄξια μνήμης ἐπιλεξάμενον ἀπὸ αὐτῶν εἰρη-κτέσαι, δηλώνω δὴ πρὸ τοῦ λόγου τοῦ δὲ Σπαρτιάτας· ἵροι γάρ δὲ ὁρχῆς ἡθι-λησεν δὲ λόγος ἀπὸ πολλῶν καὶ οὐκτὸν ἀφηγήσονται, ὃν ἔκαστοι παρὰ σφαι λέγουσιν, ἀποκρίναι τὰ ἀξιολογώτατα. ὡς οὖν τὸ βαθοντεμένος οὐκ ἔτειν δύνανται παραβήσομαι. Est igitur Pausanias opus quasi anthologia quaedam periegetica, eaque rhetorica pigmentis colorata. Itemque de anathematis Olympicis, in quibus ferme omnibus recensendis tanta cum cura elaboraverat Polemo, cf. frgm. XXII, Pausanias V. 21, 1. se τὰ ἀξιολογώτατα tantummodo persequi significat. Idem cadit in periegesein Delphorum, v. X. 2. 1.

palmam des. Pausanias enim diligens est in poetis et epicis et lyricis, tum in historicis; in primis vero in ignobilioribus istis epicis, quorum ista aetas apprime amans erat, qui bonam partem nobis prorsus ignoti forent, nisi Pausanias exstaret. Quorum lectio assidua erat illa quidem ad argumenta picturarum statuarumque antiquarum significatus aperiendos accommodatissima; sed debebat Pausanias cum iis etiam scenicorum poetarum lectionem coniungere, in primis comicorum, quorum interpretatio antiquitus erat cum omni antiquitatum, quae peculiariter vocantur, scientia coniunctissima. Horum testimonia Pausanias rariissime apponit (comicorum generatim meminit VIII. 17, 3; Aristophanes semel memoratur V. 5, 3, nemo alius; tragicorum tamen studiosior fuit). Polemo contra totus est in illis intimamque cum iis familiaritatem contraxerat. Omnino Pausanias magis in historia et civitatum et litterarum et artium mente sua atque studio versatur, quam in iis antiquitatibus, quas pertinebant ad vitam civilem atque domesticam. Negligit legum formulas citare, inscriptionum titulos sectari, vasorum nomina et genera prescribere; neque etiam de rarioribus nominum formis et significationibus, si quae invenerat in monumentis publicis, facile commentatur; in quibus omnibus Polemo diligentissimus fuerat. Alia eius aetas erat, alia studia sequebatur; elegantior fortassis Polemone erat, sed ad doctrinam antiquitatumque omnium scientiam longe excellentior erat ut aetas Polemonis ita et ipsius opera. Quamquam sua rursus vice Pausaniam dixeris in historia diligentiores fuisse, quam quodam modo ipse profitetur, quam Polemo appelletur quidem ab Suida ἱστορικός et passim etiam historicas notationes in commentarios suos inseruerit, in universum vero hoc litterarum genus ceteris, qui propriam in eo professionem posuissent, reliquisse videatur. Pausaniam ni haberemus, quid sciremus de historia Messeniae? Tametsi sunt inter recentiores qui huius scriptoris in rebus historicis fidem vel nullam vel tum denique aliquam existimandam esse contendant, si ab iis auctoribus, quos inspexisse se affirmet et qui ex nostrae aetatis ratione critica pro fontibus revera haberi possint, non discedat neque dis-

sentiat: quae verba sunt Merlekeri Achaica p. 29 sq., simili-
 terque iudicant Koenig de Pausaniae fide p. 29. et Droysen
 Historia Diadochorum p. 688. Est igitur etiam in his rebus
 magis rhetor sive sophista habendus, qui historia ad eloquen-
 tiae ostentationem utatur, quam verus historicus. Denique
 in hac Polemonis cum Pausania comparatione considerandum
 quod Pausanias, sive id fuerit ex animo sive aemulatione
 Herodoti sive quia tale erat temporum ingenium, sed quod
 erat mirum quantum superstiosus et religiosus vanisque
 miraculis et portentis credulus. Quo fit ut et permulta prorsus
 fugiat commemorare atque pronuntiare, quae nobis quidem
 prae ceteris memorabilia forent, et ut ad multa attendat
 operamque in iis et tempus terat, quae plane futilia sunt et
 somnia mera. Poleno contra longe erectior et liberior animo
 fuisse videtur et ingenium habuisse ab anili ista superstitione
 remotum, quae religionem quaerit in nominibus rebusque
 etiamsi vulgatissimae erant silendis et cum supercilio operien-
 dis. Respice modo frgm. LXXXVIII, quod est de ritibus
 mysticis, quae Pausanias prodere atque eloqui tota mente
 perhorruisset. Iam vero si talem nostrum in his deprehendi-
 mus, de universo eius ingenio hanc coniecturam facere pro-
 num est, ut negemus eum multum tribuisse ceteris istis sacer-
 dotum periegetarumque eorum, qui ad singula templo sédes
 suas habebant, allucinationibus, quarum tot exstant per Pau-
 saniam. Quod ad singula recensenda atque describenda atti-
 net, utrumque eandem viam sequutum esse crediderim. Scri-
 bebant isti haec ita ut non nostris saeculis, sed suis aequali-
 bus et maxime peregrinaturis se scribere putarent. Mittebant
 quae satis trita essent; mittebant porro omnia ea, quorum
 cognitionem peregrinantibus ex ipsa locorum inspectione
 sponte adiectum iri putarent: qualia nobis nunc solent maxime
 desideranda videri. Quod ad itinerum quae uterque fecerit
 longinquitatem attinet, vidimus Polemonem ferme universum
 terrarum, quae tunc artium litterarumque cultu atque moni-
 mentis florerent, orbem peragrasse. Neque Pausaniam multo
 angustiore terrarum civitatumque spatio sese continuisse ex
 iis cernitur, quae passim memorat de Asia, Aegypto, Italia,

tametsi per pauca hic eortam quae vidit iusta commentariorum forma perscrispit.

§. 17. Maec hactenus de scriptoribus periegesis antiquariae. Superest ut ad eam disputationem revertar, quam supra ita choavi, ubi dixi de singulorum locorum periegetis iis qui peregrinantibus praesto erant. Eam in sequentibus iam ita persequi propositum est, ut omnem artis periegeticae indolem atque fructum, qui ad ceteras disciplinas, in primis ad historiam, geographiam, grammaticam ex his litteris redundaverit, edisseram et exemplis illustrem.

Quae in re in primis tenendum id quod supra dixi, peculiare et proprium artis periegeticae in hoc positum fuisse, quod ea quae Graecis appellabantur τὰ ἀπογόνα, nos dicere solemus *das Locale*, h. e. singula loca scrutabantur monumentaque eorum et traditiones ex ipsa locorum contemplatione et per vestigatione interpretabantur. Hinc iam primum, si rem in universum iudicas, duplex commodum idque in utramque partem satis grave et grande ex hoc periegesium condendarum studio ad ceteras artes manasse vides, cuius commodi altera pars cernitur in fide rerum, altera in copia rerum. Pertinet hoc quum ad ceteras litteras tum ad *studia historiae atque antiquitatis*. Quae vidimus principio similissimo modo inter Graecos tractata esse atque tractabantur a periegetis, ut antiquissima quaeque memoria et in primis fabularis ista historia, ex qua Graecis omnium civitatum atque insititorum primordia repetenda videbantur, ex ipsis locorum monumentis per singulas civitates investigandis vel aperiretur vel illustraretur. Quo pertinent Hecataeus, Hellanicus, alii. Exstitit deinde Herodotus, qui non reliquit quidem saluberrimam hanc viam loca ipsa obeundi indeque rerum fontes atque fidem querendi, sed tamen in aliud ac novum historiae conscribendae genus primus excurrit, quum amplissimum omnium gentium atque terrarum coetum, velut ad unum finem eandemque humanitatis actionem spectantium, lectoribus ob oculos poneret, et quum antiquissima illa non nisi propter ea attingeret, quae paucis annis ante gesta essent praesentique memoria hominum traderentur. Quod Socrates fecit in philosopho-

phia, ut cogitationem a rebus remotioribus, a coelo naturaque ad ipsam humanitatem, mores, instituta hominum, denique ad uniuscuiusque ipsam praesentiam et essentiam vivam revo-
caret, idem Herodotus in historia fecit, ut missis istis anti-
quitatis fabulis atque reliquiis emortuis ad ipsam rerum praes-
entiam et praesentia humanitatis specimina animos hominum
et studia adverteret. Accedit quod idem primus historiae ad-
miserat eloquentiam et sapientiam civilem, quam priores si-
non in ipsa vita (cogito de Hecataeo), tamen in historia scri-
benda neglexisse videntur. Sed novam hanc, quam Herodotus pte-
niverat, viam sequuti sunt qui post eum historiam coluerunt, lumina ista litterarum Atticarum, Thucydides et
Xenophon, qui iam antiquitates iatas prorsus negligebant et
praesentia tantum rerum gestarum documenta curabant, ex
proxime praeteritis convenienter derivanda, eloquenter pro-
denda, sapientiae civilis atque moralis, illius, quam condi-
derant Pericles et Socrates, praeceptis illustranda. Atque
erat istud quidem maximum, quod in historia praestari pos-
terat; verum ne progersus negligenter antiquitates rerum, ecce
exstitit post eos alia historicorum soboles, qui origines atque
primordia rerum cura eorum, quae proximis ante annis gesta
erant, memoria coniungerent neque etiam reliqua iata histo-
riæ ornamenta, quibus Herodotus, Thucydides, Xenophon
uni erant reiicerent, eloquentiam atque sapientiam civilem et
moralem. Tales erant Ephorus, Theopompus, alii, qui
quamquam pro genuina illa eloquentia et sapientia, quae ex
ipso rerum usu atque experientia percipitur, aliam eamque
viliorem sectabantur, quae in rhetorum scholis philosopho-
rumque latibilis ediscitur, tamen in eadem fere via persti-
tere, praeterquam quod historiam fabularem, quam logogra-
phi coluerant, denno ad historiam tractandam adseiverant,
quam solebant ἀγγειολόγων s. μυθολόγων nominare. Jam vero
quum hi poetarum potissimum fabulas respieerent et his
antiquitates civitatum illustrarent, debinc nova illa Peripate-
ticorum disciplina exstitit, quae antiquitates apprime et ipsa
coleret, sed ex monumentis maxime repetendas existimaret
ideoque etiam periegetas illos nostros ad scribendum exciperet.

Quorum studia quantum mox etiam ad historiam et antiquitates rerum copia angelandas, fide stabiliendas perfinuerint vel maximè cerebitur ex fragmentis Philochori, Timaei et si qui sunt horam consimiles. Quorum *Timaeus* eti propter nimiam angulum quemque scrutandi et vel vilissima iude excitandi cupiditatem merito vituperabatur neque semper satis circumspete atque accurate in nova hac antiquitatum calendarum ratione versatus est, tamen primus hoc effecisse videtur, ut periegetarum studia, saluberrima illa ad historiam, cum arte historica ad certam rationem coniungerentur multaque eorum, quæ a prioribus eloquenter dumtaxat et ad dubiam poetarum fidem narrabantur, iam certa monumentorum et singulorum locorum inspiciendorum fide posteris prodereantur. Manebant in eadem via quum alii, qui minoris momenti sunt, velut Phylarchus, Neanthes Cyzicenus, Duris Samius, tum ii qui duntur vel philosophiae vel reipublicae administrandæ disciplina ingenium melius eruditum iudiciumque egregie subactum habebant, Posidonius, Polybius, Strabo. Ex quibus Polybius, licet sit acerrimus et saepe iniquus Timaeorum, Phylarchorum vituperator, tamen et ipse in nova hac rerum ex singulis civitatibus populisque conquirendarum ratione persistit, præclareque identidem de his studiis impense colendis præcipit, velut in Excerpt. Vat. p. 23. Lucht., ubi tres ait historicæ numeris partes esse, primam versari περὶ τὴν ἡλίου ὄποιας πολυτρογμούσην καὶ τὴν παράθεταν τῆς ἐν τούτων ὑλῆς alteram περὶ τὴν Θέαν τῶν πόλεων καὶ τῶν τόπων, περὶ τα ποταμῶν καὶ λιμένων καὶ καθόλου τῶν κατὰ γῆν καὶ θάλασσας ιδιαιμάτων καὶ διατημάτων, tertiam περὶ τὰς πράξεις τὰς πολεικας: ubi vides ad tertiam vehementer attinere periegesin et geographiam et antiquariam. Quamquam periegetas non solum in antiquitatibus certa fide persequendis multum historicis profuisse dicemus, verum etiam, si inscriptiones curabant, civilis insuper prudentia et doctrina multam ex his commentariis copiam et varietatem multaque pristinarum legum exempla haurire poterat, ex templorum latibulis per illos ad communem litterarum lucem protracta. In qua artis periegeticae parte praeter Philochorū et Podemonem maxime excelluit Craterus

Macedo, qui edidit συναγωγὴν ψηφισμάτων Atticorum, novem minimum libros complexam, quae, admixtis insuper historiorum et comicorum testimoniis, maximopere procul dubio adiuverat exploratiorem iuris atque historiae Atticae cognitionem. Disputavit de hoc scriptore Meineke. Quæst. Scen. I. p. 23 sq.

§. 18. *Geographia*, ni illam periegesin, quam supra geographiam appellavi eoque nomine ab antiquaria segregavi, cum antiquaria coniungendam putes, haud multum profecit ex arte periegetica. Lege Pausaniam: suppeditat ille quidem geographiae studiosis multa nomina urbium, populorum, terrarum; persequitur itinera publica, fluminum cursus, montium proprietates hinc illinc illustrat. Enimvero si quæsiveris luculentam regionum descriptionem, quam oculis sequi possis, si locorum intervalla, si urbium situs, coeli, agrorum, fluviorum, ceterarum denique rerum, quae ad regionem aliquam luculenter et accurate exprimendam pertinent, veram indolem sectaris, si velis doceri de moribus hominum qui has regiones incolunt, in cassum volveris paginas eius. Nihil facit nisi ubi primum urbem aliquam ingressus est monumenta et fabulas sciscitatur, assutis ex historia antiquitatumque scientia interpretamentis. Quamquam etiam sic nostram Graeciae antiquæ notitiam magnam partem in Pausania niti facile patet ex libris eorum, qui de his rebus commentati sunt, maxime ex itinerariis Gellii et Leakii, Pausaniae studiosissimorum, qui nihil fere intuentur, nihil curant nisi quae periegèsi sua praeivit Pausanias. Ita factum ut non tam itineraria ipsi considerint, quam Pausaniae itinerarium iis quae ille vidit cum iis quae nunc supersunt comparatis illustraverint; et constat confessione omnium, Graeciae descriptionem mirifice ab iis auctam esse. Sed habet talis descriptio multum languorem, et quum itinerariis scribendis id maxime propositum esse dixeris, ut quae quis in itinere suo vidit, comperit, expertus est, lector mente et oculis sequi ac vekut in imagine proposita contemplari possit, illi Pausaniae scribere maluerunt, quam nobis, quibus non obtigit Graeciam videre, impeditum istuc et aridum antiquissima quæque et devia scrutandi

genus, quod apud Graecos colebant periegetae, recolentes. Est haec, dixerit quispiam, harum litterarum necessitas, quae praeter Strabonem et geographos minores Pausaniam nunc Graeciae antiquae enarrandae fontem praecipuum esse voluit. Verum aliud opinor est Pausaniae notationibus diligenter uti, aliud se ad eam regionum describendarum rationem, quam Pausanias adhibet, totum commodare; qua in re, si placeat antiquorum quemquam aemulari, mihi Dicaearchus unice imitandus videtur, qui sive itinerarium suum peculiariter edidit sive operi de Vita Graeciae inseruit, luculentissimo exemplo quae debeant potissimum in itineribus faciendis spectari, quae et quo modo perscribi edocuit. Ceterum apud Graecos antiquitus usitatum fuisse 'geographiam colere' itinerariis condendis, satis inter omnes constat. Et principio quidem omnes hae artes, quae postea discreiae erant, geographia, chorographia, historia; periegesis ab iisdem scriptoribus promiscue tractabantur, ab logographis. Postea factum id, quod supra expositum est, ut hae artes discernerentur, diversis nominibus appellarentur, separatim colerentur. Tum geographia quae universales terrae rationes spectabat, mansit illa quidem in coniunctione, qua cum chorographia et periegesi geographica tenebatur, arctissima. Antiquaria contra periegesis nihil fere cum geographorum studiis commune habuisse videtur praeter id quod, de monumentis sicubi sermo erat, ad illam recurrebatur. Et solet de talibus rebus a Strabone Polemo adhiberi.

§. 19. *Grammaticam* Graecorum satis constat fere eandem disciplinam fuisse atque nostram philologiam, ut non solum linguarum scientiam, sed historiam quoque et antiquitates complecteretur, quam partem illi nominabant *τὰς ἱστορίας* sive *τὸν ἱστορικὸν μέρος*, quod alii aliter a ceteris grammaticae partibus disiungebant, v. Sext. Empir. adv. Mathem. I. 253 sqq. Disputabatur per eam de iis rebus, quae vel ad personas vel ad res vel ad loca vel ad tempora certa a scriptore aliquo tractata pertinebant, ut in universum eadem fere artes hac parte comprehendenderentur, quas nos dicimus philologiam realem, antiquiores philologi appellabant *τὴν ἀμεθόδον* *ὑλὴν*, quia

haec pars opposita erat τῷ εὐγενῷ μέρᾳ neque videbatur ad certos artis terminos formulamque revocari posse. Quamquam etiam tales loci historicae parti grammaticae subiectabantur, quales nunc ferme alio pertinere putantur, veluti studium glossarum, cf. Sext. Empir. adv. Gramm. I. 253. ἐποτάσσονται δὲ τῷ ιστορικῷ κοινῷ φρονίᾳ (δ' Ἀσκληπιάδης), καθὼς καὶ Διονύσιος, τὸ περὶ τὰς γλώσσας, ὀσταντες δὲ καὶ τὸ περὶ παρομιῶν καὶ ὁρῶν, ubi Fabricius scribendum putat γρίψων, poteris etiam scribere ἀρτέν. Iam vides quantum ad hanc partem fecerit periegetarum opera, quippe qui easdem res persequerentur, antiquitates humanas et divinas, fabulas, glossas, proverbia, verum ea ratione, ut ex monumentis locorum illas res illustrarent, grammaticis igitur, qui proprie appellabantur, conquirerent atque praepararent. Cogita modo quam saepe nobis nunc in tragicis, comicis, historicis interpretandis, in antiquitatum disciplina, in archaeologia, quae nuno dicitur, ad Pansaniae testimonia recurrendum sit. Quod ille nobis subministrat, idem antiquioribus philologis omnis illa, quam singulatim prosequuti sumus, periegetarum cohors suppeditabat; velut vidimus Didymum, qui inter grammaticos facile ἴτοροφόρος erat, persaepe Polemonem adhibere, et velut fere omnia quae nunc existant periegetarum testimonia per grammaticorum commentarios, Athenaeum maxime et Scholiastas, ad nos parvenerunt. Sed iuvat hanc rem copiosius persequi, ut singuli isti, quibus historia grammaticae pars continebatur, loci quid ex periegetarum studiis profecerint separatim quaeratur.

§. 20. Qua in re primum dicendum de ea parte, quae ad linguas colendas maxime spectat, quam illi inscribebant ταὶ γλωσσῶν h. e. de vocabulis reconditionibus, ex historia plerumque repetendis, cf. Galen. in praef. lex. Hippocratei p. 404. ed. Franz. Quo pertinebant in primis ea Homeri vocabula, quoram de originibus inferiori aetati non iam constabat, et ea vocabula, quibus antiqua iuris Attici, quod a Solone repetebatur, monumenta concepta erant; cf. Aristoph. in Daetal. ap. Galen. l. c. Namque floruerunt haec studia Athenis iam aetate Aristophanis comicis; posthac de legibus

Selonis disputatum esse vidimus a Theophrasto, Phania, Eratostene, Aristophane Byzantio, aliis, interque eos etiam a Polemone Periegeta, cf. frgm. XLVIII. Porro glossarum ista tractatio magnam partem in iis vocabulis versari solebat, quae a poetis ex usu popularium in carmina sua passim adscita erant, a communī vero loquendi consuetudine remotiona, quippe nonnisi singulis Graeciae regionibus et civitatibus propria. Haec erat antiquissima loci περὶ διαλέκτων ratio, qui magis vocabula singula eorumque origines ac significaciones respiciebat quam formas vocabulorum. Quo faciunt in primis plurimi isti de dialecto Attica commentarii, modo περὶ ἀρχαῖς κοινῷδίαις, modo περὶ Ἀττικῶν ὄνομάτων, περὶ Ἀττικῆς διαλέκτου inscripti: nam hauriebantur reconditiona illa Atticae consuetudinis vocabula s. γλῶσσαι maximam partem ex comicis Atticis, qui talia ex vulgari hominum et vitae usu arripere solebant. Cogitandum de scriptis Eratosthenis περὶ ἀρχαῖς κοινῷδίαις, Cratetis Atheniensis περὶ Ἀττικῆς διαλέκτου, Aristophanis Byzantii περὶ ὄνομάτων Ἀττικῶν, Istri Callimachei etc. Iam vero talia studia quam fuerint cum iis rebus, quibus periegetae vacare solebant, coniuncta quum ex omnibus illorum fragmentis constet, tum cernitur ex Polemonis περὶ ἀθόστων ὄνομάτων commentario, cuius in fragmentis est insignis illa de vocabulo παράνοες commentatio, ad comicos interpretandos accommodatissima et ex intima Atticorum monimentorum cognitione expressa. De vocibus Laconum, Cretensium, Tarentinorum i. e. de vocabulis ex poetarum Lachonicorum, Creticorum etc. carminibus excerptis, vel ex popularium loquendi consuetudine vel ex monumentis ἐπιγραφοῖς explicandis, de his dialectis egerant inter alios Aristophanes in opere περὶ Λακωνικῶν ὄνομάτων, Hermonax in glossis Creticis, alii, quorum plurima pars transiisse videtur in glossas Pamphili a Diogeniano excerptas indeque ad Hesychium propagatas (Ranke de Hesych. p. 72 sqq.), abs quo etiam Polemonis nostri aliorumque id genus scriptorum tam frequens fit mentio, ut vel inde fuisse eos inter praecipuos talis doctrinae fontes existimaveris; et pertinet eodem Polemonis de canthro Xenophontis dissertatio et multa alia fragmenta. Denique

glossarum indice etiam illa vocabula tractari solebant, quae erant nomina vasorum atque utensilium, quorum origines ex historia plerumque derivandae erant: qualis commentarius ille est, quem Athenaeus libro undecimo in suos loculos transcripsit, et qualis olim erat Telephi Pergameni περὶ χρῆσεως ἦτοι ὄντος στόλου καὶ τῶν ἀλλαρίος χρώματος inscriptus, v. Suid. v. Τύλεφος. Eodem quantum contribuerint periegetae facile patebit, si placuerit conferre inter fragmenta Polemonis I. II. VII. XXII. LVII. LVIII. LX. XCIV.

§. 21. Praecipua grammaticae historicae pars erant *antiquitates*, quas nos solemus secundum Varronem appellare, qui locus amplissimus est et per omnia ferme antiquarum litterarum studia patet, quum et divinarum et humanarum rerum historiam atque instituta complectatur; quibus cognoscendis quum ab omni tempore vehementer studiussent Graeci, tum egregie haec studia florebant ex quo Peripateticorum disciplina doctrinam historicam cum philosophando coniungendam esse praeclarissimis speciminibus docuerat. Sequuti sunt inter grammaticos Eratosthenes, Aristophanes Byzantius cum discipulis. Verbo meminisse satis erit ingentis illarum scriptiorum numeri, quas περὶ νομάων, περὶ πολιτεῶν, περὶ θεῶν, περὶ ἱρῶν, θυσιῶν, τελετῶν, μυστηρίων, περὶ ἀγώνων^{*)} inscriptas olim exstisset exiguis nunc vel mentionibus vel fragmentis compertum habemus. Periegetarum sedulitas quantum materiae etiam his scriptoribus suppeditaverit, vel ex fragmentis Polemonis vel ex Pausania manifestum est. Quantum vel solus Pausanias exemplorum ad antiquitates sacras potissimum

^{*)} Multos eorum, qui περὶ ἱρῶν, ἀγώνων etc. scripserunt, enumerat Krause Olympia praef. p. XI sqq. Idem p. XII. etiam Polemonem opus περὶ ἀγώνων inscriptum edidisse suspicatur, eoque revocat titulum περὶ τῶν Θήρησις Ἡρακλείων et alia fragmenta, maxime ea, quae exstant in Scholiis ad Pindarum. Addit Hesych. v. ἀφάδιον, quod testimonium mihi non dubium est quin ad libros contra Eratostenem editos revocandum sit. Denique idem opus fuisse existimat τὸν Ἑλλαδικόν, idque et de certamine Olympico et de Olympioniarum rebus ac successionibus et de locis et regione Olympiae egisse putat. Consentio eidem, nisi quod Helladicum non solum ad Olympiam, sed ad universam Graeciam pertinuisse censeo et quod titulus περὶ αγώνων, donec inveniatur certum testimonium, nihil opus esse crediderim.

gravissimorum abundat. Neque Polemonem minus in his rebus diligentem fuisse docent frgm. VI. XXVI. XXXVI. XXXIX. XLI. XLII. XLIX. L. LXXXIII. LXXV. LXXXIII. LXXXVI sqq. XCIII. Omnino quum maxima harum litterarum et copia et fides posita sit in singulorum locorum vel monumentis vel moribus et institutis ex ipsa hominum vita pernoscendis, in promtu est plurimum earum cadere in studium periegetarum.

§. 22. Restant alia scribendi genera, in quibus item a grammaticis elaborari solebat, minus tamen eum ipsa arte grammatica coniuncta et in proprio potius doctrinae loco constituta. Quo pertinent commentarii eorum, qui artium historiam illustraverunt, περὶ ζωγράφων et ἀγαλματοποιῶν plerunque inscripti. Tales prae ceteris erant Adaei et Antigoni, contra quos scripsit Polemo, v. fragm. LVI sqq. Alios enumerant Iunius de Pictura Vett. lib. II. p. 55 sqq. et qui inter recentiores elegantissime, ut solet, et doctissime de mira, qua Graecia olim conspicua erat, arte factorum abundantia disputavit, Fr. Jacobs in Opusculis Vol. III. p. 417 sqq., ubi etiam de pinacothecis disseritur p. 469. itemque de scriptoribus artium p. 473. Qui scriptores in universum triplici suam materiam ratione tractasse videntur, ut aut de pictorum et statuariorum nominibus et vitis inquirent scholasque eorum et successiones ad certam seriem revocarent, velut fecit praeter Antigonum et Adaeum atque Polemonem Callixenus Rhodius, v. supra §. 14; aut ita ut argumenta (*διαθέσεις*) picturarum nobilium explicarent indeque quae ad artis historiam et antiquitates attinerent derivarent, velut Adaeus scripsit περὶ διαθέσεως; aut denique ita ut omnis artis pingendi et statuas faciendi sive disciplinam quandam sive historiam condere conarentur, quod sequuti esse videntur qui scripserunt περὶ γραφικῆς s. περὶ ζωγραφίας: quorum alii his ipsis artibus, de quibus scripserant, nobilissimi erant, velut Apelles et Melanthius (Plin. XXXV. 36, 23. Diog. L. IV. 18.), alii in antiquariorum modum has res tractabant, velut Duris Samius, Diog. L. I. 38, et Iuba, doctus ille Mauretaniae regulus, qui in commentario περὶ γραφικῆς adhibetur ab Harpoer. p. 156, 1.

Bekk., in secundo libro τῶν περὶ γραμμάτων a Photio Biblioth. p. 103. a. 32. Bekk., in octavo περὶ ζωγράφων ab Harpoer. p. 149, 2.¹ Iam vero patet plurimos horum scriptorum, ni ipsas singulas urbes obeundi facultas erat, prorsus pependisse a periegetis, qui quantum studij impenderint artis operibus describendis et enarrandis permulti vel Polemonis vel Pausaniae loci documento esse possunt. Et potest ex iisdem locis etiam de ratione, qua in artibus illustrandis hi scriptores versati sint, existimari: quae ferme eadem erat atque illa, quam recentiores sequi consueverant ante Winckelmannum; cf. Jacobs praef. ad Philostr. p. XVI. et Welcker. ib. p. LXIV. Namque dupli in fabulis signisque describendis modo veteres versati sunt, aut sic ut Lucianus et uterque Philostratus et Callistratus, qui artis rhetoricae professionem in his rebus sequebantur, floridam et argutam enarrationem, quod genus ostentationi comparatum erat; aut sic ut Polemo, Pausanias, alii, ut quamvis ieiuna, sed accurata ἐξηγήσει argumentum (τὴν διάθεσιν) cuiusque tabulae exponerent et de artificis nomine, patria, vita, quae attinebant addiicerent, qua in re egregie hand dubie a mystagogis illis singulorum locorum adiuvabantur, quos item plurimum huic monumentorum enarrandorum parti tribuisse vidimus supra §. 8.

§. 23. Alius locus, qui huic consimilis est, et hic quidem diserte ab Asclepiade grammaticae vindicatus, erat περὶ παροιμιῶν, a multis ille, inter quos sunt multi nobilea, scriptoribus celebratus. Hauriebantur proverbia, quae ab istis scriptoribus et colligebantur et explicabantur, partim ex poematis, maximam partem lyricis et comicis, partim ex ore hominum popularique vitae usu et consuetudine; utraque vero pars ita potissimum explicabatur, ut causae eorum aperirentur, quae modo ex vita moribusque hominum, interdum etiam ex locorum monumentis repetenda erant. Quo in studio quum plurimum materiae ab iis colligeretur, qui singulas gentes civitatesque obeundo τὰ τῶν ἀποικιῶν sectarentur, apparuit etiam hunc locum arctissime cum arte periegetica coniunctum fuisse. Documento est, quod identidem etiam nunc Polemonis nomen comparet in proverbiorum quae nunc exstant collectioni-

bus, quamvis sint illa, quae olim in hoc litterarum genere ostendi solebat, doctrina per epitomatores exutae. Ita frgm. CI. Didymus ex Polemone illustrat proverbium τὸν δεξιὸν ὑποδεῖσθαι πόδα, τὸν δὲ ἀριστερὸν μέσην, frgm. C. ex Polemone item illustratur proverbium ἡλιθιώτερος τῆς Προαξιλῆς Ἀδωνίδος. In primis cf. fragmenta scriptionis περὶ τοῦ Μορύκου, n. LXXIII sqq. et frgm. XXX. de aere Dodonaeo *), ubi de aliis simul proverbiorum collectoribus et interpretibus disputatum est.

§. 24. Porro paucis memorandum de iis, qui scripserunt περὶ ἐπιγραμμάτων h. e. de inscriptionibus donariorum, signorum, in primis sepulcrorum, versibus conceptis, inter quos erat etiam Polemo, cf. frgm. LXXIX. Dixerunt de his litteris Jacobs Animadv. in Anthol. praef. initio et Boeckh Corp. Inscr. Vol. I. praef. p. VIII, neque pluribus opus est, quum vel ex Pausania constet quantum epigrammatum collectores debuerint periegetis. Est enim harum litterarum ratio similis atque proverbiorum, ut partim sumerentur ex carminibus poetarum, partim ex monumentis per singula loca investigandis.

§. 25. Transeo ad eos scriptores, qui singularum civitatum originibus ex historia fabulari repetendis operam navabant; qui libros suos modo τὰ κατ' Ἀθήνας, Θῆβας etc. μνησιὰ inscribebant, velut Neanthes Cyzicenus, qui scripsit τὰ κατὰ πόλιν (Athenas puta) μνησιά, cf. Marquardt Cyzicus p. 168, et Antiochus (idem ni fallor est qui citatur in Scholl. Aristid. Panath. p. 313. Dindf., qui veterem Pherecydem epitomasse videtur), cuius meminit Photius Bibl. p. 150. b. 4. παρατίθεται δὲ ιστοροῦντα τοῦτο ὁ Ἀθηνόδωρος Ἀριλοχος ἐν δευτέρῳ τῷν κατὰ πόλιν μνησιῶν, modo opera sua earum civitatum, quarum fabulae atque origines expromebantur, nominibus insigniebant, velut qui ediderant Ἀρχαδικά, Ἀργολικά, Θηβαϊκά etc. Manifestum est etiam hunc locum cum studiis periegetarum con-

*) Locis de aere Dodonaeo laudatis adde Arsen. Violet. p. 186. ed. Walz, ubi item Aristoteles nominatur, non Aristides; locis de Adonide Praxillae Arsen. p. 275, de Morycho Arsen. p. 359.

iunctissimum fuisse; obtinebat enim etiam mythologiae colendae duplex ista, quam de proverbiis et de epigrammatis significavi, ratio, ut aliae fabulae ex poetarum, maxime ex epicorum carminibus hauriendae essent; quo pertinet Apollodori bibliotheca, tota illa ex epicis epicorumque interpretibus derivata: aliae ex iis, quae passim et per singulas regiones ore hominum vel per periegetas locorum et sacerdotes tradebantur, deducerentur; quo faciunt ii, de quibus modo memoratum est. Fabulas vero singulorum locorum exponendi sicuti eorum periegetarum, de quibus supra dictum est, qui hospites circumducebant, munus praecipuum fuisse vidimus, ita eorum quoque periegetarum, qui litteris artem suam colebant, hoc adeo erat ut Pausanias dicat *necessere esse* se fabulas populares prescribere; neque tamen ipsum ideo, quia quid narret, hoc verum habere, VI. 3, 4. ἐμοὶ μὲν οὐν λέγει μὲν τὰ ὑπὸ Ἑλλήνων λεγόμενα ἀνάγκη, πειθεούσαι δὲ πᾶσιν οὐν ἀνάγκη. De quibus fabulis quum nunc ferme ea opinio invaluerit, ut et antiquiores plerumque quam eae quae apud poetas inveniuntur et ad omnem mythologiae usum et rationem utiliores esse putentur, longe alia apud ipsos veteres obtinebat existimatio, quam etiam ipse ille sequitur, quo recentiores maxime de talibus fabulis auctore utuntur, Pausaniam dico: qui semper solet eorum, quae ipsi passim narrata erant (*τὰ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων λεγόμενα*), ἐπίκρουσι quandam exercere poetarum testimonia comparando et si quid discrepant sine ulla dubitatione praferendo. Qua in re plurimum, sicuti faciebat omnis antiquitas, Homeri testimoniis tribuendum esse ipse affirmat II. 21, 10. ἐγὼ δὲ, πρόσκεψας γὰρ πλέον τι η̄ δι λοιποὶ τῇ Ὁμήρου ποιῆσαι, δοκῶ τῇ Νιόβῃ τῶν παλδῶν μηδένα ὑπόλοιπον γενέσθαι: ubi in eo tantum falsus est, quod quidquid non concinit cum Homero, id pro commento habet, nescius ille, sicuti oīnes antiquorum grammatici erant, varios flexus atque ambages vivacemque istam volubilitatem sequi, qua solent fabulae, ab antiquissima aliqua specie paulatim delabentes, luxuriare quodammodo incrementis suis et in novas semper formas pro diversis aut temporum aut locorum causis sese insinuare. Sed Homeri potissimum ceterorumque epicorum auctoritate nisus eos, qui tales fabulas peregrinanti-

bus narrare solebant, plus semel aperti mendacii coarguit, veluti Argivos eo loco, qui supra laudatur, II. 23, 6, et alio loco Megarenses, I. 41, 5, ubi vulgatis Megarensium narrationibus ex poetis refutatis adiiciuntur haec: ἀλλὰ γὰρ τὸν ὄτα λόγον οἱ Μεγαρεῖς εἰδότες ἐπιχρύστοντο, οὐ βουλόμενοι δοκεῖν ἀλλαγῆ σφισιν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς Νίσσου τὴν πόλιν. Qualia exempla velim recordentur ii, qui omnem Graecorum mythologiam ex una eademque, ut loqui solent, stirpe antiquissima, cum ipsis Graecae nationis originibus coniunctissima processisse contendunt, eosque qui secus statuant indigere vera ingenii acie affirmant, qua debeat is, qui fabulas interpretari volit, intimos priscorum populorum sensus animo atque ingenio percipere posse. Recte faciunt quod talem indolem in fabularum interprete requirunt, sed caveant de priscis illis populis intimisque sensibus, ne fucum ipsis faciat superbiens ista, qua solet quaeque fabula involuta esse, antiquitatis species, neque suos potius quam fabularum sensus sectentur. Tu si omnem fabularum illarum, quae vulgo et passim narrabantur, conditionem reputaveris easque maximam partem per periegetas istos, qui peregrinantibus monumenta locorum praetire solebant, si non effectas, certe narrando valde mutatas atque detortas esse consideraveris, malueris confido mecum et cum Pausania statuere vehementer ne nimium his narrationibus tribuamus cavadum esse, quam recentioribus fabularum interpretibus aurem praebere, qui dum antiquissimam religionem nescio quam naturalem rimantur ex abditissimis priscorum saeculorum populariumque cogitationum recessibus eruendam, revera nil aliud faciunt nisi suam sapientiam cascae vetustatis commendatione venditant.

§. 26. Denique pauca subiicienda de alio litterarum genere, *rheticum* dico et *sophisticum*, quod item multum traxit ex commentariis periegetarum. Namque inter varia argumenta, quibus hi artis oratoriae professores deficiente iam usu forensi eloquentiae ostentationem captare consueverant, erant etiam laudationes singularum civitatum, de quibus respiciendus Menander rhetor de Encomiis p. 81 sqq. ed. Heeren., et picturarum signorumque descriptiones et

narrabilium quae appellabantur enarrationes, quae modo ex historia animalium, modo ex choreographia, modo ex singulorum hominum civitatumque memoria repetebantur. In omnibus haec studia multam copiam in periegetarum commentariis inveniebant, et videntur mihi rhetores ut plurimum nihil aliud fecisse nisi materiam istam a periegetis potissimum suppeditatam rhetorico calamistro exornasse. Exemplo sit de primo leco Bato Sinensis ap. Athen. XIV. 45. p. 639. D. sqq., de altero Philostratus, de tertio Aelianus. Bato quum εὐ τῷ περὶ Θεοσαλλας καὶ Αἰγαίων Saturnalium originem vere Graecam esse demonstrat, Peloria a Thessalis celebrata describit, de quibus, nisi rhetoris nomen adiectum esset (*Bάτων δὲ οἱ Στρωνίαι, οἱ ρήτωρι*), unum ex periegetis narrantem audire putas. Ad Philostrati aliorumque descriptiones imaginum quod attinet, supra (§. 21.) monitum est eas toto genere a periegetarum descriptionibus discrepare. Nihilominus etiam in his rhetores certe exemplorum multam partem ab illis petuisse crediderim; velut de Philostrati imaginibus, unde ducta esset tanta exemplorum copia et varietas, multum inter viros doctos dissensum est. Alii omnia ficta esse existimaverunt, alii omnia ab ipso suis oculis inspecta esse contendunt; cf. Jacobs Opusc. Vol. III. p. 470. Mihi in medio veritas quaerenda videtur; suspicor enim porticum illam Neapolitanam, quam tot tamque praeclaris ornamentis ille excelluisse narrat, nemo unus praeter eum memorat, hanc igitur porticum nil nisi figuramentum Philostrati esse, imaginum vero descriptiones ex antiquioribus scriptoribus, velut Antigono, Adaeo, Polemone compilatas rhetoricasque deinde coloribus exornatas esse. Aelianus denique quum et in historia animalium et in variis historiis talia potissimum exempla proponat, quae mirationem maxime facerent et unde praecepta possent ad virtutem pietatemque derivari, ipsa exempla ex eorum commentariis, qui θαυμάσια et παράδοξα scripserant, concessit. Quae materies quantum fecerit ad studia periegetarum et ex Polemonis fragmentis cerni potest, cf. frgm. LXXXIV. c. praef., et ex multis locis Pausaniae, qui solet talia nominare θαύματα, θαῦμα παρέχοντα, θαυμάσαι ἀξια, δι θαῦμα ἄκοντα,

θεάματα μετόν. Et constat Aelianum Pausaniae Periegetae auditorem fuisse, multaque apud eum periegeticae doctrinae specimina exstare, in quibus etiam Polemonis nomen identidem comparet, quem tamen cave putas ab ipso lectum esse. Excerpsit enim haec ex Athenaei Deipnosophistis.

Addenda et Corrigenda.

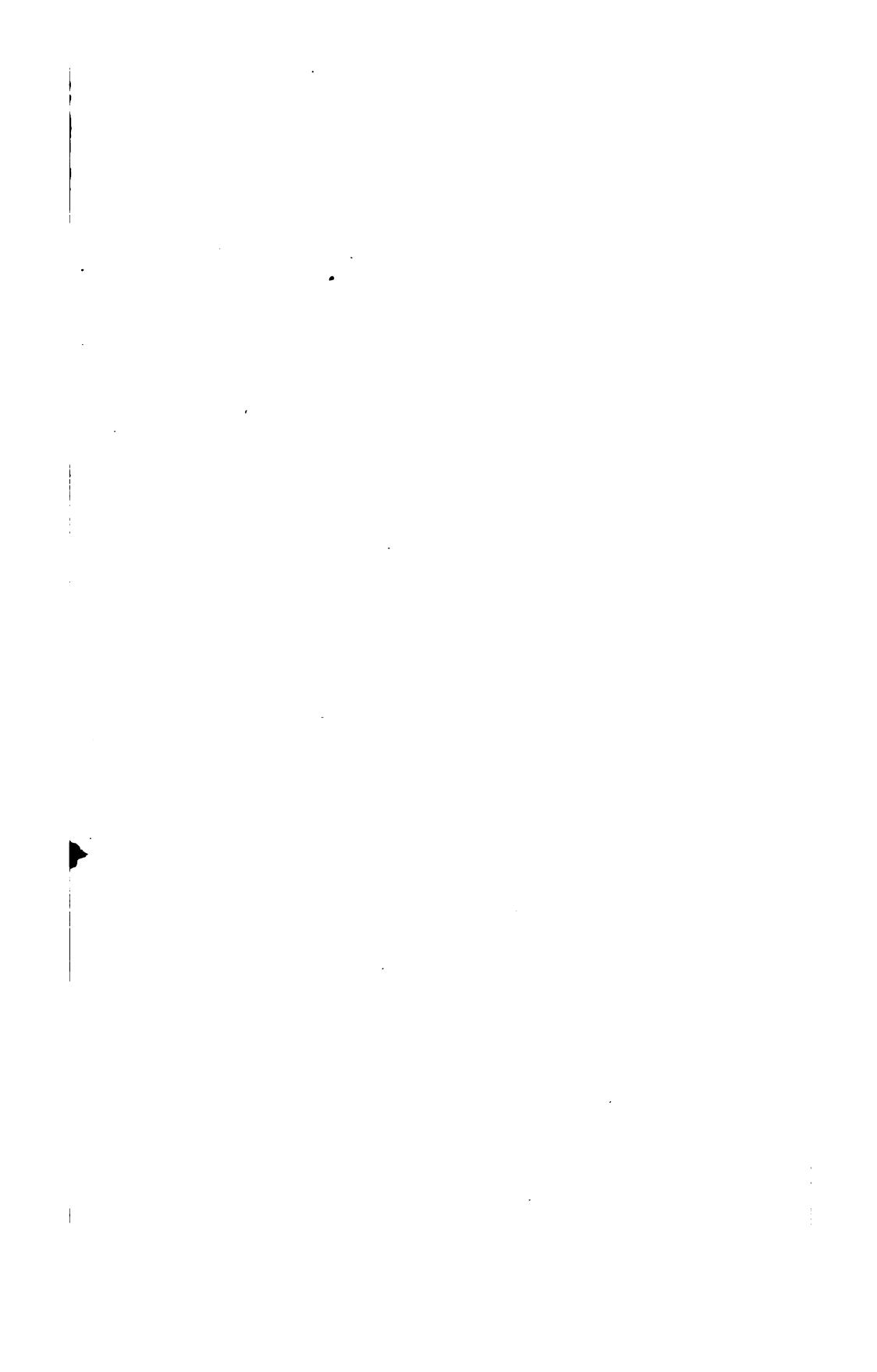

- p. 7. vs. 12. pro Stoicum esse scrib. St. *eccc.*
- p. 9. Etiam Heyne Opusc. vol. V. p. 12. Polemonem appellat auditorem Aristophanis Byzantii.
- p. 20. vs. 10. pro κωδίου scr. κώδιου.
- vs. 15. pro CIL. scr. CII.
- p. 23. Ἐλλαδίου Polemonis et Ἑλληνικὴν ἴστοριον quae inscribitur idem opus esse vidit iam G. L. Vossius de Histor. Gr. p. 120 sq. p. 160. ed. Western.
- p. 28. vs. 21. pro ὅβιicerentur scr. ἀβιicerentur.
- p. 38. vs. 7. scrib. non modo non reiecit.
- p. 53. vs. 14. adde virgulam post v. cingulo.
- p. 84. vs. 6. pro ex mor. petul. scrib. ea.
- p. 91. De genere vocis κύρρεται adde Boissonad. Psell. de Daem. p. 301.
- p. 118 sq. Legem regiam falso interpretatus sum legem ab archonte regem latam. Est lex quae pertinet ad arch. regem, cf. Meier et Schöm. Att. Process. p. 170.
- p. 122. vs. 19. scr. allucinati sunt.
- p. 176. De loco Quintiliani XI. 2, 14. debebam in Schneidewini emendatione acquiescere; nam exstat epigramma Callimachi, quod sine dubio significat Quintilianus, cf. Schneidewin Simonid. p. XL
- p. 184. vs. 19. *qualia* Pausanias.
-

Expressit B. Tauchnitz jun.

---

3 2044 011 361 284

APR 19 1981

MAY 30 1981

DET 1

STAL - STUDY
CHANCE

FEB 4 1998

~~BUE 11/17/98~~

~~OCT 10 '60 R~~

~~AUG 23 '61 H~~

